

INSETE

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2021

Δεκέμβριος 2022

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΣΠΑ, ΤΕ & ΕΚΤ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑΝΕΚ

ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	12
1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Πελοποννήσου	12
1.2 Διοικητικά Στοιχεία	15
1.3 Μεταφορικές Υποδομές	18
1.3.1 Αεροδρόμια	18
1.3.2 Λιμένες	19
1.3.3 Οδικοί άξονες	20
1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2011-2021	21
1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .	21
1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	23
1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2015 και 2021	24
1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας	24
1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Πελοποννήσου	25
1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015 και 2021	26
1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	26
1.7 Μακροοικονομικά Στοιχεία, 2014-2019	28
1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια .	28
1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	30
1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	31
1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου	32
1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2021	33
1.8 Απασχόληση, 2015-2021	34
1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	35
1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης	37
1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια	39
1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	42
1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	45
1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	48
1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια ..	51
1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης	55

1.8.9	Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021	59
2	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ	62
2.1	Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2021	62
2.1.1	Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια	62
2.1.2	Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	65
2.2	Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2019	68
2.2.1	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	68
2.2.2	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	71
2.3	Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018	73
2.3.1	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	73
2.3.2	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	75
2.4	Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001-2011	77
2.5	Δυναμικό Κάμπινγκ, 2021	80
2.5.1	Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	80
2.5.2	Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	84
3	ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	86
3.1	Παραδοσιακοί Οικισμοί	86
3.2	Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία	87
3.2.1	Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Ενότητα	87
3.2.2	Μουσεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	90
3.3	Γαλάζιες Σημείες, 2021	91
3.4	Μαρίνες	92
3.5	Ιαματικοί φυσικοί πόροι	93
3.6	Σπηλαιολογία	94
3.7	Γκολφ	95
3.8	Καζίνο	95
3.9	Καταδυτικοί προορισμοί	96
3.10	Πεζοπορία - TREKKING	97
3.11	Αναρριχητικά πεδία	99
3.12	Χιονοδρομικά κέντρα	101
3.13	Ορειβατικά Καταφύγια	102
3.14	CANOE - Kayak	103
3.15	Γαστρονομία - Οινοτουρισμός	104

4	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	107
4.1	Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2015-2021	107
4.1.1	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια...	107
4.1.2	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	109
4.2	Αεροπορικές Αφίξεις Εσωτερικού, 2015-2021	110
4.3	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2015-2021	112
4.3.1	Ακτοπλοϊκή κίνηση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	112
4.3.2	Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	114
4.4	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2015-2021	115
4.5	Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2015-2021	117
4.5.1	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	117
4.5.2	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά λιμάνι	119
4.5.3	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	121
4.5.4	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	123
4.6	Επισκέπτες σε Μουσεία, 2015-2021	125
4.6.1	Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	125
4.6.2	Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	127
4.7	Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους, 2015-2021	129
4.7.1	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	129
4.7.2	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	131
4.8	Εισπράξεις σε Μουσεία (σε €), 2015-2021	133
4.8.1	Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	133
4.8.2	Εισπράξεις σε μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	135
4.9	Εισπράξεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους (σε €), 2015-2021	137
4.9.1	Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	137
4.9.2	Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	139
5	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016-2021	141
5.1	Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016-2021	141
5.1.1	Επισκέψεις στην Ελλάδα	141
5.1.2	Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	144
5.1.3	Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	146
5.1.4	Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	148
5.1.5	Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	150

5.1.6	Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	152
5.2	Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016-2021	154
5.2.1	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα	154
5.2.2	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	156
5.2.3	Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα	158
5.2.4	Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	160
5.2.5	Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	162
5.2.6	Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	165
5.3	Βασικές προτεινόμενες Στρατηγικές Κατευθύνσεις / Δράσεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	167
5.4	Στοιχεία Αφίξεων–Διανυκτερεύσεων–Μέσης Διάρκειας Παραμονής–Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2015-2021... ..	171
5.4.1	Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	171
5.4.2	Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	174
5.4.3	Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	176
5.4.4	Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	179
5.4.5	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	181
5.4.6	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	183
5.4.7	Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	185
5.4.8	Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	187
5.5	Αφίξεις-Διανυκτερεύσεις-Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2015-2021	188
5.5.1	Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	188
5.5.2	Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	191
5.5.3	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	194
5.6	Στοιχεία Αφίξεων-Διανυκτερεύσεων-Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε Κάμπινγκ, 2015-2021	197
5.6.1	Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	197
5.6.2	Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Ενότητα	199
5.6.3	Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια ..	201
5.6.4	Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Ενότητα	203
5.6.5	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	205

5.6.6	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	207
6	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ	209
6.1	Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2019	209
6.1.1	Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα	210
6.1.2	Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	212
6.2	Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2019-2021	214
6.2.1	Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	215
6.2.2	Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία αστεριού	217

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ:** Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού:** στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις:** ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Αφίξεις σε κάμπινγκ:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι:** ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις:** οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις:** το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική.**

- **Επισκέψεις:** ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.
- **Ίδια Κεφάλαια:** περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια:** στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ:** Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ:** Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών:** είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια:** μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής:** ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός:** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα Ξενοδοχειακών καταλυμάτων:** η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **ΠΟΠ:** Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης,
- **ΠΓΕ:** Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2021 – Περιφέρεια Πελοποννήσου υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333¹. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και ειδικότερα περιλαμβάνει:

Η καταγραφή των ακόλουθων στοιχείων αναφορικά με τους τουριστικούς πόρους, τις τουριστικές υποδομές, τη ζήτηση κλπ. πραγματοποιήθηκε με έρευνα από το γραφείο (desk research). Για τυχόν παρατηρήσεις / συμπληρώσεις, παρακαλούμε στείλτε μας ιμέηλ στο Regionreports@insete.gr.

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, έσοδα),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας), της εξέλιξης της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),

¹ Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.10.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),
- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- ανάλυση των εισπράξεων σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων, πληρότητας και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε κάμπινγκ,
- χωροταξικό σχεδιασμό,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Πελοποννήσου συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδας,
- στοιχεία για την απασχόληση, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων, πληρότητας και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής από την ΕΛΣΤΑΤ,

- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε κάμπινγκ από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία εισπράξεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,
- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,
- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων από την Review Pro,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ²

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αποτελεί το νοτιότερο χερσαίο άκρο της Ευρώπης και καλύπτει το 11,7% (15.490km²) της συνολικής έκτασης της χώρας. Καταλαμβάνει ένα μέρος του βορείου τμήματος, ολόκληρο το νοτιοανατολικό και ένα μέρος του δυτικού τμήματος του συνόλου της Πελοποννήσου και συνορεύει δυτικά με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και βορειοανατολικά με την Περιφέρεια Αττικής.

Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της Περιφέρειας Πελοποννήσου αποτελεί το έντονο **ανάγλυφο του εδάφους της**, ανάγλυφο που διαφοροποιείται τόσο μεταξύ των Ενοτήτων όσο και εσωτερικά σε κάθε μια από αυτές. Συνολικά στην Περιφέρεια Πελοποννήσου κυριαρχούν οι ορεινοί όγκοι που αποτελούν το 50,1% της συνολικής έκτασης οι οποίοι σε πολλές περιπτώσεις αποτελούν και φυσικό σύνορο μεταξύ των Ενοτήτων (π.χ. Ταΰγετος για Μεσσηνία και Λακωνία). Παράλληλα το 19,9% της έκτασης της είναι πεδινό (και το 30% ημιορεινό), και εκτείνεται κυρίως στις περιοχές εγγύς των θαλάσσιων κόλπων, όπου σχηματίζονται αρκετές πεδιάδες. Ωστόσο, παρά το μικρό ποσοστό των πεδινών εκτάσεων, η Περιφέρεια διαθέτει μερικές από τις πιο εύφορες περιοχές της χώρας, όπως ο Αργολικός κάμπος και ο κάμπος της Κορινθίας. Επιπρόσθετα, η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει μεγάλο μήκος ακτογραμμής σε σχέση με άλλες Περιφέρειες της χώρας.

² Προγενέστερα στοιχεία μπορείτε να βρείτε στο [Marketing Plan της Πελοποννήσου, οδικός χάρτης 2015-2020](#).

Το **κλίμα** της Πελοποννήσου είναι γενικά μεσογειακό ή ξηρού θέρους υποτροπικό. Το μεσογειακό κλίμα χαρακτηρίζεται από θερμό και παρατεταμένης ξηρασίας καλοκαίρι και ήπιο, βροχερό χειμώνα. Παρόλα αυτά, ο χειμώνας είναι συχνά δριμύς κυρίως στις ορεινές περιοχές. Εμφανής είναι η διαφοροποίηση, ως προς το κλίμα, μεταξύ της Κεντρικής και Ανατολικής Πελοποννήσου. Στο Κεντρικό τμήμα το κλίμα εξελίσσεται σε ορεινό, έντονα ψυχρό, με παγετούς και χιόνια κατά τους χειμερινούς μήνες. Στα ανατολικά, οι βροχοπτώσεις περιορίζονται στα 400 περίπου χιλιοστά, ενώ στα βορειοανατολικά το κλίμα χαρακτηρίζεται ημίξηρο. Τέλος, οι νοτιοδυτικές περιοχές ανήκουν στο υγρό κλιματικό τύπο και οι κεντρικές ορεινές περιοχές στον πολύ υγρό.

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει ένα από τα σημαντικότερα **οικοσυστήματα** της Ελλάδος καθώς και ιδιαιτέρως πλούσια βιοποικιλότητα, τόσο σε χλωρίδα όσο και σε πανίδα. Το οικοσύστημα της Περιφέρειας έχει χαρακτηριστεί ως βοτανικός παράδεισος με περισσότερα από 260 ενδημικά είδη, εκ των οποίων 44 έχουν καταγραφεί ως τοπικά ενδημικά.

Σημαντική θέση στο φυσικό περιβάλλον της Περιφέρειας καταλαμβάνουν τα **σπήλαια** ιδίως αυτά που είναι επισκέψιμα όπως:

- Σπήλαιο Κάψιας, Αρκαδία.
- Σπήλαιο Γλυφάδας Διρού, Λακωνία.
- Σπήλαιο Αγίου Ανδρέα Καστανιάς, Λακωνία.

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου υπάρχει σημαντικός αριθμός **θεσμοθετημένων περιοχών προστασίας**. Ειδικότερα, με βάση την υφιστάμενη εθνική και διεθνή νομοθεσία καταγράφονται:

- 13 περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως Μνημεία της Φύσης σε σύνολο 51 της επικράτειας με βάση τα προβλεπόμενα από το Ν.Δ. 996/1971, των οποίων η διατήρηση κρίθηκε αναγκαία και καθορίστηκαν μέτρα προστασίας τους (ο πλάτανος του Ναυπλίου, η ελιά του Ναυπλίου, ο φοίνικας του Ναυπλίου, οι ίταμοι Κρουονερίου Αργολίδας, οι ελιές της Δημαινής Αργολίδας, ο πλάτανος της Δημητσάνας Αρκαδίας, ο σφένδαμος του Σιδηροκάστρου Μεσσηνίας, η ελιά της Καλαμάτας, το δάσος των δενδρόκεδρων στην Κυνουρία Αρκαδίας, η δρυς του Περιθωρίου Αρκαδίας, η δρυς της Δόριζας Αρκαδίας, ο πλάτανος του Αγ. Φλώρου Μεσσηνίας και το δάσος αείφυλλων πλατύφυλλων στο νησί Σαπιέντζα,

- 2 αισθητικά δάση (Δάσος Πευκιάς Ξυλοκάστρου Κορινθίας και το Δρυοδάσος Μογγοστού Κορινθίας),
- 1 Ειδικά Προστατευόμενη Περιοχή σύμφωνα με τη Σύμβαση της Βαρκελώνης (Αισθητικό Δάσος Πευκιάς Ξυλοκάστρου),
- 28 περιοχές Natura 2000,
- 40 τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και
- 124 Παραδοσιακοί οικισμοί.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου χωρίζεται σε πέντε Περιφερειακές Ενότητες:

Η **Π.Ε. Αργολίδος**, είναι Ενότητα της Ανατολικής Πελοποννήσου και βρέχεται στα νότια από τον Αργολικό Κόλπο και στα ανατολικά από τον Σαρωνικό κόλπο. Συνορεύει με τις Ενότητες Κορινθίας στα βόρεια και Αρκαδίας στα δυτικά και νότια. Η έκταση της είναι 2.154km² και η έδρα της είναι το Ναύπλιο.

Η Ενότητα Αργολίδας συνδυάζει ορεινές και πεδινές εκτάσεις. Ειδικότερα το 57,49% των εκτάσεων της είναι ορεινές, το 23,76% ημιορεινές και το 18,75% πεδινές. Σημαντικότερα **βουνά** της Ενότητας είναι ο Ολίγυρτος (1.935μ.), το Λύρκειο (1.755μ.) και το Δίδυμο (1.113μ.). Στην Αργολίδα συναντάμε μόνο ένα **ποταμό** τον Ίναχο ο οποίος πηγάζει από τα Κτενιά και το Λύρκειο. Παραπόταμοι του είναι ο Ξεριάς και ο Αργολικός Κηφισός. Στην Αργολίδα εκτείνεται ο Αργολικός κάμπος, ο οποίος φημίζεται για την παραγωγή γεωργικών προϊόντων, άλλες πεδιάδες είναι του Κρανιδίου και της Επιδαύρου. Ιδιαίτερη ιστορική σημασία παρουσιάζει η πόλη του Άργους, η οποία αποτέλεσε μία εκ των σπουδαιότερων Πόλεων-Κρατών της αρχαιότητας.

Η **Π.Ε. Αρκαδίας** συνορεύει με τις Ενότητες Αχαΐας στα βόρεια, Κορινθίας στα βορειοανατολικά, Αργολίδας στα ανατολικά, Λακωνίας στα νότια, Μεσσηνίας στα νοτιοδυτικά και Ηλείας στα δυτικά. Πρωτεύουσα της είναι η πόλη της Τρίπολης.

Είναι η μεγαλύτερη σε έκταση (4.419km²) και πιο ορεινή ενότητα της Περιφέρειας. Το 62,56% είναι ορεινή, το 28,62% ημιορεινή και μόλις το 8,82% πεδινή. Σημαντικότερα **βουνά** της Αρκαδίας είναι:

- Το Μαίναλο, με υψηλότερη κορυφή τον Προφήτη Ηλία (1.981μ.). Όλη η οροσειρά είναι σκεπασμένη από δάση. Διαθέτει ωραίες και πλούσιες κοιλάδες. Ψηλότερες κορυφές του είναι η Οστρακίνα (1.981μ.), το Ρουπάκι (1.035μ.), τα Ρουδιά (1.320μ.), η Φραντζέτα (1.942μ.) κ.α.
- Ο Ταΰγετος, με υψηλότερες κορυφές του την Ελληνίτσα (1.926μ.) και τον Άγιο Γεώργιο (1.297μ.).
- Ο Πάρνωνας, με ψηλότερες κορυφές του την Άνω Κορομηλιά (1.232μ.), την Καρακούλα (1.318μ.), την Ζαβίτσα (976μ.) και τον Μεγάλο Κόζακα (1.069μ.).

Τα σημαντικότερα **ποτάμια** της Αρκαδίας είναι:

- ο Αλφειός που έχει μήκος 88km. Πηγάζει από το οροπέδιο της Τρίπολης και στην πορεία του δέχεται παραπόταμους και ρέματα.
- Ο Λάδωνας, ο οποίος πηγάζει από τον Χελμό και την Σαιτά και
- Ο Ερύμανθος, οποίος πηγάζει από το όρος Ερύμανθο και είναι φυσικό σύνορο μεταξύ της Ενότητας Αχαΐας και Ηλείας.

Τέλος, στην Αρκαδία συναντούμε δύο **Λίμνες**, την Τάκκα και την τεχνητή λίμνη του Λάδωνα.

Η **Π.Ε. Κορινθίας** συνορεύει με τις Ενότητες Αργολίδας και Αρκαδίας στα νότια, Αχαΐας στα δυτικά, ενώ βόρεια βρέχεται από τον Κορινθιακό κόλπο και ανατολικά από τον Σαρωνικό. Πρωτεύουσα της είναι η Κόρινθος.

Η έκταση της είναι 2.290km² από τα οποία το 59,19% των εκτάσεων της είναι ορεινές, το 22,49% ημιορεινές και το 18,32% πεδινές. Τα σημαντικότερα **βουνά** της Κορινθίας είναι το όρος Κυλλήνη (2.376μ.), τα Όνεια όρη (599μ.), ο Ακροκόρινθος (573μ.) και τα Αροάνια (2.341μ.). Στην Ενότητα ανήκουν οι Αλκυονίδες νήσοι καθώς και μερικές ακατοίκητες νησίδες στις ακτές του Σαρωνικού κόλπου. Όπως και η Αργολίδα έτσι και η Κόρινθος αποτελούσε μια από τις πιο σημαντικές Πόλεις-Κράτη της αρχαιότητας, γεγονός στο οποίο οφείλεται η ύπαρξη πληθώρας ιστορικών και αρχαιολογικών ευρημάτων.

Η **Π.Ε. Λακωνίας** συνορεύει με τις Ενότητες Αρκαδίας στα βόρεια και Μεσσηνίας στα δυτικά. Πρωτεύουσα της είναι η πόλη της Σπάρτης.

Η έκταση της Ενότητας είναι 3.636 km² και αποτελεί την δεύτερη πιο πεδινή περιοχή (μετά την ενότητα Μεσσηνίας) της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Η **κατανομή των εδαφών** της έχει ως εξής: 23,71% πεδινές εκτάσεις, 43,49% ημιορεινές και 32,8% ορεινές. Τα κυριότερα **όρη** της Λακωνίας είναι ο Ταΰγετος και ο Πάρνωνας. Αποτελεί την νοτιότερη Ενότητα της Πελοποννήσου και της Ηπειρωτικής Ελλάδας. Βρέχεται από το Αιγαίο Πέλαγος (Μυρτώο Πέλαγος), το Μεσσηνιακό κόλπο και το Λακωνικό κόλπο. Στην Ενότητα ανήκει και το μοναδικό κατοικημένο νησί της Πελοποννήσου, η Ελαφώνησος.

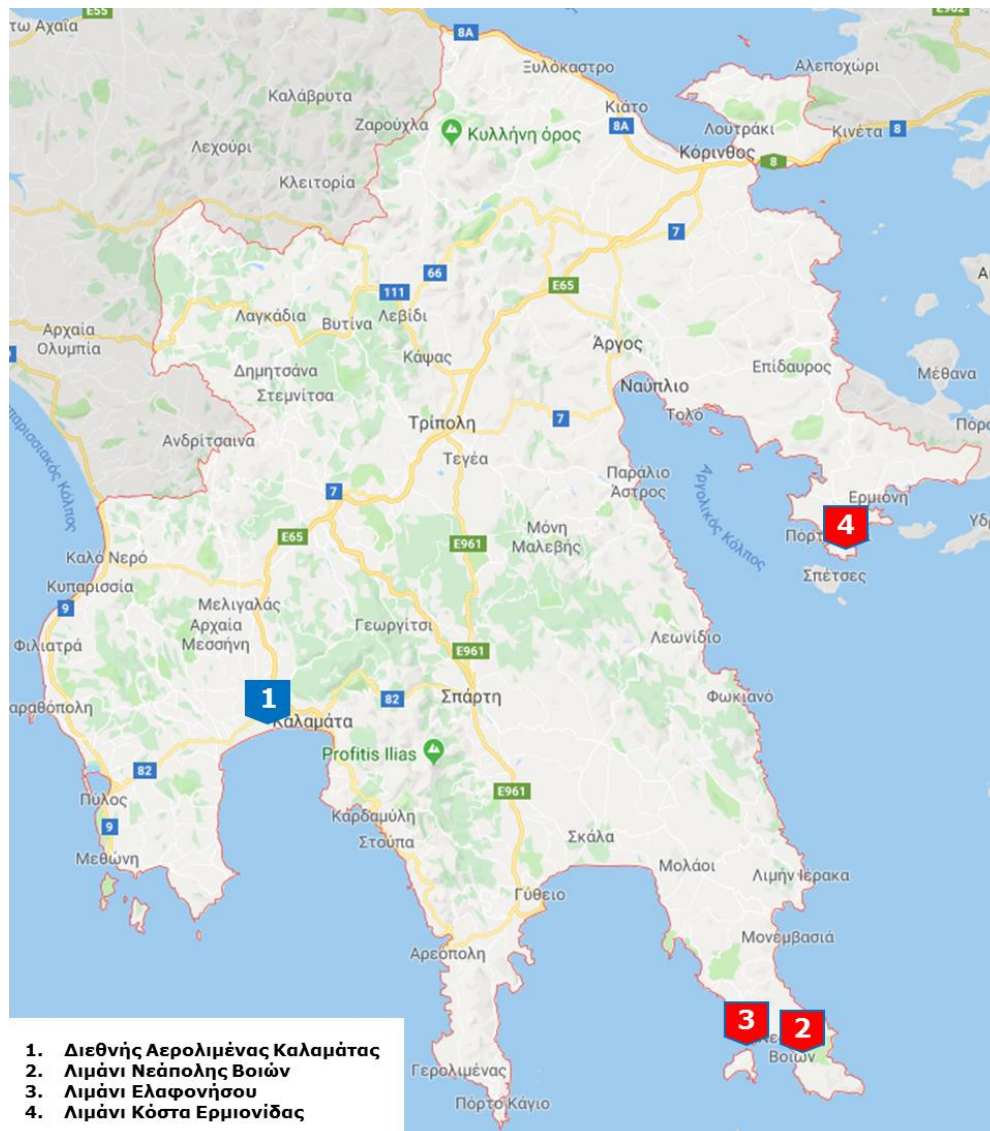
Ιδιαίτερη ιστορική σημασία παρουσιάζει η πόλη της Σπάρτης, μία από τις σπουδαιότερες Πόλεις-Κράτη της αρχαιότητας. Η Ενότητα σφύζει από την ύπαρξη σημαντικών ιστορικών, αρχαιολογικών και λατρευτικών χώρων στην επικράτεια της.

Η **Π.Ε. Μεσσηνίας** βρίσκεται στο νοτιοδυτικό άκρο της Πελοποννήσου, συνορεύει με τις Ενώτητες Ηλείας στα βόρεια, Αρκαδίας στα βορειοανατολικά, Λακωνίας στα ανατολικά και βρέχεται στα νότια από τον Μεσσηνιακό κόλπο και στα δυτικά από το Ιόνιο Πέλαγος. Πρωτεύουσα της είναι η πόλη της Καλαμάτας.

Η έκταση της είναι 2.991km² και αποτελεί την πιο πεδινή Ενότητα της Περιφέρειας. Στην Ενότητα Μεσσηνίας η κατανομή των εδαφών έχει ως εξής: 40,17% ορεινές εκτάσεις, 25,94% ημιορεινές και 33,89% πεδινές εκτάσεις. Τα κυριότερα **όρη** είναι ο Ταΰγετος (σύνορα με Λακωνία 2.404μ.) και το Λύκαιο (σύνορα Μεσσηνίας-Αρκαδίας 1.420μ.). Η πεδινή Μεσσηνία, πλούσια σε υπόγεια και επιφανειακά νερά, διασχίζεται από πολλά ποτάμια με μεγαλύτερο τον Πάμισο.

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας Πελοποννήσου

1.3.1 Αεροδρόμια

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει 1 αεροδρόμιο, τον Διεθνή Αερολιμένα Καλαμάτας «Καπετάν Βασιλίας Κωνσταντακόπουλος».

Ο Διεθνής Αερολιμένας Καλαμάτας βρίσκεται 9χλμ. δυτικά από το κέντρο της πόλης της Καλαμάτας και λειτουργεί από το 1959. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις του αεροσταθμού είναι 2.450 τ.μ. ενώ διαθέτει 2 αίθουσες αφίξεων, 2 αίθουσες αναχωρήσεων και 1 αίθουσα αναμονής. Επίσης, ο χώρος στάθμευσης αεροσκαφών είναι χωρητικότητας 4 αεροσκαφών.

1.3.2 Λιμένες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει 3 κύρια λιμάνια, το λιμάνι της Νεάπολης Βοιών, το Λιμάνι της Ελαφονήσου και το Λιμάνι της Κόστα Ερμιονίδας, τα οποία εξυπηρετούν κυρίως την επιβατική κίνηση. Το λιμάνι της Νεάπολης Βοιών (Ενότητα Λακωνίας) εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με την Ελαφονήσο και τα Κύθηρα. Το λιμάνι της Ελαφονήσου εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση (ferry boat) από την Νεάπολη και την Πούντα. Το λιμάνι της Κόστα Ερμιονίδας εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με το νησί των Σπετσών.

Τα υπόλοιπα λιμάνια της Περιφέρειας είναι:

- Λιμάνι Πόρτο Χέλι, εξυπηρετεί την ακτοπλοϊκή κίνηση με τον Πειραιά, την Ερμιόνη, την Ύδρα, τον Πόρο και τις Σπέτσες,
- Λιμάνι Ερμιόνης, εξυπηρετεί την ακτοπλοϊκή κίνηση με Ύδρα, Πόρο, Σπέτσες και Πόρτο Χέλι,
- Λιμάνι Ναυπλίου, εξυπηρετεί κυρίως τον ελλιμενισμό σκαφών αναψυχής και κρουαζιερόπλοιων,
- Λιμάνι Καλαμάτας, εξυπηρετεί κυρίως τον ελλιμενισμό σκαφών αναψυχής και κρουαζιερόπλοιων,
- Λιμάνι Κορίνθου, εξυπηρετεί τις τοπικές ανάγκες της βιομηχανίας και της γεωργίας. Χρησιμοποιείται κυρίως από φορτηγά,
- Λιμάνι Άστρους, εξυπηρετεί κυρίως τον ελλιμενισμό αλιευτικών σκαφών και σκαφών αναψυχής.

1.3.3 Οδικοί άξονες

Το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας Πελοποννήσου είναι ιδιαίτερα εκτεταμένο, λόγω της έκτασης και του ανάγλυφου του εδάφους της. Το εθνικό δίκτυο εκτείνεται σε μήκος 1.250 km., ενώ το επαρχιακό οδικό δίκτυο σε μήκος 4.600 km. περίπου. Στα παράλια και στα πεδινά το οδικό δίκτυο παρουσιάζεται περισσότερο ανεπτυγμένο από ότι στις ορεινές περιοχές της Περιφέρειας. Οι κυριότεροι οδικοί άξονες που απαντώνται στην Περιφέρεια είναι:

- Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Πελοποννήσου: Ο αυτοκινητόδρομος ξεκινά από την Κόρινθο και καταλήγει στην Καλαμάτα με συνολικό μήκος 205 χλμ. Ο Αυτοκινητόδρομος αποτελεί τμήμα της Ευρωπαϊκής Οδού 65.
- Αυτοκινητόδρομος Α8 – Ολυμπία Οδός: δόθηκε στην κυκλοφορία στο σύνολο του το 2017. Ενώνει την Αθήνα με την Πάτρα αντικαθιστώντας την παλαιά εθνική οδό που θεωρούνταν ιδιαίτερα επικίνδυνη. Το συνολικό του μήκος είναι 201,5 χλμ.. Διέρχεται από το Βόρειο τμήμα της Περιφέρειας, καθώς ξεκινά από την Ελευσίνα, διασχίζει την Κόρινθο και καταλήγει στην Πάτρα, με τα 120 χλμ. του αυτοκινητοδρόμου να βρίσκονται εντός της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Το τμήμα από τη Μάνδρα μέχρι την Κόρινθο (64 χλμ.) αποτελεί τμήμα της Ευρωπαϊκής Οδού 94, ενώ από την Κόρινθο έως την Πάτρα (120 χλμ.) ανήκει στην Ευρωπαϊκή Οδό 65. Ο αυτοκινητόδρομος περιλαμβάνει μεγάλα τεχνικά έργα, όπως σήραγγες, γέφυρες και 29 ανισόπεδους κόμβους.
- Εθνική Οδός 39, η Εθνική Οδός 39 (ΕΟ39) διασχίζει κάθετα την πελοπόννησο και ενώνει την Τρίπολη με τη Σπάρτη και το Γύθειο. Έχει μήκος 100 χλμ. και συμπίπτει με την Ευρωπαϊκή Οδό 961 (Ε961).

Στην αναβάθμιση του βορείου μέρους της Περιφέρειας Πελοποννήσου έχει συντελέσει καθοριστικό ρόλο η λειτουργία του Προαστιακού Σιδηροδρόμου που συνδέει την Αττική με το Κιάτο (Ενότητα Κορίνθου).

Σε αντίθεση με τον Προαστιακό, το υπόλοιπο σιδηροδρομικό δίκτυο της Περιφέρειας έχει εγκαταλειφθεί. Στο παρελθόν υπήρχε τρένο το οποίο σύνδεε την Αθήνα με την Καλαμάτα μέσω Τρίπολης, αλλά η γραμμή αυτή έχει διακοπεί από το 2010 (όπως και οι γραμμές Πύργος-Καλαμάτα, Καλαμάτα-Μεσσήνη-ΤΕΙ και Κόρινθος-Τρίπολη-Ναύπλιο).

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2011-2021

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία απογραφής πληθυσμού που ανακοίνωσε η ΕΛΣΤΑΤ, ο πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2011-2021 σημείωσε μείωση κατά -4% (από 10,8 εκατ. το 2011 σε 10,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2011-2021, με εξαίρεση την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (+5%, από 309 χιλ. το 2011 σε 325 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Δυτικής Μακεδονίας (-10%, από 284 χιλ. το 2011 σε 255 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-8%, από 608 χιλ. το 2011 σε 562 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-8%, από 547 χιλ. το 2011 σε 505 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-7%, από 578 χιλ. το 2011 σε 538 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-6%, από 733 χιλ. το 2011 σε 688 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-5%, από 1,9 εκατ. το 2011 σε 1,8 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-5%, από 680 χιλ. το 2011 σε 643 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-5%, από 337 χιλ. το 2011 σε 320 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-3%, από 208 χιλ. το 2011 σε 201 χιλ. το 2021), Βορείου Αιγαίου (-3%, από 199 χιλ. το 2011 σε 194 χιλ. το 2021), Κρήτης (-1%, από 623 χιλ. το 2011 σε 617 χιλ. το 2021) και Αττικής (-1%, από 3,8 εκατ. το 2011 σε 3,8 εκατ. το 2021).

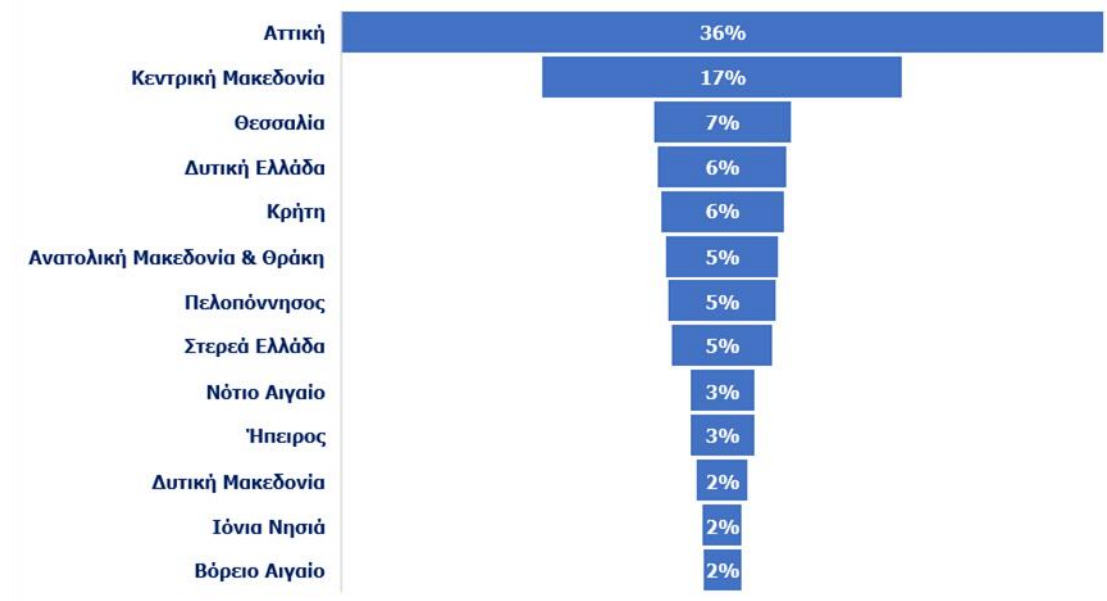
Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011-2021

Περιφέρεια	2011	2021	%Δ 2011 - 2021
Αττική	3.828.434	3.792.469	-1%
Κεντρική Μακεδονία	1.882.108	1.792.069	-5%
Θεσσαλία	732.762	687.527	-6%
Δυτική Ελλάδα	679.796	643.349	-5%
Κρήτη	623.065	617.360	-1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	608.182	562.069	-8%
Πελοπόννησος	577.903	538.366	-7%
Στερεά Ελλάδα	547.390	505.269	-8%
Νότιο Αιγαίο	309.015	324.542	5%
Ήπειρος	336.856	319.543	-5%
Δυτική Μακεδονία	283.689	255.056	-10%
Ιόνια Νησιά	207.855	200.726	-3%
Βόρειο Αιγαίο	199.231	194.136	-3%
ΕΛΛΑΔΑ	10.816.286	10.432.481	-4%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2021, παρατηρούμε ότι το 54% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (36%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει για το 2021 το 5% του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Πελοποννήσου την περίοδο 2011-2021, σημείωσε μείωση κατά -7% (από 578 χιλ. το 2011 σε 538 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση του πληθυσμού τους: Μεσσηνίας (-9%, από 160 χιλ. το 2011 σε 145 χιλ. το 2021), Κορινθίας (-5%, από 145 χιλ. το 2011 σε 138 χιλ. το 2021), Αργολίδας (-4%, από 97 χιλ. το 2011 σε 93 χιλ. το 2021), Λακωνίας (-5%, από 89 χιλ. το 2011 σε 84 χιλ. το 2021) και Αρκαδίας (-11%, από 87 χιλ. το 2011 σε 78 χιλ. το 2021).

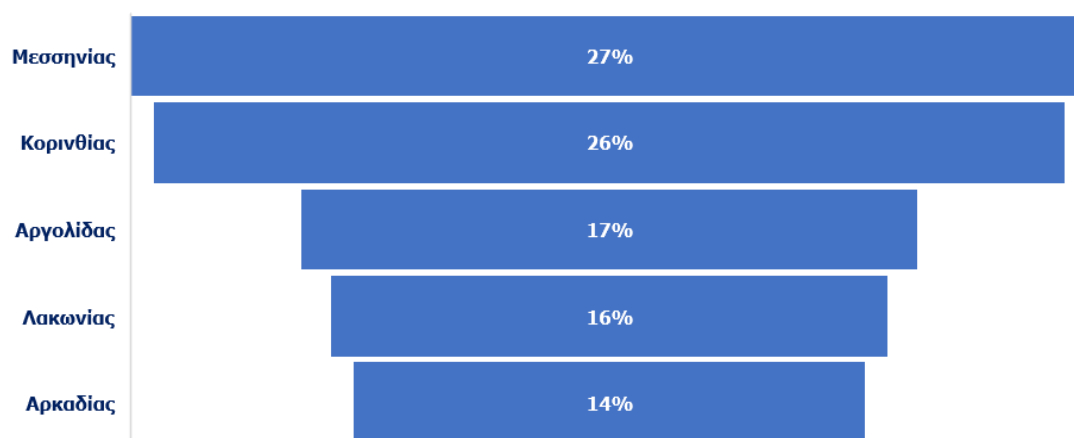
Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Πελοποννήσου, 2011-2021

Ενότητα	2011	2021	%Δ 2011 - 2021
Μεσσηνίας	159.954	144.920	-9%
Κορινθίας	145.082	138.144	-5%
Αργολίδας	97.044	93.282	-4%
Λακωνίας	89.138	84.469	-5%
Αρκαδίας	86.685	77.551	-11%
Πελοπόννησος	577.903	538.366	-7%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Μεσσηνίας αντιπροσωπεύει το 27% του πληθυσμού της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Κορινθίας (26%), Αργολίδας (17%), Λακωνίας (16%) και Αρκαδίας (14%).

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Πελοποννήσου, 2021

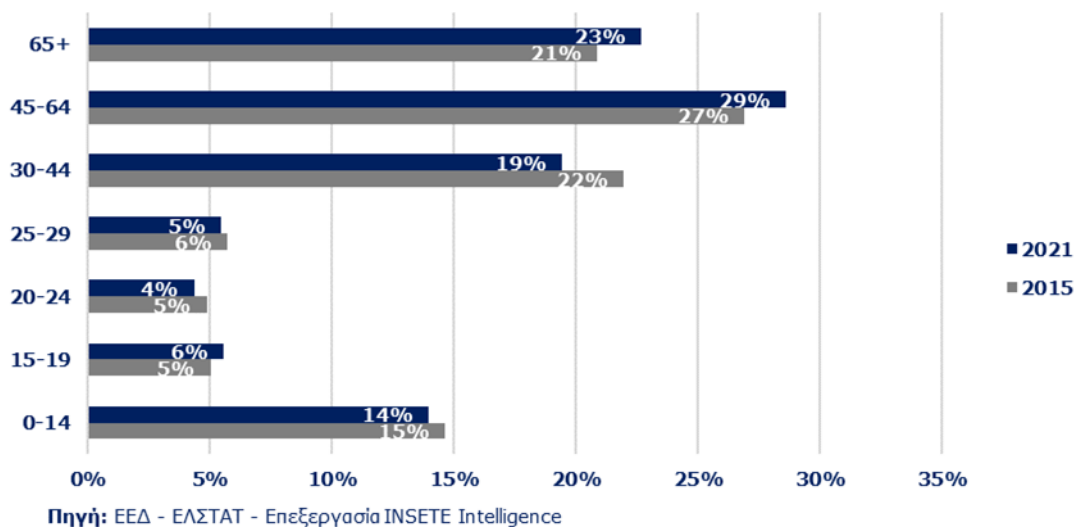

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2015 ΚΑΙ 2021

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2015-2021. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0-44 ετών κατέγραψαν μείωση των μεριδίων τους, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-19 ετών (+8%), ενώ αντίθετα αύξηση κατέγραψαν οι ηλικίες άνω των 45 ετών. Στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-7%), 20-24 ετών (-13%), 25-29 ετών (-7%) και 30-44 ετών (-14%) και αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+8%), 45-64 ετών (+3%) και 65+ ετών (+6%). Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (29%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (23%), 30-44 ετών (19%), 15-29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

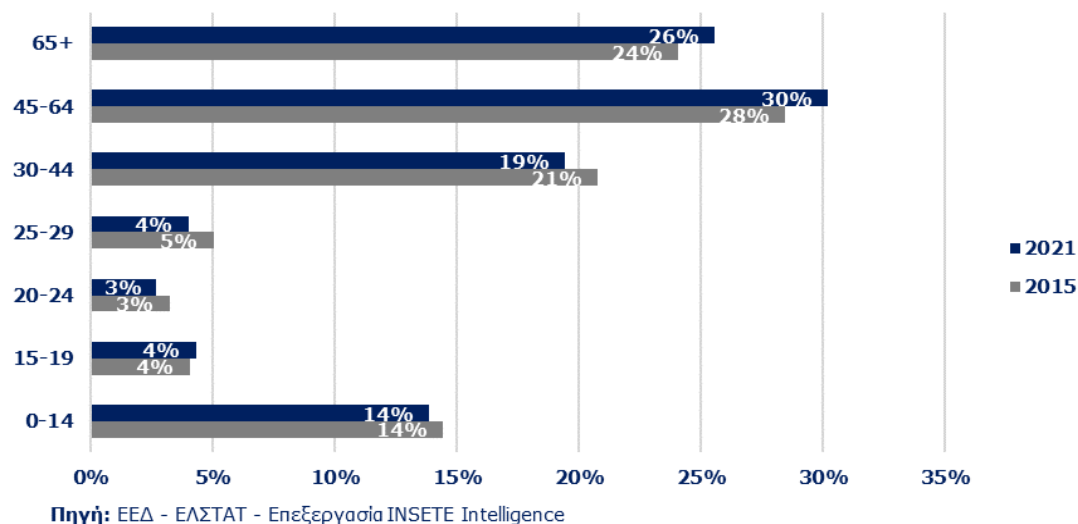
Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2015 και 2021

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου εμφανίζει παρόμοια εικόνα σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, με εξαίρεση τις ηλικίες 20-29 ετών όπου εμφανίζει πιο έντονη μείωση. Συγκεκριμένα, στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-6%), 20-24 ετών (-20%), 25-29 ετών (-22%) και 30-44 ετών (-9%) ενώ αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+3%), 45-64 ετών (+4%) και 65+ ετών (+4%). Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (30%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (26%), 30-44 ετών (19%), 15-29 ετών (11%) και 0-14 ετών (14%).

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Πελοποννήσου, 2015 και 2021

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2015 ΚΑΙ 2021

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2015 και 2021 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% και 51% για τα έτη 2015 και 2021 αντίστοιχα αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της. Στις επιμέρους Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη, με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών για το 2015 να κυμαίνεται μεταξύ 83%-87% ενώ για το 2021 μεταξύ 84%-87%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε την περίοδο 2015-2021 μείωση του σε όλες τις Περιφέρειες, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Ειδικότερα, το υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού το 2021 καταγράφεται στις Περιφέρειες Αττικής (53%), Κρήτης (53%), Νοτίου Αιγαίου (53%) και Πελοποννήσου (52%) ενώ στον αντίποδα το χαμηλότερο στις Περιφέρειες Ηπείρου (42%), Κεντρικής Μακεδονίας (48%) και Δυτικής Μακεδονίας (48%). Οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Θεσσαλίας (50%), Βορείου Αιγαίου (50%), Δυτικής Ελλάδας (49%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (49%), Στερεάς Ελλάδας (49%), Ιονίων Νήσων (49%)

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (54% και για τα δύο έτη), Αττικής (37%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 7%.

Πίνακας 3: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015 και 2021

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015 και 2021						
	2015			2021		
	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού
Αττική	86%	54%	37%	86%	53%	37%
Κεντρική Μακεδονία	85%	51%	17%	86%	48%	17%
Θεσσαλία	85%	51%	7%	86%	50%	7%
Δυτική Ελλάδα	85%	51%	6%	86%	49%	6%
Κρήτη	83%	54%	6%	84%	53%	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	50%	5%	86%	49%	5%
Πελοπόννησος	86%	53%	5%	86%	52%	5%
Στερεά Ελλάδα	86%	51%	5%	86%	49%	5%
Νότιο Αιγαίο	83%	56%	3%	84%	53%	3%
Ήπειρος	87%	47%	3%	87%	42%	3%
Δυτική Μακεδονία	86%	49%	2%	87%	48%	2%
Βόρειο Αιγαίο	86%	46%	2%	86%	50%	2%
Ιόνια Νησιά	85%	52%	2%	86%	49%	2%
Ελλάδα	85%	52%	100%	86%	51%	100%

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*επί του συνόλου των ηλικιών 15+

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 5% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας και για τα δύο έτη, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 53% το 2015 και 52% το 2021. Σε σύγκριση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες, η Περιφέρεια Πελοποννήσου εμφανίζει το 4^ο υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού και για τα δύο έτη.

1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2014-2019

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2014-2019 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε αύξηση κατά +3% (από € 177.236 εκατ. το 2014 σε € 183.250 εκατ. το 2019), επιβεβαιώνοντας την στροφή της ελληνικής οικονομίας που ξεκίνησε το 2017 σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες την περίοδο 2014-2019 είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-23%, από 4,9 δισ. το 2014 σε 3,8 δισ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-0,4%, από € 2,6 δισ. το 2014 σε € 2,5 δισ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+3%, από € 84,6 δισ. το 2014 σε € 87,4 δισ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+7%, από € 23,4 δισ. το 2014 σε € 25,2 δισ. το 2019), Θεσσαλία (+6%, από € 8,9 δισ. το 2014 σε € 9,4 δισ. το 2019), Κρήτη (+5%, από € 8,8 δισ. το 2014 σε € 9,2 δισ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+8%, από € 7,9 δισ. το 2014 σε € 8,6 δισ. το 2019), Πελοπόννησο (+6%, από € 7,8 δισ. το 2014 σε € 8,3 δισ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+0,3%, από € 8,1 δισ. το 2014 σε € 8,1 δισ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+2%, από € 6,8 δισ. το 2014 σε € 7,0 δισ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+3%, από € 6,2 δισ. το 2014 σε € 6,4 δισ. το 2019), Ήπειρο (+1%, από € 4,0 δισ. το 2014 σε € 4,0 δισ. το 2019) και Ιόνια Νησιά (+5%, από € 3,2 δισ. το 2014 σε € 3,3 δισ. το 2019).

Πίνακας 4: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2014-2019 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

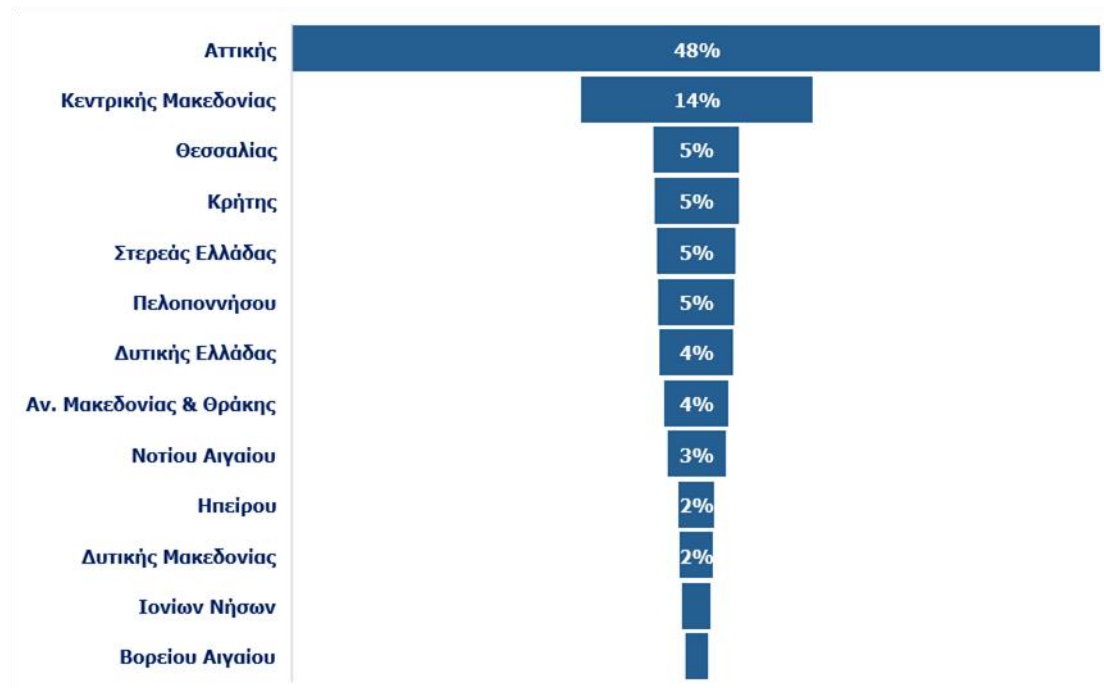
Περιφέρεια	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Αττικής	84.640	83.617	83.007	84.535	85.688	87.428	3%
Κεντρικής Μακεδονίας	23.419	23.817	23.801	24.037	24.601	25.162	7%
Θεσσαλίας	8.894	8.988	8.843	8.918	9.081	9.399	6%
Κρήτης	8.821	8.826	8.606	8.824	9.013	9.242	5%
Στερεάς Ελλάδας	7.935	8.027	8.136	8.313	8.434	8.594	8%
Πελοποννήσου	7.812	7.972	7.934	8.060	8.056	8.280	6%
Δυτικής Ελλάδας	8.089	8.034	7.832	7.838	7.948	8.111	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	6.813	6.786	6.808	6.807	6.888	6.977	2%
Νοτίου Αιγαίου	6.173	6.088	5.855	5.920	6.134	6.386	3%
Ηπείρου	3.985	3.929	3.892	3.870	3.935	4.032	1%
Δυτικής Μακεδονίας	4.944	4.705	4.313	4.298	4.159	3.795	-23%
Ιονίων Νήσων	3.153	3.086	3.034	3.050	3.155	3.295	5%
Βορείου Αιγαίου	2.558	2.495	2.433	2.433	2.467	2.548	0%
Ελλάδα	177.236	176.369	174.494	176.903	179.558	183.250	3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 61% του ΑΕΠ της. Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 5% του ΑΕΠ της χώρας.

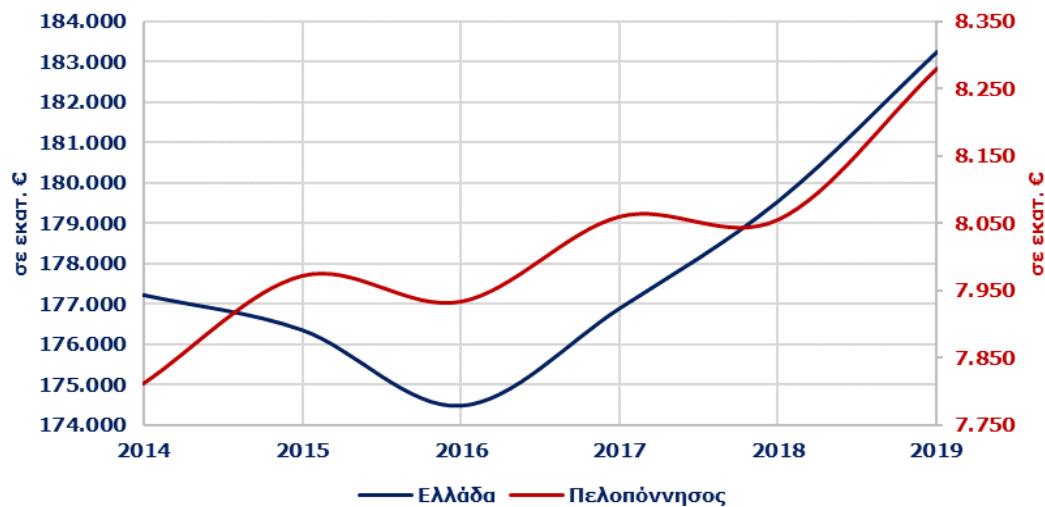
Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου την περίοδο 2014-2019 εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτή που καταγράφεται στο σύνολο της χώρας, αν και με πιο έντονα όμως χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα, η Περιφέρεια Πελοποννήσου εμφάνισε αύξηση στο ΑΕΠ της την περίοδο 2014-2019 κατά +6% (από € 7.812 εκατ. το 2014 σε € 8.280 εκατ. το 2019).

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Πελοποννήσου (σε εκατ. €), 2014-2019

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες την περίοδο 2014-2019 η εικόνα είναι θετική. Συγκεκριμένα: Κορινθίας (+11%, από € 1.878 εκατ. το 2014 σε € 2.087 εκατ. το 2019), Μεσσηνίας (+3%, από € 1.969 εκατ. το 2014 σε € 2.030 εκατ. το 2019), Αρκαδίας (+4%, από € 1.441 εκατ. το 2014 σε € 1.505 εκατ. το 2019), Αργολίδας (+5%, από € 1.418 εκατ. το 2014 σε € 1.490 εκατ. το 2019) και Λακωνίας (+5%, από € 1.107 εκατ. το 2014 σε € 1.168 εκατ. το 2019).

Πίνακας 5: ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Κορινθίας	1.878	1.937	2.000	1.998	2.019	2.087	11%
Μεσσηνίας	1.969	1.981	1.960	1.983	1.979	2.030	3%
Αρκαδίας	1.441	1.476	1.470	1.506	1.474	1.505	4%
Αργολίδας	1.418	1.446	1.424	1.444	1.451	1.490	5%
Λακωνίας	1.107	1.132	1.080	1.129	1.133	1.168	5%
Πελοπόννησος	7.812	7.972	7.934	8.060	8.056	8.280	6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 αυξήθηκε κατά +5% (από € 16.272 το 2014 σε € 17.092 το 2019). Επιμέρους η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-20%, από € 17.810 το 2014 σε € 14.284 το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-13%, από € 12.911 το 2014 σε € 11.271 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+6%, από € 22.023 το 2014 σε € 23.341 το 2019), Νότιο Αιγαίο (+1%, από € 18.435 το 2014 σε € 18.655 το 2019), Ιόνια Νησιά (+6%, από € 15.204 το 2014 σε € 16.147 το 2019), Στερεά Ελλάδα (+9%, από € 14.209 το 2014 σε € 15.463 το 2019), Κρήτη (+5%, από € 13.976 το 2014 σε € 14.695 το 2019), Πελοπόννησο (+8%, από € 13.371 το 2014 σε € 14.421 το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+9%, από € 12.335 το 2014 σε € 13.430 το 2019), Θεσσαλία (+8%, από € 12.089 το 2014 σε € 13.071 το 2019), Δυτική Ελλάδα (+4%, από € 11.975 το 2014 σε € 12.450 το 2019), Ήπειρο (+3%, από € 11.718 το 2014 σε € 12.093 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+4%, από € 11.218 το 2014 σε € 11.639 το 2019).

Πίνακας 6: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014-2019 (σε €)

Περιφέρεια	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Αττικής	22.023	21.992	21.975	22.453	22.854	23.341	6%
Νοτίου Αιγαίου	18.435	18.182	17.395	17.431	17.911	18.655	1%
Ιονίων Νήσων	15.204	14.935	14.743	14.877	15.447	16.147	6%
Στερεάς Ελλάδας	14.209	14.416	14.639	14.959	15.175	15.463	9%
Κρήτης	13.976	13.972	13.611	13.939	14.212	14.695	5%
Πελοποννήσου	13.371	13.693	13.677	13.946	13.995	14.421	8%
Δυτικής Μακεδονίας	17.810	17.102	15.817	15.895	15.513	14.284	-20%
Κεντρικής Μακεδονίας	12.335	12.611	12.649	12.799	13.121	13.430	9%
Θεσσαλίας	12.089	12.286	12.152	12.318	12.606	13.071	8%
Δυτικής Ελλάδας	11.975	11.977	11.758	11.845	12.091	12.450	4%
Ηπείρου	11.718	11.624	11.583	11.560	11.781	12.093	3%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	11.218	11.207	11.277	11.308	11.472	11.639	4%
Βορείου Αιγαίου	12.911	12.654	12.154	11.732	11.415	11.271	-13%
Ελλάδα	16.272	16.299	16.193	16.449	16.730	17.092	5%

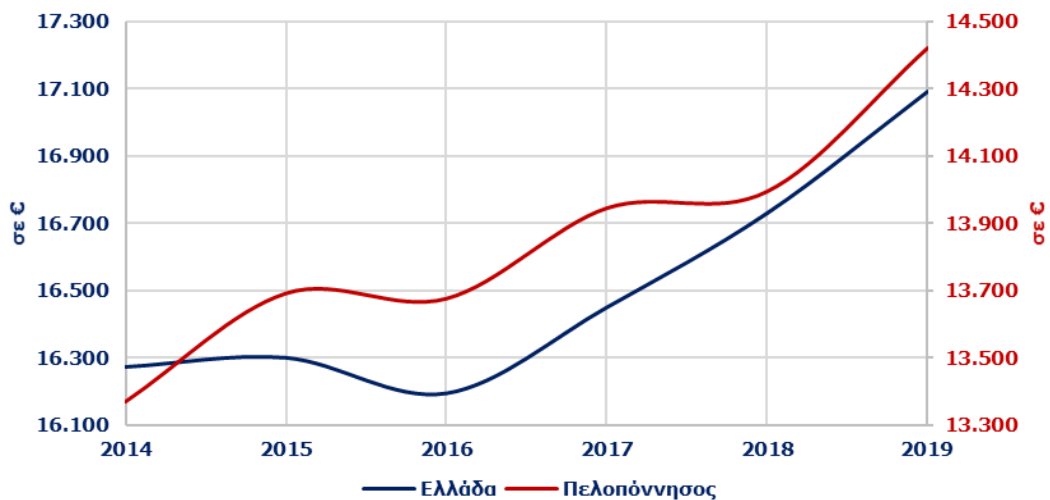
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτήν που καταγράφεται στο σύνολο της χώρας, αν και με πιο έντονα χαρακτηριστικά. Την περίοδο 2014-2019 η Περιφέρεια Πελοποννήσου κατέγραψε αύξηση στο κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της κατά +8% (από € 13.371 το 2014 σε € 14.421 το 2019).

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Πελοποννήσου (σε €), 2014-2019

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, την περίοδο 2014-2019 όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση στο κατά Κεφαλήν ΑΕΠ τους. Συγκεκριμένα: Αρκαδίας (+9%, από € 16.865 το 2014 σε € 18.454 το 2019), Αργολίδας (+7%, από € 14.464 το 2014 σε € 15.506 το 2019), Κορινθίας (+12%, από € 12.621 το 2014 σε € 14.093 το 2019), Λακωνίας (+6%, από € 12.167 το 2014 σε € 12.942 το 2019) και Μεσσηνίας (+5%, από € 12.224 το 2014 σε € 12.836 το 2019).

Πίνακας 7: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Αρκαδίας	16.865	17.456	17.560	18.177	17.962	18.454	9%
Αργολίδας	14.464	14.796	14.616	14.873	14.993	15.506	7%
Κορινθίας	12.621	13.026	13.461	13.465	13.648	14.093	12%
Λακωνίας	12.167	12.450	11.903	12.462	12.525	12.942	6%
Μεσσηνίας	12.224	12.359	12.278	12.469	12.495	12.836	5%
Πελοπόννησος	13.371	13.693	13.677	13.946	13.995	14.421	8%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2021

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2021 ήταν της τάξης του 7,2% ή € 13,2 δισ. Λόγω της προσεγγιστικής φύσης των στοιχείων του πίνακα, η εικόνα που αναδεικνύει είναι κατά κύριο λόγο ενδεικτική. Παρόλα αυτά είναι εντυπωσιακή η συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων και της Κρήτης.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Πελοποννήσου από τον τουρισμό το 2021, αντιπροσώπευαν το 2% (€ 319 εκατ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ανήλθε σε 4%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου το 2021 σημείωσε οριακή μείωση κατά -0,2% (από € 8.280 εκατ. το 2019 σε € 8.261 εκατ. το 2021).

Πίνακας 8: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2021

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2021	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2021 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφερειών 2021* - σε εκ.	% ΑΕΠ στο οποίο αντιστοιχεί η τουριστική δαπάνη	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2019 - σε €
Ν. Αιγαίο	30%	3.985	6.372	63%	18.655
Κρήτη	23%	3.058	9.221	33%	14.695
Αττική	14%	1.872	87.227	2%	23.341
Ιόνια Νησιά	13%	1.656	3.287	50%	16.147
Κεντ. Μακεδονία	10%	1.292	25.105	5%	13.430
Πελοπόννησος	2%	319	8.261	4%	14.421
Θεσσαλία	2%	229	9.378	2%	13.071
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1%	171	6.961	2%	11.639
Ήπειρος	1%	162	4.023	4%	12.093
Δυτ. Ελλάδα	1%	164	8.092	2%	12.450
Στερεά Ελλάδα	1%	144	8.575	2%	15.463
Β. Αιγαίο	1%	87	2.542	3%	11.271
Δυτ. Μακεδονία	0%	48	3.786	1%	14.284
Σύνολο Χώρας	100%	13.186	182.830	7%	17.092

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψη την ποσοστιαία κατανομή του 2019

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ³, 2015-2021

Στην ενότητα αυτή δίδονται στοιχεία για την εξέλιξη του συνόλου της απασχόλησης ανά Περιφέρεια καθώς επίσης και στοιχεία για την εξέλιξη της απασχόλησης στους κλάδους των καταλυμάτων, της εστίασης και των λοιπών κλάδων. Επίσης, αναλύονται στοιχεία απασχόλησης ανά τύπο (πλήρης – μερικής), ηλικιακή διάρθρωση και φύλο απασχολούμενων τόσο συνολικά όσο και στα καταλύματα, την εστίαση και τους λοιπούς κλάδους. Τέλος, παρέχονται στοιχεία ανεργίας ανά Περιφέρεια.

Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι τα έτη 2015, 2019 και 2021. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

³ Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <5.000 πρέπει να λαμβάνονται ενδεικτικά καθώς συνοδεύονται από μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα (CV~20%).

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των απασχολούμενων την περίοδο 2015-2019 στο σύνολο της χώρας κατέγραψε αύξηση κατά +8% (από 3,6 εκατ. το 2015 σε 3,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση των απασχολούμενων τους, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (+106 χιλ. ή +8%, από 1,3 εκατ. το 2015 σε 1,4 εκατ. το 2019), Κρήτης (+44 χιλ. ή 21%, από 209 χιλ. το 2015 σε 253 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+42 χιλ. ή +7%, από 601 χιλ. το 2015 σε 643 χιλ. το 2019) και Θεσσαλίας (+23 χιλ. ή 10%, από 230 χιλ. το 2015 σε 253 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν οριακή αύξηση κατά +0,4% (από 3,9 εκατ. το 2019 σε 3,9 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+4%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+0,1%, από 643 χιλ. το 2019 σε 643 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από 253 χιλ. το 2019 σε 258 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 215 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+0,3%, από 211 χιλ. το 2019 σε 212 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 87 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-9%, από 253 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 215 χιλ. το 2019 σε 200 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 194 χιλ. το 2019 σε 192 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 133 χιλ. το 2019 σε 117 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-8%, από 113 χιλ. το 2019 σε 104 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-6%, από 77 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-4%, από 75 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021) μείωση.

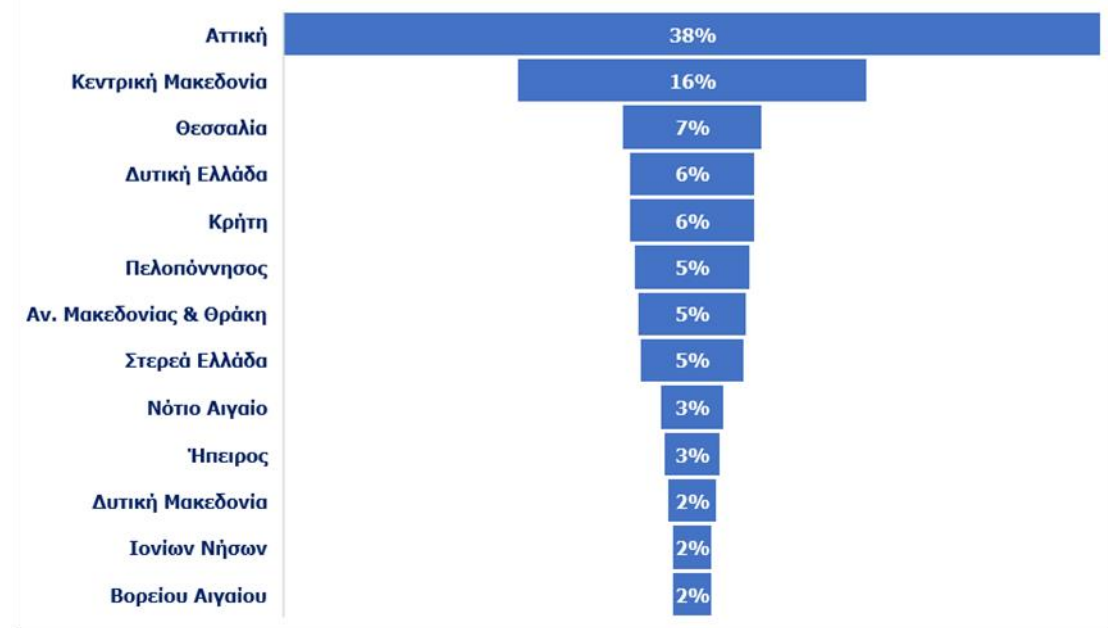
Πίνακας 9: Εξέλιξη του αριθμού των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	1.335.896	1.442.366	1.506.223	8%	4%
Κεντρική Μακεδονία	600.756	642.691	643.027	7%	0%
Θεσσαλία	229.766	253.248	257.653	10%	2%
Δυτική Ελλάδα	206.191	214.683	230.668	4%	7%
Κρήτη	209.134	252.984	230.649	21%	-9%
Πελοπόννησος	193.237	211.431	212.001	9%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκη	197.901	214.647	200.305	8%	-7%
Στερεά Ελλάδα	181.007	194.168	192.212	7%	-1%
Νότιο Αιγαίο	132.339	132.973	117.433	0%	-12%
Ήπειρος	105.272	112.748	103.875	7%	-8%
Δυτική Μακεδονία	81.243	87.085	89.665	7%	3%
Ιονίων Νήσων	72.984	77.188	72.349	6%	-6%
Βορείου Αιγαίου	64.967	74.817	71.920	15%	-4%
Σύνολο	3.610.693	3.911.030	3.927.980	8%	0%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Ενεργειακή INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2021

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 193 χιλ. το 2015 σε 211 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι κατηγορίες σημείωσαν αύξηση: λοιποί κλάδοι (+8%, από 176 χιλ. το 2015 σε 191 χιλ. το 2019), εστίαση (+8%, από 14 χιλ. το 2015 σε 16 χιλ. το 2019) και καταλύματα (+69%, από 3 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσαν αύξηση κατά +0,3% (από 211 χιλ. το 2019 σε 212 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τους απασχολούμενους στους λοιπούς κλάδους (+4%, από 191 χιλ. το 2019 σε 198 χιλ. το 2021) και στα καταλύματα (+0,2%, από 5 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα στην εστίαση (-41%, από 16 χιλ. το 2019 σε 9 χιλ. το 2021) μείωση.

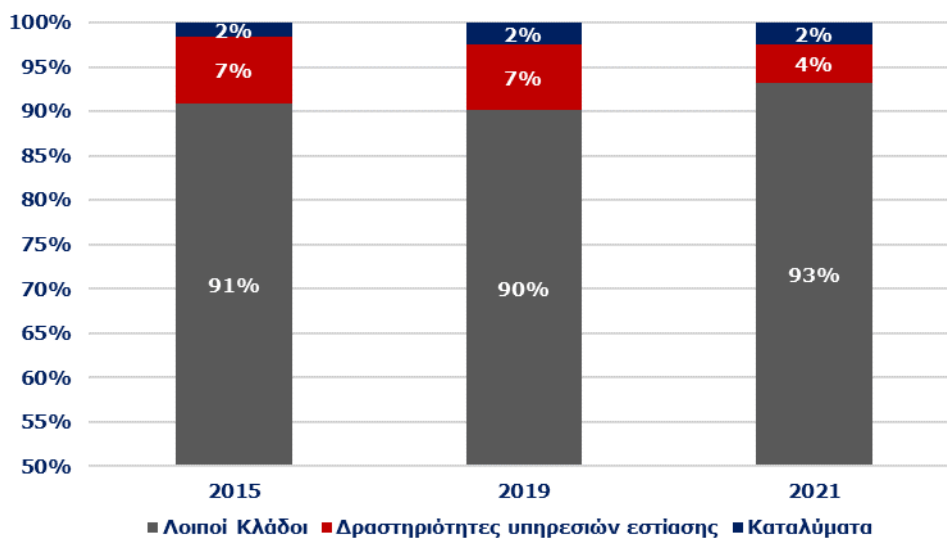
Πίνακας 10: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Κλάδος	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί Κλάδοι	175.711	190.635	197.639	8%	4%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	14.438	15.572	9.126	8%	-41%
Καταλύματα	3.088	5.224	5.236	69%	0%
Σύνολο	193.237	211.431	212.001	9%	0%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων όπως είναι φυσικό εντοπίζεται στους λοιπούς κλάδους (από 91% το 2015 σε 93% το 2021) ενώ μικρότερα είναι τα μερίδια στην εστίαση (από 7% το 2015 σε 4% το 2021) και στα καταλύματα (2% καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο).

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2015-2019, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι με πλήρη απασχόληση σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 3,3 εκατ. το 2015 σε 3,6 εκατ. το 2019) ενώ αυτοί με μερική απασχόληση αύξηση κατά +5% (από 343 χιλ. το 2015 σε 361 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση της πλήρους απασχόλησης, με εξαίρεση την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (-4%, από 126 χιλ. το 2015 σε 121 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη στην πλήρη απασχόληση σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+103 χιλ. ή +9%, από 1,2 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019), Κρήτης (+50 χιλ. ή +26%, από 189 χιλ. το 2015 σε 239 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+31 χιλ. ή +6%, από 546 χιλ. το 2015 σε 576 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (+24 χιλ. ή +14%, από 175 χιλ. το 2015 σε 199 χιλ. το 2019). Στην μερική απασχόληση την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-4%, από 18 χιλ. το 2015 σε 18 χιλ. το 2019), Κρήτης (-30%, από 20 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (-33%, από 18 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (-2%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις στην μερική απασχόληση την περίοδο 2015-2019 σε απόλυτα μεγέθη, καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+11 χιλ. ή +20%, από 55 χιλ. το 2015 σε 66 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+5 χιλ. ή +85%, από 6 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019), Αττικής (+4 χιλ. ή +3%, από 148 χιλ. το 2015 σε 151 χιλ. το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+3 χιλ. ή +28%, από 11 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι πλήρους απασχόλησης σημείωσαν αύξηση κατά +1% (από 3,6 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021) ενώ τις μερικής μείωση κατά -9% (από 361 χιλ. το 2019 σε 327 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα στην πλήρη απασχόληση είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+7%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+2%, από 576 χιλ. το 2019 σε 587 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από 220 χιλ. το 2019 σε 225 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 197 χιλ. το 2019 σε 210 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+2%, από 177 χιλ. το 2019 σε 180 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 80 χιλ. το 2019 σε 82 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση απασχολούμενων ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-10%, από 239 χιλ. το 2019 σε 216 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-1%, από 199 χιλ. το 2019 σε 198 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 200 χιλ. το 2019 σε 186 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-10%, από 121 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-9%, από 105 χιλ. το 2019 σε 95 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-7%, από 74 χιλ. το 2019

σε 69 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-6%, από 70 χιλ. το 2019 σε 66 χιλ. το 2021) μείωση.

Σε ότι αφορά τους απασχολούμενους μερικής απασχόλησης την περίοδο 2019-2021, η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-15%, από 151 χιλ. το 2019 σε 128 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-16%, από 66 χιλ. το 2019 σε 56 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-2%, από 34 χιλ. το 2019 σε 33 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-29%, από 18 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021) και Νοτίου Αιγαίου (-27%, από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση απασχολούμενων ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (+16%, από 18 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Κρήτης (+7%, από 14 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+21%, από 12 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+0,4%, από 14 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Ηπείρου (+16%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (+6%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (+8%, από 3 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (+21%, από 5 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2021) αύξηση.

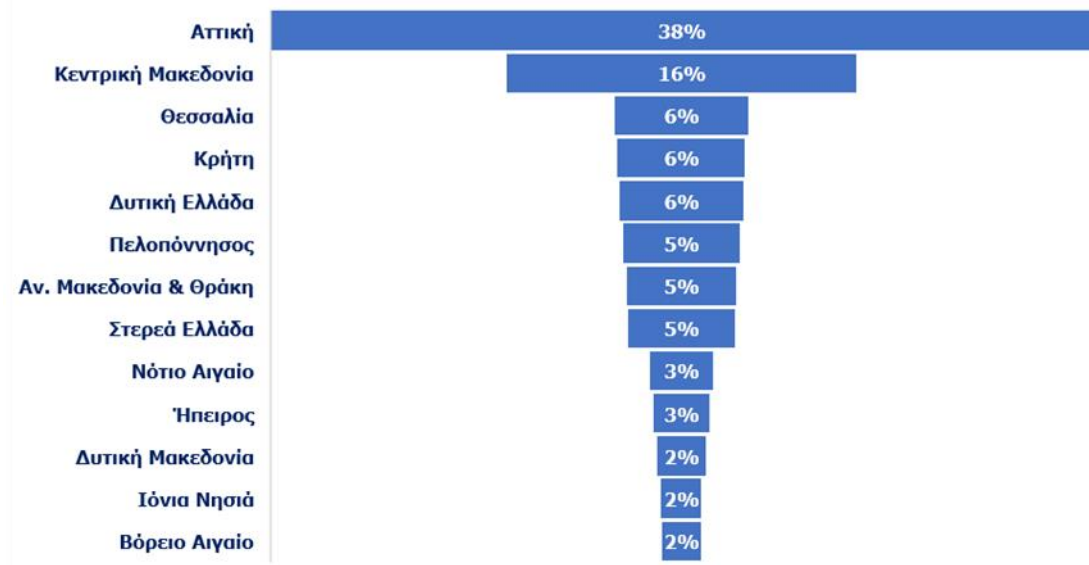
Πίνακας 11: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2015-2021

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	Πλήρης	1.188.212	1.290.923	1.378.192	9%	7%
	Μερική	147.684	151.444	128.030	3%	-15%
Κεντρικής Μακεδονίας	Πλήρης	545.507	576.379	587.216	6%	2%
	Μερική	55.249	66.313	55.811	20%	-16%
Θεσσαλίας	Πλήρης	199.104	219.707	224.619	10%	2%
	Μερική	30.662	33.541	33.033	9%	-2%
Δυτικής Ελλάδας	Πλήρης	187.878	197.020	210.259	5%	7%
	Μερική	18.313	17.663	20.409	-4%	16%
Κρήτης	Πλήρης	189.086	238.866	215.552	26%	-10%
	Μερική	20.048	14.118	15.097	-30%	7%
Πελοποννήσου	Πλήρης	175.315	199.489	197.587	14%	-1%
	Μερική	17.922	11.942	14.414	-33%	21%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Πλήρης	186.703	200.265	185.869	7%	-7%
	Μερική	11.198	14.383	14.437	28%	0%
Στερεάς Ελλάδας	Πλήρης	164.851	176.667	179.820	7%	2%
	Μερική	16.156	17.501	12.392	8%	-29%
Νοτίου Αιγαίου	Πλήρης	126.101	121.418	108.950	-4%	-10%
	Μερική	6.238	11.555	8.483	85%	-27%
Ηπείρου	Πλήρης	98.203	105.495	95.487	7%	-9%
	Μερική	7.069	7.253	8.388	3%	16%
Δυτικής Μακεδονίας	Πλήρης	74.739	79.978	82.141	7%	3%
	Μερική	6.504	7.107	7.524	9%	6%
Ιονίων Νήσων	Πλήρης	69.862	74.137	69.064	6%	-7%
	Μερική	3.122	3.050	3.285	-2%	8%
Βορείου Αιγαίου	Πλήρης	61.889	70.071	66.175	13%	-6%
	Μερική	3.077	4.746	5.746	54%	21%
Ελλάδα	Πλήρης	3.267.448	3.550.414	3.600.931	9%	1%
	Μερική	343.244	360.616	327.049	5%	-9%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

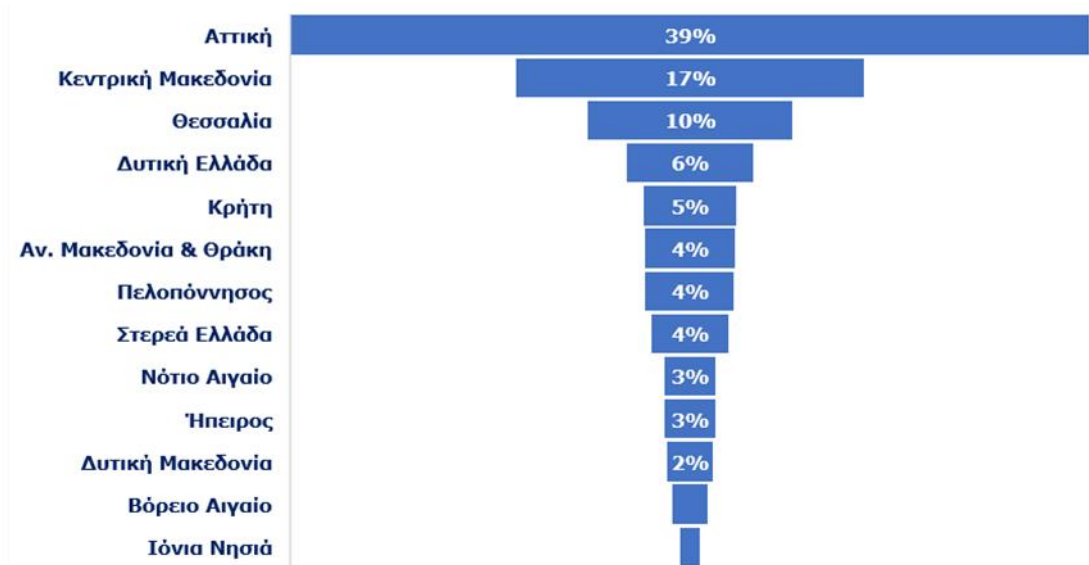
Στην πλήρη απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2021

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (39%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Θεσσαλίας (10%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4%), Πελοποννήσου (4%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (1%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων μερικής απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2021

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2015-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +14% (από 175 χιλ. το 2015 σε 199 χιλ. το 2019) ενώ οι απασχολούμενοι μερικής μείωση κατά -33% (από 18 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +12% (από 160 χιλ. το 2015 σε 180 χιλ. το 2019) ενώ οι μερικής μείωση κατά -30% (από 15 χιλ. το 2015 σε 11 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι πλήρης αύξηση κατά +21% (από 12 χιλ. το 2015 σε 15 χιλ. το 2019) και οι μερικής μείωση κατά -59% (από 2 χιλ. το 2015 σε 982 απασχολούμενους το 2019) ενώ στα καταλύματα οι πλήρης αύξηση κατά +71% (από 3 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019) και οι μερικής αύξηση κατά +17% (από 122 απασχολούμενους το 2015 σε 142 απασχολούμενους το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου κατέγραψαν μείωση κατά -1% (από 199 χιλ. το 2019 σε 198 χιλ. το 2021) ενώ οι μερικής αύξηση κατά +21% (από 12 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης σημείωσαν αύξηση στους λοιπούς κλάδους (+3%, από 180 χιλ. το 2019 σε 185 χιλ. το 2021) και στην εστίαση (+27%, από 15 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) ενώ στα καταλύματα (+1%, από 5 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2021) μείωση. Σε ότι αφορά την μερική απασχόληση, οι λοιποί κλάδοι (+21%, από 11 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2021) και η εστίαση (+27%, από 982 απασχολούμενοι το 2019 σε 1 χιλ. το 2021) κατέγραψαν αύξηση ενώ τα καταλύματα (-45%, από 142 απασχολούμενους το 2019 σε 78 απασχολούμενους το 2021) μείωση.

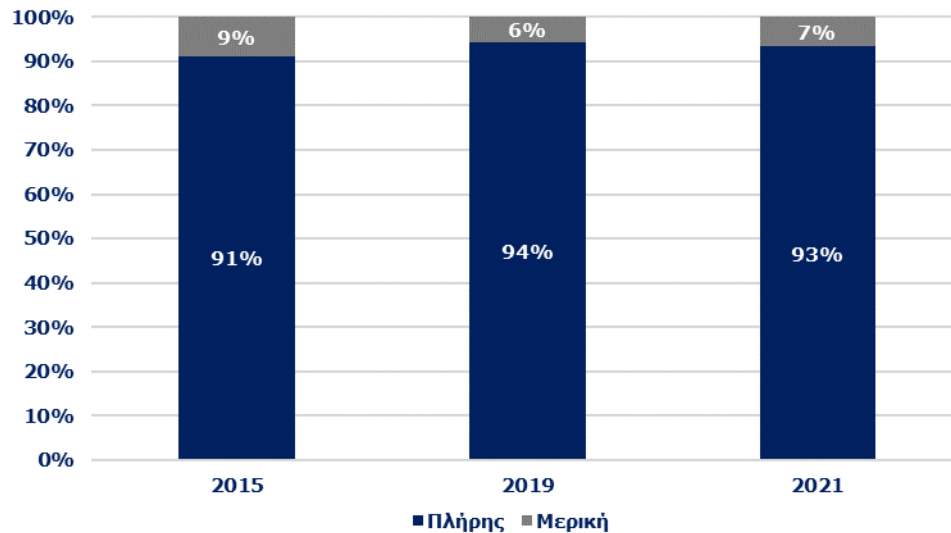
Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Κλάδος	Τύπος απασχόλησης	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί κλάδοι	Πλήρης	160.313	179.817	184.551	12%	3%
	Μερική	15.398	10.818	13.088	-30%	21%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Πλήρης	12.036	14.590	7.878	21%	-46%
	Μερική	2.402	982	1.248	-59%	27%
Καταλύματα	Πλήρης	2.966	5.082	5.158	71%	1%
	Μερική	122	142	78	17%	-45%
Πελοπόννησος	Πλήρης	175.315	199.489	197.587	14%	-1%
	Μερική	17.922	11.942	14.414	-33%	21%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2015-2021, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους (από 91% το 2015 σε 93% το 2021) εμφάνισαν υψηλότερα μερίδια έναντι των μερικής απασχόλησης (από 9% το 2015 σε 7% 2021).

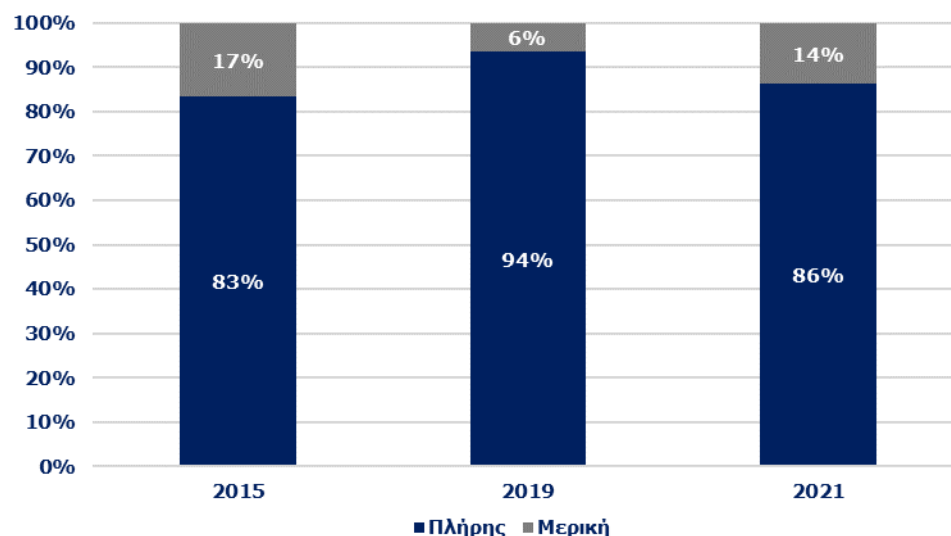
Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τους απασχολούμενους στην εστίαση, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης (από 83% το 2015 σε 86% το 2021) καταγράφουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 17% το 2015 σε 14% το 2021).

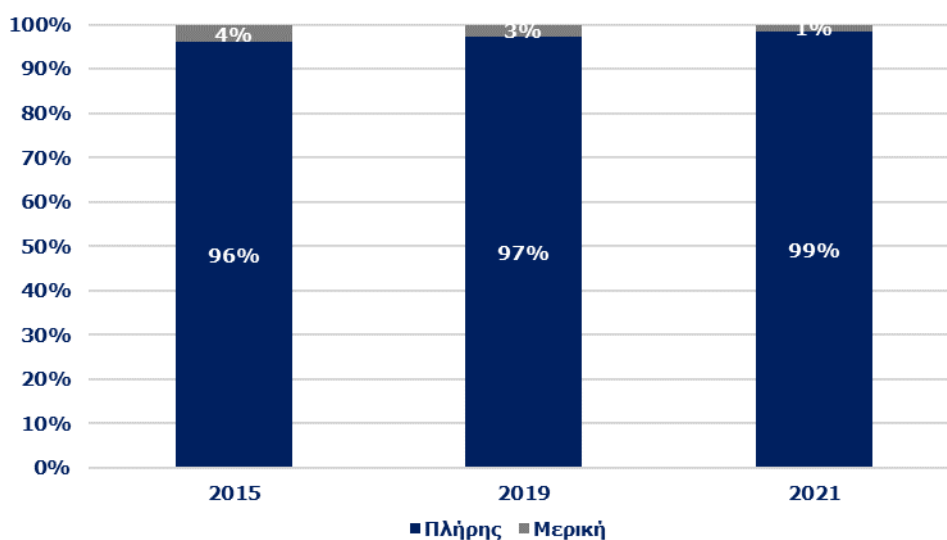
Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τους απασχολούμενους στα καταλύματα, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης (από 96% το 2015 σε 99% το 2021) καταγράφουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 4% το 2015 σε 1% το 2021).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2015-2019, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 2,1 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +8% (από 1,5 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση των ανδρών και γυναικών απασχολούμενων, με εξαίρεση την Δυτική Ελλάδα που σημείωσε οριακή μείωση στις γυναίκες απασχολούμενες (-0,3%, από 82 χιλ. το 2015 σε 82 χιλ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη στους άνδρες απασχολούμενους σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+60 χιλ. ή +8%, από 748 χιλ. το 2015 σε 808 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+27 χιλ. ή +8%, από 345 χιλ. το 2015 σε 372 χιλ. το 2019) και Κρήτης (+21 χιλ. ή +18%, από 122 χιλ. το 2015 σε 143 χιλ. το 2019) ενώ στις γυναίκες στις Περιφέρειες Αττικής (+46 χιλ. ή +8%, από 588 χιλ. το 2015 σε 634 χιλ. το 2019), Κρήτης (+22 χιλ. ή +26%, από 88 χιλ. το 2015 σε 110 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+15 χιλ. ή +6%, από 256 χιλ. το 2015 σε 271 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι άνδρες απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν οριακή αύξηση κατά +0,2% (από 2,3 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +1% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα στους άνδρες απασχολούμενους είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+3%, από 808 χιλ. το 2019 σε 834 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+1%, από 372 χιλ. το 2019 σε 376 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+0,1%, από 150 χιλ. το 2019 σε 150 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+6%, από 133 χιλ. το 2019 σε 141 χιλ. το 2021) και Πελοποννήσου (+1%, από 123 χιλ. το 2019 σε 125 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-6%, από 143 χιλ. το 2019 σε 135 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 127 χιλ. το 2019 σε 118 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 125 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 78 χιλ. το 2019 σε 69 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-3%, από 65 χιλ. το 2019 σε 63 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (-1%, από 53 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021), Βορείου Αιγαίου (-5%, από 45 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-7%, από 45 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2021) μείωση.

Σε ότι αφορά τις γυναίκες, η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+6%, από 634 χιλ. το 2019 σε 672 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+4%, από 103 χιλ. το 2019 σε 107 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+10%, από 82 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+9%, από 34 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας

(-1%, από 271 χιλ. το 2019 σε 267 χιλ. το 2021), Κρήτης (-13%, από 110 χιλ. το 2019 σε 96 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-1%, από 88 χιλ. το 2019 σε 87 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-6%, από 88 χιλ. το 2019 σε 83 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 69 χιλ. το 2019 σε 68 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 55 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-15%, από 48 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-5%, από 32 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-2%, από 30 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2021) μείωση.

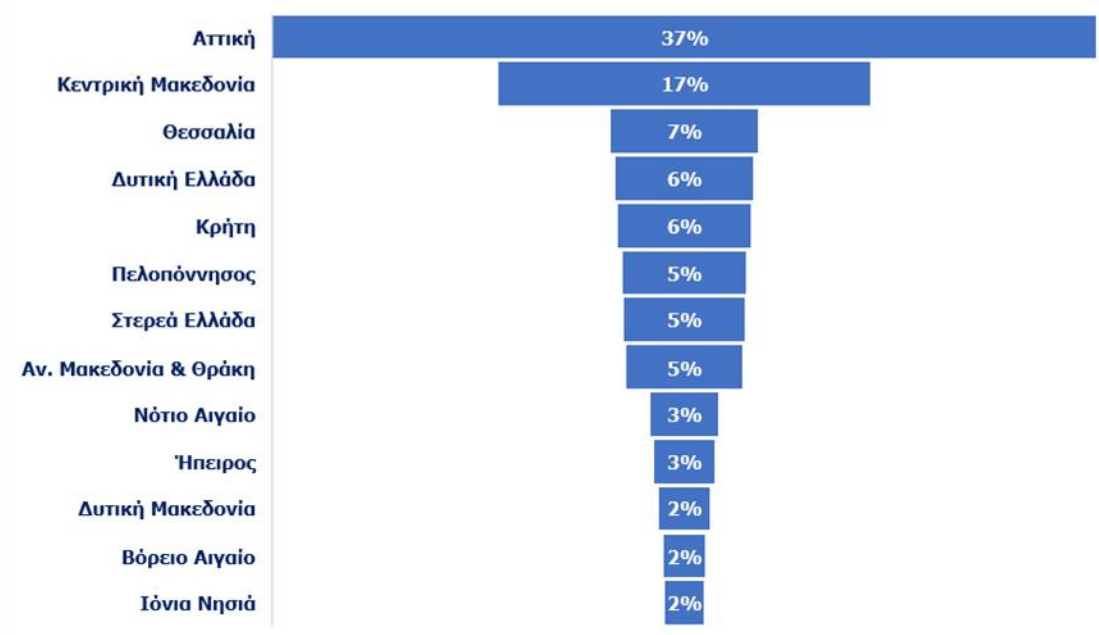
Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	Άνδρες	747.590	808.049	833.876	8%	3%
	Γυναίκες	588.306	634.317	672.347	8%	6%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρες	344.547	371.786	375.945	8%	1%
	Γυναίκες	256.209	270.905	267.082	6%	-1%
Θεσσαλία	Άνδρες	134.903	150.333	150.444	11%	0%
	Γυναίκες	94.863	102.915	107.209	8%	4%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρες	123.993	132.765	140.701	7%	6%
	Γυναίκες	82.198	81.918	89.967	0%	10%
Κρήτη	Άνδρες	121.631	143.067	135.119	18%	-6%
	Γυναίκες	87.503	109.917	95.530	26%	-13%
Πελοπόννησος	Άνδρες	111.743	123.344	124.757	10%	1%
	Γυναίκες	81.494	88.087	87.244	8%	-1%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρες	115.996	126.742	117.661	9%	-7%
	Γυναίκες	81.905	87.906	82.645	7%	-6%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρες	112.313	125.121	123.745	11%	-1%
	Γυναίκες	68.694	69.047	68.467	1%	-1%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρες	77.739	77.847	68.657	0%	-12%
	Γυναίκες	54.601	55.126	48.776	1%	-12%
Ήπειρος	Άνδρες	61.830	64.717	62.829	5%	-3%
	Γυναίκες	43.442	48.031	41.046	11%	-15%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρες	50.592	53.017	52.677	5%	-1%
	Γυναίκες	30.651	34.068	36.987	11%	9%
Ιόνια Νησιά	Άνδρες	41.230	44.712	41.380	8%	-7%
	Γυναίκες	31.753	32.476	30.969	2%	-5%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρες	42.255	44.827	42.388	6%	-5%
	Γυναίκες	22.711	29.989	29.532	32%	-2%
Ελλάδα	Άνδρες	2.086.363	2.266.326	2.270.181	9%	0%
	Γυναίκες	1.524.330	1.644.704	1.657.800	8%	1%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

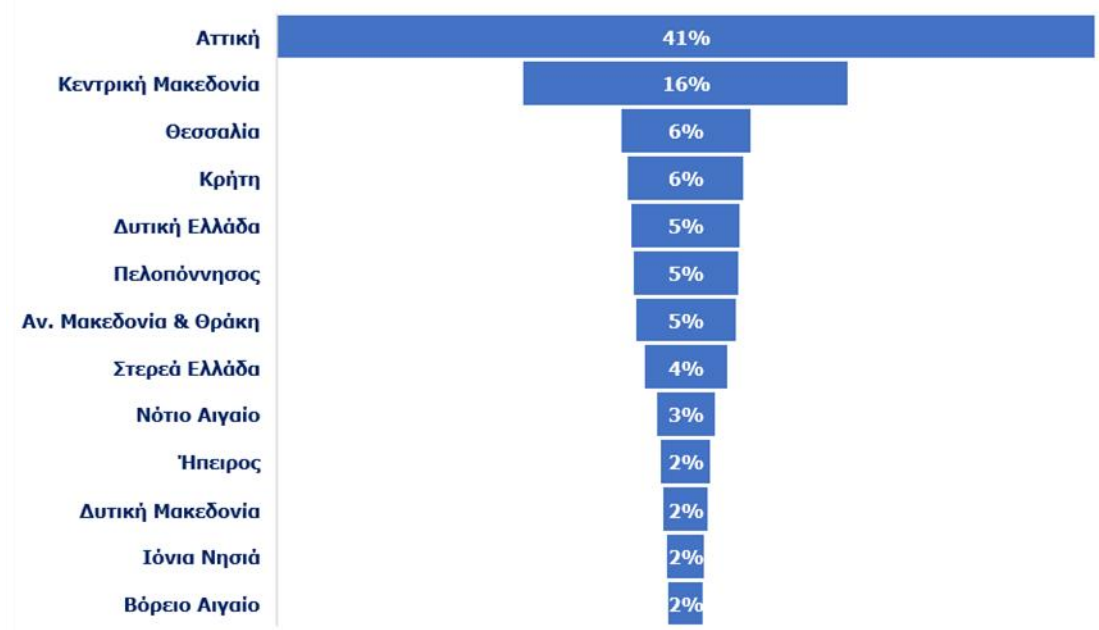
Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (6%), Πελοποννήσου (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2021

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2021, το υψηλότερο ποσοστό σημειώνεται στην Περιφέρεια Αττικής (41%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (2%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2021

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2015-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 112 χιλ. το 2015 σε 123 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +8% (από 81 χιλ. το 2015 σε 88 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 104 χιλ. το 2015 σε 113 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +7% (από 72 χιλ. το 2015 σε 77 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι άνδρες απασχολούμενοι αύξηση κατά +20% (από 7 χιλ. το 2015 σε 8 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες μείωση κατά -3% (από 8 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα οι άνδρες αύξηση κατά +44% (από 1 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +86% (από 2 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσαν αύξηση κατά +1% (από 123 χιλ. το 2019 σε 125 χιλ. το 2021) ενώ οι γυναίκες μείωση κατά -1% (από 88 χιλ. το 2019 σε 87 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στην εστίαση (-42%, από 8 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2021) σημείωσαν μείωση ενώ στους λοιπούς κλάδους (+3%, από 113 χιλ. το 2019 σε 117 χιλ. το 2021) και στα καταλύματα (+93%, από 2 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) αύξηση. Η εικόνα στις γυναίκες είναι μικτή, με την εστίαση (-40%, από 7 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021) και τα καταλύματα (-48%, από 3 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι λοιποί κλάδοι (+5%, από 77 χιλ. το 2019 σε 81 χιλ. το 2021) αύξηση.

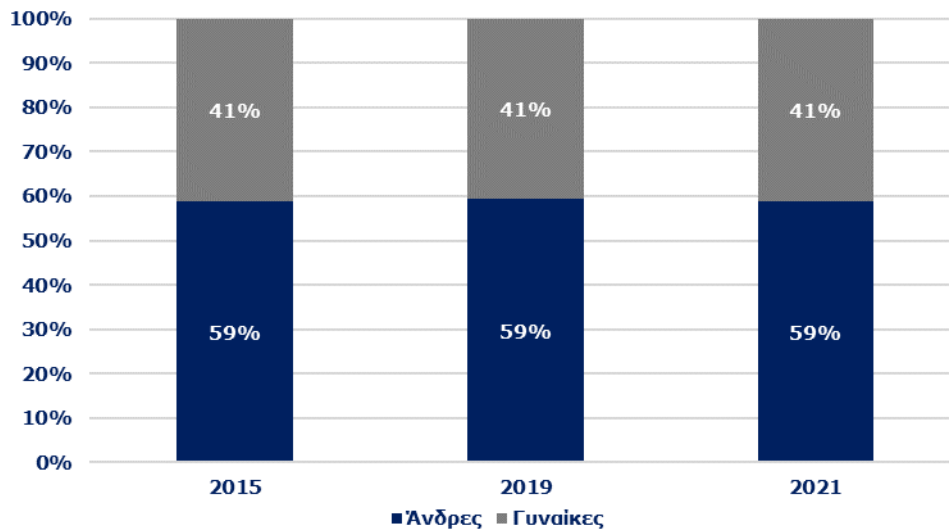
Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί κλάδοι	Άνδρες	103.623	113.310	116.547	9%	3%
	Γυναίκες	72.088	77.325	81.092	7%	5%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Άνδρες	6.875	8.242	4.760	20%	-42%
	Γυναίκες	7.563	7.330	4.366	-3%	-40%
Καταλύματα	Άνδρες	1.245	1.792	3.450	44%	93%
	Γυναίκες	1.843	3.433	1.786	86%	-48%
Πελοπόννησος	Άνδρες	111.743	123.344	124.757	10%	1%
	Γυναίκες	81.494	88.087	87.244	8%	-1%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στους λοιπούς κλάδους την περίοδο 2015-2021, οι άνδρες απασχολούμενοι (59% καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις γυναίκες (41% καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο).

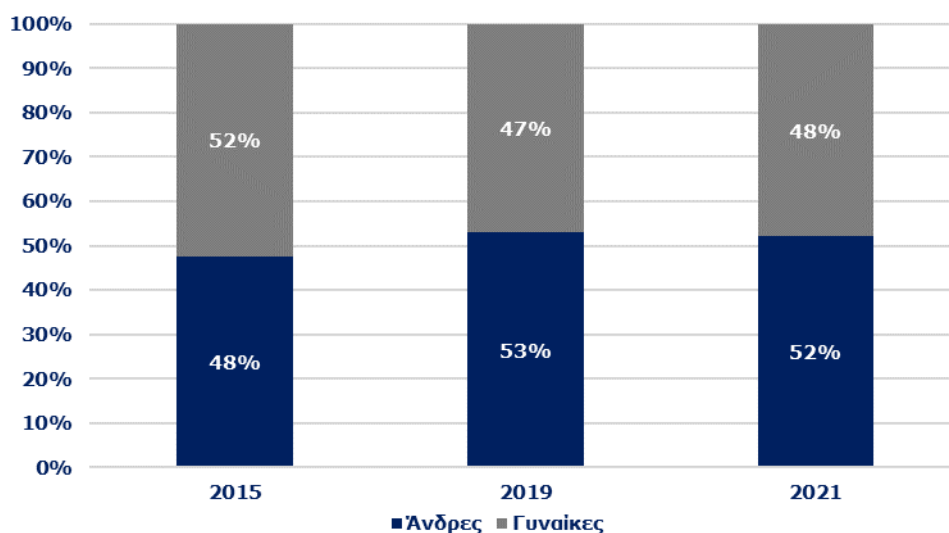
Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην εστίαση είναι μικτή, με τα έτη 2019 (Άνδρες 53% και Γυναίκες 47%) και 2021 (Άνδρες 52% και Γυναίκες 48%) να πλειοψηφούν οι άνδρες ενώ το 2015 (Άνδρες 48% και Γυναίκες 52%) οι γυναίκες.

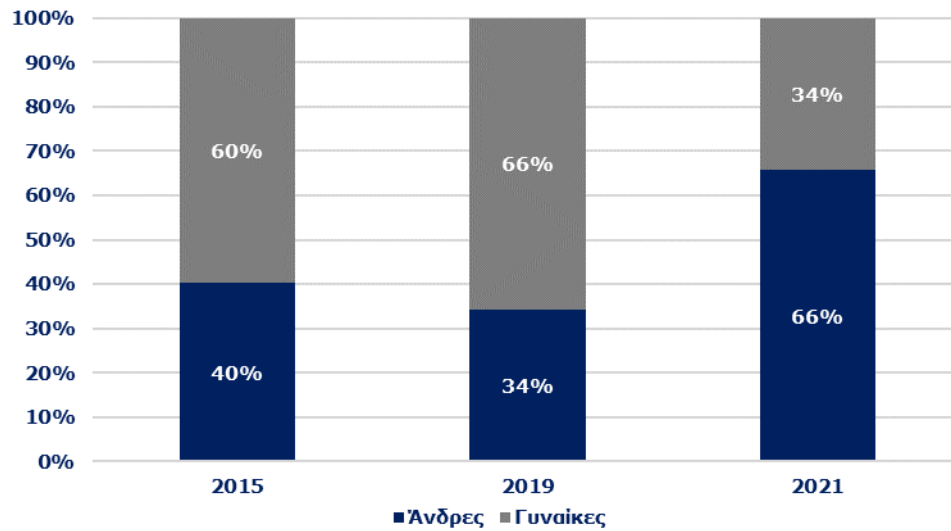
Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στα καταλύματα είναι μικτή, με τα έτη 2015 (Άνδρες 40% και Γυναίκες 60%) και 2019 (Άνδρες 34% και Γυναίκες 66%) να πλειοψηφούν οι γυναίκες ενώ το 2021 (Άνδρες 66% και Γυναίκες 34%) οι άνδρες.

Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων, παρατηρούμε ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2015-2019, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-3%, από 815 χιλ. το 2015 σε 786 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες: 15-24 ετών (+8%, από 140 χιλ. το 2015 σε 151 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+2%, από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,2 εκατ. το 2019), 45-54 ετών (+13%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019) και 55+ (+31%, από 524 χιλ. το 2015 σε 687 χιλ. το 2019).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+59%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+29%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+7%, από 48 χιλ. το 2015 σε 52 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (+7%, από 34 χιλ. το 2015 σε 37 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+17%, από 65 χιλ. το 2015 σε 76 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+14%, από 17 χιλ. το 2015 σε 20 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+25%, από 56 χιλ. το 2015 σε 70 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+20%, από 25 χιλ. το 2015 σε 30 χιλ. το 2019) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+46%, από 30 χιλ. το 2015 σε 43 χιλ. το 2019) και Αττικής (+39%, από 157 χιλ. το 2015 σε 218 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-8%, από 151 χιλ. το 2019 σε 140 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (-6%, από 786 χιλ. το 2019 σε 737 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-7%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 45-54 ετών (+5%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2021) και 55+ ετών (+14%, από 687 χιλ. το 2019 σε 786 χιλ. το 2021) αύξηση.

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις την περίοδο 2019-2021, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-43%, από 7 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-40%, από 4 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), Κρήτης (-30%, από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-22%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-25%, από 30 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-20%, από 45 χιλ. το 2019 σε 36 χιλ. το 2021) και Κρήτης (-19%, από 52 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 35-44 ετών στην Περιφέρεια Ηπείρου

(-24%, από 35 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) και για τις ηλικίες 45-54 ετών στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (-8%, από 22 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2021).

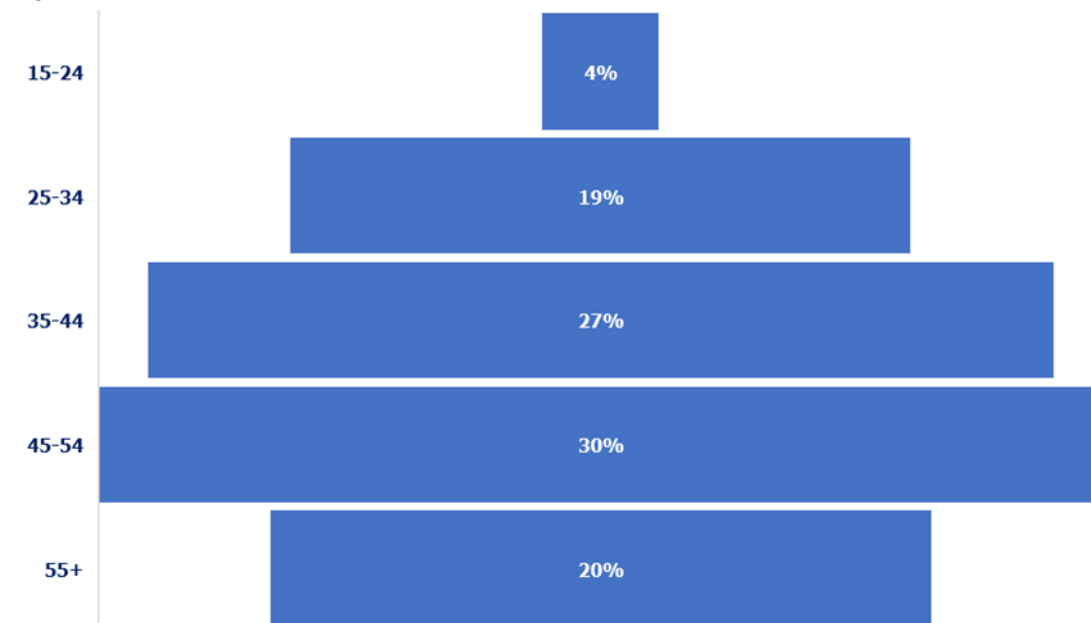
Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2019-2021, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στην Περιφέρει Δυτικής Ελλάδας (+56%, από 7 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 25-34 ετών στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+21%, από 12 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+8%, από 193 χιλ. το 2019 σε 209 χιλ. το 2021) και Θεσσαλίας (+6%, από 74 χιλ. το 2019 σε 78 χιλ. το 2021) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Αττικής (+24%, από 218 χιλ. το 2019 σε 271 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+21%, από 35 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021) και Θεσσαλίας (+15%, από 52 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2021).

Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	15-24	49.544	57.161	58.170	15%	2%
	25-34	324.892	301.567	296.867	-7%	-2%
	35-44	435.152	449.035	432.312	3%	-4%
	45-54	369.588	416.252	447.507	13%	8%
	55+	156.719	218.351	271.367	39%	24%
Κεντρική Μακεδονία	15-24	20.242	23.636	17.410	17%	-26%
	25-34	128.351	126.150	118.780	-2%	-6%
	35-44	187.973	187.775	173.500	0%	-8%
	45-54	173.447	193.294	208.697	11%	8%
	55+	90.743	111.836	124.640	23%	11%
Θεσσαλία	15-24	7.677	9.373	10.031	22%	7%
	25-34	48.188	50.918	42.898	6%	-16%
	35-44	71.309	67.239	66.784	-6%	-1%
	45-54	63.656	73.557	77.793	16%	6%
	55+	38.936	52.162	60.148	34%	15%
Δυτική Ελλάδα	15-24	9.704	7.122	11.076	-27%	56%
	25-34	42.399	42.604	45.576	0%	7%
	35-44	63.726	58.683	59.524	-8%	1%
	45-54	55.508	61.730	63.601	11%	3%
	55+	34.855	44.545	50.892	28%	14%
Κρήτη	15-24	10.256	11.792	8.291	15%	-30%
	25-34	48.372	51.598	41.958	7%	-19%
	35-44	64.886	76.167	65.786	17%	-14%
	45-54	56.043	70.319	69.770	25%	-1%
	55+	29.577	43.109	44.844	46%	4%
Πελοπόννησος	15-24	6.318	4.861	4.241	-23%	-13%
	25-34	34.438	36.827	37.405	7%	2%
	35-44	54.864	57.402	52.964	5%	-8%
	45-54	58.126	64.851	66.164	12%	2%
	55+	39.491	47.490	51.227	20%	8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24	8.444	9.036	8.354	7%	-8%
	25-34	44.626	44.998	36.002	1%	-20%
	35-44	58.169	59.987	52.687	3%	-12%
	45-54	54.984	58.758	61.269	7%	4%
	55+	31.678	41.869	41.994	32%	0%
Στερεά Ελλάδα	15-24	7.587	7.082	6.927	-7%	-2%
	25-34	39.369	37.929	34.140	-4%	-10%
	35-44	54.978	57.861	51.224	5%	-11%
	45-54	50.973	56.595	57.874	11%	2%
	55+	28.100	34.701	42.047	23%	21%
Νότιο Αιγαίο	15-24	7.919	7.445	4.268	-6%	-43%
	25-34	37.132	30.316	22.624	-18%	-25%
	35-44	40.028	37.849	33.040	-5%	-13%
	45-54	29.600	34.697	34.228	17%	-1%
	55+	17.661	22.665	23.273	28%	3%
Ήπειρος	15-24	2.469	2.963	2.417	20%	-18%
	25-34	21.079	19.796	16.892	-6%	-15%
	35-44	32.804	34.789	26.609	6%	-24%
	45-54	30.086	32.437	33.648	8%	4%
	55+	18.833	22.764	24.309	21%	7%
Δυτική Μακεδονία	15-24	4.145	2.727	2.795	-34%	2%
	25-34	14.190	12.196	14.771	-14%	21%
	35-44	25.668	25.596	23.458	0%	-8%
	45-54	24.827	29.727	29.662	20%	0%
	55+	12.414	16.838	18.980	36%	13%
Ιόνια Νησιά	15-24	2.504	3.971	2.395	59%	-40%
	25-34	14.175	13.302	12.724	-6%	-4%
	35-44	20.636	21.066	19.586	2%	-7%
	45-54	21.158	22.465	20.684	6%	-8%
	55+	14.510	16.383	16.959	13%	4%
Βόρειο Αιγαίο	15-24	3.296	4.246	3.314	29%	-22%
	25-34	17.602	18.107	15.964	3%	-12%
	35-44	17.419	19.772	18.074	14%	-9%
	45-54	16.039	18.812	19.532	17%	4%
	55+	10.610	13.879	15.037	31%	8%
Ελλάδα	15-24	140.105	151.415	139.688	8%	-8%
	25-34	814.814	786.309	736.601	-3%	-6%
	35-44	1.127.613	1.153.220	1.075.548	2%	-7%
	45-54	1.004.035	1.133.493	1.190.428	13%	5%
	55+	524.125	686.593	785.716	31%	14%

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικιακές ομάδες 45-54 ετών (30%) και 35-44 ετών (27%) και ακολουθούν οι ηλικίες 55+ ετών (20%), 25-34 ετών (19%) και 15-24 ετών (4%).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή ομάδα, 2021

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης

Η εικόνα στις ηλικιακές ομάδες για την Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2015-2019 είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-24 ετών (-23%, από 6 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες κατηγορίες: 25-34 ετών (+7%, από 34 χιλ. το 2015 σε 37 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+5%, από 55 χιλ. το 2015 σε 57 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+12%, από 58 χιλ. το 2015 σε 65 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+20%, από 39 χιλ. το 2015 σε 47 χιλ. το 2019).

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους λοιπούς είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-24 ετών (-38%, από 5 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες κατηγορίες: 25-34 ετών (+8%, από 29 χιλ. το 2015 σε 31 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+5%, από 50 χιλ. το 2015 σε 52 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+10%, από 55 χιλ. το 2015 σε 60 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+18%, από 37 χιλ. το 2015 σε 44 χιλ. το 2019). Στην εστίαση όλες οι ηλικίες σημειώνουν αύξηση, με εξαίρεση τις ηλικίες 35-44 ετών (-6%, από 4 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες ηλικίες: 15-24 ετών (+3%, από 1 χιλ. το 2015 σε 1 χιλ. το 2019), 25-34 ετών (+5%, από 4 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+18%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+41%, από 2 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019). Στα καταλύματα η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-3%, από 1 χιλ. το 2015 σε 1 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες κατηγορίες: 15-24 ετών (+204%, από 147 απασχολούμενους το 2015 σε 448 απασχολούμενους το 2019), 35-44 ετών (+67%, από 773 απασχολούμενους το 2015 σε 1 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+157%, από 422 απασχολούμενους το 2015 σε 1 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-13%, από 5 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-8%, από 57 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (+2%, από 37 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2021), 45-54 ετών (+2%, από 65 χιλ. το 2019 σε 66 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+8%, από 47 χιλ. το 2019 σε 51 χιλ. το 2021) αύξηση.

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους λοιπούς είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 35-44 ετών (-6%, από 52 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες ηλικίες: 15-24 ετών (+1%, από 3 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (+6%, από 31 χιλ. το 2019 σε 33 χιλ. το 2021), 45-54 ετών (+5%, από 60 χιλ. το 2019 σε 63 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+12%, από 44 χιλ. το 2019 σε 49

χιλ. το 2021) αύξηση. Στην εστίαση όλες οι κατηγορίες σημειώνουν μείωση: 15-24 ετών (-31%, από 1 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (-42%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), 35-44 ετών (-34%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), 45-54 ετών (-41%, από 3 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (-61%, από 2 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021). Στα καταλύματα η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-44%, από 448 απασχολούμενους το 2019 σε 249 απασχολούμενους το 2021), 45-54 ετών (-31%, από 1 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (-22%, από 1 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (+58%, από 1 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (+23%, από 1 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021) αύξηση.

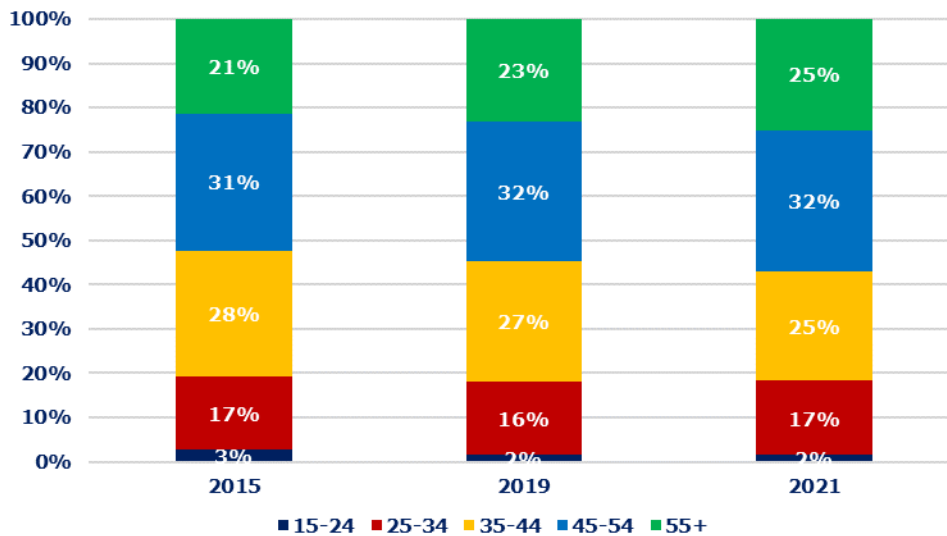
Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί κλάδοι	15-24	4.765	2.968	2.999	-38%	1%
	25-34	29.117	31.335	33.186	8%	6%
	35-44	49.806	52.101	48.725	5%	-6%
	45-54	54.594	60.132	63.256	10%	5%
	55+	37.428	44.099	49.472	18%	12%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	15-24	1.406	1.446	992	3%	-31%
	25-34	4.281	4.484	2.621	5%	-42%
	35-44	4.285	4.010	2.653	-6%	-34%
	45-54	2.826	3.324	1.950	18%	-41%
	55+	1.641	2.308	909	41%	-61%
Καταλύματα	15-24	147	448	249	204%	-44%
	25-34	1.040	1.009	1.597	-3%	58%
	35-44	773	1.290	1.586	67%	23%
	45-54	706	1.395	958	97%	-31%
	55+	422	1.083	846	157%	-22%
Πελοπόννησος	15-24	6.318	4.861	4.241	-23%	-13%
	25-34	34.438	36.827	37.405	7%	2%
	35-44	54.864	57.402	52.964	5%	-8%
	45-54	58.126	64.851	66.164	12%	2%
	55+	39.491	47.490	51.227	20%	8%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων για τους λοιπούς κλάδους της Περιφέρειας Πελοποννήσου, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 45-54 ετών (από 31% το 2015 σε 32% το 2021), 35-44 ετών (από 28% το 2015 σε 25% το 2021), 55+ ετών (από 21% το 2015 σε 25% το 2021) και 25-34 ετών (από 17% το 2015 σε 17% το 2021). Μικρότερα είναι τα μερίδια που καταγράφονται στις ηλικίες 15-24 ετών (από 3% το 2015 σε 2% το 2021).

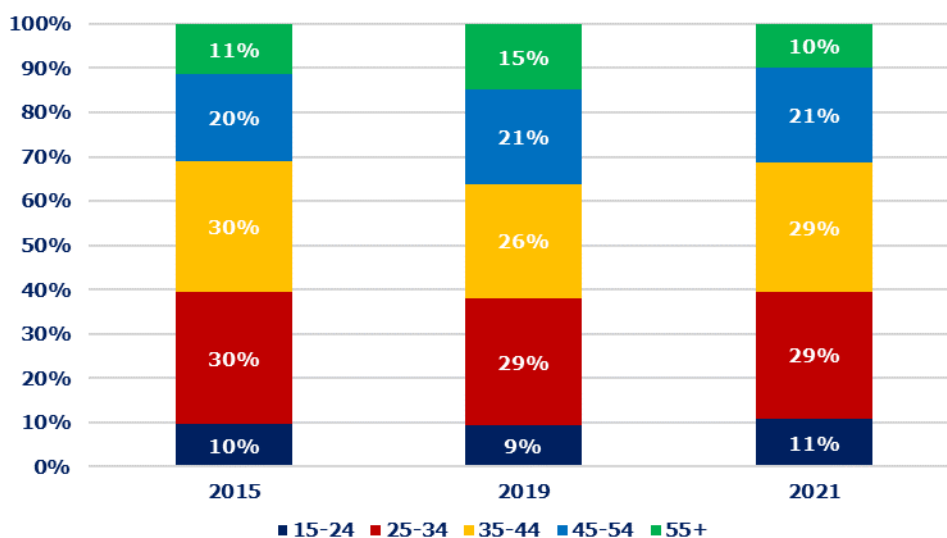
Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 30% το 2015 σε 29% το 2021), 35-44 ετών (από 30% το 2015 σε 29% το 2021) και 45-54 ετών (από 20% το 2015 σε 21% το 2021). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικιακές ομάδες 15-24 ετών (από 10% το 2015 σε 11% το 2021) και 55+ ετών (από 11% το 2015 σε 10% το 2021).

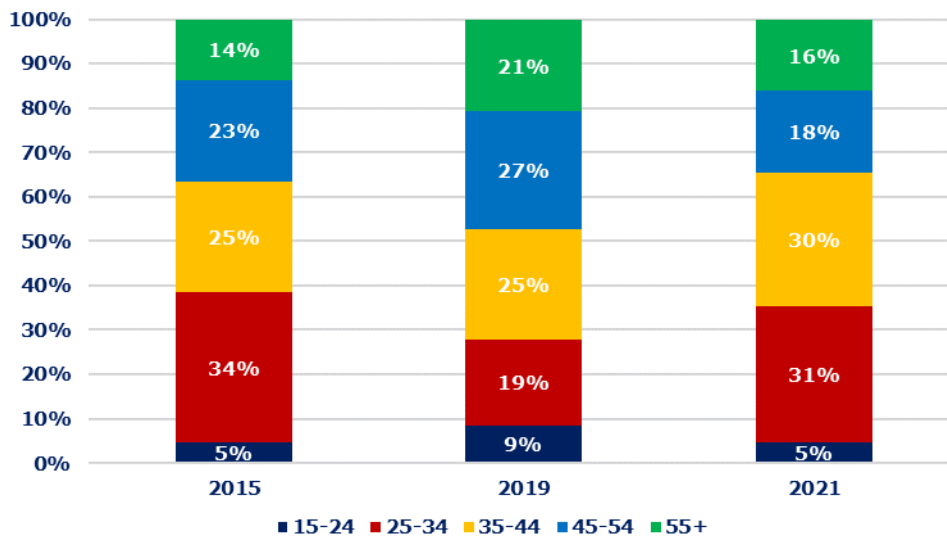
Διάγραμμα 22: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 34% το 2015 σε 31% το 2021) και 35-44 ετών (από 25% το 2015 σε 30% το 2021) και ακολουθούν οι ηλικίες 45-54 ετών (από 23% το 2015 σε 18% το 2021), 55+ ετών (από 14% το 2015 σε 16% το 2021) και 15-24 ετών (από 5% το 2015 σε 5% το 2021).

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι στην Περιφέρεια Πελοποννήσου τα καταλύματα και η εστίαση προσφέρουν μεγαλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης στις νεότερες ηλικίες (15-34 ετών) απ' ότι οι λοιποί κλάδοι.

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση κατά -32% (από 1.197 χιλ. το 2015 σε 819 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (+12%, από 14 χιλ. το 2015 σε 16 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (-35% ή -155 χιλ., από 449 χιλ. το 2015 σε 294 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (-25% ή -54 χιλ., από 211 χιλ. το 2015 σε 157 χιλ. το 2019), Κρήτης (-50% ή -33 χιλ., από 67 χιλ. το 2015 σε 33 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (-32% ή -27 χιλ., από 85 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (-48% ή -27 χιλ., από 55 χιλ. το 2015 σε 29 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η ανεργία σημείωσε μείωση κατά -17% (από 819 χιλ. το 2019 σε 678 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-31%, από 294 χιλ. το 2019 σε 203 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-21%, από 157 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-11%, από 58 χιλ. το 2019 σε 51 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-28%, από 68 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 40 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (-22%, από 28 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-16%, από 22 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-28%, από 16 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 41 χιλ. το 2019 σε 46 χιλ. το 2021), Κρήτης (+34%, από 33 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+7%, από 29 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (+28%, από 21 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (+1%, από 11 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021) αύξηση.

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2021, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (12%), Πελοποννήσου (13%), Ιονίων Νήσων (13%), Βορείου Αιγαίου (14%) και Ηπείρου (15%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (20%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (19%) και Νοτίου Αιγαίου (19%).

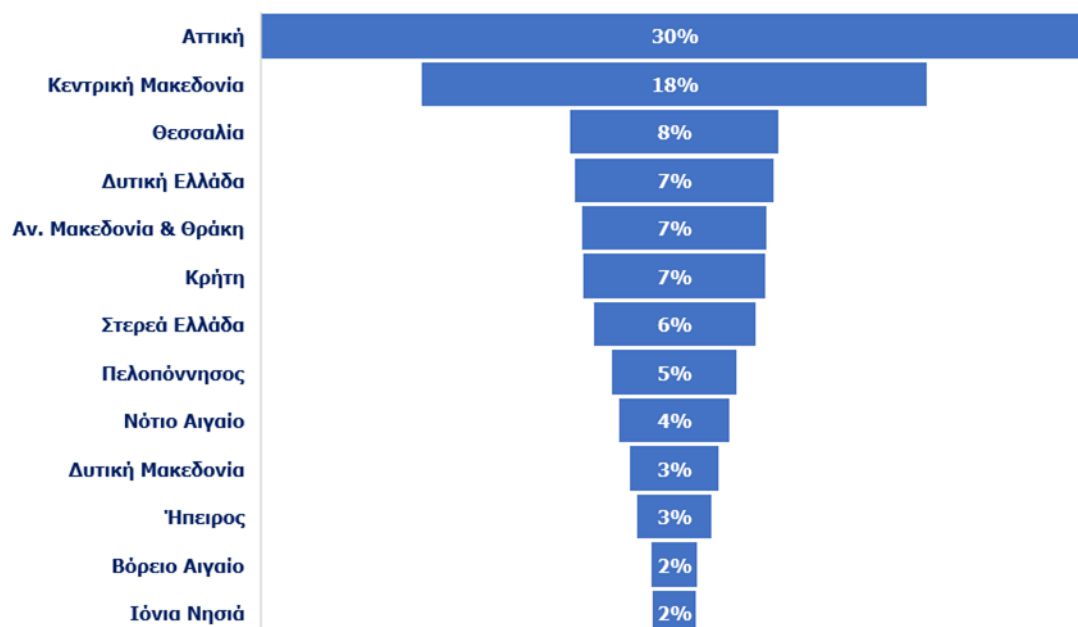
Πίνακας 17: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015		2019		2021		%Δ	
	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	2015-2019	2019-2021
Αττική	449	25%	294	17%	203	12%	-35%	-31%
Κεντρική Μακεδονία	211	26%	157	20%	124	16%	-25%	-21%
Θεσσαλία	85	27%	58	19%	51	17%	-32%	-11%
Δυτική Ελλάδα	82	28%	68	24%	49	17%	-17%	-28%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	60	23%	41	16%	46	19%	-32%	10%
Κρήτη	67	24%	33	12%	45	16%	-50%	34%
Στερεά Ελλάδα	63	26%	40	17%	40	17%	-36%	-1%
Πελοπόννησος	55	22%	29	12%	31	13%	-48%	7%
Νότιο Αιγαίο	23	15%	21	14%	27	19%	-9%	28%
Δυτική Μακεδονία	36	31%	28	25%	22	20%	-21%	-22%
Ήπειρος	34	25%	22	16%	19	15%	-35%	-16%
Βόρειο Αιγαίο	14	18%	16	18%	12	14%	12%	-28%
Ιόνια Νησιά	17	19%	11	12%	11	13%	-36%	1%
Σύνολο	1.197	25%	819	17%	678	15%	-32%	-17%

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (30%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (18%), Θεσσαλίας (8%), Δυτικής Ελλάδας (7%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (7%), Κρήτης (7%), Στερεάς Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Νοτίου Αιγαίου (4%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Ηπείρου (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 24: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Πελοποννήσου καταγράφει το 5% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2019-2021 αύξηση κατά +7% (από 29 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2021) ενώ την περίοδο 2015-2019 μείωση κατά -48% (από 55 χιλ. το 2015 σε 29 χιλ. το 2019). Παράλληλα, εμφανίζει το 2021 και το 2^ο χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (13% έναντι 12% το 2019 και 22% το 2015) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2021

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό⁴ Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 18: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

Ξενοδοχειακό Δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021							
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	259	436	579	775	192	2.241
	Δωμάτια	34.404	36.564	21.649	19.611	2.982	115.210
	Κλίνες	72.376	74.361	42.548	37.706	5.871	232.862
Κρήτη	Μονάδες	150	344	415	562	173	1.644
	Δωμάτια	25.190	33.016	17.932	18.223	4.132	98.493
	Κλίνες	53.582	65.687	33.954	32.617	7.979	193.819
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	69	172	265	420	72	998
	Δωμάτια	10.211	13.289	14.364	12.869	1.497	52.230
	Κλίνες	21.237	26.356	28.376	24.847	2.920	103.736
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	62	138	288	312	362	1.162
	Δωμάτια	9.758	10.698	10.093	8.108	7.647	46.304
	Κλίνες	20.508	21.572	20.615	16.127	15.352	94.174
Αττική	Μονάδες	48	138	159	240	113	698
	Δωμάτια	7.581	10.106	7.041	7.212	2.267	34.207
	Κλίνες	14.650	19.617	13.306	13.327	4.739	65.639
Πελοπόννησος	Μονάδες	29	145	236	209	62	681
	Δωμάτια	2.843	5.127	6.362	4.637	808	19.777
	Κλίνες	6.104	10.246	12.607	8.805	1.579	39.341
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	8	51	158	238	56	511
	Δωμάτια	686	3.709	4.396	5.364	929	15.084
	Κλίνες	1.519	7.542	8.520	10.123	1.747	29.451
Θεσσαλία	Μονάδες	29	123	141	186	70	549
	Δωμάτια	1.479	3.946	3.781	4.158	1.255	14.619
	Κλίνες	3.045	7.909	7.456	8.029	2.698	29.137
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	7	33	139	162	42	383
	Δωμάτια	819	1.796	4.821	3.822	651	11.909
	Κλίνες	1.667	3.452	9.261	7.183	1.247	22.810
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	14	32	120	151	66	383
	Δωμάτια	1.308	1.968	3.799	3.121	988	11.184
	Κλίνες	2.715	4.123	7.498	6.097	1.931	22.364
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	6	43	108	95	24	276
	Δωμάτια	1.488	2.610	3.273	2.260	295	9.926
	Κλίνες	3.186	5.207	6.209	4.355	578	19.535
Ήπειρος	Μονάδες	17	99	172	129	21	438
	Δωμάτια	1.478	1.719	3.377	2.233	353	9.160
	Κλίνες	3.127	3.671	6.863	4.351	704	18.716
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	4	15	60	34	11	124
	Δωμάτια	99	361	1.388	714	239	2.801
	Κλίνες	219	783	2.976	1.576	792	6.346
Σύνολο	Μονάδες	702	1.769	2.840	3.513	1.264	10.088
	Δωμάτια	97.344	124.909	102.276	92.332	24.043	440.904
	Κλίνες	203.935	250.526	200.189	175.143	48.137	877.930

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

⁴ Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται σε αυτή την Ενότητα προέρχονται αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ.

Η Ελλάδα το 2021 διέθετε 10.088 ξενοδοχειακές μονάδες με 440.904 δωμάτια και 877.930 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 67% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (6.743 ξενοδοχειακές μονάδες).

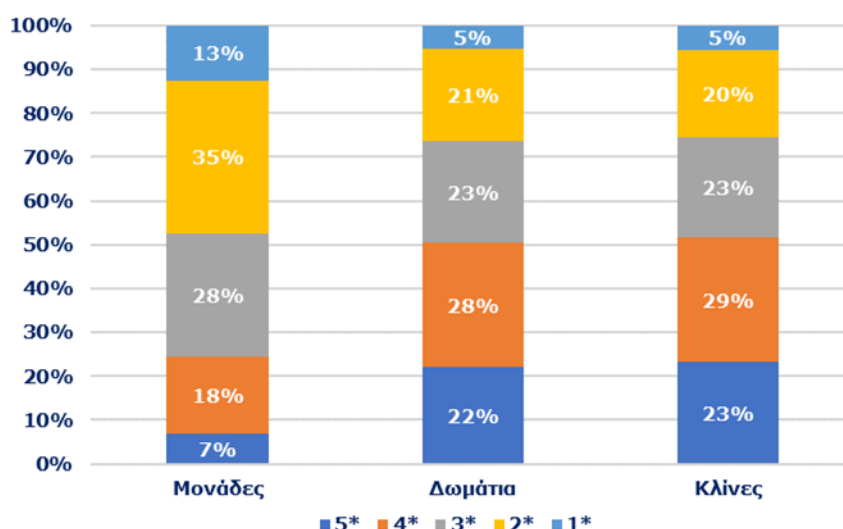
Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (35%) και 3* (28%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (7%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (18%) και 1* (13%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1*. Συγκεκριμένα: 5* το 22%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 21% και 1* μόλις το 5%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* το 23%, 4* το 29%, 3* το 23%, 2* το 20% και 1* το 5%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 7% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 22% των δωματίων και το 23% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (36%) και της Κρήτης (21%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 58% του συνόλου.

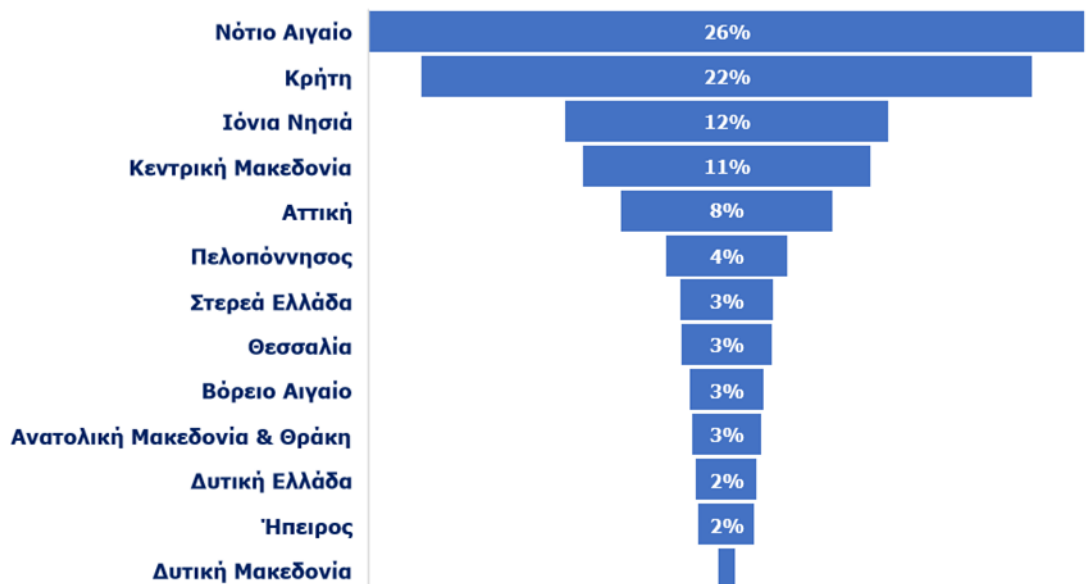
Διάγραμμα 25: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

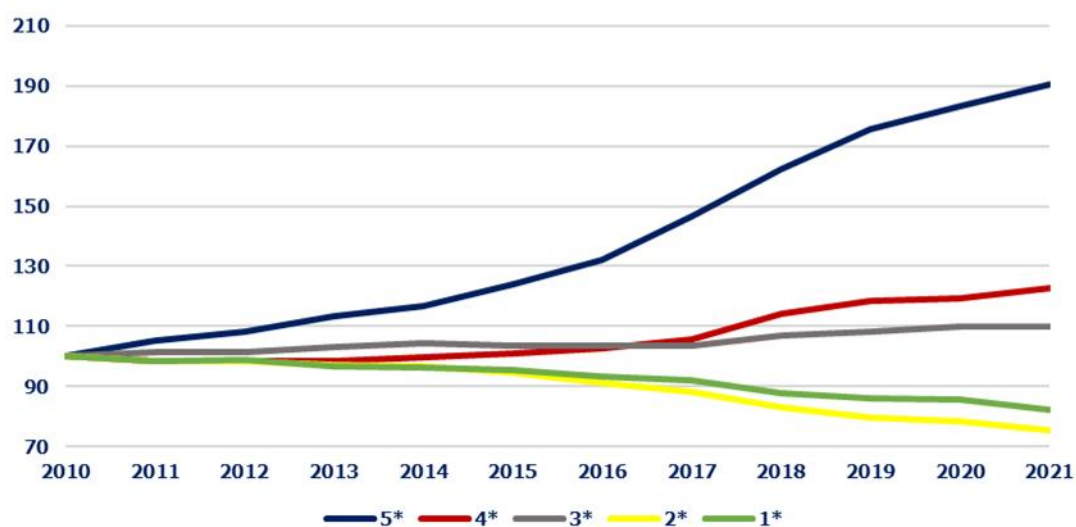
Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν το 79% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2021

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010-2021, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+91%), 4* (+23%) και 3* (+10%) και μείωση στα 2* (-25%) και 1* (-18%).

Διάγραμμα 27: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010-2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2021 το 7% των μονάδων, το 4% των δωματίων και το 4% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 681 μονάδες με 19.777 δωμάτια και 39.341 κλίνες.

Πίνακας 19: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

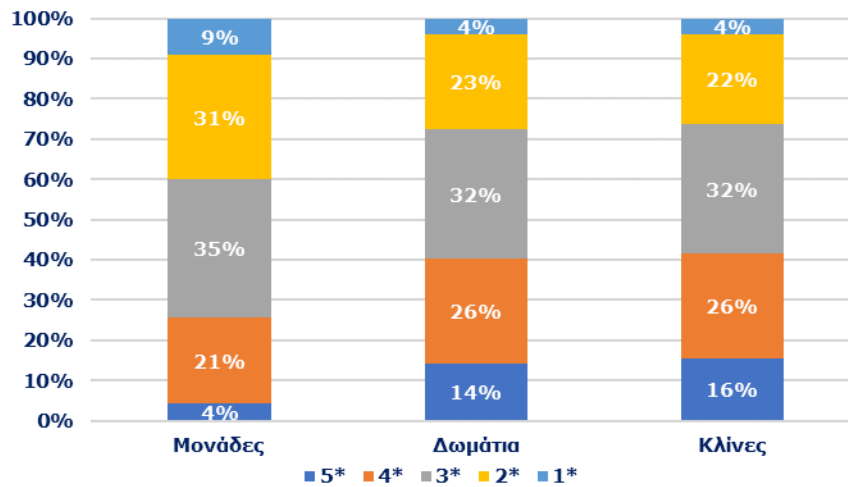
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ							
Ξενοδοχειακό δυναμικό 2021							
Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Αργολίδας	Μονάδες	7	31	38	50	20	146
	Δωμάτια	769	1.802	1.562	1.182	220	5.535
	Κλίνες	1.548	3.529	3.132	2.290	426	10.925
Μεσσηνίας	Μονάδες	9	24	45	64	15	157
	Δωμάτια	1.156	1.302	1.215	1.413	224	5.310
	Κλίνες	2.759	2.625	2.265	2.691	427	10.767
Κορινθίας	Μονάδες	2	13	38	32	10	95
	Δωμάτια	615	810	1.323	842	127	3.717
	Κλίνες	1.184	1.538	2.728	1.606	255	7.311
Λακωνίας	Μονάδες	7	50	75	34	7	173
	Δωμάτια	258	877	1.572	707	83	3.497
	Κλίνες	497	1.824	3.072	1.313	180	6.886
Αρκαδίας	Μονάδες	4	27	40	29	10	110
	Δωμάτια	45	336	690	493	154	1.718
	Κλίνες	116	730	1.410	905	291	3.452
Σύνολο	Μονάδες	29	145	236	209	62	681
	Δωμάτια	2.843	5.127	6.362	4.637	808	19.777
	Κλίνες	6.104	10.246	12.607	8.805	1.579	39.341

Πηγή: ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 3* (35%), 2* (31%) και 4* (21%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (4%) και 1* (9%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι ελαφρώς πιο ισοκατανεμημένη με εξαίρεση τα 1*, 5* (14%), 4* (26%), 3* (32%), 2* (23%) και 1* (4%).

Παρόμοια εικόνα με τα δωμάτια συναντάμε και στις κλίνες, 5* (16%), 4* (26%), 3* (32%), 2* (22%) και 1* (4%).

Διάγραμμα 28: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2021

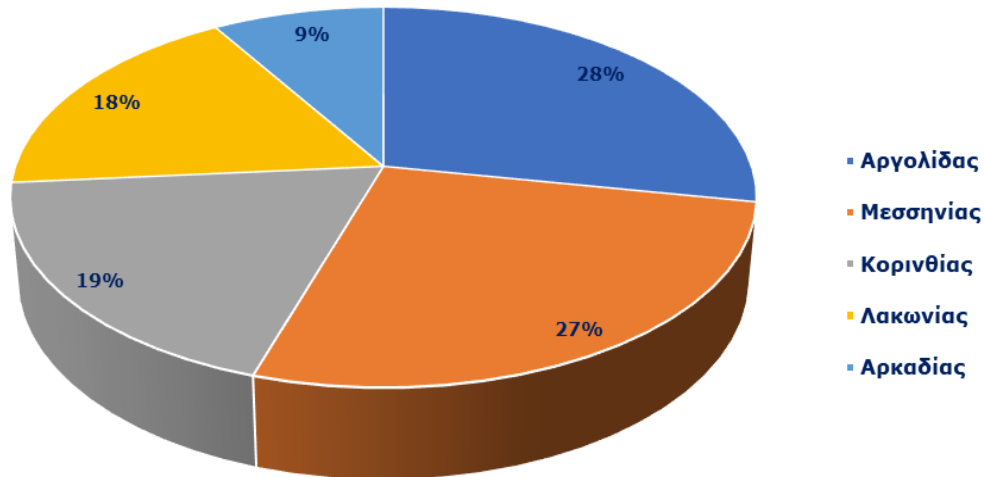

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Αργολίδας αντιπροσωπεύει το 28% των δωματίων της Περιφέρειας με 146 μονάδες, 5.535 δωμάτια και 10.925 κλίνες,
- Η Ενότητα Μεσσηνίας διαθέτει το 27% του δυναμικού της Περιφέρειας με 157 μονάδες, 5.310 δωμάτια και 10.767 κλίνες,
- Η Ενότητα Κορινθίας αντιπροσωπεύει το 19% του δυναμικού της Περιφέρειας με 95 μονάδες, 3.717 δωμάτια και 7.311 κλίνες,
- Η Ενότητα Λακωνίας διαθέτει το 18% του δυναμικού της Περιφέρειας με 173 μονάδες, 3.497 δωμάτια και 6.886 κλίνες και
- Η Ενότητα Αρκαδίας διαθέτει το 9% του δυναμικού με 110 μονάδες, 1.718 δωμάτια και 3.452 κλίνες.

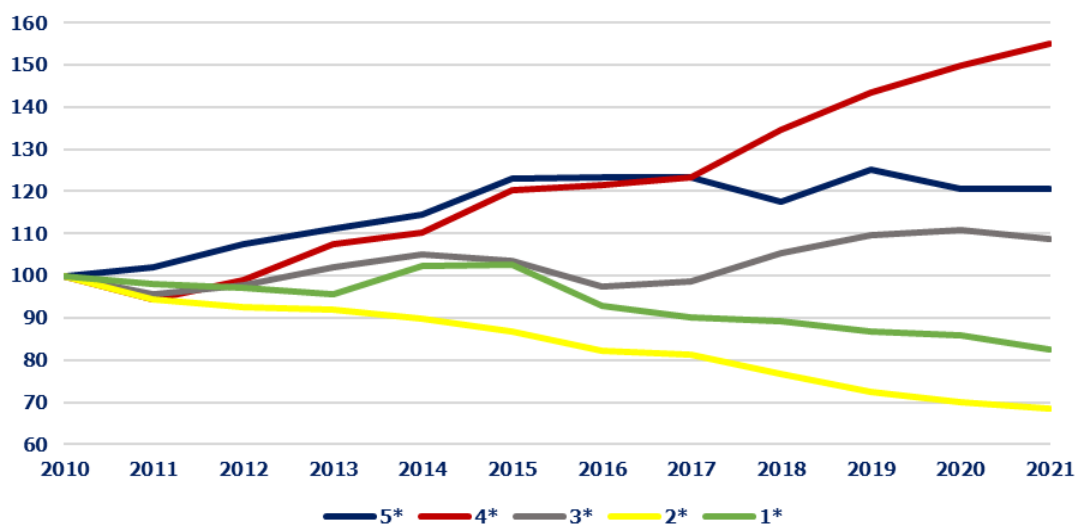
Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2010-2021, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+21%), 4* (+55%) και 3* (+9%) και μείωση στα 2* (-31%) και 1* (-18%).

Διάγραμμα 30: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (2010=100), 2010-2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2019

2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 20: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019						
Περιφέρεια		4Κ	3Κ	2Κ	1Κ	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	582	2.060	3.517	1.165	7.324
	Δωμάτια	4.564	15.892	23.591	6.891	50.938
	Κλίνες	11.060	36.879	53.146	15.229	116.314
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	103	977	1.857	1.128	4.065
	Δωμάτια	869	7.688	13.249	7.255	29.061
	Κλίνες	2.144	17.211	31.707	17.225	68.287
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	812	2.063	1.222	4.254
	Δωμάτια	1.320	5.767	12.398	6.331	25.816
	Κλίνες	3.296	14.411	29.350	15.067	62.124
Κρήτη	Μονάδες	137	1.171	1.507	523	3.338
	Δωμάτια	1.243	9.294	10.470	3.135	24.142
	Κλίνες	2.987	22.037	23.698	7.036	55.758
Θεσσαλία	Μονάδες	48	375	922	348	1.693
	Δωμάτια	401	2.267	6.096	2.175	10.939
	Κλίνες	1.089	5.602	13.901	4.788	25.380
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	447	532	238	1.266
	Δωμάτια	346	3.567	3.494	1.271	8.678
	Κλίνες	826	7.804	7.621	2.690	18.941
Ήπειρος	Μονάδες	132	480	523	192	1.327
	Δωμάτια	1.189	2.880	2.917	993	7.979
	Κλίνες	2.914	7.238	6.766	2.196	19.114
Πελοπόννησος	Μονάδες	66	411	608	196	1.281
	Δωμάτια	508	2.814	3.518	939	7.779
	Κλίνες	1.336	6.878	8.494	2.267	18.975
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	210	676	241	1.152
	Δωμάτια	240	1.546	4.221	1.315	7.322
	Κλίνες	549	3.921	9.858	2.832	17.160
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	10	157	669	121	957
	Δωμάτια	64	1.181	4.408	658	6.311
	Κλίνες	179	2.896	9.843	1.396	14.314
Αττική	Μονάδες	124	133	338	180	775
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.425	1.008	5.877
	Κλίνες	2.863	2.786	5.329	2.226	13.204
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	21	102	105	45	273
	Δωμάτια	141	731	639	232	1.743
	Κλίνες	345	1.674	1.493	543	4.055
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	18	38	32	3	91
	Δωμάτια	113	274	224	14	625
	Κλίνες	244	612	524	33	1.413
Σύνολο	Μονάδες	1.472	7.373	13.349	5.602	27.796
	Δωμάτια	12.209	55.134	87.650	32.217	187.210
	Κλίνες	29.832	129.949	201.730	73.528	435.039

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

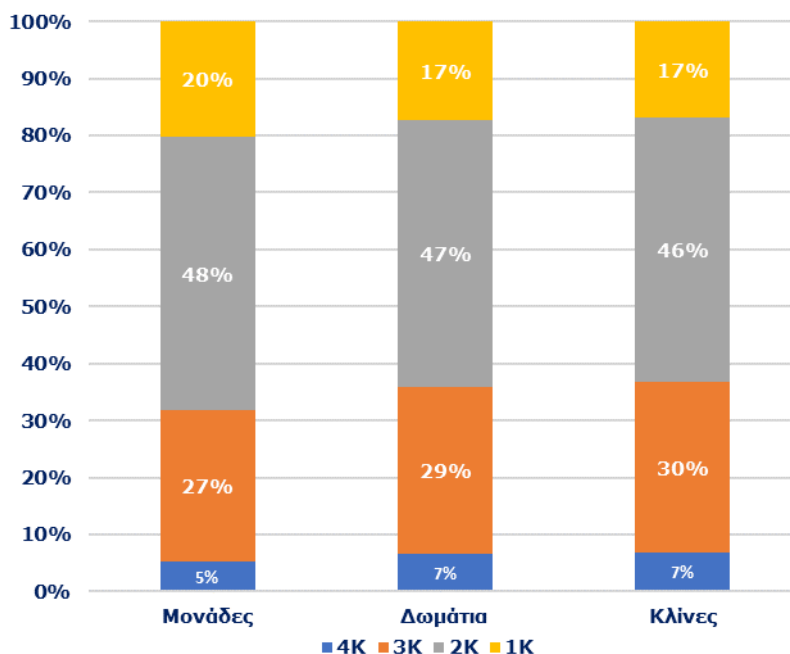
Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 27.796 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 187.210 δωμάτια και 435.039 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2019 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.674 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες 2K (48%), 3K (27%) και 1K (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (7%), 3K (29%), 2K (47%) και 1K (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (7%), 3K (30%), 2K (46%) και 1K (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 6% των μονάδων κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4K δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και στις κλίνες.

Διάγραμμα 31: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2019

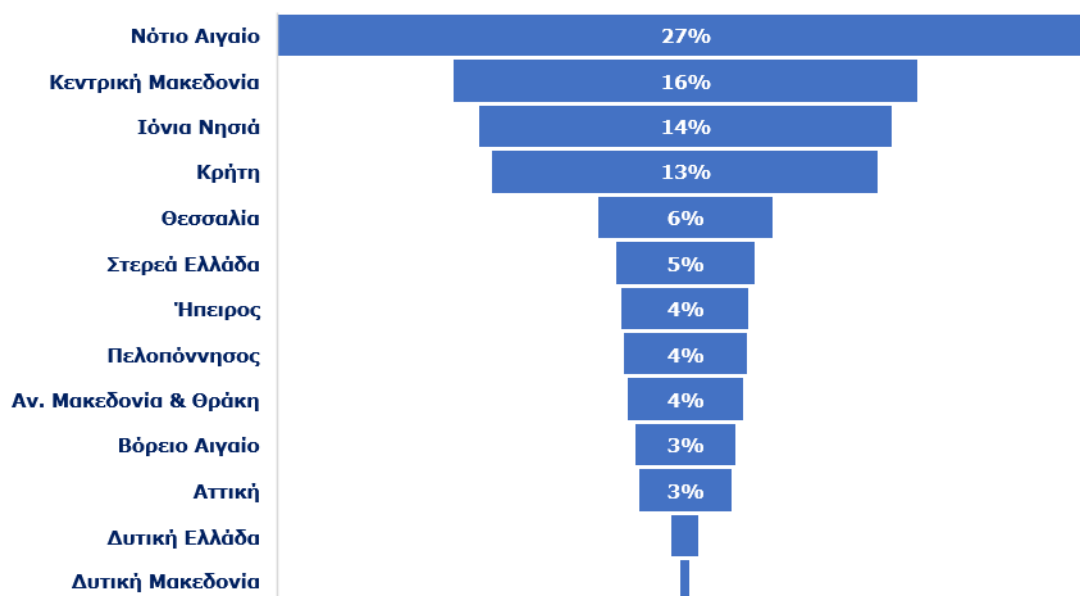

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4Κ έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (40%), Ιονίων Νήσων (11%), Κρήτης (9%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4Κ. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση στις μονάδες με 3 Κ είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 3Κ.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2019 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για τις κλίνες στις επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2019 το 5% των μονάδων, το 4% των δωματίων και το 4% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 1.281 μονάδες με 7.779 δωμάτια και 18.975 κλίνες.

Πίνακας 21: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

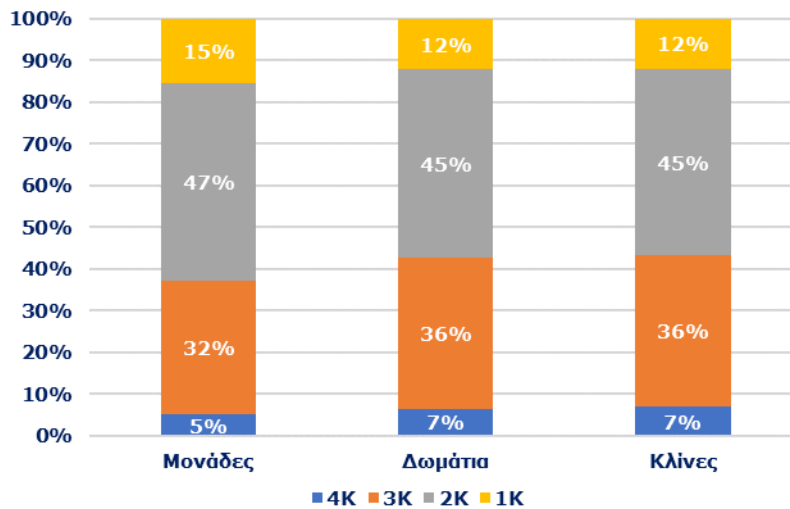
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ						
Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2019						
Ενότητα		4K	3K	2K	1K	Σύνολο
Μεσσηνίας	Μονάδες	9	80	205	126	420
	Δωμάτια	60	460	1.071	582	2.173
	Κλίνες	166	1.214	2.849	1.433	5.662
Αργολίδας	Μονάδες	28	141	120	10	299
	Δωμάτια	197	1.091	828	58	2.174
	Κλίνες	505	2.602	1.792	134	5.033
Λακωνίας	Μονάδες	15	111	109	26	261
	Δωμάτια	154	750	688	132	1.724
	Κλίνες	400	1.787	1.673	283	4.143
Αρκαδίας	Μονάδες	5	48	131	29	213
	Δωμάτια	31	310	741	131	1.213
	Κλίνες	71	776	1.714	319	2.880
Κορίνθου	Μονάδες	9	31	43	5	88
	Δωμάτια	66	203	190	36	495
	Κλίνες	194	499	466	98	1.257
Σύνολο	Μονάδες	66	411	608	196	1.281
	Δωμάτια	508	2.814	3.518	939	7.779
	Κλίνες	1.336	6.878	8.494	2.267	18.975

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2K (47%) και 3K (32%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (5%) και 1K (15%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (7%), 3K (36%), 2K (45%) και 1K (12%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (7%), 3K (36%), 2K (45%) και 1K (12%).

Διάγραμμα 33: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2019

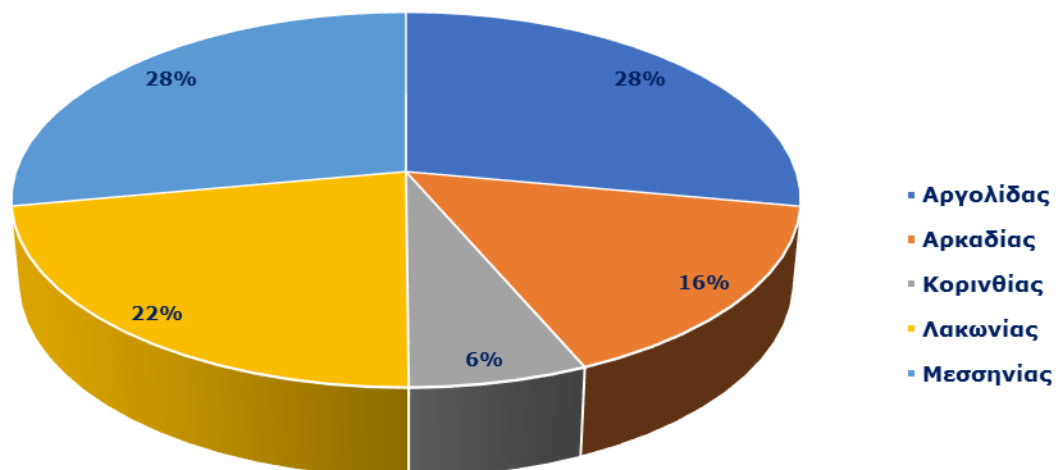

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Μεσσηνίας αντιπροσωπεύει το 28% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 420 μονάδες, 2.173 δωμάτια και 5.662 κλίνες,
- Η Ενότητα Αργολίδας διαθέτει το 28% του δυναμικού της Περιφέρειας με 299 μονάδες, 2.174 δωμάτια και 5.033 κλίνες,
- Η Ενότητα Λακωνίας αντιπροσωπεύει το 22% του δυναμικού της Περιφέρειας με 261 μονάδες, 1.724 δωμάτια και 4.143 κλίνες,
- Η Ενότητα Αρκαδίας διαθέτει το 16% του δυναμικού της Περιφέρειας με 213 μονάδες, 1.213 δωμάτια και 2.880 κλίνες και
- Η Ενότητα Κορίνθου διαθέτει το 6% του δυναμικού με 88 μονάδες, 495 δωμάτια και 1.257 κλίνες.

Διάγραμμα 34: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε και 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

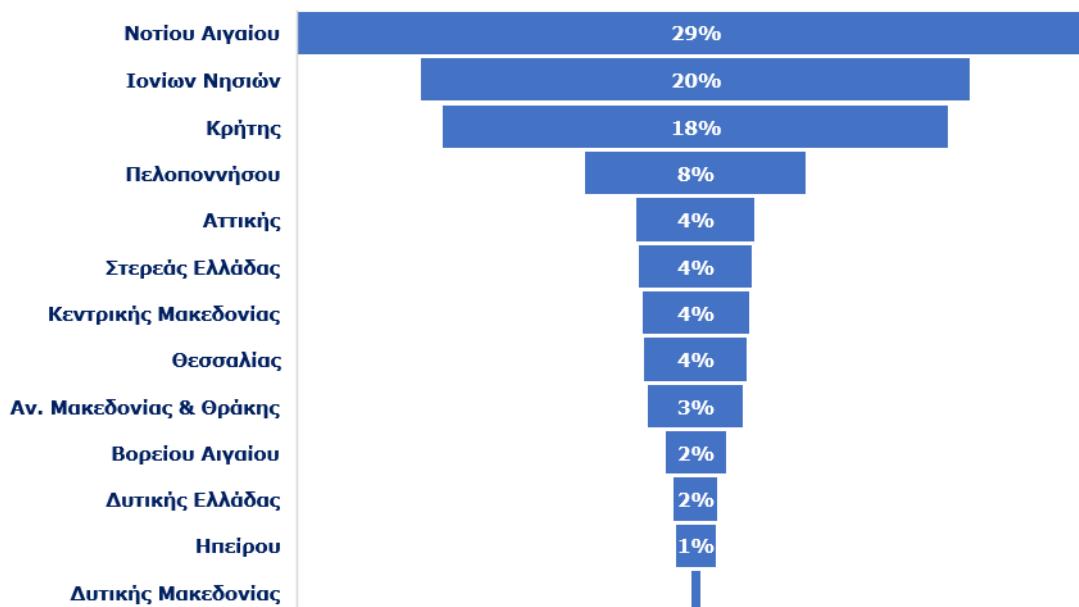
Πίνακας 22: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326
Ιονίων Νησιών	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125
Αττικής	483	744	4.232
Στερεάς Ελλάδας	240	709	2.763
Κεντρικής Μακεδονίας	411	672	3.445
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	11.415	17.300	90.910

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 35: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς στις κλίνες με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2018 το 6% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 8% των δωματίων και το 7% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 652 μονάδες με 1.384 δωμάτια και 6.125 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

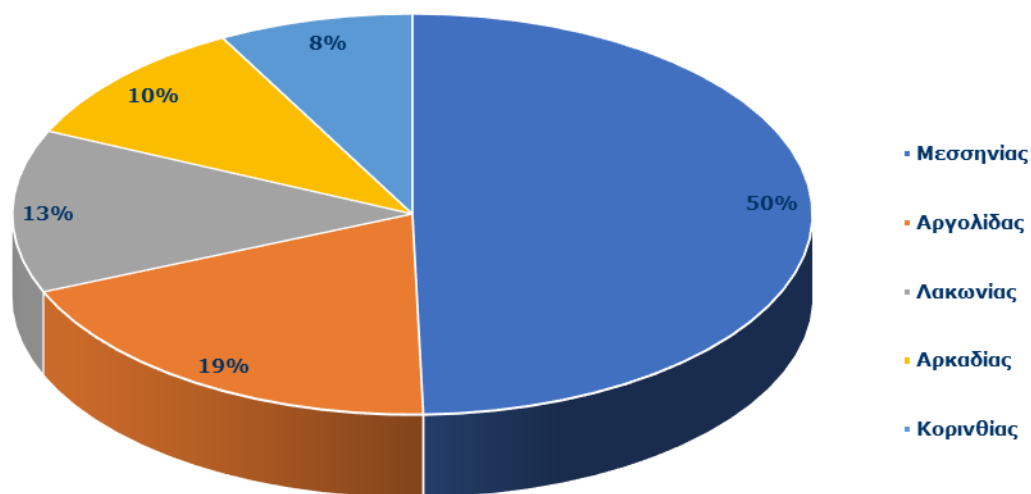
Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Μεσσηνίας	262	686	2.453
Αργολίδας	184	264	1.723
Λακωνίας	79	182	759
Αρκαδίας	56	143	556
Κορινθίας	71	109	634
Σύνολο	652	1.384	6.125

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Μεσσηνίας αντιπροσωπεύει το 50% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 262 μονάδες, 686 δωμάτια και 2.453 κλίνες,
- Η Ενότητα Αργολίδας διαθέτει το 19% του δυναμικού της Περιφέρειας με 184 μονάδες, 264 δωμάτια και 1.723 κλίνες,
- Η Ενότητα Λακωνίας αντιπροσωπεύει το 13% του δυναμικού της Περιφέρειας με 79 μονάδες, 182 δωμάτια και 759 κλίνες,
- Η Ενότητα Αρκαδίας διαθέτει το 10% του δυναμικού με 56 μονάδες, 143 δωμάτια και 556 κλίνες και
- Η Ενότητα Κορινθίας αντιπροσωπεύει το 8% του δυναμικού με 71 μονάδες, 109 δωμάτια και 634 κλίνες.

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001-2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς επίσης των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με τις εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου εμφάνισε αύξηση στις κατοικίες της κατά +14% (από 361.872 το 2001 σε 411.462 το 2011), κατά +35% στις κενές κατοικίες (από 146.806 το 2001 σε 198.386 το 2011) και κατά +28% στις δευτερεύουσες & εξοχικές κατοικίες (από 115.625 το 2001 σε 148.239 το 2011).

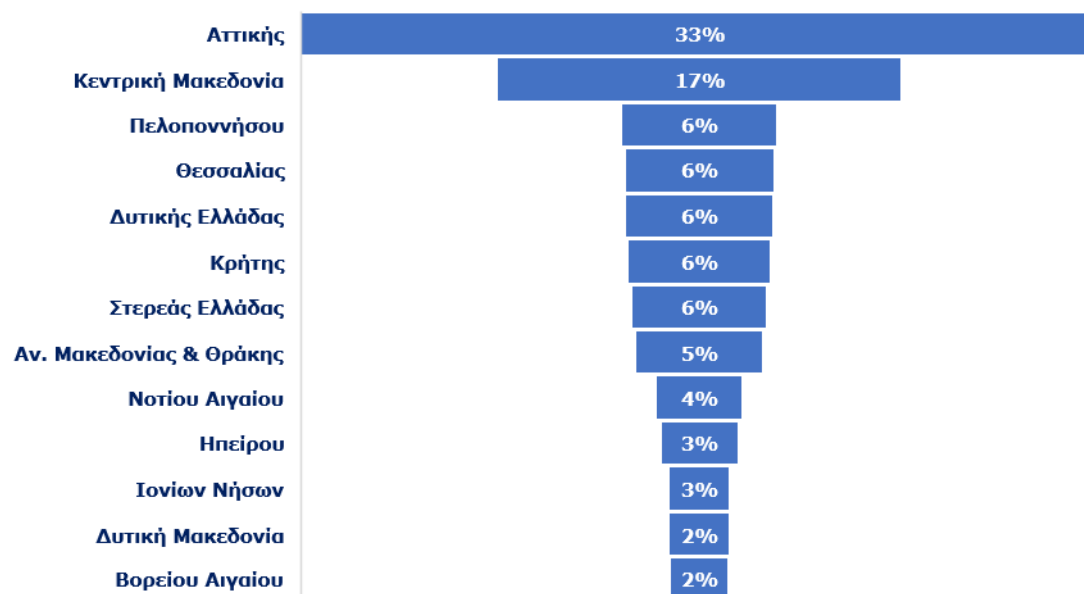
Πίνακας 24: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001-2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
Δυτικής Ελλάδας	390.609	148.250	100.941	4%	14%	56%	54%
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%
Ελλάδα	6.384.353	2.249.813	1.351.845	56%	17%	56%	47%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεργειαία INSETE Intelligence

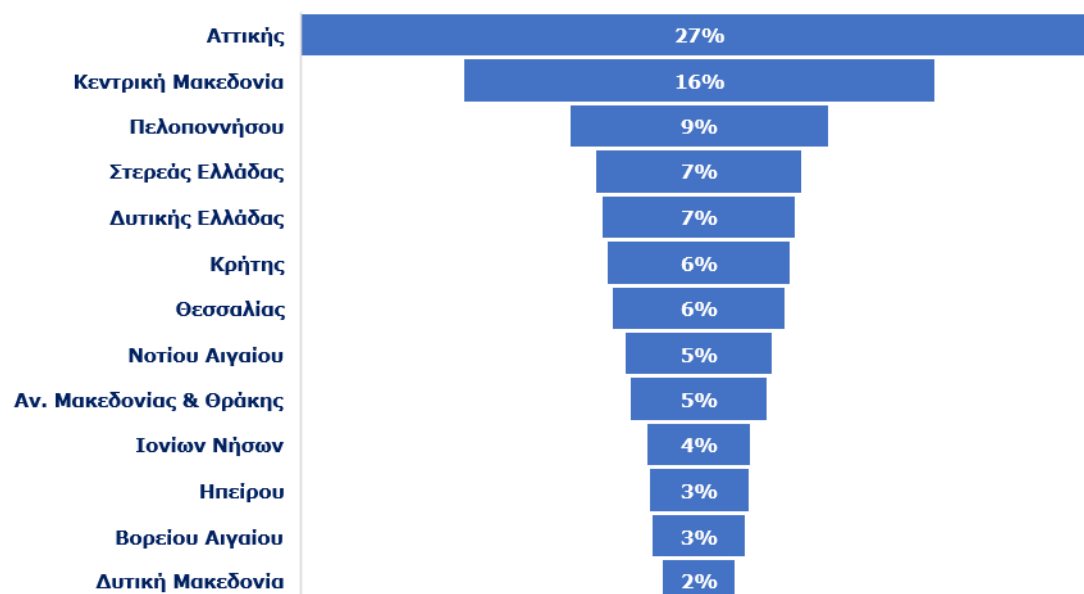
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 37: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

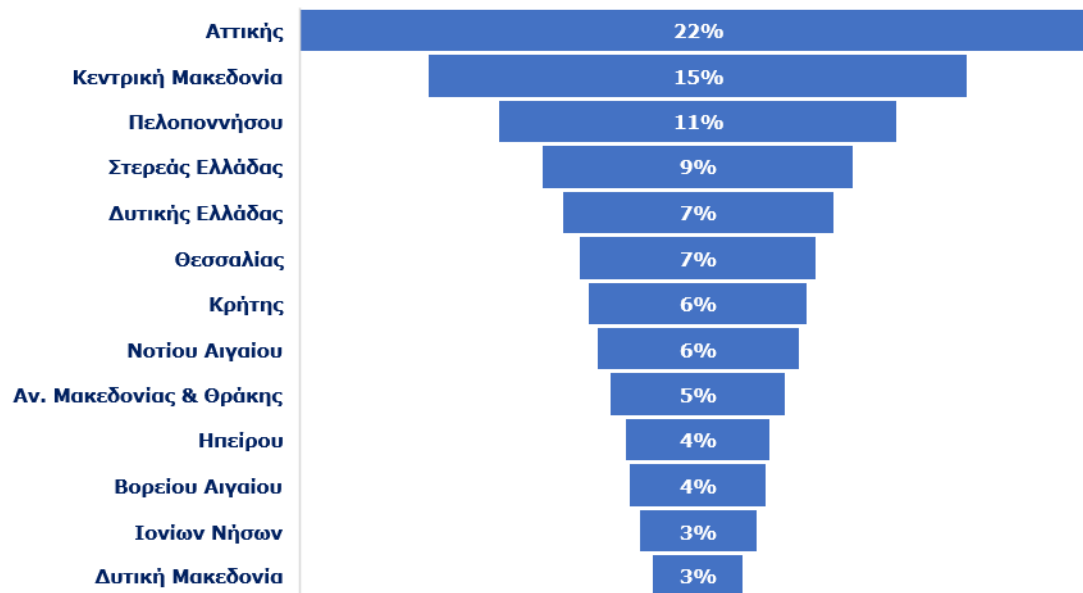
Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2011 το 6% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 9% των κενών κατοικιών και το 11% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2021

2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 25: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

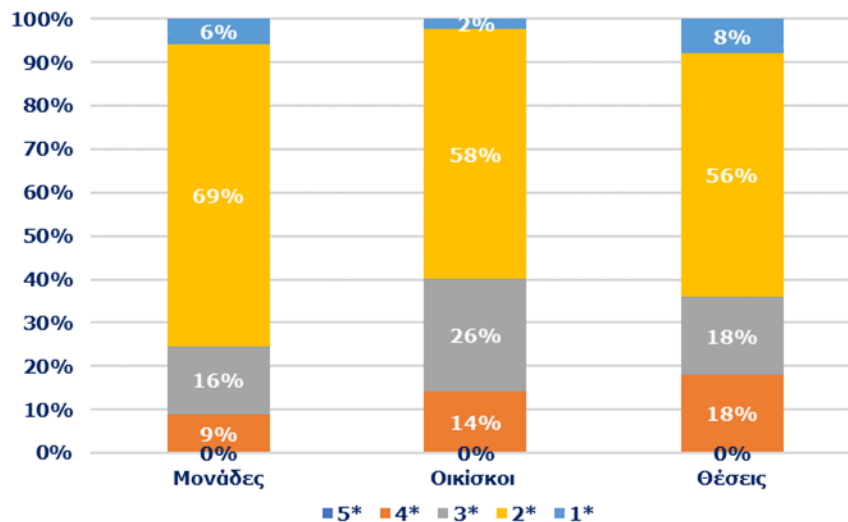
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	10	10	45	5	70
	Οικίσκοι	0	28	83	214	26	351
	Θέσεις	0	1.751	1.259	3.193	296	6.499
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	1	9	46	1	57
	Οικίσκοι	0	11	17	32	0	60
	Θέσεις	0	50	1.001	3.062	31	4.144
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	2	5	23	3	33
	Οικίσκοι	0	0	114	172	0	286
	Θέσεις	0	22	371	1.561	540	2.494
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	6	2	6	3	17
	Οικίσκοι	0	16	0	1	0	17
	Θέσεις	0	979	266	557	392	2.194
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	19	0	23
	Οικίσκοι	0	26	0	93	0	119
	Θέσεις	0	101	259	1.399	0	1.759
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	5	17	0	23
	Οικίσκοι	0	41	15	12	0	68
	Θέσεις	0	120	408	1.129	0	1.657
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	3	8	10	1	22
	Οικίσκοι	0	50	52	14	0	116
	Θέσεις	0	406	474	657	30	1.567
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	4	13	0	17
	Οικίσκοι	0	0	0	21	0	21
	Θέσεις	0	0	288	898	0	1.186
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	1	9	0	10
	Θέσεις	75	0	98	702	196	1.071
Κρήτη	Μονάδες	0	1	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0	14
	Θέσεις	0	90	18	552	100	760
Αττική	Μονάδες	0	2	1	5	2	10
	Οικίσκοι	0	0	0	6	0	6
	Θέσεις	0	222	78	356	80	736
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	53	0	53
Σύνολο	Μονάδες	1	27	49	209	17	303
	Οικίσκοι	0	172	282	588	26	1.068
	Θέσεις	75	3.741	4.520	14.119	1.665	24.120

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2021 διέθετε 303 μονάδες κάμπινγκ με 1.068 οικίσκους και 24.120 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (69%) και 3* (16%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (9%), 1* (6%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (14%), 3* (26%), 2* (58%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (0,3%), 4* (18%), 3* (18%), 2* (56%) και 1* (8%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

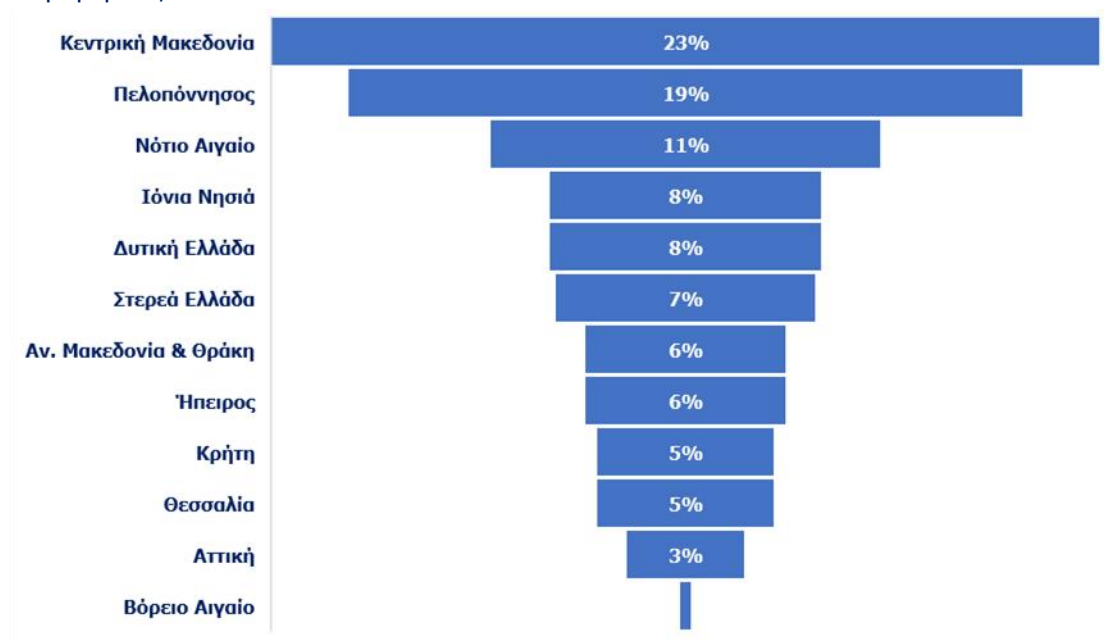
Διάγραμμα 40: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

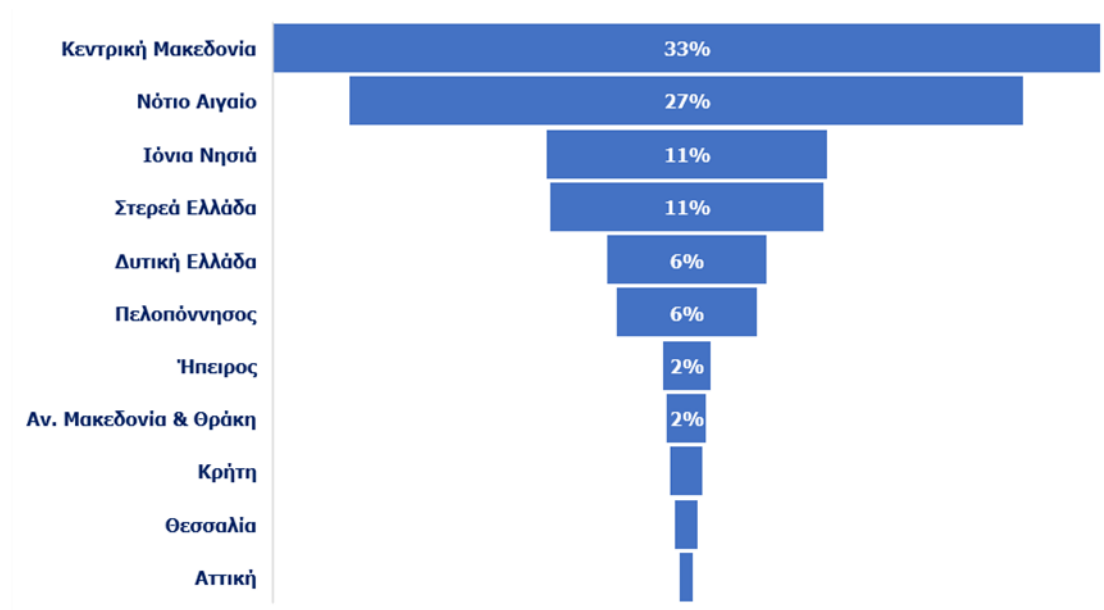
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι για το 2021 η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

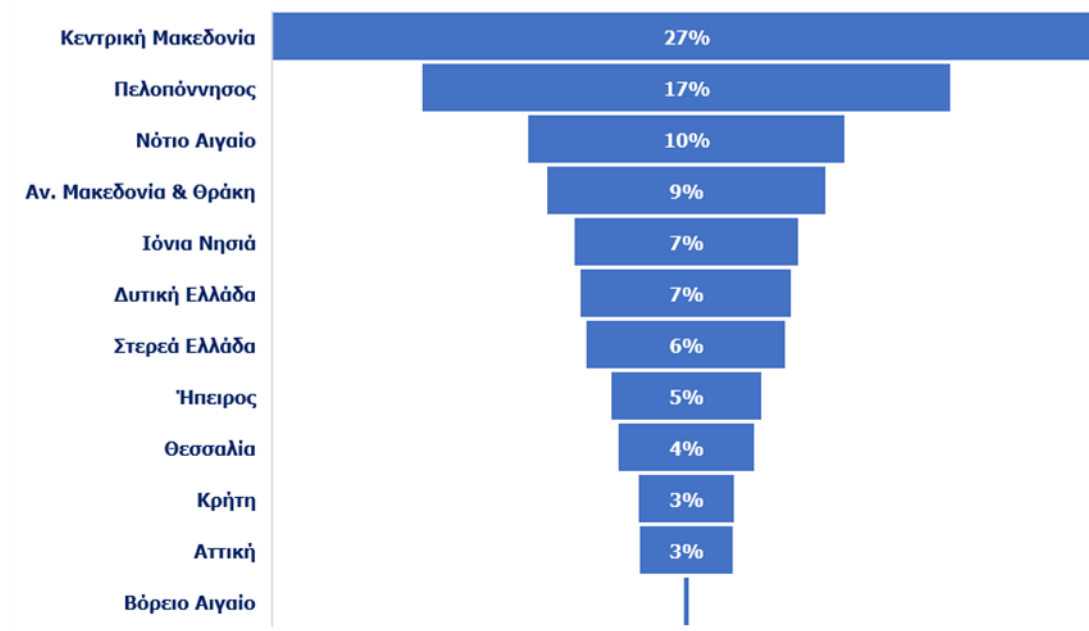
Όσον αναφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων και Στερεάς Ελλάδας να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 82% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 42: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 54% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 43: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2021 το 19% των μονάδων της χώρας, το 6% των οικίσκων και το 17% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 57 μονάδες με 60 οικίσκους και 4.144 θέσεις.

Πίνακας 26: Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ						
Δυναμικό Κάμπινγκ 2021						
Ενότητα		4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Αργολίδας	Μονάδες	0	2	19	0	21
	Οικίσκοι	0	0	5	0	5
	Θέσεις	0	248	1.009	0	1.257
Μεσσηνίας	Μονάδες	0	3	13	0	16
	Οικίσκοι	0	13	21	0	34
	Θέσεις	0	275	891	0	1.166
Λακωνίας	Μονάδες	1	3	5	0	9
	Οικίσκοι	11	4	6	0	21
	Θέσεις	50	378	476	0	904
Κορινθίας	Μονάδες	0	1	3	1	5
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	100	301	31	432
Αρκαδίας	Μονάδες	0	0	6	0	6
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	385	0	385
Σύνολο	Μονάδες	1	9	46	1	57
	Οικίσκοι	11	17	32	0	60
	Θέσεις	50	1.001	3.062	31	4.144

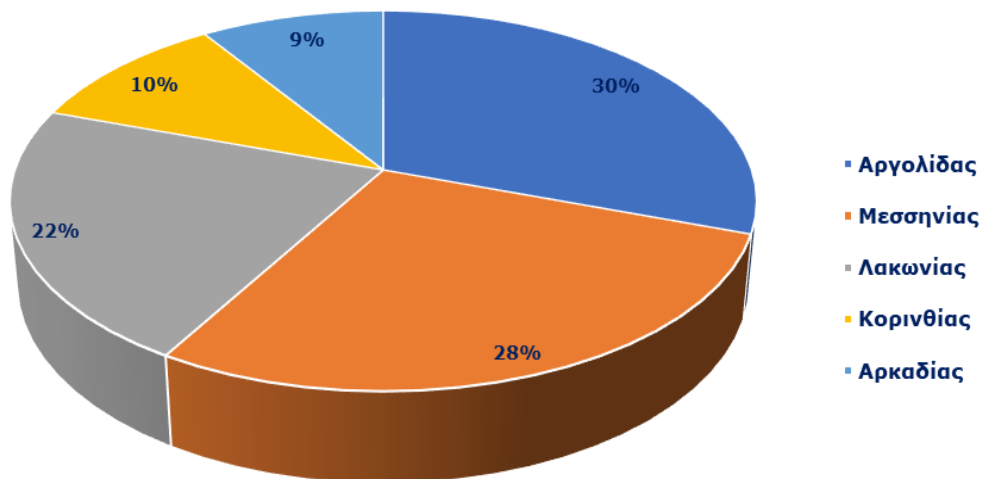
Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Αργολίδας αντιπροσωπεύει το 30% του δυναμικού των θέσεων της Περιφέρειας με 21 μονάδες, 5 οικίσκους και 1.257 θέσεις,
- Η Ενότητα Μεσσηνίας διαθέτει το 28% του δυναμικού της Περιφέρειας με 16 μονάδες, 34 οικίσκους και 1.166 θέσεις,
- Η Ενότητα Λακωνίας διαθέτει το 22% του δυναμικού της Περιφέρειας με 9 μονάδες, 21 οικίσκους και 904 θέσεις,
- Η Ενότητα Αρκαδίας διαθέτει το 10% του δυναμικού της Περιφέρειας με 5 μονάδες, 0 οικίσκους και 432 θέσεις και

- Η Ενότητα Κορινθίας αντιπροσωπεύει το 9% του δυναμικού της Περιφέρειας με 6 μονάδες, 0 οικίσκους και 385 θέσεις.

Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό τους χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 856 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου καταγράφονται 149 παραδοσιακοί οικισμοί.

Πίνακας 27: Παραδοσιακοί Οικισμοί

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ						
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ		ΛΑΚΩΝΙΑΣ			ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΑΡΓΟΣ (ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΗΣ)	ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	ΚΟΝΤΟΒΑΖΑΙΝΑ	ΑΓΕΡΑΝΟΣ	ΚΑΡΥΝΙΑ	ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ	ΘΑΛΑΜΑΙ
ΕΡΜΙΟΝΗ	ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ	ΚΑΡΠΑΙΝΑ	ΑΓΙΟΣ ΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΚΑΡΥΟΥΠΟΛΙΣ	ΜΠΡΙΚΙΟΝ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ (ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΗΣ)
ΚΑΡΥΑ	ΑΓΡΙΔΙΟΝ	ΚΟΣΜΑΣ	ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΑΣΤΑΝΙΑ	ΝΙΚΑΝΔΡΕΙΟΝ	ΛΑΓΚΑΔΑ
ΝΑΥΠΛΙΟ (ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΗΣ)	ΑΛΩΝΙΣΤΑΙΝΑ	ΚΟΥΝΟΥΠΙΑ	ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΚΑΤΩ ΜΠΟΥΛΑΡΙΟΙ	ΝΟΜΙΑ	ΜΥΣΤΡΑΚΙΟΝ
	ΑΝΩ ΔΟΛΙΑΝΑ	ΛΑΓΚΑΔΙΑ	ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΚΑΦΙΟΝΑ	ΟΙΤΥΛΟΝ	ΠΥΛΟΣ
	ΑΤΣΙΛΟΧΟΣ	ΛΑΣΤΑ	ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΟΝ	ΚΕΛΕΦΑ	ΟΛΥΜΠΙΑΙ	
	ΒΑΛΤΕΤΣΙΝΙΚΟΝ	ΛΕΟΝΤΑΡΙΟΝ	ΑΛΙΚΑ	ΚΕΡΙΑ	ΟΜΑΛΛΑΙ	
	ΒΑΛΤΕΤΣΙΟΝ	ΛΕΥΚΟΧΩΡΙΟΝ	ΑΝΩ ΜΠΟΥΛΑΡΙΟΙ	ΚΕΧΡΙΑΝΙΚΑ	ΟΧΙΑ	
	ΒΛΑΧΕΡΝΑ	ΜΑΓΟΥΛΙΑΝΑ	ΑΡΓΙΛΙΑ	ΚΟΙΤΑ	ΠΑΛΛΙΟΧΩΡΑ	
	ΒΛΑΧΟΚΕΡΑΣΕΑ	ΜΕΛΙΣΣΟΠΕΤΡΑ	ΑΡΕΟΠΟΛΙΣ	ΚΟΡΑΚΙΑΤΙΚΑ	ΠΑΛΙΡΟΣ	
	ΒΛΑΧΟΡΡΑΠΤΗΣ	ΠΑΡΑΛΙΟΝ ΑΣΤΡΟΣ	ΑΡΦΙΓΚΙΑ	ΚΟΡΟΓΙΑΝΙΚΑ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΟΥ	
	ΒΛΟΓΓΟΣ	ΠΑΡΑΛΟΓΓΟΙ	ΑΣΤΕΡΙΟΝ	ΚΟΤΡΑΦΙΟΝ	ΠΙΣΤΑΜΑΤΑ	
	ΒΥΖΙΚΙΟΝ	ΠΕΡΑ ΜΕΛΑΝΑ	ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ	ΚΟΥΛΟΥΜΙΟΝ	ΠΟΛΕΜΙΤΑΣ	
	ΒΥΤΙΝΑ	ΠΙΑΝΑ	ΒΑΘΕΙΑ	ΚΟΥΝΟΣ	ΠΟΛΥΧΡΑΒΟΣ	
	ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ	ΠΛΑΤΑΝΟΣ	ΒΑΜΒΑΚΑ	ΚΟΥΤΡΕΛΑ	ΠΥΡΓΟΣ ΔΥΡΟΥ	
	ΔΥΡΡΑΧΙΟΝ	ΠΟΥΛΙΘΡΑ	ΒΑΧΟΣ	ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΝ	ΠΥΡΡΙΧΟΣ	
	ΕΛΑΤΗ	ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΗΣ	ΒΕΛΟΥΣΙ	ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ	ΡΕΙΧΙΑ	
	ΖΑΤΟΥΝΑ	ΠΡΑΣΤΟΣ	ΔΙΜΑΡΙΣΤΙΚΑ	ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΣ	ΡΙΓΑΝΟΧΩΡΑ	
	ΙΣΑΡΗΣ	ΠΥΡΓΑΚΙΟΝ	ΔΡΥ	ΛΑΓΙΑ	ΣΚΑΛΤΣΟΤΙΑΝΙΚΑ	
	ΚΑΡΔΑΡΑΣ	ΡΑΔΟΣ	ΔΡΥΑΛΟΣ	ΛΑΚΚΟΣ	ΣΠΙΡΑ	
	ΚΑΡΠΑΙΝΑ	ΡΟΕΙΝΟ	ΔΡΥΜΟΣ	ΛΑΜΠΟΚΑΜΠΟΣ	ΣΤΑΥΡΙΟΝ	
	ΚΑΣΤΑΝΙΤΣΑ	ΣΑΠΟΥΝΑΚΑΙΚΑ	ΕΛΑΙΑ	ΛΕΟΝΤΑΚΗΣ	ΣΩΤΗΡΑΣ	
	ΚΑΤΩ ΔΟΛΙΑΝΑ	ΣΤΡΕΜΝΙΤΣΑ	ΕΞΩ ΝΥΜΦΙΟΝ	ΛΙΜΑΝΙ ΙΕΡΑΚΑ	ΤΡΙΝΤΑΦΥΛΛΙΑ	
	ΚΕΡΑΣΙΑ	ΤΥΡΟΣ	ΕΡΗΜΟΣ	ΛΙΜΕΝΙΟΝ	ΤΣΟΠΑΚΑΣ	
	ΛΕΩΝΙΔΙΟ	ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΙΟΝ	ΙΕΡΑΚΑΣ	ΛΟΓΓΑΡΙ	ΦΛΟΜΟΧΩΡΙΟΝ	
			ΚΑΛΟΝΙΟΙ	ΛΟΥΚΑΔΙΚΑ	ΦΡΑΓΚΟΥΛΙΑΣ	
			ΚΑΛΟΠΥΡΓΟΣ	ΜΑΛΛΙΑΡΗ ΣΥΚΙΑ	ΧΑΡΑΚΑΣ	
			ΚΑΛΟΣ	ΜΑΡΑΘΟΣ	ΧΑΡΙΑ	
			ΚΑΡΒΑΣ	ΜΕΣΑ ΧΩΡΑ	ΧΑΡΟΥΔΑ	
			ΚΑΡΕΑ	ΜΙΝΑ	ΧΙΜΑΡΑ	

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Ενότητα

Οι υψηλής αξίας και ποιότητας πολιτιστικοί πόροι αποτελούν ένα από τα ισχυρά σημεία της Περιφέρειας. Στο παρελθόν η Περιφέρεια διέθετε δύο πόλεις – κοιτίδες του Μυκηναϊκού πολιτισμού (Μυκήνες και Άργος), όπου μαζί με τις μεγάλες στρατιωτικές και ναυτικές δυνάμεις της Κορίνθου, της Σπάρτης και της αρχαίας Μεσσήνης, υπήρξαν από τις ηγέτιδες πόλεις-κράτη της αρχαιότητας.

Στην Περιφέρεια καταγράφονται από την UNESCO 3 Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Ο Αρχαιολογικός χώρος Ασκληπιείου Επιδαύρου (1988) ο οποίος αποτελούσε το θεραπευτικό κέντρο όλου του ελληνικού και ρωμαϊκού κόσμου. Ο τόπος ήταν αφιερωμένος σε θεότητες της ίασης, στα μνημεία της ήταν αποτυπωμένη η εξέλιξη της ιατρικής από τη φάση κατά την οποία η ίαση εξαρτιόταν αποκλειστικά από τον θεό έως τη μετατροπή της σε επιστήμη. Ο Μυστράς (1989), βόρεια της Σπάρτης, υπήρξε ένα από τα σημαντικότερα θρησκευτικά και διοικητικά κέντρα του Μεσαίωνα, αποτελείται από το μεσαιωνικό κάστρο και τον οικισμό, που κλείνει μέσα από τα τείχη του μονές, εκκλησίες, παρεκκλήσια, οικίες και παλάτια σε μια συνεχόμενη πορεία από τα μέσα του 13^{ου} αιώνα έως και το 1953. Οι Μυκήνες (1999) ήταν ένα από τα μεγαλύτερα κέντρα του ελληνικού πολιτισμού, αποτελώντας ένα ισχυρό στρατιωτικό φρούριο που δέσποζε στο μεγαλύτερο μέρος της νότιας Ελλάδας. Ο Αρχαιολογικός Χώρος των Μυκηνών περιλαμβάνει την τειχισμένη ακρόπολη στην κορυφή του υψώματος, καθώς και διάσπαρτα ταφικά και οικιστικά συγκροτήματα έξω από αυτήν, κυρίως στα δυτικά και νοτιοδυτικά

Άλλοι σημαντικοί αρχαιολογικοί πόροι της Περιφέρειας είναι ο αρχαιολογικός χώρος της Μονεμβασιάς, η οποία αποτέλεσε ένα από τα σημαντικότερα στρατιωτικά και διοικητικά κέντρα της Βενετίας στην Ανατολική Μεσόγειο, το Ηραίο Άργους το οποίο αποτελούσε λατρευτικό χώρο της θεάς Ήρας, το Ιερό του Διός στην Νεμέα, το Ιερό Ορθίας Αρτέμιδος στην Λακωνία, ο αρχαιολογικός χώρος του Μενελαείου στην Σπάρτη, η αρχαία πόλη της Μαντίνειας στην Αρκαδία, η αρχαία πόλη της Τίρυνθας η οποία κατοικήθηκε για 1^η φορά στη Νεολιθική εποχή (7^η-4^η χιλιετία π.χ.).

Επίσης, στην Περιφέρεια Πελοποννήσου διασώζονται πλήθος οχυρωματικών κατασκευών όπως το Φρούριο του Παλαμηδίου στο Ναύπλιο, το οχυρό συγκρότημα Τρουπάκηδων, τα κάστρα της Καρύταινας, του Παράλιου Άστρους, της Ακροκορίνθου, της Πύλου, της Μεθώνης, της Κορώνης, του Πηδήματος, της Κυπαρισσίας κ.α.

Τέλος, στην Πελοπόννησο απαντάται και πλήθος αρχαιολογικών χώρων εκκλησιαστικού ενδιαφέροντος όπως η Μονή Λουκούς Κυνουρίας, η Μονή Φιλοσόφου στον Λούσιο, η Μονή Αγίου Γεωργίου Φενεού, ο Ναός της Οδηγήτριας, η Ιερά Μονή Παναγίας του Βράχου κ.α.

Οι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Πελοποννήσου χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στον πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 28: Αρχαιολογικοί χώροι στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου									
Αργολίδας	Αρκαδίας	Κορινθίας	Λακωνίας	Μεσσηνίας	Αρκαδίας	Κορινθίας	Λακωνίας	Μεσσηνίας	Αρκαδίας
Ακραναυλία	Σπήλαιο Φράγχι	Αρχαίο Θέατρο Μαντινείας	Αγ. Ταξάρχων	Μονή Αγίου Γεωργίου Φινετού	Αγία Σοφία Μυστρά	Σπήλαιο Λακωνίας	Αγία Κυριακή (Σωτηράνα)	Αρχαιολογικός χώρος Μόλθης	Παλιό Ναυαρίνο
Ακρόπολη Αλέων	Υπόγεια Δεξαμενή Μικηνών	Αρχαιολογικός Ναός στο Γκαρτούλι (Μαντινεία)	Άγιοι Ταξάρχες (Ταρσός)	Μονή Ζαρακά	Άγιοι Θεόδωροι Μυστρά	Συγκρότημα Παλατιών	Αγία Παρασκευή (Πλάσσα)	Αρχαιολογικός χώρος Μεσσήνης	Παντοζοπούλεες Λαϊκή Σχολή
Ακρόπολη Καζάρμας	Φρούριο Παλαμψίου	Αρχαιολογικός χώρος Μαντινείας	Άγιος Νικόλαος (Κορφώτισσα)	Ναΐδριο Υπαπαντής	Άγιος Νικόλαος Μυστρά	Φόρος Ακρωτηρίου "Ταίναρον"	Αγία Παρασκευή (Τρίκορφο)	Αρχαιολογικός χώρος Περιστέρας	Πέτρινο-χιτοσίπυρο συντρίβάνι
Αρχαία Αγορά Άργους		Αρχαιολογικός χώρος Μεγαλόπολης	Άγιος Πρόδρομος	Νομορχία Κορινθίας	Αμκλαίον και Ιερό Απόλλωνος Αμκλαίου	Φόρος της Κρανής	Αγία Σοφία (Λαγκάδα)	Γαλλικό Ινστιτούτο Καλαμάτας-οικία Εφεσίου	Πρωτοβυζαντινή Βασιλική
Αρχαίο Θέατρο Άργους		Αρχαιολογικός χώρος Ορχομενού	Άγιος Σπυριδών	Οικία Βασιλείου Τσιτουσάνη στο Κοκκιάκι	Αρχαία Ακρόπολη Σπάρτης		Άγιοι Ανάργυροι (Νομιστής)	Δημαρχείο Καλαμάτας	Σιδηροδρομικός σταθμός Καλαμάτας
Αρχαίο Θέατρο Ασκληπείου Επιδαύρου (Λυγαυριά)		Δημοτικό Σχολείο Δημητσάνας	Αμφιθέατρο (Αρχαία Κόρινθος)	Οικία Ζούζουλα, Σικιά	Αρχαιολογικός Χώρος Γυθείου (Αγορά)		Άγιοι Απόστολοι (Καλαμάτα)	Ελληνικά Ανθήρες-Αρχαία Θουρία	Σιδηροδρομικός σταθμός Καλαμάτας
Αρχαιολογικός χώρος Άργους		Θέατρο Τεγέας	Αποθήκες του Α.Σ.Ο. Κάτου	Οικία Θεοαχρή-Δημοτική Πίνακοθήκη Κάτου	Αρχαιολογικός χώρος Κάστρου Γερακίου		Άγιοι Θεόδωροι (Κάμπος Μάνης)	Καθολικό Μονής Ελληνικών	Σπήλαιο Μαύρη Σπήλη
Αρχαιολογικός Χώρος Ασκληπείου Επιδαύρου		Ιερό Αλέας Αθηνάς Τεγέας	Αρχαία Κόρινθος	Παλαιοχριστιανική Βασιλική Κάτω Σκυρώνες	Αρχαιολογικός χώρος Κάστρου Μονεμβασίας		Άγιοι (Μεθώνη)	Κάστρο Πύλου	Σπήλαιο Νέστορας
Αρχαιολογικός χώρος Λέρνας		Ιερό Ορθίας Αρτέμιδος	Αρχαιολογικός χώρος Ισθμίας	Παλαιοχριστιανική Βασιλική Ε' (μάρτυρα Κοδράτου)	Αρχαιολογικός χώρος Μυστρά		Άγιος Ανδρέας (Λαγγά)	Κάστρο Ανδρούσας	Συγκρότημα Τρουπέκτιων-Μουρτζίνων
Αρχαιολογικός χώρος Μίδεας		Ιερό της Δέσποινας-Λυκόσουρα	Αρχαιολογικός χώρος Νεμέας	Παλιό Δημοτικό Σχολείο στη Στιμάγκα	Γέρακος Λακωνίας		Άγιος Βασίλειος (Μεθώνη)	Κάστρο Ζαρνάτας	Υδραγωγείο Νικόστρου Πύλου
Αρχαιολογικός χώρος Μικηνών		Καμινίτσα Γαρτυνίας	Αρχαιολογικός χώρος Περαχώρας	Παλιό Δημοτικό Σχολείο στα Λαγκαδέικα	Δημαρχείο Γυθείου		Άγιος Γεώργιος (Αίπεα)	Κάστρο Καλαμάτας	Υδραγωγείο Νικόστρου Πύλου
Αρχαιολογικός χώρος της Σόλης		Κάστρο Καρύταντας	Αρχαιολογικός χώρος Σκυρώνας	Περίφηνη Κρήνη	Δημαρχεϊκό Μέγαρο Σπάρτης		Άγιος Γεώργιος (Βλαχόπουλο)	Κάστρο Κορώνης	Ψάρι Τριφυλλίας
Αρχαιολογικός χώρος Τρινθας		Κάστρο Παράδειου Άστρους	Αρχαίος λιμένας Κεγχρεών	Ρωμαϊκό Λουτρό	Διαστικό Μέγαρο Σπάρτης		Άγιος Γεώργιος Μπουράνων (Φλαστρά)	Κάστρο Κυπαρισσίας	
Αρχοντικό Κωνσταντοπούλου		Καμινίτσα	Αρχαίος λιμένας Λεχαιού	Σπήλαιο Βλυχάδα ή Γλυφάδας	Επιδαύρος-Λιμνή		Άγιος Δημήτριος στις Τούρλες	Κάστρο Λεύκτρου	
Δημοτικό Άγαθον Άργους		Το κρηναίο οικοδόμημα	Αρχοντικό Νοταράδων (Άνω Τρίκαλο)	Σπήλαιο Ερμή Ζήρεας	Θολωτός τάφος Βορειού		Άγιος Ιωάννης Πρόδρομος (Καστάνια Μάνης)	Κάστρο Μεθώνης	
Ηρώον Άργους		Λύκαιο Όρος	Ασκληπείο και Κρήνη Λέρνα (Αρχαία Κόρινθος)	Σπήλαιο Λέχορος	Ιερό Ορθίας Αρτέμιδος		Άγιος Κωνσταντίνος και Ελένη (Καλαμάτα)	Κάστρο Μίλα	
Κτήριο Χ. Αλευρά-Λαμπίρη		Μεταλλουργικό Κλίβανοι Στενού-Αγιοργίτικων	Βήμα Απόστολου Παύλου (Ρωμαϊκής Αγοράς)	Σπήλαιο Πισαύων	Κενοτάφιο Λεωνίδα		Άγιος Νικόλαος (Αλαγονία)	Κάστρο Πηδήματος	
Μπουρτζή		Μονή Λουκούς Κυνουρίας	Γλαυκή Κρήνη	Τέμενος Α'	Μεγελάσειν Σπάρτης		Άγιος Νικόλαος (Βασιλικό)	Κρήνη Αρασή	
Μικηναϊκό Νεκροταφείο Δεσφρών		Μονή Φιλοσόφου στον Λαύσιο	Διακός Ισθμίου	Φόρος Μελαγκόβι	Ναός Αγίου Νικολάου Αγιάρσης		Άγιος Νικόλαος (Καλαμαίκο)	Κρήνη Αρασή	
Οικονομικό Γυμνάσιο Τεχνικό Λύκειο Άργους		Ναός Αγίων Αποστόλων Λεονταρίου	Εξομίλιο τείχος		Ναός αγίων Σεργίου και Βάχχου		Άγιος Νικόλαος (Προάστειο)	Κτήριο Παύλ στο Φρούριο Πύλου	
Κτήριο Αγροτικής Τράπεζας Οικονομίου		Νέα Μονή Φιλοσόφου	Έπισηλη Αρών Τυπλόδου, Σικιά Ξυλοκάστρου		Ναός της Οδηγήτριας		Άγιος Νικόλαος στην Μαρούλαινας (Καστάνια Μάνης)	Μεταμόρφωση του Σωτήρος	
Μικηναϊκή Γέφυρα Καζάρμας		Οικία Καριωτάκη	Ιερά Μονή Αγίου Βλασίου		Νέα Μονή Αγίων Τεσσαρθεώνων Μαρτύρων		Άγιος Ονούφριος	Μονή Γαρδικίου	
Παλιό Πύλη Ναυπλίου		Παλαιά Επισκοπή Τεγέας	Ιερά Μονή Θεοτόκου Καλών Νησιών		Οικία Ματάλα		Άγιος Πέτρος (Καστάνια Μάνης)	Μονή Μελέ	
Παλιό Δημαρχείο Ναυπλίου		Ρωμαϊκή Έπισηλη στη Λουκιά Κυνουρίας	Ιερά Μονή Παναγίας		Οικίες με συνεχόμενο πύργο στον Πύργιχο		Άγιος Σπυριδώνας (Ζεμψία)	Μονή Σαμουήλ	
Παλιό Μοναστήριό Δημοτικό Σχολείο στην Νέα Επιδαύρο		Σιδηροδρομικός Σταθμός Ανεμοδουριού	Ιερά Μονή Παναγίας του Βράχου		Οικίες του Μυστρά		Άγιος Σπυριδώνας (Καρδαμύλη)	Ναύαγο «Κόμιαν» στη Σαπέντζα Μεθώνης	
Πρώην Στρατιωτική σχολή Ευελπίδων		Σιδηροδρομικός Σταθμός Ασίας	Ιερά Μονή Προφήτη Ηλία		Παλιό Παρθεναγωγείο Γυθείου		Άγιος Χαράλαμπος (Καλαμάτα)	Ναύαγο «Σαρκοφάγαν» στη Σαπέντζα Μεθώνης	
Πύλη Λεόντων Μικηνών		Σιδηροδρομικός Σταθμός Λεονταρίου	Ιερό Δημήτρη και Κόρης		Παντάνασσα		Άη Γαννάκης (Κάμπος Μάνης)	Νιχώρια-Καρποφόρα	
Σιδηροδρομικός σταθμός Ανδρίτσας		Σιδηροδρομικός Σταθμός Μάραση	Ιερός Ναός Αγίου Αθανασίου		Πελλάνα Λακωνίας		Άη Στρατήγιος (Καστάνια Μάνης)	Οικία του Ολυμπιονίκη Κ. Τσικλητήρα	
Σιδηροδρομικός σταθμός Άργους		Σιδηροδρομικός Σταθμός Μεγαλοπόλεως	Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου		Σπήλαιο Αγίου Ανδρέα στη κάτω Καστάνια Βοιών		Ακοθίτικα	Οικισμός Μαυρομμιάτου Ιθώμης	
Σιδηροδρομικός σταθμός Αχλαδόκωμμου		Σιδηροδρομικός Σταθμός Παραδεισίου	Ιερός Ναός Μεταμορφώσεως του Σωτήρος		Σπήλαιο Αλεπότρυπας		Ανάληψη (Φλαστρά)	Οικισμός της Καστάνιας	
Σιδηροδρομικός σταθμός Μικηνών		Σιδηροδρομικός Σταθμός Παρθενίου	Ιερό του Διός στη Νεμέα		Σπήλαιο Αηδητήμα		Ανδρομόναστρο	Οχυρό συγκρότημα Τρουπέκτιων	
Σιδηροδρομικός σταθμός Μύλων Ναυπλίου		Σιδηροδρομικός Σταθμός Τρίπολης	Κάστρο Ακροκορινθίου		Σπήλαιο Καϊόδας		Άνω Πύλη Κυπαρισσίας	Οχυρωμένο συγκρότημα Καπετανάκη	
Σπήλαιο Ανδρίτσας		Σιδηροδρομικός Σταθμός Τριπόταμου	Μεσαιωνικό κάστρο Αγιονορίου		Σπήλαιο Κουβελίτικ Α'		Αρχαιολογικός χώρος Ανακτόρου Νέστορας	Οχυρώσεις Μεσσήνης	
Σπήλαιο Κλεισούρας		Σπήλαιο Κάμια	Μεσαιωνικό κάστρο Αγγελοκάστρου		Σπήλαιο Κουβελίτικ Β'		Αρχαιολογικός χώρος Βοϊδοκουλιάς	Παλιό Καθολικό Μονής Αγίων Θεοδώρων	

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Στο ανωτέρω πολιτιστικό απόθεμα της Περιφέρειας Πελοποννήσου θα πρέπει να προστεθεί ο λαογραφικός πλούτος, οι σύγχρονες πολιτιστικές υποδομές όπως είναι τα μουσεία, τα λαογραφικά κέντρα και οι πινακοθήκες.

Τα σημαντικότερα μουσεία της Περιφέρειας είναι το αρχαιολογικό μουσείο Μυκηνών στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από τον αρχαιολογικό χώρο των Μυκηνών, το αρχαιολογικό μουσείο Ασκληπιείου Επιδαύρου το οποίο φιλοξενεί ευρήματα της πολυετούς ανασκαφής του Ιερού του Ασκληπιού, το αρχαιολογικό μουσείο Σπάρτης το οποίο φιλοξενεί ευρήματα από την επαρχία Λακεδαίμονος αλλά και από περιοχές της Ενότητας Λακωνίας, το αρχαιολογικό μουσείο της Αρχαίας Κορίνθου στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από την ευρύτερη περιοχή της Αρχαίας Κορίνθου, το αρχαιολογικό μουσείο του Μυστρά, το αρχαιολογικό μουσείο Άργους και το αρχαιολογικό μουσείο Ναυπλίου στο οποίο εκτίθενται ευρήματα σημαντικών κέντρων όπως η Τίρυνθα, η Ασίνη και το Μπερμπάτι.

Ο λαογραφικός πλούτος της περιοχής εκτίθενται στα λαογραφικά μουσεία της Περιφέρειας όπως το Λασκαρίδειο Λαογραφικό Μουσείο, το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα «Βασίλειος Παπαντωνίου» και το Λαογραφικό Μουσείο Στεμνίτσας.

Τα αναγνωρισμένα Μουσεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στο πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 29: Μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου					
Αργολίδας	Αρκαδίας	Κορινθίας	Λακωνίας	Μεσσηνίας	
Αρχαιολογικό Μουσείο Άργους	Αρχαιολογικό Μουσείο Άστρους	Αρχαιολογικό Μουσείο Αρχαίας Κορίνθου	Αρχαιολογική Συλλογή Μονεμβασιάς	Αντωνοπούλειο Αρχαιολογικό Μουσείο	
Αρχαιολογικό Μουσείο Ασκληπιείου Επιδαύρου	Αρχαιολογικό Μουσείο Λυκόσουρας	Αρχαιολογικό Μουσείο Ισθμίας	Αρχαιολογικό Μουσείο Μυστρά	Αρχαιολογικό Μουσείο Μεσσηνίας	
Αρχαιολογικό Μουσείο Μυκηνών	Αρχαιολογικό Μουσείο Τεγέας	Αρχαιολογικό Μουσείο Νεμέας	Αρχαιολογικό Μουσείο Σπάρτης	Αρχαιολογικό Μουσείο Χώρας	
Αρχαιολογικό Μουσείο Ναυπλίου	Αρχαιολογικό Μουσείο Τρίπολης	Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Κορίνθου	Μουσείο Ελιάς και Ελληνικού Λαδιού	Λαογραφικό Μουσείο Καλαμάτας-Αρχοντικό Κυριακού	
Λασκαρίδειο Λαογραφικό Μουσείο	Λαογραφικό Μουσείο Στεμνίτσας	Μουσείο Περιβάλλοντος Στυμφαλίας	Μουσείο Πύργου Πικουλάκη	Μουσείο Αρχαίας Μεσσήνης	
Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα «Βασίλειος Παπαντωνίου»	Μουσείο Τρίπολης	Μουσείο Σικύωνος		Μουσείο Πασά στο Φρούριο Πύλου	
	Υπαίθριο Μουσείο Υδροκίνησης			Μουσείο σιδηροδρόμων Δήμου Καλαμάτας	
				Μπενάκειο Αρχαιολογικό Μουσείο Καλαμάτας	
				Πύργος Μούρτζινων-Μουσείο	

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2021

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου βραβεύτηκαν το 2021 τριάντα δύο παραλίες με γαλάζια σημαία⁵. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Κορίνθου (9): Λουτράκι 1, Λουτράκι 2, Πευκάκια-Άγιοι Θεόδωροι, Καλάμια, Βραχάτι, Κοκκώνι, Πευκιάς, Ξυλόκαστρο-Πευκιάς, Συκιά,
- Ενότητα Αργολίδας (3): Πόρτο Χέλι/AKS Hinita Bay, Καραθώνα, Πλάκα,
- Ενότητα Αρκαδίας (4): Άγιος Ανδρέας-Μύλος, Ατσιγγανός, Καλλιστώ, Ξηροπήγαδο,
- Ενότητα Λακωνίας (10): Αρχάγγελος, Μεγάλη Άμμος, Μονεμβάσια, Νεάπολη, Πλύτρα-Παχιάμμος, Πορί, Τηγάνια, Γύθειο 2/Σελινίτσα, Μαυροβούνι, Σκουτάρι και
- Ενότητα Μεσσηνίας (6): Ανατολική Καλαμάτα 1/Ανάσταση, Ανατολική Καλαμάτα 2-Τέρμα Ναυαρίνου, Βέργα-Αλμυρός, Μικρή Μαντίνεια, Μπούκα, Dunes Beach-Costa Navarino.

⁵ Τα στοιχεία για τις γαλάζιες σημαίες προέρχονται από την ιστοσελίδα blueflag.gr

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 60 μαρίνες με δυναμικό 18.705 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, έχουν χωροθετηθεί 94 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.565 θέσεις ελλιμενισμού καθώς και 12 ξενοδοχειακοί λιμένες/τουριστικές λιμενικές εγκαταστάσεις με δυναμικότητα 362 θέσεων.

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου καταγράφονται επτά μαρίνες με 1.909 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Ενότητα Αργολίδας: Ερμιόνη (199 θέσεις) και Ναύπλιο (210 θέσεις),
- Ενότητα Λακωνίας: Μονεμβάσια (110 θέσεις),
- Ενότητα Μεσσηνίας: Καλαμάτα (250 θέσεις) και Πύλος (220 θέσεις) και
- Ενότητα Κορίνθου: Λουτράκι (700 θέσεις) και Ξυλόκαστρο (220 θέσεις).

Επίσης, στην Περιφέρεια έχουν χωροθετηθεί και επτά Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (3 στην Λακωνία και 4 στην Αργολίδα) με 504 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή τους μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά τους στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική τους δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του [Υπουργείου Τουρισμού](#) είχε προβεί στην αναγνώριση 80 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Πελοποννήσου έχουν αναγνωρισθεί τέσσερις Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Νερό υδρογεώτρησης I-IAM-1 περιοχής Λουτρακίου Περαχώρας, Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων,
- Νερό Λουτρών Ωραίας Ελένης, Δήμου Κορινθίων
- Πηγή Λουτρακίου (πρώην πηγή ΕΟΤ), Δήμου Λουτρακίου – Περαχώρας – Αγίων Θεοδώρων και
- Λουτρά Δ.Ε. Ηραίας (Γορτυνία).

3.6 ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑ

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει δύο επισκέψιμα σπήλαια στην επικράτεια της, το σπήλαιο Διρού και το σπήλαιο Αγίου Ανδρέα Καστανιάς.

Το Σπήλαιο Βλυχάδα Διρού βρίσκεται στα δυτικά παράλια της χερσονήσου της Λακωνίας και θεωρείται ένα από τα ωραιότερα σπήλαια στον κόσμο. Το σπήλαιο έχει μήκος που υπερβαίνει τα 15 χλμ. ενώ η φυσική του είσοδος έχει διάμετρο μόλις μισού μέτρου και βρίσκεται πολύ κοντά στην επιφάνεια της θάλασσας. Η πρώτη υποβρύχια εξερεύνηση έγινε το 1970 και το βάθος του σπηλαιίου φτάνει σε κάποιο σημείο και τα 100 μέτρα. Η «γέννηση» του σπηλαιίου τοποθετείται πριν από εκατοντάδες χιλιάδες χρόνια.

Το Σπήλαιο Καστανιάς βρίσκεται στα Βάτικα του Δήμου Μονεμβασίας στην Λακωνία. Η έκταση του Σπηλαιίου είναι 1.500 τ.μ, χωρίζεται σε δύο επίπεδα και ο επισκέπτης το περιέρχεται με μια διαδρομή 500μ. Τα έργα αξιοποίησης του, έγιναν σε απόλυτη αρμονία με το εξωτερικό φυσικό περιβάλλον και οι εσωτερικές παρεμβάσεις χαρακτηρίστηκαν από την Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας - Σπηλαιολογίας ως "άριστες και στην παραμικρή τους λεπτομέρεια".

3.7 ΓΚΟΛΦ

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και συγκεκριμένα στην Ενότητα Μεσσηνίας (Costa Navarino) συναντάμε δύο γήπεδα γκολφ. Το γήπεδο The Dunes Course είναι 18 οπών με διαστάσεις 5.000 επί 6.200 μέτρα και βαθμό δυσκολίας 72 χτυπημάτων (Par 72). Το γήπεδο σχεδιάστηκε από τον Bernhard Langer σε συνεργασία με την European Golf Design. Σε κοντινή απόσταση βρίσκεται το παραθαλάσσιο par 72 γήπεδο 18 οπών The Bay Course, σχεδιασμένο από τον Robert Trent Jones Jr με διαδρομές ανάμεσα στους λόφους και τους ελαιώνες.

Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Costa Navarino έχει δρομολογήσει την κατασκευή δύο νέων γηπέδων γκολφ τα οποία θα λειτουργήσουν μέσα στο 2021. Τα δύο γήπεδα βρίσκονται σε απόσταση μόλις 13 χλμ. μεταξύ τους, ενισχύοντας περισσότερο την θέση της ανάμεσα στους κορυφαίους προορισμούς γκολφ ανά τον κόσμο. Τα δύο γήπεδα θα εκτείνονται σε 1.250 στρέμματα σε ένα οροπέδιο με πανοραμική θέα τον ιστορικό κόλπο του Ναβαρίνου και το Ιόνιο Πέλαγος. Τα Par - 72 γήπεδα έχουν μήκος 6.466 και 6.280 μέτρα και θα προσφέρουν πολλές εναλλαγές στο παιχνίδι, καθώς ο σχεδιασμός του ενός γηπέδου ακολουθεί τις προδιαγραφές για γήπεδο αγώνων και θα έχει περισσότερες προκλήσεις, ενώ το δεύτερο γήπεδο θα είναι πιο βατό για γκολφερ όλων των επιπέδων.

3.8 ΚΑΖΙΝΟ

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει στην επικράτεια της 1 Καζίνο, το Club Hotel Casino Λουτράκι στο Δήμο Λουτρακίου-Περαχώρας της Ενότητας Κορίνθου.

Η κοινοπραξία Club Hotel Casino Λουτράκι ιδρύθηκε το 1995 και μέσα στις εγκαταστάσεις του ξενοδοχείου λειτουργεί το καζίνο. Το καζίνο βρίσκεται σε απόσταση 80χλμ. από την πόλη της Αθήνας και μικρότερης της μιας ώρας από το Διεθνές Αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος.

3.9 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Σύμφωνα με γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων του [Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού](#) απελευθερώθηκαν μέσω ΚΥΑ, οι οργανωμένες και καθοδηγούμενες καταδύσεις σε 91 ναυάγια πλοίων και αεροπλάνων. Τα ναυάγια (2) που αποδίδονται στην καταδυτική κοινότητα της Περιφέρειας Πελοποννήσου είναι:

- Ελληνικό ατμόπλοιο ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ. Βυθίστηκε από τη γερμανική αεροπορία, στον κόλπο των Πλύτρων (Λακωνικός κόλπος) την 26η Απριλίου 1941. Μέγιστο βάθος 28 μέτρα.
- Άγνωστο εμπορικό πλοίο, Πρώτη Μεσσηνίας. Βυθίστηκε στα ρηχά της νήσου Πρώτη Μεσσηνίας, στον κόλπο Βουριάς, το 1942. Μέγιστο βάθος 5 μέτρα.

Επίσης, η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει δύο Καταδυτικά Πάρκα που αφορούν ισάριθμους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους του Δήμου Πύλου. Το 1^ο πάρκο οριοθετείτε στον ενάλιο αρχαιολογικό χώρο της Μεθώνης. Στο συγκεκριμένο χώρο βρίσκονται, σε μικρό βάθος, τα ρωμαϊκά ναυάγια με τους κίονες από το περιστύλιο του ναού του Ηρώδη και οι γλυπτές σαρκοφάγοι της Τροίας από τιτανιούχο λίθο.

Το δεύτερο καταδυτικό πάρκο βρίσκεται στον όρμο του Ναυαρίνου και περιλαμβάνει το σύγχρονο ναυάγιο του δεξαμενόπλοιου «Irene Serenade» που βυθίστηκε σε βάθος 50μ. το 1978 και το κατάστρωμα του βρίσκεται σε βάθος 25μ.

3.10 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ - TREKKING

Οι κυριότερες πεζοπορικές διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Ενότητα είναι:

Κορινθίας

- Πίσια-Καταφύγιο-Πίντιζα-Ράχη Κουκουνάρι-Φανερωμένη,
- Όσιος Ποτάπιος-Πίντιζα,
- Οροπέδιο Ζήρειας-Κορυφή Ζήρειας,
- Χαράδρα Φλαμπουρίτσα και σπήλαιο Ερμή,
- Στενό-Κορυφή Ζήρειας-Οροπέδι-Λίμνη Δασίου-Άνω Τρίκαλα,
- Μυκηναϊκό μονοπάτι.

Αρκαδίας

Στην Ενότητα Αρκαδίας συναντάμε την διαδρομή Menalon Trail μια μεγάλη ορεινή πεζοπορία μήκους 9 χλμ. η οποία περνά από 9 οικισμούς (Στεμνίτσα, Δημητσάνα, Ζυγοβίσι, Ελάτη, Βυτίνα, Νυμφασία, Μαγούλιανα, Βαλτεσινικό και Λαγκάδια). Διέρχεται από όλα τα ιστορικά και πολιτισμικά στοιχεία της Γορτυνίας και διασυνδέεται με ένα ατελείωτο παράπλευρο δίκτυο μονοπατιών. Το Menalon Trail αποτελείται από 8 ημερήσια σκέλη:

1^ο : Στεμνίτσα-Δημητσάνα (μήκος 12,5 χλμ.)

2^ο : Δημητσάνα-Ζυγοβίσι (4,2 χλμ.),

3^ο : Ζυγοβίσι-Ελάτη (14,9 χλμ.),

4^ο : Ελάτη-Βυτίνα (8,5 χλμ.),

5^ο : Βυτίνα-Νυμφασία (5,6 χλμ.),

6^ο : Νυμφασία-Μαγούλιανα (8,9 χλμ.),

7^ο : Μαγούλιανα-Βαλτεσινικό (6,6 χλμ.) και

8^ο : Βαλτεσινικό-Λαγκάδια (13,9 χλμ.).

Άλλες πεζοπορικές διαδρομές στην Περιφερειακή Ενότητα Αρκαδίας είναι:

- Λεβίδι-Καταφύγιο Μαινάλου-Ροεινό,

- Ελάτη-Ξεροβούνι-Ράδου,
- Αλωνίσταινα-Λεβίδι,
- Βυτίνα-Βλαχέρνα,
- Καστάνιτσα-κορυφή Μεγάλη Τούρλα,
- Κρεμαστή-Κυπαρίσσι,
- Κυπαρίσσι-Παλιοχώρα-Αγ. Βαρβάρα-Μπαμπάλα,
- Ζυγοβίσι-Δημητσάνα-Φαράγγι Λούσιου-Αρχαία Γόρτυνα,

Αργολίδας

- Αρχαίος Μυκηναϊκός δρόμος Μυκηνών-Πρόσυμνας.

Λακωνίας

- Κοκκινόγεια-ακρωτήριο Ταίναρο,
- Έξω Νύφι-Παναγία Κουρνού-Κιόνια-Θρόκαλου-Μελούπι (1.192μ.),
- Δρυμός-Παλιοχώρι-Θρόκαλου-Μελούπι (1.192μ.),
- Τμήμα του Ε4 από το καταφύγιο του Αναβρυτή,
- Πηγή Μαγγανιάρης-καταφύγιο-Χαλασμένο βουνό-Ρίντομο-Γαιτσές,
- Καταφύγιο Ταϋγέτου-Πενταυλοί-Κουμουστά-Μονή Γόλας,
- Γεωργίτσι-Καστόρι,
- Τσίντζινα-Μονή Αγίων Αναργύρων,
- Τσίντζινα-Κελί-Ποτίστρες.

Μεσσηνίας

- Βέργα-κορυφή Καλάθιου Όρους-Προφήτης Ηλίας,
- Ταϋγετος-Ρέμα Μύλοι (Κοσκάρακα-Άβουρος),
- Φαράγγι Νούπαντης,
- Βόρειο-Πηγαδιώτικο γεφύρι-Πηγάδια-Άβουρο,
- Ταϋγετος (Βρύση Μαγγανιάρη-Καταφύγιο-Προφήτης Ηλίας),
- Καρδαμύλη κυκλική διαδρομή,
- Βοϊδοκοιλιά-Σπηλιά Νέστορα-Κάστρο Ναυαρίνου κυκλική διαδρομή.

3.11 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Τα κυριότερα αναρριχητικά πεδία⁶ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Ενότητα είναι:

Κόρινθος

- Αναρριχητικό πεδίο Χούνη Κορινθίας, το πεδίο βρίσκεται μέσα στο στενό φαράγγι της Χούνης. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών της είναι VI – VII,
- Αναρριχητικό πεδίο Σολωμός, βρίσκεται νότια της Κορίνθου, κοντά στο ομώνυμο χωριό. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι V – VIII,

Μεσσηνία

- Αναρριχητικό πεδίο Νεδούσα, το πεδίο βρίσκεται κοντά στο ομώνυμο χωριό. Διαθέτει 50 διαδρομές με βαθμό δυσκολίας 5b – 8a+/8b,
- Αναρριχητικό πεδίο Στάνη Λαγκάδας, το πεδίο βρίσκεται πολύ κοντά στο καταφύγιο Λαγκάδας στον επαρχιακό δρόμο Σπάρτης-Καλαμάτας. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι έως 6c,
- Αναρριχητικό πεδίο Τουρλίτσα Λαγκάδας, το πεδίο βρίσκεται κοντά στο καταφύγιο Λαγκάδας στον επαρχιακό δρόμο Σπάρτης – Καλαμάτας. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι έως 6a – 6c,
- Αναρριχητικό πεδίο Αλώνι Λαγκάδας, το πεδίο βρίσκεται κοντά στο καταφύγιο Λαγκάδας στον επαρχιακό δρόμο Σπάρτης – Καλαμάτας. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι έως 5a – 7b,
- Αναρριχητικό πεδίο Πέτσανες Λαγκάδας, το πεδίο βρίσκεται κοντά στο καταφύγιο Λαγκάδας στον επαρχιακό δρόμο Σπάρτης – Καλαμάτας. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι έως 5c – 8a,

Αργολίδα

- Αναρριχητικό πεδίο Δίδυμα, το πεδίο βρίσκεται στο δρόμο προς Κρανίδι και Πόρτο Χέλι, στην κορυφή του βουνού σε υψόμετρο 1.100μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι έως 4b – 8a,

Αρκαδία

⁶ Τα στοιχεία για τα αναρριχητικά πεδία προέρχονται από την ιστοσελίδα sportsmag.gr

- Αναρριχητικό πάρκο Λεωνιδίου, βρίσκεται κοντά στην ομώνυμη κωμόπολη. Διαθέτει πάνω από 1.000 διαδρομές με διαφορετικούς βαθμούς δυσκολίας.

3.12 ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Η Περιφέρεια περιλαμβάνει δύο χιονοδρομικά κέντρα, το χιονοδρομικό κέντρο Μαινάλου και το χιονοδρομικό κέντρο Ζήρειας.

Το χιονοδρομικό κέντρο Μαινάλου βρίσκεται στην Ενότητα Αρκαδίας στο οροπέδιο της Οστρακίνας σε υψόμετρο 1.600μ., κάτω από την υψηλότερη κορυφή του Μαινάλου (Προφήτης Ηλίας 1.981μ.). Απέχει 162χλμ. από την Αθήνα, 120χλμ. από την Καλαμάτα και 30 χλμ. από την Τρίπολη. Το χιονοδρομικό διαθέτει 3 αναβατήρες εκ των οποίων ο ένας baby lift και 7 πίστες (1 μαύρη, 3 κόκκινες, 2 μπλε και 1 πράσινη).

Το χιονοδρομικό κέντρο Ζήρειας βρίσκεται στο βορειοανατολικό άκρο της Κυλλήνης (Ζήρειας) σε υψόμετρο 1.500μ, μόλις 10 χλμ. από τα Τρίκαλα Κορινθίας και 155χλμ. από την Αθήνα. Το χιονοδρομικό περιλαμβάνει μια πίστα αρχαρίων με ένα συρόμενο αναβατήρα (baby lift) συνολικού μήκους 150μ. καθώς και άλλη μια πίστα κλιμακωτών διαβαθμίσεων στην οποία λειτουργεί ένας επίσης συρόμενος αναβατήρας, συνολικού μήκους 400μ.

3.13 ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

Τα ορειβατικά καταφύγια⁷ που καταγράφονται στην Περιφέρεια Πελοποννήσου είναι:

- Καταφύγιο **Ζήρειας Β** (Δ. Λουκίσας), βρίσκεται στο όρος Ζήρια στην τοποθεσία Πόρτες σε υψόμετρο 1.650μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 14 άτομα.
- Καταφύγιο **Μαινάλου «Πάνος Αλεξόπουλος»**, βρίσκεται στο Μαίναλο στην τοποθεσία Λάκκα Οστρακίνας σε υψόμετρο 1.569μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 34 άτομα.
- Καταφύγιο **Πάρνωνα**, βρίσκεται στον Πάρνωνα στην τοποθεσία Αρνόμουσα σε υψόμετρο 1.423μ. Μπορεί να φιλοξενήσει έως 34 άτομα.
- Καταφύγιο **Ταϋγέτου**, βρίσκεται στον Ταϋγέτο στην τοποθεσία Βαρβάρα σε υψόμετρο 1.547μ. Μπορεί να φιλοξενήσει έως 24 άτομα.
- Καταφύγιο **Αθ. Παπαθανασίου ή Ξενώνας ΕΟΦ**, βρίσκεται στο όρος Ζήρεια στην τοποθεσία Διμινέζα σε υψόμετρο 834μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 50 άτομα.

⁷ Τα στοιχεία για τα ορειβατικά καταφύγια προέρχονται από την ιστοσελίδα topoGuide.gr.

3.14 CANOE - ΚΑΥΑΚ

Λούσιος ποταμός: ο ποταμός Λούσιος προσφέρεται για δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού όπως το Rafting και το Canoe – Kayak. Σημείο εκκίνησης για το Canoe – Kayak το γεφύρι του Ατσίχολγγλου κοντά στην Καρύταινα με τελικό προορισμό την συμβολή του ποταμού με τον Αλφειό. Επίσης, η εκκίνηση για τις διαδρομές Rafting είναι η γέφυρα του Λούσιου 5 χλμ. από την Καρύταινα με τελικό προορισμό την γέφυρα του «Κούκου» στον Αλφειό.

Λάδωνας Ποταμός: ο ποταμός Λάδωνας προσφέρεται για δραστηριότητες όπως το Canoe – Kayak και το Rafting τόσο για αρχάριους όσο και για πιο έμπειρους. Σημείο εκκίνησης για το Canoe – Kayak είναι το χωριό Δάφνη Αχαΐας. Επίσης, η τεχνητή λίμνη του Λάδωνα προσφέρει την δυνατότητα για Canoe – Kayak και Rafting.

3.15 ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ - ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η πελοποννησιακή κουζίνα στηρίζεται στην ποιότητα των υλικών της, τους ευφρείς συνδυασμούς γεύσεων και την απλή τεχντροπία τους που σκοπό έχει να διατηρήσει την γευστική και διατροφική αρτιότητα του τροφίμου. Η χρήση του ελαιόλαδου, του κρασιού, του μελιού, των τοπικών κρεάτων, του κυνηγιού μαζί με αυτή των μπαχαρικών και των βοτάνων αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο στο χτίσιμο της γευστικής έντασης αλλά και της χαρακτηριστικής γευστικής μοναδικότητας των πελοποννησιακών εδεσμάτων. Επίσης, η κουζίνα της Πελοποννήσου ακολουθεί την εποχικότητα και την εντοπιότητα και επηρεάζεται από τις εμπειρίες και τις επαφές του τόπου καθώς και τις θρησκευτικές νηστείες και εορτές.

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ⁸ είναι: το ελαιόλαδο Κροκεές Λακωνίας (ΠΟΠ), το ελαιόλαδο Πετρίνα Λακωνίας (ΠΟΠ), το ελαιόλαδο Φοινίκι Λακωνίας (ΠΟΠ), το ελαιόλαδο Λακωνίας (ΠΓΕ), το ελαιόλαδο Κρανίδι Αργολίδας (ΠΟΠ), το ελαιόλαδο Λυγουριό Ασκληπιείου (ΠΟΠ), το ελαιόλαδο Καλαμάτα (ΠΟΠ), οι ελιές καλαμάτας (ΠΟΠ), η Τσακωνική Μελιτζάνα Λεωνιδίου (ΠΟΠ), τα μήλα ντελίσσιους Πιλαφά Τριπόλεως (ΠΟΠ), τα φασόλια βανίλιες Φενεού (ΠΓΕ), η φάβα Φενεού (ΠΓΕ), η αγκινάρα Ιρίων Αργολίδας (ΠΓΕ), η φέτα (ΠΟΠ, και στις 5 Ενότητες), η σφέλα (ΠΟΠ, Μεσσηνίας και Λακωνίας), το μέλι ελάτης Μαινάλου Βανίλια (ΠΟΠ) και το ρόδι Ερμιόνης Αργολίδας (ΠΟΠ). Οι εξαιρετικής ποιότητας πρώτες ύλες και τα αγροτικά προϊόντα αποτελούν την βάση για την παρασκευή των εξαιρετων τοπικών εδεσμάτων της Περιφέρειας. Ενδεικτικά ανά Ενότητα:

- Κόρινθος: αγριογούρουνο με κυδώνι, μπακαλιάρος πλακί με κορινθιακή σταφίδα, ταλιατέλες Νεμέας με καλκάνι, καρκασόπιτα, πρασόπιτα με σταφίδα και κεφαλοτύρι, κόκορας με σπιτικές χυλοπίτες, βετούλι γάστρας, βραστό βεργάδι, ζυγούρι, χοιρινό σαλμί, καρυδόπιτα με σταφίδες και μπακλαβάς με σταφίδες,
- Αργολίδα: γίδα βραστή, κόκορας λεμονάτος, γουρουνούλα ψητή, χοιρινό στη χόβολη, χοιρινό με πρασοσέλινο, τηγανιά με κομμάτια κρέατος και ρίγανη, πίτες χειροποίητες γεμιστές με εποχιακά λαχανικά, γκιόσα, τυρολάγανο, πουμέκι, μπριάμ, τουρλού, γλυκά του ταψιού και του κουταλιού,

⁸ Τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ προέρχονται από το [Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων](#).

- Αρκαδία: καγιανά, ψητή γουρουνοπούλα, λαγώτο, χοιρινό με δαμάσκηνα, μπαζίνα, σπληνάντερο και πηχτή,
- Λακωνία: παστό χοιρινό, καπνιστό λουκάνικο, κρασάτη καπνιστή μπριζόλα με καρκεύματα, τσαϊτιά, γκόγλες, χιουροσπάλα, κοκκινιστός κόκορας κρασάτος, γίγαντες στο φούρνο με σύγκλινο, καγιανά, νηστίσιμα κουλούρια με γλυκάνισο και γλυκό του κουταλιού λαλαγγάδια,
- Μεσσηνία: χοιρινό παστό με πορτοκάλι, λιόπιτα με μεσσηνιακή ελιά, βραστή γίδα, σπιφάδο, βλαστάρια, γαλατσίδες με παστό και γάλα, τραχανάς, καγιανάς, κυδωνόπαστο, μουσταλευριά, πετούλα, καλαματιανός καπαμάς, ψητή γουρουνοπούλα, μελόπιτες και μαρμελάδες και τοπικά γλυκά του κουταλιού.

Το οινοποιητικό⁹ ενδιαφέρον στην Ενότητα Κορινθίας εντοπίζεται στον δήμο της Νεμέας με τον ομώνυμο αμπελώνα της. Ο αμπελώνας της Νεμέας είναι ένα ιστορικό Οινοπέδιο και σήμερα είναι το κέντρο των οίνων ΠΟΠ Νεμέα ενώ το δίδυμο Αγιωργίτικο-Νεμέα αποτελεί το πλέον δημοφιλές και διαδεδομένο όσον αφορά τα ερυθρά ελληνικά κρασιά. Με έδρα το Λεόντιο της Νεμέας, στην περιοχή δουλεύει το Σταφυλοσυλλεκτικό Συγκρότημα Νεμέας, ένα από τα λίγα στην Ελλάδα. Επίσκεψιμα οινοποιεία και δυνατότητες οινοτουρισμού στην Κορινθία υπάρχουν επίσης στις δημοτικές ενότητες Στυμφαλίας και Σικυωνίων, που τμήματά τους συμμετέχουν στη ζώνη του ΠΟΠ Νεμέα. Ο αμπελώνας της Κορινθίας παράγει του οίνους ΠΓΕ Κορινθία (Τοπικός Οίνος Κορινθίας ή Κορινθιακός Τοπικός Οίνος). Σε μικρή ζώνη στο κλημέντι παράγονται οι οίνοι ΠΓΕ Κλημέντι (Τοπικός Οίνος Κλημέντι).

Η περιήγηση για οινοτουρισμό στη Μεσσηνία ξεκινά από τα βορειοδυτικά, εκεί όπου ο αμπελώνας της Τριφυλίας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Τριφυλία (Τοπικός Οίνος Τριφυλίας). Δυνατότητες για οινοτουρισμό υπάρχουν και στη νοτιοδυτική Μεσσηνία όπου στον αμπελώνα της Πυλίας παράγονται οι οίνοι ΠΓΕ Πυλία (Τοπικός Οίνος Πυλίας). Ο συνολικός αμπελώνας της Μεσσηνίας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Μεσσηνία (Τοπικός Οίνος Μεσσηνίας ή Μεσσηνιακός Τοπικός Οίνος).

Το ενδιαφέρον για οινοτουρισμό στην Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας εντοπίζεται στην περιοχή του αμπελώνα της Μονεμβασιάς όπου βρίσκονται και τα περισσότερα οινοποιεία. Αξιοσημείωτη δραστηριότητα καλλιέργειας αμπελιών και παραγωγής

⁹ Οι πληροφορίες που αφορούν τον οινοτουρισμό προέρχονται από τις ιστοσελίδες [Δρόμοι του κρασιού της Βορείου Ελλάδος](#) και [Οινικές Εξερευνήσεις](#).

κρασιού υπάρχει και στις περιοχές Ασωπού, Βοιών, Κροκεών και Σκάλας. Στην περιοχή παράγεται ο λευκός γλυκός οίνος ΠΟΠ Μονεμβασιά. Στον αμπελώνα της Λακωνίας παράγονται οι οίνοι ΠΓΕ Λακωνία (Τοπικός Οίνος Λακωνίας ή Λακωνικός Τοπικός Οίνος).

Στην Αρκαδία τα περισσότερα οινοποιεία βρίσκονται βόρεια της Τρίπολης στη δημοτική ενότητα Μαντίνειας και ανατολικά της στη δημοτική ενότητα Κορυθίου, που αποτελούν και το μεγαλύτερο τμήμα της αμπελουργικής ζώνης του ΠΟΠ Μαντίνεια. Πρακτικά οινοτουρισμός στην Αρκαδία σημαίνει οινοτουρισμός στη Μαντίνεια και στη ζώνη της, αφού εκεί, κατά μήκος των δρόμων του κρασιού της Μαντίνειας, θα βρουν οι οινόφιλοι σχεδόν όλα τα επισκέψιμα οινοποιεία της Ενότητας. Επίσης, οινική δραστηριότητα υπάρχει και νότια της Τρίπολης στη δημοτική ενότητα Τεγέας. Ο αμπελώνας της Αρκαδίας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Αρκαδία (Τοπικός Οίνος Αρκαδίας) ενώ στη περιοχή της Τεγέας παράγονται οι ερυθροί οίνοι ΠΓΕ Τεγέα (Τοπικός Οίνος Τεγέας).

Στην Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας, τα περισσότερα αμπέλια και οινοποιεία βρίσκονται βορειοδυτικά στις δημοτικές ενότητες Κουτσοποδίου και Λυρκείας, κοντά στα σύνορα με την Κορινθία, αφού η περιοχή είναι τμήμα της ζώνης των οίνων ΠΟΠ Νεμέα. Αμπελουργική και οινική δραστηριότητα αναπτύσσεται και στις δημοτικές ενότητες Άργους, Κρανιδίου και Τροιζήνας. Από το 2008, ο αμπελώνας της Αργολίδας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Αργολίδα (Τοπικός Οίνος Αργολίδας).

Τέλος, οι Περιφερειακές Ενότητες Αργολίδας, Αρκαδίας, Αχαΐας, Ηλείας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας συγκροτούν την ζώνη του ΠΓΕ Πελοπόννησος από την οποία παράγονται οι οίνοι που φέρουν την ομώνυμη ένδειξη. Διοικητικά οι Ενότητες ανήκουν σε δύο Περιφέρειες, αλλά αμπελουργικά ορίζουν την ενιαία και αυτόνομη Περιφέρεια Πελοποννήσου, η οποία έχει και τη μεγαλύτερη συνολική έκταση αμπελιών από τις 9 αμπελουργικές Περιφέρειες της Ελλάδας.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2015-2021

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκε αύξηση κατά +39% (από 15,5 εκατ. το 2015 σε 21,6 εκατ. το 2019) στις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (-7%, από 222 χιλ. το 2015 σε 207 χιλ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (-5%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+77%, από 87 χιλ. το 2015 σε 153 χιλ. το 2019), Αττικής (+54%, από 4,2 εκατ. το 2015 σε 6,4 εκατ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+50%, από 1,6 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019).

Στον αντίποδα την περίοδο 2019-2021, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις σημείωσαν πτώση κατά -45% (από 21,6 εκατ. το 2019 σε 11,9 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-54% ή -3,5 εκατ. αφίξεις, από 6,4 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-36% ή -1,7 εκατ. αφίξεις, από 4,6 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021), Κρήτης (-37% ή -1,6 εκατ. αφίξεις, από 4,5 εκατ. το 2019 σε 2,8 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-53% ή -1,3 εκατ. αφίξεις, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-44% ή -1,2 εκατ. αφίξεις, από 2,6 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021).

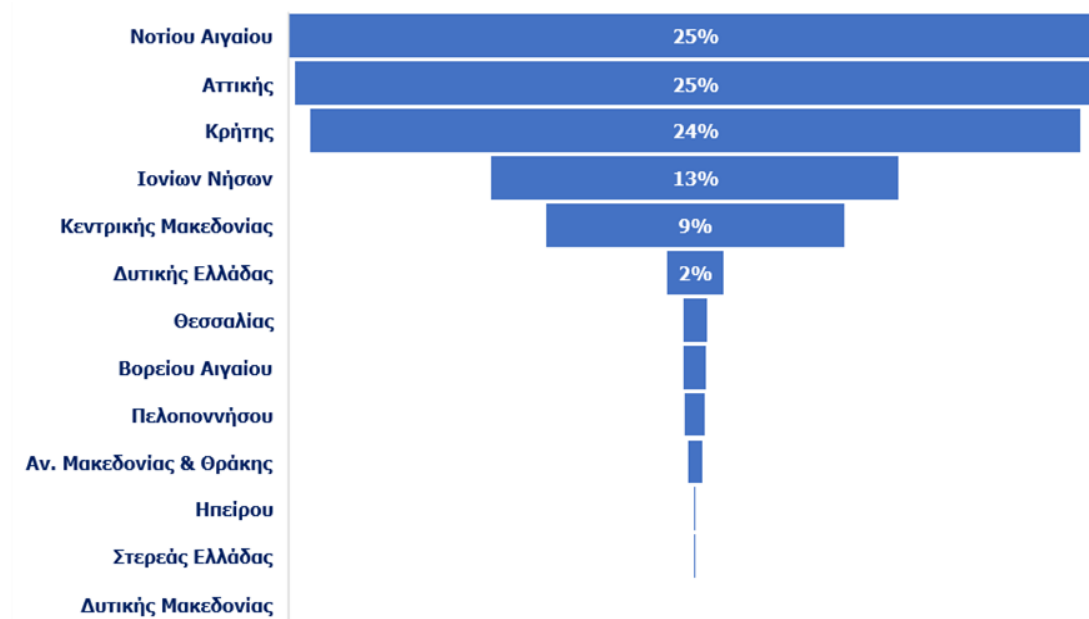
Πίνακας 30: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Νοτίου Αιγαίου	3.571.426	4.617.315	2.959.297	29%	-36%
Αττικής	4.159.014	6.414.709	2.921.550	54%	-54%
Κρήτης	3.483.319	4.455.810	2.808.814	28%	-37%
Ιονίων Νήσων	1.916.497	2.644.287	1.487.733	38%	-44%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.556.788	2.341.743	1.089.351	50%	-53%
Δυτικής Ελλάδας	263.269	385.152	207.566	46%	-46%
Θεσσαλίας	171.373	205.802	87.899	20%	-57%
Βορείου Αιγαίου	221.795	207.098	83.844	-7%	-60%
Πελοποννήσου	86.508	153.364	77.186	77%	-50%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	85.993	122.933	55.894	43%	-55%
Ηπείρου	0	14.776	6.759		-54%
Στερεάς Ελλάδας	3.256	3.100	1.627	-5%	-48%
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0		
Ελλάδα	15.519.238	21.566.089	11.787.520	39%	-45%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Ενεξέγγραφο INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (25%), Αττικής¹⁰ (25%), Κρήτης (24%), Ιονίων Νήσων (13%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2021 το 96% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

¹⁰ Για τα στοιχεία του αεροδρόμιου της Αθήνας "Ελευθέριος Βενιζέλος", λόγω των διαταραχών της συγκεκριμένης έρευνας ή/και του μικρού μεγέθους δείγματος κατά την περίοδο Μαρτίου 2020-Ιουνίου 2021, οι αντίστοιχες εκτιμήσεις του όγκου των επιβατών πρέπει να αντιμετωπίζονται με προσοχή και να αποφεύγονται οι συγκρίσεις.

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2021 το 1% των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, το αεροδρόμιο Καλαμάτας σημείωσε αύξηση των διεθνών αφίξεων κατά +77% (από 87 χιλ. το 2015 σε 153 χιλ. το 2019) ενώ την περίοδο 2019-2021 μείωση κατά -50% (από 153 χιλ. το 2019 σε 77 χιλ. το 2020).

Πίνακας 31: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Μεσσηνίας	86.508	153.364	77.186	77%	-50%
Πελοπόννησος	86.508	153.364	77.186	77%	-50%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2021

Στα αεροδρόμια της Ελλάδας, την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκε αύξηση στις αφίξεις εσωτερικού κατά +22% (από 7,1 εκατ. το 2015 σε 8,6 εκατ. το 2019). Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-32%, από 7 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (-5%, από 5 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+76%, από 7 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+63%, από 16 χιλ. το 2015 σε 27 χιλ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+56%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Στον αντίποδα την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις εσωτερικού σημείωσαν πτώση κατά -40% (από 8,6 εκατ. το 2019 σε 5,2 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-41% ή -1,6 εκατ. αφίξεις, από 4,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-40% ή -657 χιλ. αφίξεις, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 973 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-42% ή -452 χιλ. αφίξεις, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 619 χιλ. το 2021), Κρήτης (-40% ή -393 χιλ. αφίξεις, από 992 χιλ. το 2019 σε 599 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-29% ή -127 χιλ. αφίξεις, από 443 χιλ. το 2019 σε 316 χιλ. το 2021).

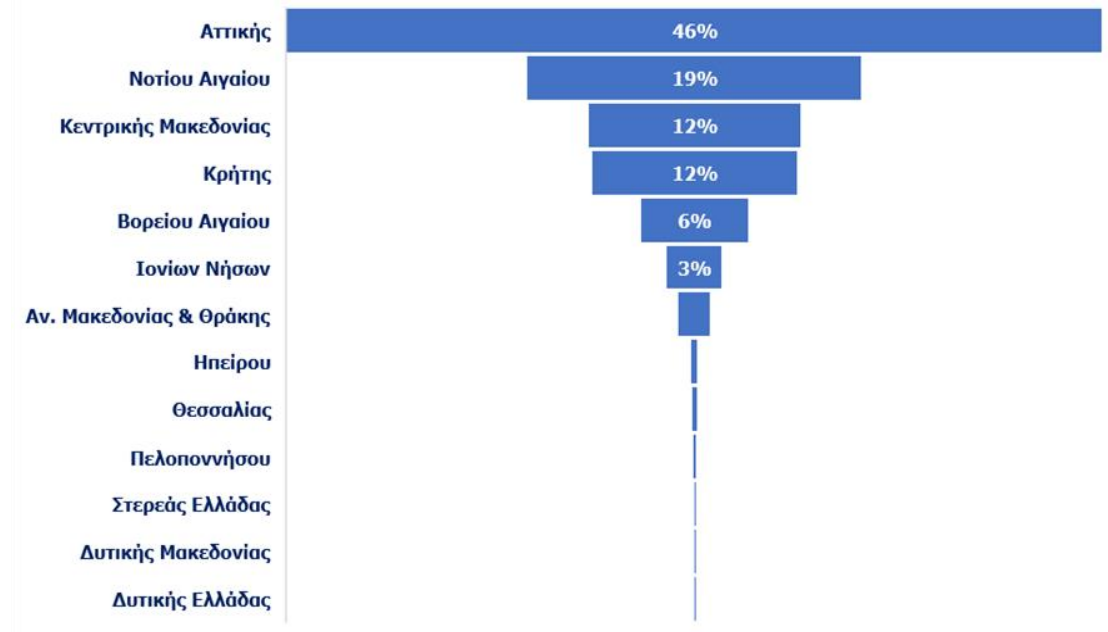
Πίνακας 32: Αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Αττικής	3.282.544	3.989.842	2.370.343	22%	-41%
Νοτίου Αιγαίου	1.044.427	1.630.081	972.763	56%	-40%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.097.676	1.070.857	618.905	-2%	-42%
Κρήτης	897.968	991.611	598.674	10%	-40%
Βορείου Αιγαίου	372.542	442.720	315.588	19%	-29%
Ιονίων Νήσων	177.775	259.208	161.091	46%	-38%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	119.360	151.263	94.151	27%	-38%
Ηπείρου	43.048	50.993	21.428	18%	-58%
Θεσσαλίας	16.344	26.594	18.359	63%	-31%
Πελοποννήσου	6.821	12.013	8.395	76%	-30%
Στερεάς Ελλάδας	7.485	5.108	4.607	-32%	-10%
Δυτικής Μακεδονίας	3.442	3.547	2.251	3%	-37%
Δυτικής Ελλάδας	5.489	5.214	1.677	-5%	-68%
Ελλάδα	7.074.921	8.639.051	5.188.232	22%	-40%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Ενεξέγρρασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%), Νοτίου Αιγαίου (19%), Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και Κρήτης (12%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2021 το 88% των αφίξεων εσωτερικού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 46: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων εσωτερικού στα αεροδρόμια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου για το 2021 αντιπροσωπεύει μόλις το 0,2% των συνολικών αφίξεων εσωτερικού της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2015-2019, το αεροδρόμιο της Καλαμάτας, που αποτελεί το μοναδικό αεροδρόμιο της Περιφέρειας, κατέγραψε αύξηση αφίξεων κατά +76% (από 7 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019) ενώ την περίοδο 2019-2021 μείωση κατά -30% (από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021).

4.3 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2021

4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση με Ε/Γ και Ο/Γ) επιβάτες εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας.

Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2015-2019, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 65,2 εκατ. το 2015 σε 71,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες της χώρας σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες επιβάτες, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-31%, από 6,2 εκατ. το 2015 σε 4,3 εκατ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-25%, από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+34% ή +3,8 εκατ., από 11,0 εκατ. το 2015 σε 14,8 εκατ. το 2019), Αττικής (+5% ή +1,5 εκατ., από 29,0 εκατ. το 2015 σε 30,5 εκατ. το 2019), Κρήτης (+38% ή +869 χιλ., από 2,3 εκατ. το 2015 σε 3,1 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+17% ή +800 χιλ., από 4,7 εκατ. το 2015 σε 5,5 εκατ. το 2019).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2021, οι διακινήθεντες επιβάτες στους λιμένες της χώρας εμφάνισαν πτώση κατά -29% (από 71,5 εκατ. το 2019 σε 50,8 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-24% ή -7,3 εκατ., από 30,5 εκατ. το 2019 σε 23,2 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-31% ή -4,6 εκατ., από 14,8 εκατ. το 2019 σε 10,2 εκατ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-38% ή -2,1 εκατ., από 5,5 εκατ. το 2019 σε 3,4 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-37% ή -1,7 εκατ., από 4,6 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-32% ή -1,4 εκατ., από 4,3 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021) και Κρήτης (-38% ή -1,2 εκατ., από 3,1 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021).

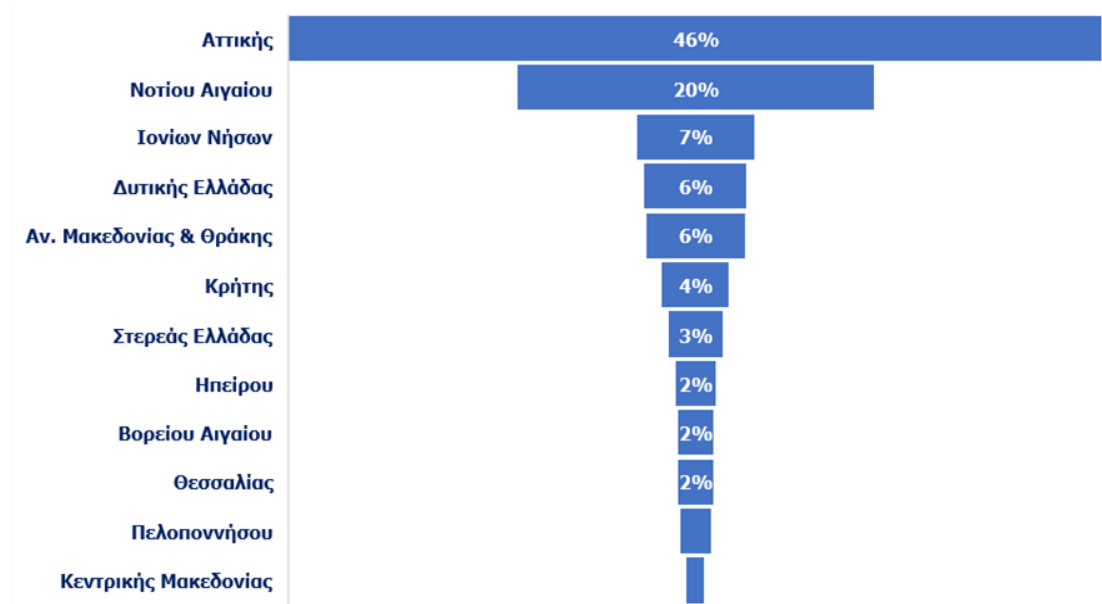
Πίνακας 33: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	28.950.459	30.485.427	23.227.682	5%	-24%
Νοτίου Αιγαίου	11.040.557	14.793.013	10.202.414	34%	-31%
Ιονίων Νήσων	4.700.327	5.500.435	3.387.896	17%	-38%
Δυτικής Ελλάδας	6.249.616	4.337.932	2.952.860	-31%	-32%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3.942.035	4.560.142	2.854.186	16%	-37%
Κρήτης	2.268.104	3.137.320	1.949.815	38%	-38%
Στερεάς Ελλάδας	2.114.039	2.219.910	1.596.925	5%	-28%
Ηπείρου	1.560.773	1.760.639	1.147.626	13%	-35%
Βορείου Αιγαίου	1.715.910	1.282.019	1.053.367	-25%	-18%
Θεσσαλίας	1.309.660	1.546.644	1.026.352	18%	-34%
Πελοποννήσου	540.283	984.872	903.211	82%	-8%
Κεντρικής Μακεδονίας	837.902	878.349	543.012	5%	-38%
Ελλάδα	65.229.665	71.486.702	50.845.346	10%	-29%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%) και Νοτίου Αιγαίου (20%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 66% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2021.

Διάγραμμα 47: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου για το 2021, αντιπροσωπεύει το 2% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, οι λιμένες της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση στην διακίνηση επιβατών κατά +82% (από 540 χιλ. το 2015 σε 985 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφερειακές Ενότητες Αργολίδας (-10%, από 193 χιλ. το 2015 σε 175 χιλ. το 2019) και Μεσσηνίας (-100%, από 4 χιλ. το 2015 σε 0 διακινηθέντες το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα η Ενότητα Λακωνίας (+137%, από 342 χιλ. το 2015 σε 810 χιλ. το 2019) αύξησε.

Την περίοδο 2019-2021, η διακίνηση επιβατών στα λιμάνια της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -8% (από 985 χιλ. το 2019 σε 903 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν μείωση: Λακωνίας (-4%, από 810 χιλ. το 2019 σε 780 χιλ. το 2021) και Αργολίδας (-30%, από 175 χιλ. το 2019 σε 123 χιλ. το 2021). Η Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας δεν κατέγραψε διακινήθεντες τα έτη 2019-2021 στα λιμάνια της επικράτειας της.

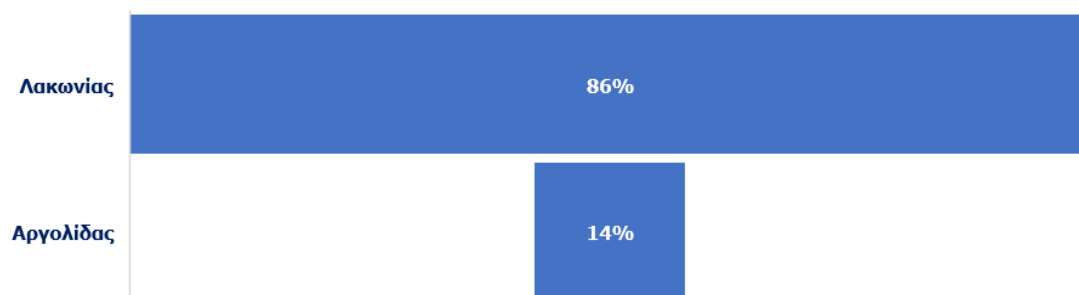
Πίνακας 34: Διακινηθέντες εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λακωνίας	342.421	810.196	780.302	137%	-4%
Αργολίδας	193.420	174.676	122.909	-10%	-30%
Μεσσηνίας	4.442	0	0	-100%	
Πελοπόννησος	540.283	984.872	903.211	82%	-8%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Λακωνίας αντιπροσωπεύει το 86% της ακτοπλοϊκής κίνησης και η Αργολίδα το υπόλοιπο 14%.

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2021

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +3% (από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,8 εκατ. το 2019). Στις επιμέρους Περιφέρειες, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-1%, από 971 χιλ. το 2015 σε 957 χιλ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-20%, από 603 χιλ. το 2015 σε 482 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση διακινηθέντων ενώ αντίθετα η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+114%, από 162 χιλ. το 2015 σε 347 χιλ. το 2019) αύξηση. Επίσης, οι Λοιποί λιμένες σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες τους κατά +19% (από 6 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019).

Σε όλα τα λιμάνια την περίοδο 2019-2021 σημειώθηκε μείωση διακινηθέντων εξωτερικού κατά -36% (από 1,8 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021). Συγκεκριμένα: Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-24%, από 957 χιλ. το 2019 σε 726 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-36%, από 482 χιλ. το 2019 σε 308 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (-69%, από 347 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2021) και Λοιποί Λιμένες (-63%, από 7 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021).

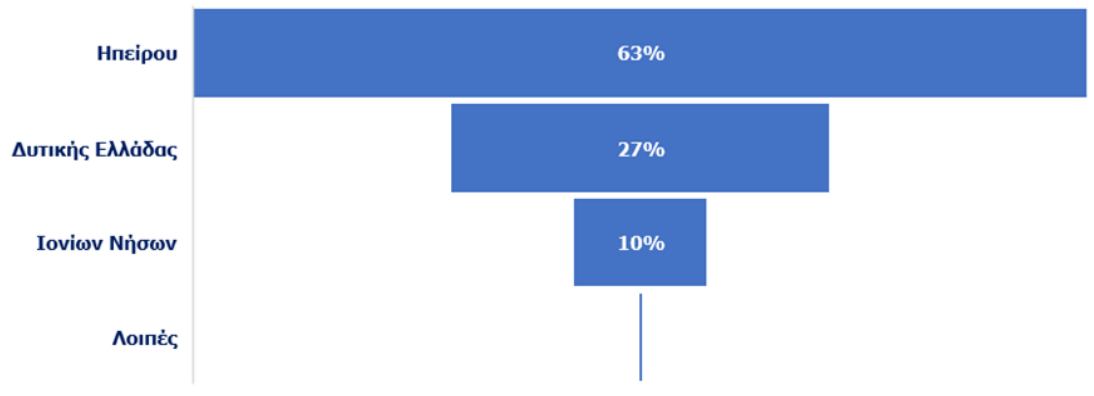
Πίνακας 35: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ηπείρου	971.012	956.710	726.333	-1%	-24%
Δυτικής Ελλάδας	603.312	482.198	308.125	-20%	-36%
Ιονίων Νήσων	162.221	347.485	109.039	114%	-69%
Λοιπές	5.631	6.694	2.492	19%	-63%
Ελλάδα	1.742.176	1.793.087	1.145.989	3%	-36%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (63%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (27%), Ιονίων Νήσων (10%) και Λοιπών (0,2%).

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2015-2021

4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση κατά -7% (από 4.294 το 2015 σε 3.979 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+35%, από 293 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 397 κρουαζιερόπλοια το 2019), Ιονίων Νήσων (+9%, από 527 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 573 κρουαζιερόπλοια το 2019), Πελοποννήσου (+10%, από 165 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 182 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Ηπείρου (+45%, από 11 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 16 κρουαζιερόπλοια το 2019). Οι μεγαλύτερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-11% ή -211 κρουαζιερόπλοια, από 1.989 το 2015 σε 1.778 το 2019), Βορείου Αιγαίου (-60% ή -93 κρουαζιερόπλοια, από 155 το 2015 σε 62 το 2019), Θεσσαλίας (-60% ή -53 κρουαζιερόπλοια, από 88 το 2015 σε 35 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-18% ή -44 κρουαζιερόπλοια, από 245 το 2015 σε 201 το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (-46% ή -38 κρουαζιερόπλοια, από 83 το 2015 σε 45 το 2019).

Η εικόνα την περίοδο 2019-2021 είναι αρνητική για όλες τις Περιφέρειες της χώρας, με εξαίρεση την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (+183%, από 6 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 17 κρουαζιερόπλοια το 2021). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-54% ή -957 κρουαζιερόπλοια, από 1.778 το 2019 σε 821 το 2021), Ιονίων Νήσων (-58% ή -335 κρουαζιερόπλοια, από 573 το 2019 σε 238 το 2021), Αττικής (-37% ή -251 κρουαζιερόπλοια, από 677 το 2019 σε 426 το 2021), Κρήτης (-39% ή -153 κρουαζιερόπλοια, από 397 το 2019 σε 244 το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-33% ή -67 κρουαζιερόπλοια, από 201 το 2019 σε 134 το 2021), Βορείου Αιγαίου (-92% ή -57 κρουαζιερόπλοια, από 62 το 2019 σε 5 το 2021) και Πελοποννήσου (-24% ή -44 κρουαζιερόπλοια, από 182 το 2019 σε 138 το 2021).

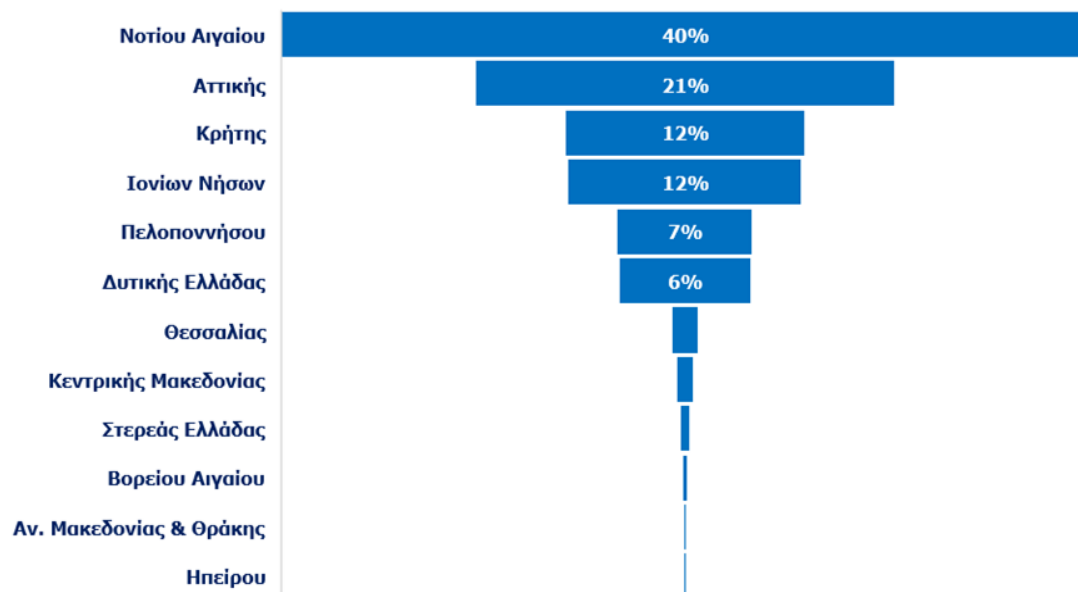
Πίνακας 36: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	1.989	1.778	821	-11%	-54%
Αττικής	680	677	426	0%	-37%
Κρήτης	293	397	244	35%	-39%
Ιονίων Νήσων	527	573	238	9%	-58%
Πελοποννήσου	165	182	138	10%	-24%
Δυτικής Ελλάδας	245	201	134	-18%	-33%
Θεσσαλίας	88	35	26	-60%	-26%
Κεντρικής Μακεδονίας	35	6	17	-83%	183%
Στερεάς Ελλάδας	83	45	9	-46%	-80%
Βορείου Αιγαίου	155	62	5	-60%	-92%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	23	7	3	-70%	-57%
Ηπείρου	11	16	3	45%	-81%
Ελλάδα	4.294	3.979	2.064	-7%	-48%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (40%), η Αττική (21%), η Κρήτη (12%) και τα Ιόνια Νησιά (12%) δέχονται τον μεγαλύτερο αριθμό κρουαζιερόπλοιων, αντιπροσωπεύοντας για το 2021 το 84% της κίνησης στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά λιμάνι

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου το 2021 αντιπροσωπεύει το 7% της συνολικής κίνησης κρουαζιερόπλοιων της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, τα λιμάνια της Περιφέρειας κατέγραψαν αύξηση στην κίνηση κρουαζιερόπλοιων κατά +10% (από 165 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 182 κρουαζιερόπλοια το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τα λιμάνια του Ναυπλίου (+42%, από 62 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 88 κρουαζιερόπλοια το 2019) και της Μονεμβασιάς (+45%, από 38 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 55 κρουαζιερόπλοια το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τα λιμάνια του Γυθείου (-17%, από 23 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 19 κρουαζιερόπλοια το 2019), της Καλαμάτας (-65%, από 31 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 11 κρουαζιερόπλοια το 2019) και της Πύλου (-18%, από 11 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 9 κρουαζιερόπλοια το 2019) μείωση.

Την περίοδο 2019-2021 η εικόνα στο σύνολο της Περιφέρειας ήταν αρνητική, καταγράφοντας μείωση στην κίνηση κρουαζιερόπλοιων κατά -24% (από 182 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 138 κρουαζιερόπλοια το 2021). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια σημείωσαν πτώση: Ναύπλιο (-14%, από 88 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 76 κρουαζιερόπλοια το 2021), Μονεμβασιά (-35%, από 55 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 36 κρουαζιερόπλοια το 2021), Γύθειο (-32%, από 19 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 13 κρουαζιερόπλοια το 2021), Καλαμάτα (-9%, από 11 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 10 κρουαζιερόπλοια το 2021) και Πύλου (-67%, από 9 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 3 κρουαζιερόπλοια το 2021).

Πίνακας 37: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2015-2021

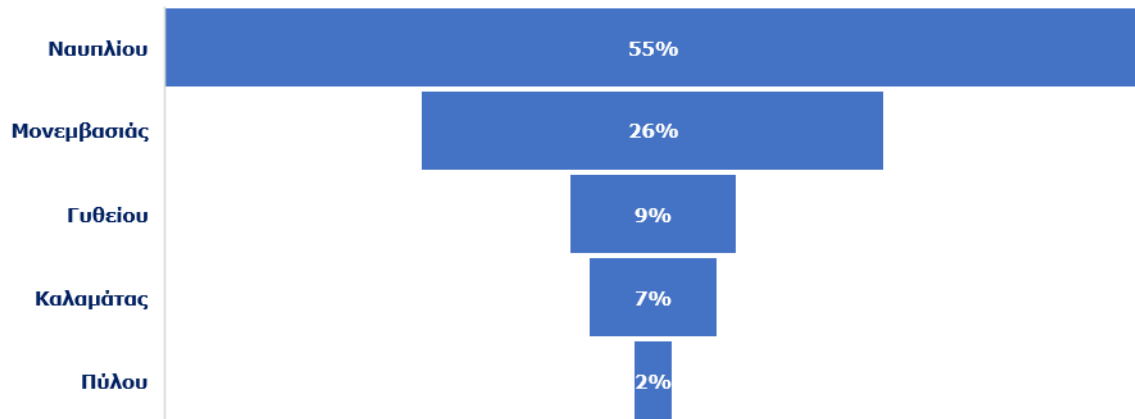
Λιμάνι	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ναυπλίου	62	88	76	42%	-14%
Μονεμβασιάς	38	55	36	45%	-35%
Γυθείου	23	19	13	-17%	-32%
Καλαμάτας	31	11	10	-65%	-9%
Πύλου	11	9	3	-18%	-67%
Πελοπόννησος	165	182	138	10%	-24%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο

κατέχει το λιμάνι του Ναυπλίου με 55% και ακολουθούν τα λιμάνια της Μονεμβασιάς (26%), του Γυθείου (9%), της Καλαμάτας (7%) και της Πύλου (2%).

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +12% (από 5,0 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+13%, από 2,0 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019), Αττικής (+8%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+30%, από 802 χιλ. το 2015 σε 1,0 εκατ. το 2019) και Κρήτης (+71%, από 356 χιλ. το 2015 σε 607 χιλ. το 2019). Οι μεγαλύτερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-80% ή -61 χιλ., από 76 χιλ. το 2015 σε 15 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (-78% ή -60 χιλ., από 77 χιλ. το 2015 σε 17 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-10% ή -46 χιλ., από 461 χιλ. το 2015 σε 415 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (-40% ή -43 χιλ., από 109 χιλ. το 2015 σε 65 χιλ. το 2019).

Η εικόνα την περίοδο 2019-2021 είναι αρνητική για όλες τις Περιφέρειες της χώρας, με εξαίρεση την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (+142%, από 5 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. 2021). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-79% ή -1,8 εκατ., από 2,3 εκατ. το 2019 σε 475 χιλ. το 2021), Αττικής (-71% ή -785 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 323 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-75% ή -779 χιλ., από 1,0 εκατ. το 2019 σε 265 χιλ. το 2021), Κρήτης (-70% ή -423 χιλ., από 607 χιλ. το 2019 σε 185 χιλ. το 2021) και Δυτικής Ελλάδας (-70% ή -291 χιλ., από 415 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021).

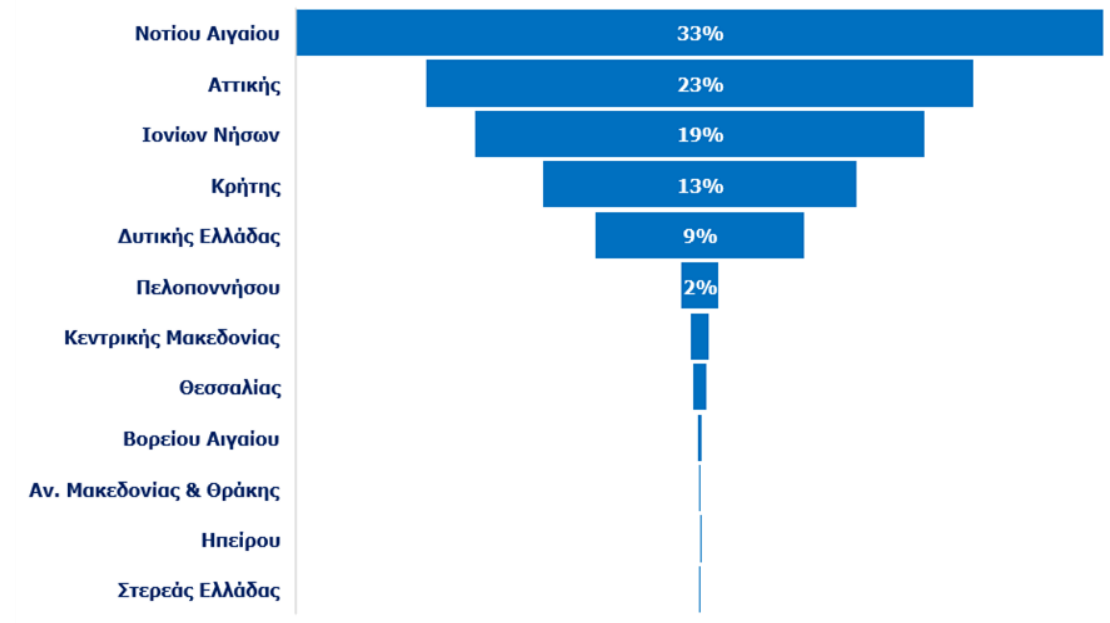
Πίνακας 38: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	1.996.720	2.264.893	474.777	13%	-79%
Αττικής	1.026.014	1.108.221	322.896	8%	-71%
Ιονίων Νήσων	802.316	1.044.160	265.325	30%	-75%
Κρήτης	355.699	607.268	184.507	71%	-70%
Δυτικής Ελλάδας	460.972	414.935	123.846	-10%	-70%
Πελοποννήσου	108.543	65.392	22.270	-40%	-66%
Κεντρικής Μακεδονίας	26.356	4.865	11.777	-82%	142%
Θεσσαλίας	76.051	15.429	8.232	-80%	-47%
Βορείου Αιγαίου	76.803	17.217	2.649	-78%	-85%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	13.061	2.699	938	-79%	-65%
Ηπείρου	4.057	2.137	655	-47%	-69%
Στερεάς Ελλάδας	17.851	5.168	443	-71%	-91%
Ελλάδα	4.964.443	5.552.384	1.418.315	12%	-74%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (33%), η Αττική (23%), τα Ιόνια Νησιά (19%) και η Κρήτη (13%) δέχονται το μεγαλύτερο όγκο, αντιπροσωπεύοντας για το 2021 το 88% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου το 2021 αντιπροσωπεύει το 2% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας της χώρας. Την περίοδο 2015-2019 τα λιμάνια της Περιφέρειας κατέγραψαν μείωση στις αφίξεις επιβατών κατά -40% (από 109 χιλ. το 2015 σε 65 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια κατέγραψαν μείωση στις αφίξεις επιβατών: Ναύπλιο (-25%, από 46 χιλ. το 2015 σε 35 χιλ. το 2019), Μονεμβασιά (-3%, από 10 χιλ. το 2015 σε 10 χιλ. το 2019), Γύθειο (-7%, από 10 χιλ. το 2015 σε 10 χιλ. το 2019), Καλαμάτα (-76%, από 39 χιλ. το 2015 σε 9 χιλ. το 2019) και Πύλου (-47%, από 3 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021 η εικόνα στο σύνολο της Περιφέρειας ήταν αρνητική, καταγράφοντας μείωση στις αφίξεις επιβατών κατά -66% (από 65 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια σημείωσαν πτώση: Ναύπλιο (-61%, από 35 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Μονεμβασιά (-63%, από 10 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021), Καλαμάτα (-67%, από 9 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), Γύθειο (-82%, από 10 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021) και Πύλου (-95%, από 2 χιλ. το 2019 σε 80 αφίξεις το 2021).

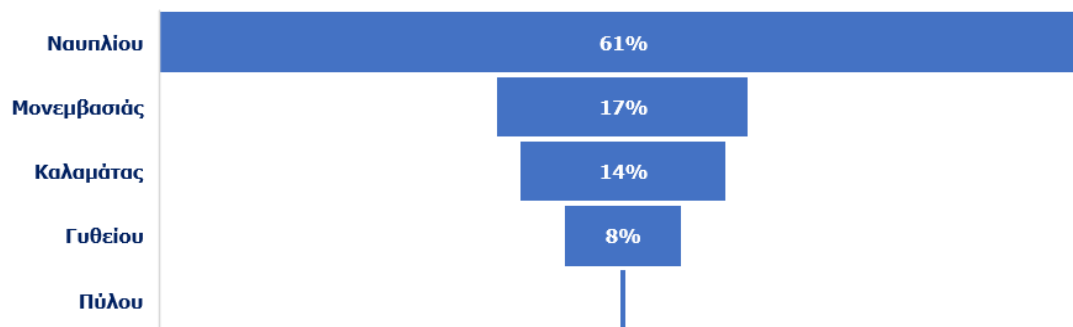
Πίνακας 39: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2015-2021

Λιμάνι	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ναυπλίου	46.075	34.704	13.676	-25%	-61%
Μονεμβασιάς	10.391	10.107	3.715	-3%	-63%
Καλαμάτας	38.549	9.288	3.058	-76%	-67%
Γυθείου	10.448	9.674	1.741	-7%	-82%
Πύλου	3.080	1.619	80	-47%	-95%
Πελοπόννησος	108.543	65.392	22.270	-40%	-66%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχει το λιμάνι του Ναυπλίου με 61% και ακολουθούν τα λιμάνια της Μονεμβασιάς (17%), της Καλαμάτας (14%), του Γυθείου (8%) και της Πύλου (0,4%).

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2015-2021

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση κατά +34% (από 4,4 εκατ. επισκέπτες το 2015 σε 5,9 εκατ. επισκέπτες το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο (-6%, από 51 χιλ. το 2015 σε 48 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κρήτης (+171% ή +533 χιλ., από 312 χιλ. το 2015 σε 845 χιλ. το 2019), Αττικής (+21% ή +490 χιλ., από 2,3 εκατ. το 2015 σε 2,8 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+27% ή +147 χιλ., από 541 χιλ. το 2015 σε 688 χιλ. το 2019) και Στερεά Ελλάδα (+41% ή +114 χιλ., από 277 χιλ. το 2015 σε 391 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας μειώθηκε κατά -65% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 2,0 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-63% ή -1,8 εκατ., από 2,8 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Κρήτης (-79% ή -668 χιλ., από 845 χιλ. το 2019 σε 178 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-70% ή -481 χιλ., από 688 χιλ. το 2019 σε 206 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-75% ή -294 χιλ., από 391 χιλ. το 2019 σε 96 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-43% ή -232 χιλ., από 536 χιλ. το 2019 σε 304 χιλ. το 2021), και Δυτικής Ελλάδας (-76% ή -170 χιλ., από 223 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021).

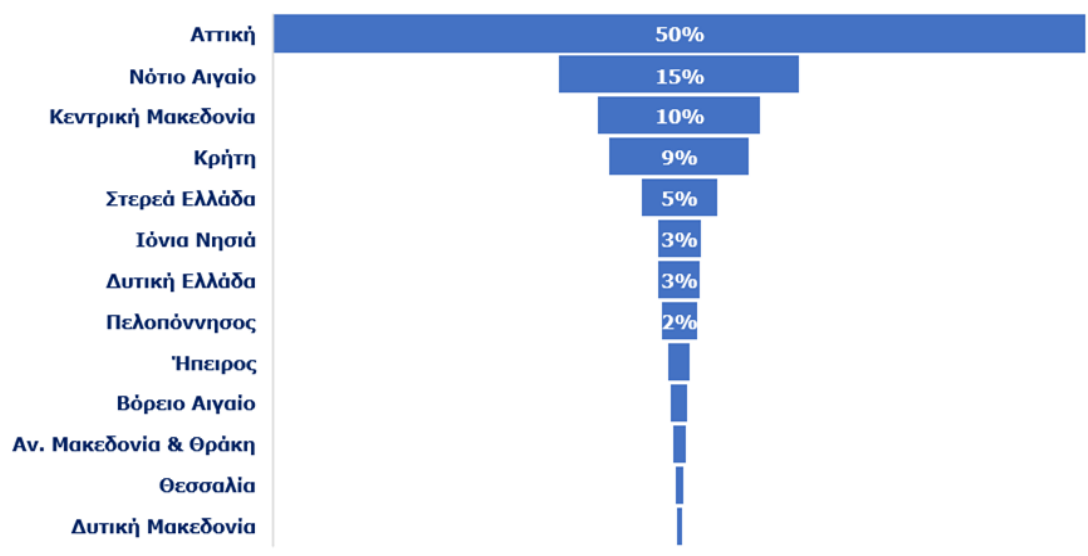
Πίνακας 40: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	2.295.545	2.785.289	1.021.057	21%	-63%
Νότιο Αιγαίο	478.588	535.992	304.008	12%	-43%
Κεντρική Μακεδονία	541.193	687.717	206.247	27%	-70%
Κρήτη	312.274	845.477	177.770	171%	-79%
Στερεά Ελλάδα	276.968	390.509	96.067	41%	-75%
Ιόνια Νησιά	61.135	80.883	55.625	32%	-31%
Δυτική Ελλάδα	174.653	223.303	53.051	28%	-76%
Πελοπόννησος	69.232	102.647	46.165	48%	-55%
Ήπειρος	56.059	59.056	29.246	5%	-50%
Βόρειο Αιγαίο	50.847	47.913	21.538	-6%	-55%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	41.502	50.866	17.423	23%	-66%
Θεσσαλία	40.395	69.460	11.490	72%	-83%
Δυτική Μακεδονία	7.451	16.815	7.794	126%	-54%
Ελλάδα	4.405.842	5.895.927	2.047.481	34%	-65%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2021 αντιπροσωπεύει τις μισές επισκέψεις (50%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν το Νότιο Αιγαίο (15%) , η Κεντρική Μακεδονία (10%) και η Κρήτη (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 83% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου το 2021 αντιπροσωπεύει το 2% των επισκέψεων σε μουσεία της Ελλάδας. Την περίοδο 2015-2019, η Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσε αύξηση στην επισκεψιμότητα των μουσείων της κατά +48% (από 69 χιλ. το 2015 σε 103 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Μεσσηνίας (+62%, από 24 χιλ. το 2015 σε 40 χιλ. το 2019), Αργολίδας (+46%, από 22 χιλ. το 2015 σε 31 χιλ. το 2019), Λακωνίας (+13%, από 18 χιλ. το 2015 σε 20 χιλ. το 2019), Αρκαδίας (+516%, από 1 χιλ. το 2015 σε 6 χιλ. το 2019) και Κορινθίας (+14%, από 4 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών σε μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -55% (από 103 χιλ. το 2019 σε 46 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Μεσσηνίας (-55%, από 40 χιλ. το 2019 σε 18 χιλ. το 2021), Αργολίδας (-53%, από 31 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Λακωνίας (-52%, από 20 χιλ. το 2019 σε 10 χιλ. το 2021), Αρκαδίας (-66%, από 6 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021) και Κορινθίας (-69%, από 5 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021).

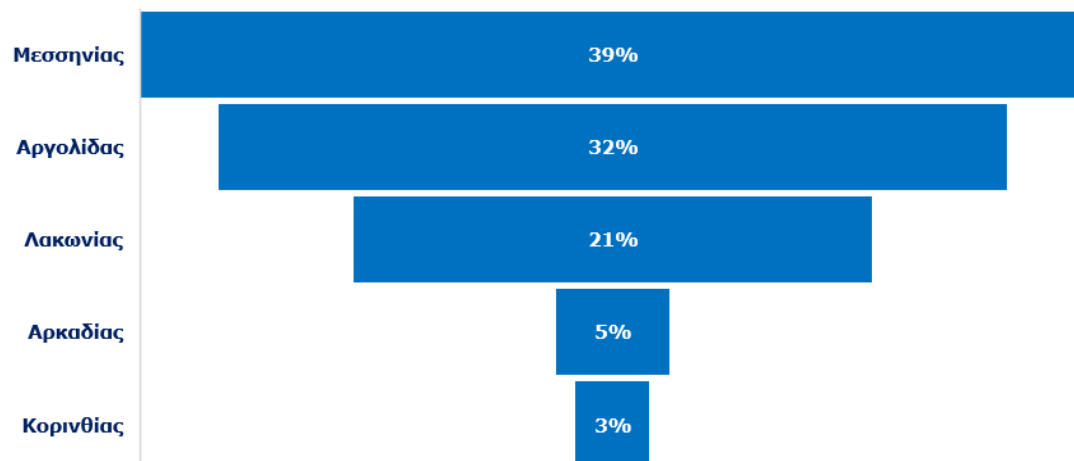
Πίνακας 41: Επισκέπτες σε μουσεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Μεσσηνίας	24.404	39.638	17.843	62%	-55%
Αργολίδας	21.591	31.446	14.900	46%	-53%
Λακωνίας	18.110	20.428	9.824	13%	-52%
Αρκαδίας	1.054	6.489	2.179	516%	-66%
Κορινθίας	4.073	4.646	1.419	14%	-69%
Πελοπόννησος	69.232	102.647	46.165	48%	-55%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Μεσσηνίας (39%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Αργολίδας (32%), Λακωνίας (21%), Αρκαδίας (5%) και Κορινθίας (3%).

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ, 2015-2021

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση κατά +32% (από 10,3 εκατ. επισκέπτες το 2015 σε 13,7 εκατ. επισκέπτες το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-9%, από 1,6 εκατ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (-0,003%, από 237 χιλ. το 2015 σε 237 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-28%, από 3 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+50% ή +2,1 εκατ., από 4,1 εκατ. το 2015 σε 6,2 εκατ. το 2019), Κρήτης (+45% ή +673 χιλ., από 1,5 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+33% ή +481 χιλ., από 1,4 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+26% ή +85 χιλ., από 324 χιλ. το 2015 σε 409 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκε κατά -61% (από 13,7 εκατ. το 2019 σε 5,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-70% ή -4,4 εκατ., από 6,2 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021), Πελοποννήσου (-61% ή -1,2 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 754 χιλ. το 2021), Κρήτης (-52% ή -1,1 εκατ., από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-42% ή -630 χιλ., από 1,5 εκατ. το 2019 σε 866 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-64% ή -339 χιλ., από 532 χιλ. το 2019 σε 193 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-64% ή -260 χιλ., από 409 χιλ. το 2019 σε 149 χιλ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-64% ή -254 χιλ., από 398 χιλ. το 2019 σε 144 χιλ. το 2021).

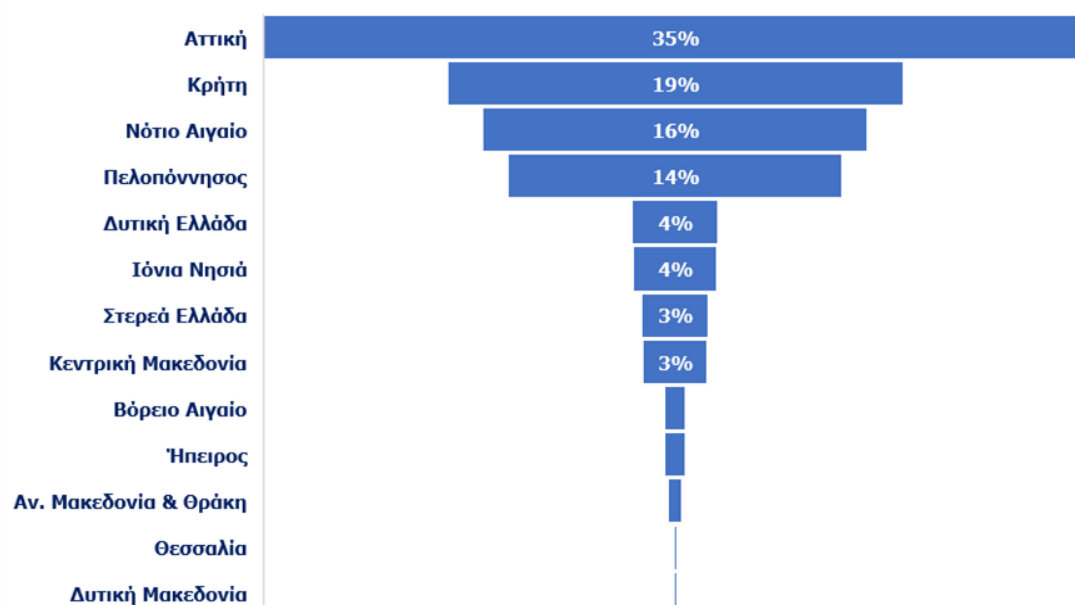
Πίνακας 42: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	4.145.093	6.234.154	1.859.098	50%	-70%
Κρήτη	1.482.109	2.155.260	1.027.230	45%	-52%
Νότιο Αιγαίο	1.638.165	1.495.796	866.204	-9%	-42%
Πελοπόννησος	1.441.529	1.922.164	754.106	33%	-61%
Δυτική Ελλάδα	486.368	532.089	193.421	9%	-64%
Ιόνια Νησιά	236.949	236.943	187.299	0%	-21%
Στερεά Ελλάδα	324.175	409.071	148.871	26%	-64%
Κεντρική Μακεδονία	350.106	398.153	143.964	14%	-64%
Βόρειο Αιγαίο	53.177	92.014	47.264	73%	-49%
Ήπειρος	80.677	88.471	46.732	10%	-47%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	63.209	78.638	31.338	24%	-60%
Θεσσαλία	15.817	18.662	3.035	18%	-84%
Δυτική Μακεδονία	2.679	1.936	983	-28%	-49%
Ελλάδα	10.320.053	13.663.351	5.309.545	32%	-61%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει το 35% των επισκέψεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (19%), το Νότιο Αιγαίο (16%) και η Πελοπόννησος (14%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 85% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου το 2021 αντιπροσωπεύει το 14% των επισκέψεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας. Την περίοδο 2015-2019, η Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσε αύξηση στην επισκεψιμότητα των αρχαιολογικών της χώρων κατά +33% (από 1,4 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Αργολίδας (+21%, από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019), Μεσσηνίας (+177%, από 80 χιλ. το 2015 σε 222 χιλ. το 2019), Κορινθίας (+50%, από 171 χιλ. το 2015 σε 256 χιλ. το 2019), Λακωνίας (+26%, από 117 χιλ. το 2015 σε 148 χιλ. το 2019) και Αρκαδίας (+43%, από 810 επισκέπτες το 2015 σε 1 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -61% (από 1,9 εκατ. το 2019 σε 754 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Αργολίδας (-63%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 474 χιλ. το 2021), Μεσσηνίας (-44%, από 222 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021), Λακωνίας (-47%, από 148 χιλ. το 2019 σε 79 χιλ. το 2021), Κορινθίας (-70%, από 256 χιλ. το 2019 σε 77 χιλ. το 2021) και Αρκαδίας (-69%, από 1 χιλ. το 2019 σε 364 επισκέπτες το 2021).

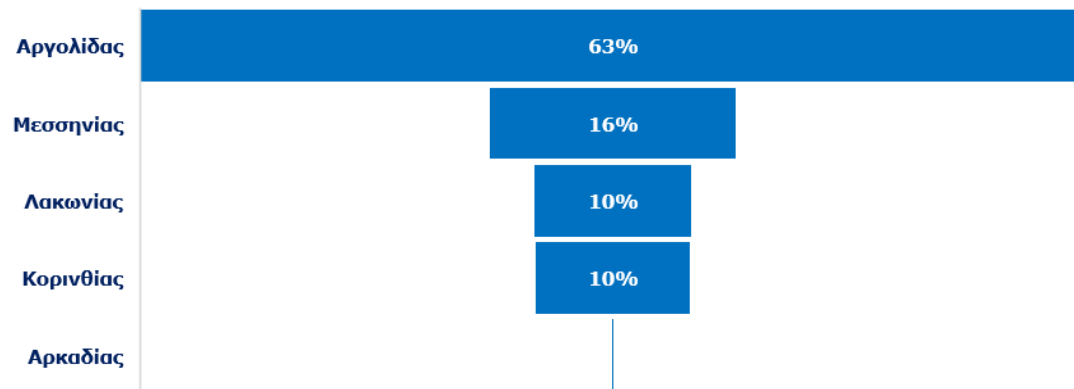
Πίνακας 43: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αργολίδας	1.072.838	1.295.589	473.518	21%	-63%
Μεσσηνίας	80.167	221.701	123.986	177%	-44%
Λακωνίας	117.010	147.713	78.762	26%	-47%
Κορινθίας	170.704	255.999	77.476	50%	-70%
Αρκαδίας	810	1.162	364	43%	-69%
Πελοπόννησος	1.441.529	1.922.164	754.106	33%	-61%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Αργολίδας (63%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Μεσσηνίας (16%), Λακωνίας (10%), Κορινθίας (10%), και Αρκαδίας (0,05%).

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.8 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ (ΣΕ €), 2015-2021

4.8.1 Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +88% (από € 12,4 εκατ. το 2015 σε € 23,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-3%, από € 27 χιλ. το 2015 σε € 26 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+113% ή + € 7,2 εκατ., από € 6,4 εκατ. το 2015 σε € 13,5 εκατ. το 2019), Κρήτης (+89% ή + € 1,1 εκατ., από € 1,2 εκατ. το 2015 σε € 2,3 εκατ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+77% ή + € 908 χιλ., από € 1,2 εκατ. το 2015 σε € 2,1 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+73% ή + € 581 χιλ., από € 800 χιλ. το 2015 σε € 1,4 εκατ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (+79% ή + € 414 χιλ., από € 521 χιλ. το 2015 σε € 935 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας μειώθηκαν κατά -56% (από € 23,3 εκατ. το 2019 σε € 10,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-57% ή - € 7,7 εκατ., από € 13,6 εκατ. το 2019 σε € 5,8 εκατ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-77% ή - € 1,6 εκατ., από € 2,1 εκατ. το 2019 σε € 474 χιλ. το 2021), Κρήτης (-44% ή - € 1,0 εκατ., από € 2,3 εκατ. το 2019 σε € 1,3 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-40% ή - € 976 χιλ., από € 2,4 εκατ. το 2019 σε € 1,4 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-76% ή - € 715 χιλ., από € 935 χιλ. το 2019 σε € 220 χιλ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-52% ή - € 712 χιλ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 669 χιλ. το 2021).

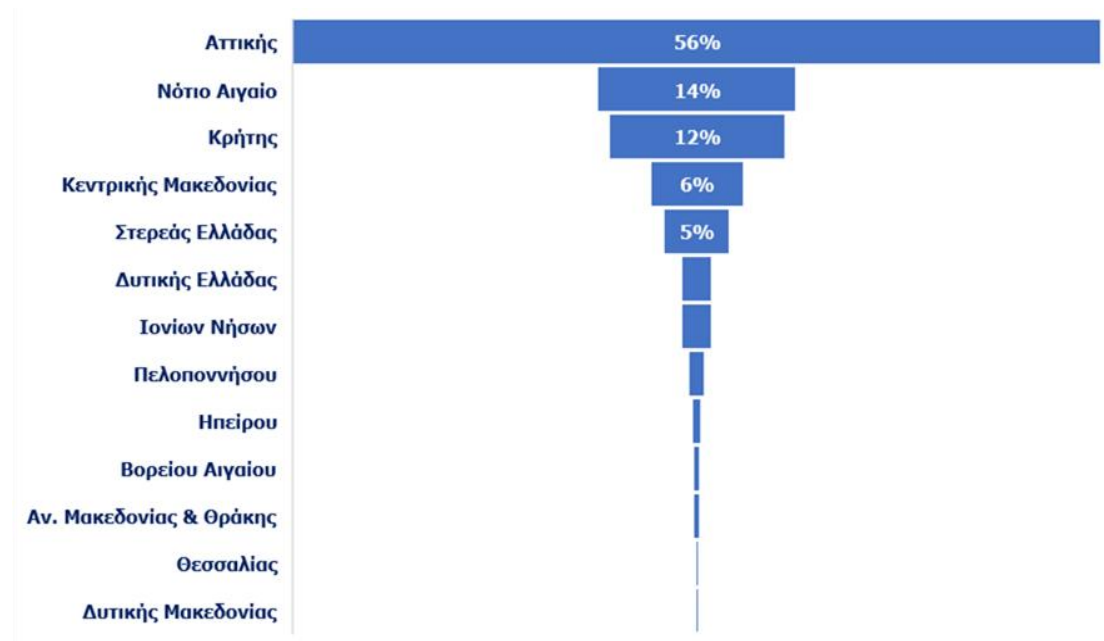
Πίνακας 44: Εισπράξεις σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια (σε €), 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	6.359.969	13.546.010	5.835.488	113%	-57%
Νότιο Αιγαίο	1.908.145	2.410.001	1.434.381	26%	-40%
Κρήτης	1.202.376	2.277.840	1.266.613	89%	-44%
Κεντρικής Μακεδονίας	799.863	1.380.806	668.752	73%	-52%
Στερεάς Ελλάδας	1.180.550	2.088.808	474.007	77%	-77%
Δυτικής Ελλάδας	521.270	935.207	219.906	79%	-76%
Ιονίων Νήσων	115.902	262.705	209.368	127%	-20%
Πελοποννήσου	91.298	159.499	106.944	75%	-33%
Ηπείρου	47.700	79.259	64.636	66%	-18%
Βορείου Αιγαίου	91.086	95.252	46.526	5%	-51%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	37.419	69.026	39.085	84%	-43%
Θεσσαλίας	26.500	25.730	11.555	-3%	-55%
Δυτικής Μακεδονίας	3.135	12.883	8.383	311%	-35%
Σύνολο	12.385.213	23.343.026	10.385.644	88%	-56%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2021 αντιπροσωπεύει πάνω από τις μισές εισπράξεις (56%) που καταγράφηκαν στην Ελλάδα και ακολουθούν το Νότιο Αιγαίο (14%), η Κρήτη (12%) και η Κεντρική Μακεδονία (6%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 89% των εισπράξεων στα μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.8.2 Εισπράξεις σε μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου το 2021 αντιπροσωπεύει το 1% των εισπράξεων σε μουσεία της Ελλάδας. Την περίοδο 2015-2019, η Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσε αύξηση εισπράξεων κατά +75% (από € 91 χιλ. το 2015 σε € 159 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Μεσσηνίας (+66%, από € 39 χιλ. το 2015 σε € 65 χιλ. το 2019), Αργολίδας (+129%, από € 28 χιλ. το 2015 σε € 64 χιλ. το 2019), Λακωνίας (+3%, από € 21 χιλ. το 2015 σε € 22 χιλ. το 2019), Αρκαδίας (+842%, από € 591 το 2015 σε € 6 χιλ. το 2019) και Κορινθίας (+34%, από € 3 χιλ. το 2015 σε € 4 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στα μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψαν πτώση κατά -33% (από € 159 χιλ. το 2019 σε € 107 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Μεσσηνίας (-34%, από € 65 χιλ. το 2019 σε € 43 χιλ. το 2021), Αργολίδας (-36%, από € 64 χιλ. το 2019 σε € 40 χιλ. το 2021), Λακωνίας (-11%, από € 22 χιλ. το 2019 σε € 19 χιλ. το 2021), Αρκαδίας (-58%, από € 6 χιλ. το 2019 σε € 2 χιλ. το 2021) και Κορινθίας (-43%, από € 4 χιλ. το 2019 σε € 2 χιλ. το 2021).

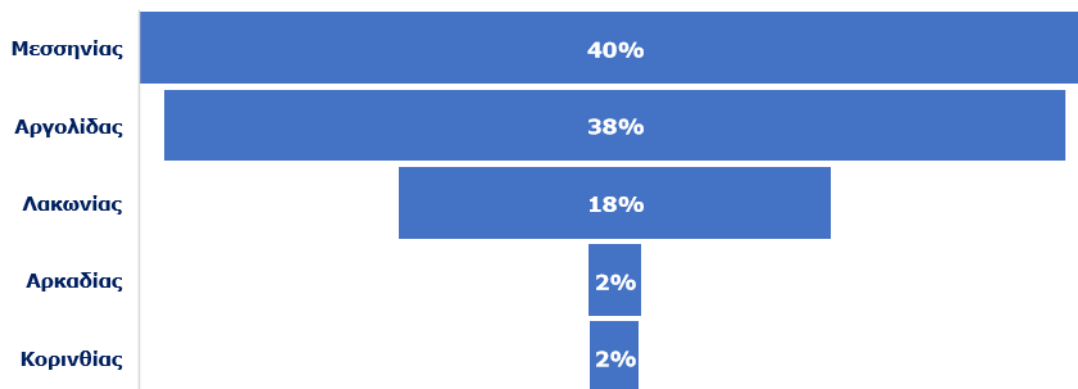
Πίνακας 45: Εισπράξεις σε μουσεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Μεσσηνίας	38.950	64.658	42.582	66%	-34%
Αργολίδας	27.752	63.631	40.414	129%	-36%
Λακωνίας	21.105	21.746	19.353	3%	-11%
Αρκαδίας	591	5.570	2.363	842%	-58%
Κορινθίας	2.900	3.894	2.232	34%	-43%
Πελοπόννησος	91.298	159.499	106.944	75%	-33%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Μεσσηνίας (40%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Αργολίδας (38%), Λακωνίας (18%), Αρκαδίας (2%) και Κορινθίας (2%).

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.9 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ (ΣΕ €), 2015-2021

4.9.1 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +145% (από € 43,8 εκατ. το 2015 σε € 107,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-78%, από € 15 χιλ. το 2015 σε € 3 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-20%, από € 312 το 2015 σε € 250 το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+188% ή + € 39,0 εκατ., από € 20,7 εκατ. το 2015 σε € 59,7 εκατ. το 2019), Κρήτης (+178% ή + € 9,9 εκατ., από € 5,6 εκατ. το 2015 σε € 15,4 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+92% ή + € 6,0 εκατ., από € 6,4 εκατ. το 2015 σε € 12,4 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+107% ή + € 5,4 εκατ., από € 5,1 εκατ. το 2015 σε € 10,5 εκατ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+49% ή + € 1,2 εκατ., από € 2,5 εκατ. το 2015 σε € 3,7 εκατ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+77% ή + € 1,2 εκατ., από € 1,6 εκατ. το 2015 σε € 2,8 εκατ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκαν κατά -59% (από € 107,6 εκατ. το 2019 σε € 44,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+0,4%, από € 250 το 2019 σε € 251 το 2021). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (-63% ή - € 37,9 εκατ., από € 59,7 εκατ. το 2019 σε € 21,8 εκατ. το 2021), Κρήτης (-51% ή - € 7,9 εκατ., από € 15,4 εκατ. το 2019 σε € 7,5 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-47% ή - € 5,8 εκατ., από € 12,4 εκατ. το 2019 σε € 6,5 εκατ. το 2021), Πελοποννήσου (-58% ή - € 6,1 εκατ., από € 10,5 εκατ. το 2019 σε € 4,4 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-67% ή - € 2,5 εκατ., από € 3,7 εκατ. το 2019 σε € 1,2 εκατ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-61% ή - € 1,7 εκατ., από € 2,8 εκατ. το 2019 σε € 1,1 εκατ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-55% ή - € 771 χιλ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 632 χιλ. το 2021).

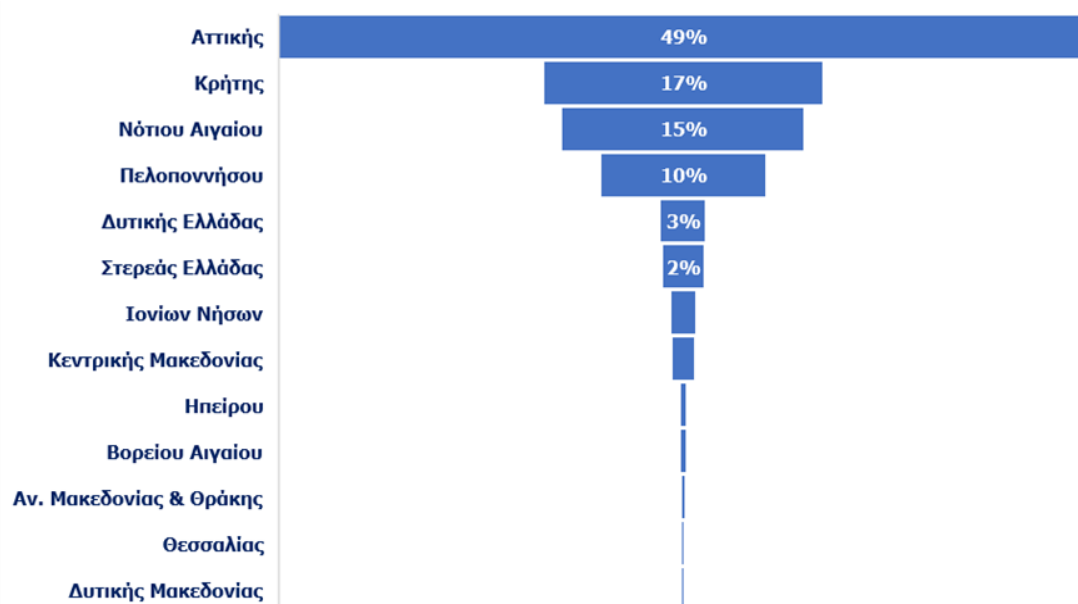
Πίνακας 46: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	20.714.434	59.673.091	21.821.349	188%	-63%
Κρήτης	5.560.286	15.430.219	7.510.819	178%	-51%
Νότιου Αιγαίου	6.438.240	12.392.739	6.543.037	92%	-47%
Πελοποννήσου	5.082.045	10.495.760	4.436.045	107%	-58%
Δυτικής Ελλάδας	2.503.123	3.720.409	1.220.578	49%	-67%
Στερεάς Ελλάδας	1.588.160	2.817.993	1.098.161	77%	-61%
Ιονίων Νήσων	602.602	907.794	667.884	51%	-26%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.013.021	1.403.192	632.230	39%	-55%
Ηπείρου	78.730	249.340	179.863	217%	-28%
Βορείου Αιγαίου	97.716	233.466	140.448	139%	-40%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	145.865	268.184	95.721	84%	-64%
Θεσσαλίας	15.215	3.383	3.164	-78%	-6%
Δυτικής Μακεδονίας	312	250	251	-20%	0%
Σύνολο	43.839.749	107.595.820	44.349.550	145%	-59%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στους αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2021 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές εισπράξεις (49%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (17%), το Νότιο Αιγαίο (15%) και η Πελοπόννησος (10%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 91% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.9.2 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου το 2021 αντιπροσωπεύει το 10% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας. Την περίοδο 2015-2019, η Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσε αύξηση εισπράξεων στους αρχαιολογικούς της χώρους κατά +107% (από € 5,1 εκατ. το 2015 σε € 10,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Αρκαδίας (-27%, από € 635 το 2015 σε € 462 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Αργολίδας (+99%, από € 3,8 εκατ. το 2015 σε € 7,6 εκατ. το 2019), Λακωνίας (+185%, από € 367 χιλ. το 2015 σε € 1,0 εκατ. το 2019), Μεσσηνίας (+268%, από € 176 χιλ. το 2015 σε € 645 χιλ. το 2019) και Κορινθίας (+66%, από € 741 χιλ. το 2015 σε € 1,2 εκατ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψαν πτώση κατά -58% (από € 10,5 εκατ. το 2019 σε € 4,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν πτώση: Αργολίδας (-59%, από € 7,6 εκατ. το 2019 σε € 3,1 εκατ. το 2021), Λακωνίας (-43%, από € 1,0 εκατ. το 2019 σε € 593 χιλ. το 2021), Μεσσηνίας (-35%, από € 645 χιλ. το 2019 σε € 418 χιλ. το 2021), Κορινθίας (-71%, από € 1,2 εκατ. το 2019 σε € 355 χιλ. το 2021) και Αρκαδίας (-61%, από € 462 το 2019 σε € 179 το 2021).

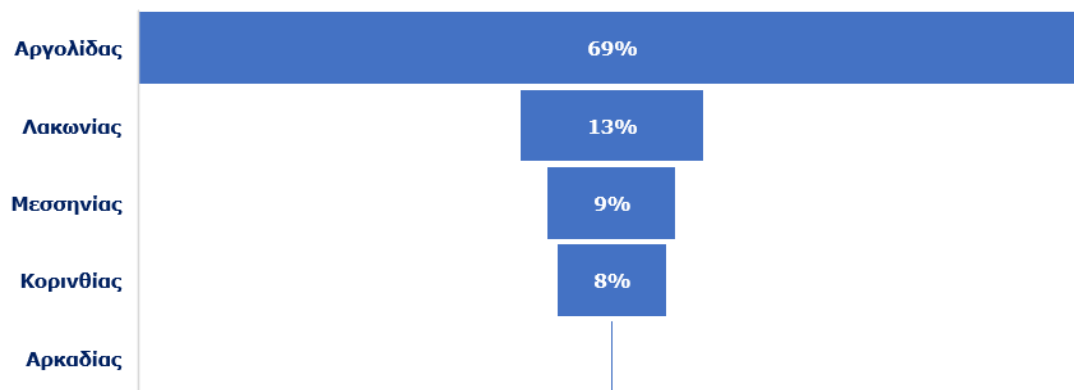
Πίνακας 47: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αργολίδας	3.797.551	7.571.471	3.070.069	99%	-59%
Λακωνίας	367.362	1.047.498	592.596	185%	-43%
Μεσσηνίας	175.633	645.490	418.147	268%	-35%
Κορινθίας	740.864	1.230.839	355.054	66%	-71%
Αρκαδίας	635	462	179	-27%	-61%
Πελοπόννησος	5.082.045	10.495.760	4.436.045	107%	-58%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Αργολίδας (69%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Λακωνίας (13%), Μεσσηνίας (9%), Κορινθίας (8%) και Αρκαδίας (0,004%).

Διάγραμμα 61: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016-2021

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016-2021

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων¹¹, ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών¹². Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +29% (από 28,4 εκατ. το 2016 σε 36,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (-8%, από 330 χιλ. το 2016 σε 304 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες: Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+181% ή +2,5 εκατ., από 1,4 εκατ. το 2016 σε 3,8 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+32% ή +1,7 εκατ., από 5,2 εκατ. το 2016 σε 6,9 εκατ. το 2019), Αττικής (+30% ή +1,4 εκατ., από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,9 εκατ. το 2019), Κρήτης (+17% ή +751 χιλ., από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,3 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+24% ή +591 χιλ., από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,0 εκατ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2021, οι επισκέψεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -55% (από 36,6 εκατ. το 2019 σε 16,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των επισκέψεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες:

¹¹ Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. [εδώ](#).

¹² Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

Κεντρικής Μακεδονίας (-57% ή -3,8 εκατ., από 6,8 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-91% ή -3,5 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2019 σε 333 χιλ. το 2021), Αττικής (-55% ή -3,3 εκατ., από 5,9 εκατ. το 2019 σε 2,6 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-47% ή -3,3 εκατ., από 6,9 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021), Κρήτης (-40% ή -2,1 εκατ., από 5,3 εκατ. το 2019 σε 3,1 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-43% ή -1,3 εκατ., από 3,0 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021).

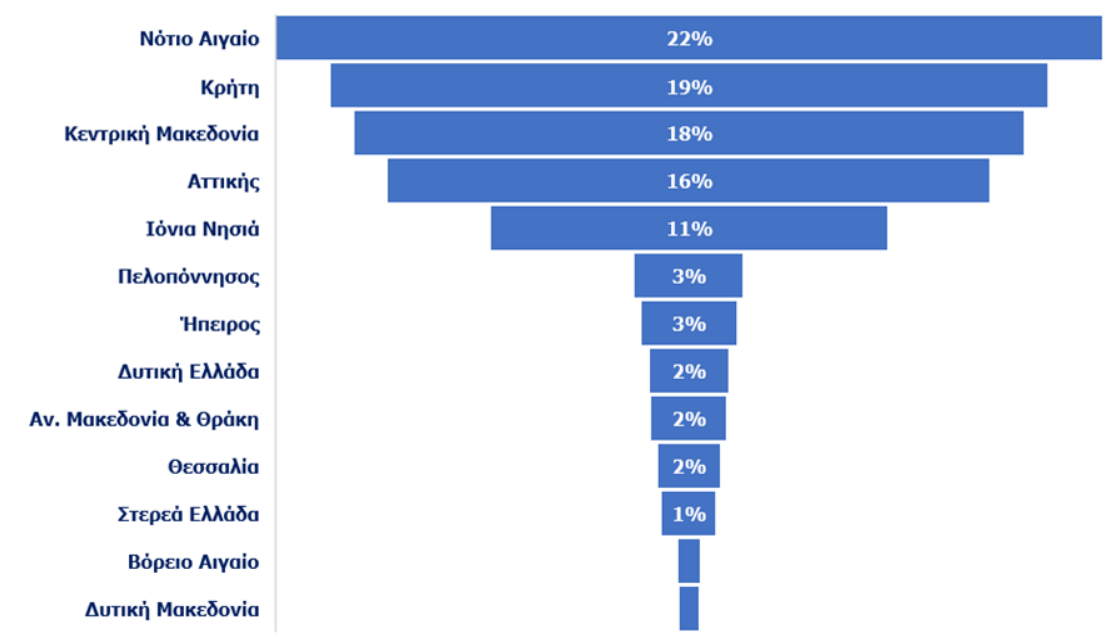
Πίνακας 48: Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021

Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	5.227	6.893	3.624	32%	-47%
Κρήτη	4.537	5.288	3.148	17%	-40%
Κεντρική Μακεδονία	6.395	6.761	2.934	6%	-57%
Αττικής	4.543	5.923	2.640	30%	-55%
Ιόνια Νησιά	2.457	3.048	1.742	24%	-43%
Πελοπόννησος	843	899	477	7%	-47%
Ήπειρος	717	1.033	425	44%	-59%
Δυτική Ελλάδα	513	817	351	59%	-57%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.363	3.833	333	181%	-91%
Θεσσαλία	714	806	274	13%	-66%
Στερεά Ελλάδα	409	679	240	66%	-65%
Βόρειο Αιγαίο	328	359	99	10%	-72%
Δυτική Μακεδονία	330	304	88	-8%	-71%
Ελλάδα	28.376	36.643	16.376	29%	-55%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίου (22%), η Κρήτη (19%), η Κεντρική Μακεδονία (18%), η Αττική (16%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2021 το 86% των συνολικών επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 62: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 3% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση επισκέψεων κατά +7% (από 843 χιλ. το 2016 σε 899 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (-37%, από 91 χιλ. το 2016 σε 57 χιλ. το 2019) και των Λοιπών (-11%, από 610 χιλ. το 2016 σε 542 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι αγορές της Γερμανίας (+42%, από 82 χιλ. το 2016 σε 117 χιλ. το 2019), της Γαλλίας (+32%, από 59 χιλ. το 2016 σε 78 χιλ. το 2019) και των ΗΠΑ (+32%, από 80 χιλ. το 2016 σε 105 χιλ. το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2021, οι επισκέψεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσαν πτώση κατά -47% (από 899 χιλ. το 2019 σε 477 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο: Γαλλία (-11%, από 78 χιλ. το 2019 σε 70 χιλ. το 2021), Γερμανία (-46%, από 117 χιλ. το 2019 σε 63 χιλ. το 2021), Ην. Βασίλειο (-19%, από 57 χιλ. το 2019 σε 46 χιλ. το 2021), ΗΠΑ (-72%, από 105 χιλ. το 2019 σε 29 χιλ. το 2021) και Λοιπές (-50%, από 542 χιλ. το 2019 σε 269 χιλ. το 2021).

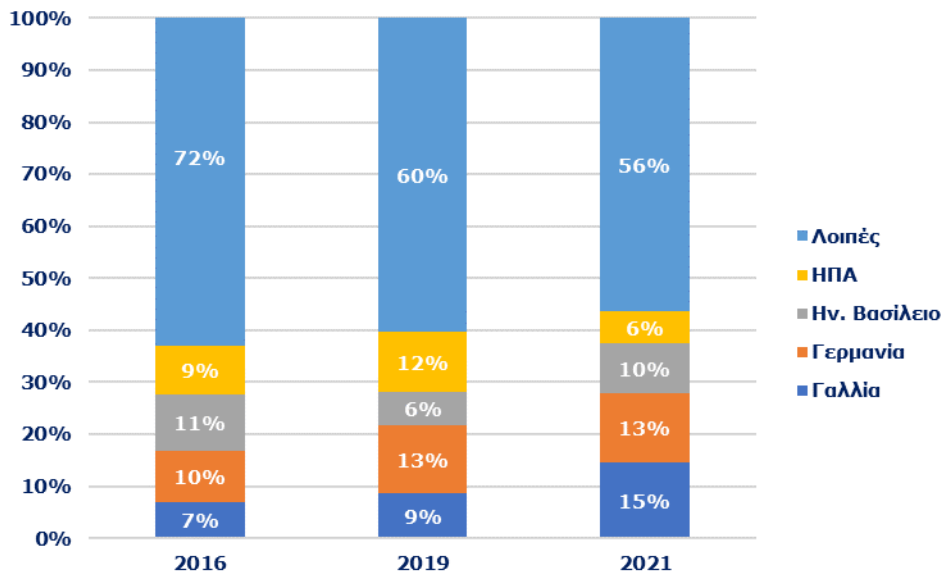
Πίνακας 49: Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε χιλ.), 2016-2021

Κατανομή επισκέψεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά αγορά (σε χιλ.), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Γαλλία	59	78	70	32%	-11%
Γερμανία	82	117	63	42%	-46%
Ην. Βασίλειο	91	57	46	-37%	-19%
ΗΠΑ	80	105	29	32%	-72%
Λοιπές	610	542	269	-11%	-50%
Σύνολο	843	899	477	7%	-47%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, οι επισκέπτες από την Γαλλία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 15% (7% το 2016) και ακολουθούν από την Γερμανία με 13% (10% το 2016), από το Ην. Βασίλειο με 10% (11% το 2016), από τις ΗΠΑ με 6% (9% το 2016) και από τις Λοιπές με 56% (72% το 2016).

Διάγραμμα 63: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2016-2021

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +22% (από 190,4 εκατ. το 2016 σε 232,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-5%, από 5,1 εκατ. το 2016 σε 4,9 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+33% ή +13,2 εκατ., από 40,0 εκατ. το 2016 σε 53,2 εκατ. το 2019), Αττικής (+37% ή +9,3 εκατ., από 24,8 εκατ. το 2016 σε 34,0 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+88% ή +4,8 εκατ., από 5,4 εκατ. το 2016 σε 10,2 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+12% ή +4,5 εκατ., από 36,3 εκατ. το 2016 σε 40,8 εκατ. το 2019), Κρήτης (+10% ή +3,9 εκατ., από 39,4 εκατ. το 2016 σε 43,3 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+10% ή +2,3 εκατ., από 21,5 εκατ. το 2016 σε 23,7 εκατ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -43% (από 232,5 εκατ. το 2019 σε 131,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των διανυκτερεύσεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-44% ή -23,3 εκατ., από 53,2 εκατ. το 2019 σε 29,9 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-48% ή -19,5 εκατ., από 40,8 εκατ. το 2019 σε 21,3 εκατ. το 2021), Κρήτης (-38% ή -16,4 εκατ., από 43,3 εκατ. το 2019 σε 26,9 εκατ. το 2021), Αττικής (-37% ή -12,6 εκατ., από 34,0 εκατ. το 2019 σε 21,4 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-39% ή -9,4 εκατ., από 23,7 εκατ. το 2019 σε 14,4 εκατ. το 2021).

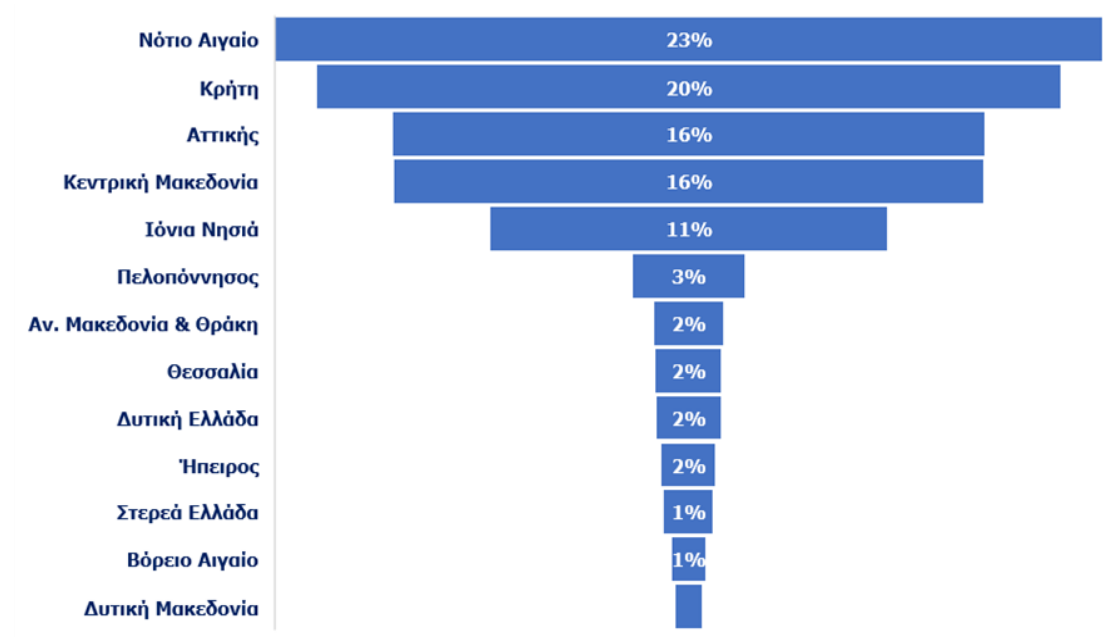
Πίνακας 50: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021

Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	39.996	53.169	29.914	33%	-44%
Κρήτη	39.378	43.256	26.872	10%	-38%
Αττικής	24.769	34.028	21.432	37%	-37%
Κεντρική Μακεδονία	36.330	40.808	21.296	12%	-48%
Ιόνια Νησιά	21.493	23.744	14.391	10%	-39%
Πελοπόννησος	5.760	6.466	4.093	12%	-37%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.414	10.171	2.539	88%	-75%
Θεσσαλία	5.121	4.889	2.410	-5%	-51%
Δυτική Ελλάδα	2.742	4.530	2.372	65%	-48%
Ήπειρος	3.622	4.003	1.972	11%	-51%
Στερεά Ελλάδα	1.845	2.978	1.796	61%	-40%
Βόρειο Αιγαίο	2.458	2.902	1.270	18%	-56%
Δυτική Μακεδονία	1.475	1.520	1.002	3%	-34%
Ελλάδα	190.402	232.464	131.357	22%	-43%

Πηγή: ΤrE - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (23%), την Κρήτη (20%), την Αττική (16%), την Κεντρική Μακεδονία (16%) και τα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 87% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021.

Διάγραμμα 64: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 3% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση διανυκτερεύσεων κατά +12% (από 5,8 εκατ. το 2016 σε 6,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι αγορές σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την αγορά του Ην. Βασιλείου (-27%, από 608 χιλ. το 2016 σε 444 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (+12%, από 887 χιλ. το 2016 σε 998 χιλ. το 2019), Γαλλία (+54%, από 413 χιλ. το 2016 σε 637 χιλ. το 2019), ΗΠΑ (+60%, από 461 χιλ. το 2016 σε 738 χιλ. το 2019) και Λοιπές (+8%, από 3,4 εκατ. το 2016 σε 3,7 εκατ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσαν πτώση κατά -37% (από 6,5 εκατ. το 2019 σε 4,1 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο, με εξαίρεση την αγορά του Ην. Βασιλείου (+15%, από 444 χιλ. το 2019 σε 513 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (-31%, από 998 χιλ. το 2019 σε 688 χιλ. το 2021), Γαλλία (-17%, από 637 χιλ. το 2019 σε 526 χιλ. το 2021), ΗΠΑ (-75%, από 738 χιλ. το 2019 σε 183 χιλ. το 2021) και Λοιπές (-40%, από 3,7 εκατ. το 2019 σε 2,2 εκατ. το 2021).

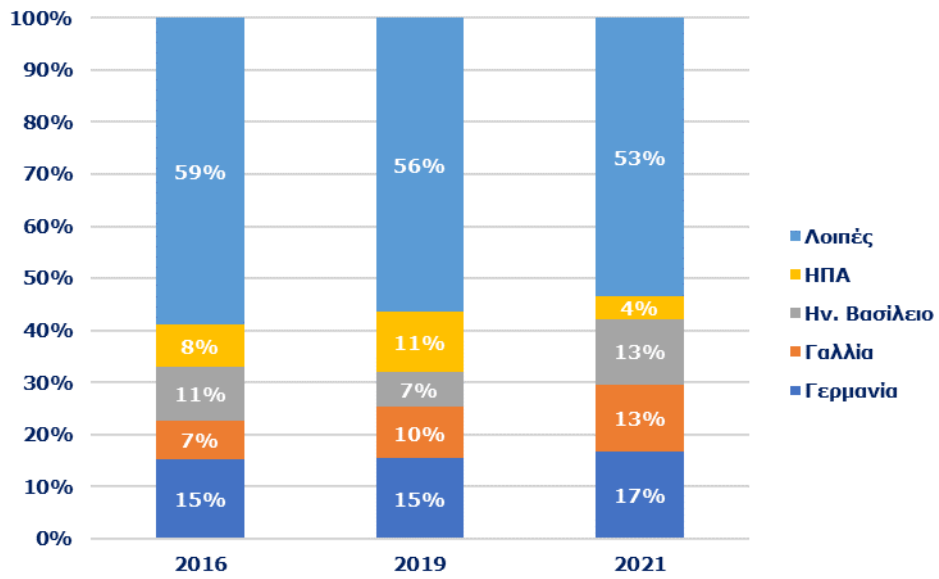
Πίνακας 51: Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε χιλ.), 2016-2021

Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά αγορά (σε χιλ.), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Γερμανία	887	998	688	12%	-31%
Γαλλία	413	637	526	54%	-17%
Ην. Βασίλειο	608	444	513	-27%	15%
ΗΠΑ	461	738	183	60%	-75%
Λοιπές	3.392	3.650	2.184	8%	-40%
Σύνολο	5.760	6.466	4.093	12%	-37%

Πηγή: ΤrE - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 17% (15% το 2016) και ακολουθούν από την Γαλλία με 13% (7% το 2016), από το Ην. Βασίλειο με 13% (11% το 2016), από τις ΗΠΑ με 4% (8% το 2016) και από τις Λοιπές με 53% (59% το 2016).

Διάγραμμα 65: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2016-2021

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +39% (από € 12,7 δισ. το 2016 σε € 17,7 δισ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς να σημειώνονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+65% ή + € 2,0 δισ., από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 5,2 δισ. το 2019), Αττικής (+49% ή + € 858 εκατ., από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,6 δισ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+33% ή + € 562 εκατ., από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2019), Κρήτης (+16% ή + € 506 εκατ., από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 3,6 δισ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+27% ή + € 408 εκατ., από € 1,5 δισ. το 2016 σε € 1,9 δισ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στην Ελλάδα κατέγραψαν πτώση κατά -42% (από € 17,7 δισ. το 2019 σε € 10,3 δισ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-40% ή - € 2,1 δισ., από € 5,2 δισ. το 2019 σε € 3,1 δισ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-55% ή - € 1,2 δισ., από € 2,3 δισ. το 2019 σε € 1,0 δισ. το 2021), Κρήτης (-33% ή - € 1,2 δισ., από € 3,6 δισ. το 2019 σε € 2,4 δισ. το 2021), Αττικής (-43% ή - € 1,1 δισ., από € 2,6 δισ. το 2019 σε € 1,5 δισ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-32% ή - € 614 εκατ., από € 1,9 δισ. το 2019 σε € 1,3 δισ. το 2021).

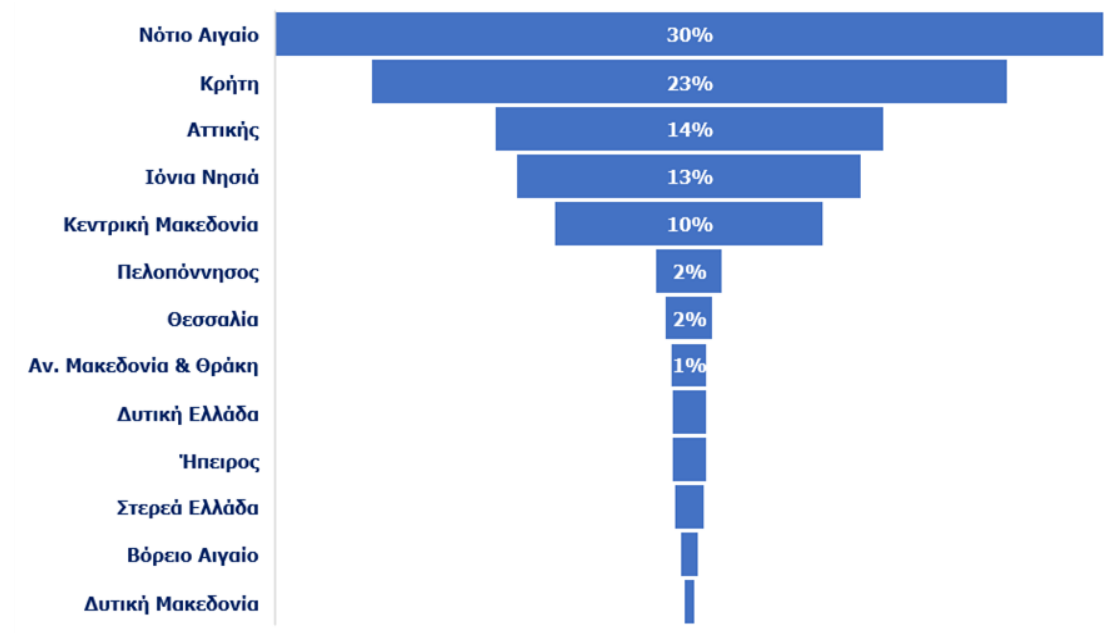
Πίνακας 52: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016-2021

Περιφέρεια	Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016-2021			%Δ	%Δ
	2016	2019	2021	2016-2019	2019-2021
Νότιο Αιγαίο	3.136	5.175	3.121	65%	-40%
Κρήτη	3.095	3.601	2.395	16%	-33%
Αττικής	1.734	2.592	1.466	49%	-43%
Ιόνια Νησιά	1.504	1.911	1.297	27%	-32%
Κεντρική Μακεδονία	1.688	2.250	1.012	33%	-55%
Πελοπόννησος	324	417	250	29%	-40%
Θεσσαλία	301	355	179	18%	-50%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	288	440	134	53%	-69%
Δυτική Ελλάδα	146	257	128	77%	-50%
Ήπειρος	218	261	127	20%	-51%
Στερεά Ελλάδα	117	180	113	54%	-37%
Βόρειο Αιγαίο	131	165	68	26%	-59%
Δυτική Μακεδονία	68	76	38	12%	-50%
Ελλάδα	12.749	17.680	10.328	39%	-42%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (30%), την Κρήτη (23%), την Αττική (14%), τα Ιόνια Νησιά (13%) και την Κεντρική Μακεδονία (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 90% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021.

Διάγραμμα 66: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση εισπράξεων κατά +29% (από € 324 εκατ. το 2016 σε € 417 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι αγορές σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την αγορά του Ην. Βασιλείου (-15%, από € 37 εκατ. το 2016 σε € 31 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (+29%, από € 47 εκατ. το 2016 σε € 61 εκατ. το 2019), Γαλλία (+101%, από € 27 εκατ. το 2016 σε € 54 εκατ. το 2019), ΗΠΑ (+49%, από € 28 εκατ. το 2016 σε € 41 εκατ. το 2019) και Λοιπές (+25%, από € 185 εκατ. το 2016 σε € 230 εκατ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσαν πτώση κατά -40% (από € 417 εκατ. το 2019 σε € 250 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο: Γαλλία (-17%, από € 54 εκατ. το 2019 σε € 45 εκατ. το 2021), Γερμανία (-50%, από € 61 εκατ. το 2019 σε € 30 εκατ. το 2021), Ην. Βασίλειο (-8%, από € 31 εκατ. το 2019 σε € 29 εκατ. το 2021), ΗΠΑ (-53%, από € 41 εκατ. το 2019 σε € 19 εκατ. το 2021) και Λοιπές (-45%, από € 230 εκατ. το 2019 σε € 127 εκατ. το 2021).

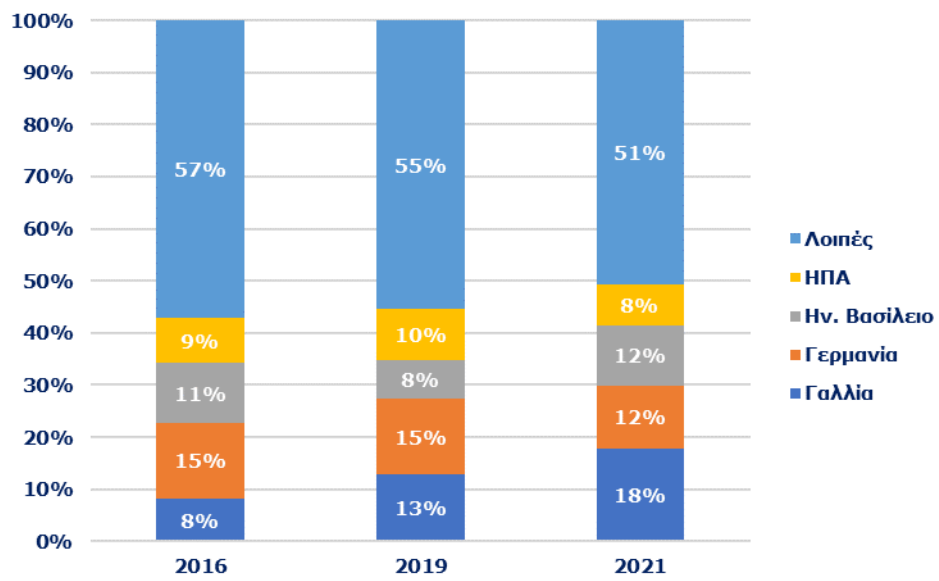
Πίνακας 53: Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε εκατ. €), 2016-2021

Κατανομή εισπράξεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά αγορά (σε εκατ. €), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Γαλλία	27	54	45	101%	-17%
Γερμανία	47	61	30	29%	-50%
Ην. Βασίλειο	37	31	29	-15%	-8%
ΗΠΑ	28	41	19	49%	-53%
Λοιπές	185	230	127	25%	-45%
Σύνολο	324	417	250	29%	-40%

Πηγή: TrE - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, οι επισκέπτες από την Γαλλία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 18% (8% το 2016) και ακολουθούν από την Γερμανία με 12% (15% το 2016), από το Ην. Βασίλειο με 12% (11% το 2016), από τις ΗΠΑ με 8% (9% το 2016) και από τις Λοιπές με 51% (57% το 2016).

Διάγραμμα 67: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2016-2021

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016-2021

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε αύξηση κατά +7% (από € 449 το 2016 σε € 482 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (-0,2%, από € 682 το 2016 σε € 681 το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-7%, από € 287 το 2016 σε € 265 το 2019), Ηπείρου (-17%, από € 304 το 2016 σε € 253 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-46%, από € 212 το 2016 σε € 115 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+25%, από € 600 το 2016 σε € 751 το 2019), Ιονίων Νήσων (+2%, από € 612 το 2016 σε € 627 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+15%, από € 399 το 2016 σε € 460 το 2019), Θεσσαλίας (+4%, από € 422 το 2016 σε € 440 το 2019), Αττικής (+15%, από € 382 το 2016 σε € 438 το 2019), Πελοποννήσου (+21%, από € 384 το 2016 σε € 464 το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+21%, από € 205 το 2016 σε € 248 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+11%, από € 283 το 2016 σε € 315 το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+26%, από € 264 το 2016 σε € 333 το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη σημείωσε αύξηση κατά (+31%, από € 482 το 2019 σε € 631 το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+15%, από € 751 το 2019 σε € 861 το 2021), Κρήτη (+12%, από € 681 το 2019 σε € 761 το 2021), Ιόνια Νησιά (+19%, από € 627 το 2019 σε € 745 το 2021), Βόρειο Αιγαίο (+49%, από € 460 το 2019 σε € 683 το 2021), Θεσσαλία (+48%, από € 440 το 2019 σε € 654 το 2021), Αττική (+27%, από € 438 το 2019 σε € 555 το 2021), Πελοπόννησο (+13%, από € 464 το 2019 σε € 523 το 2021), Στερεά Ελλάδα (+77%, από € 265 το 2019 σε € 470 το 2021), Δυτική Μακεδονία (+72%, από € 248 το 2019 σε € 428 το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+251%, από € 115 το 2019 σε € 403 το 2021), Δυτική Ελλάδα (+16%, από € 315 το 2019 σε € 365 το 2021), Κεντρική Μακεδονία (+4%, από € 333 το 2019 σε € 345 το 2021) και Ήπειρος (+18%, από € 253 το 2019 σε € 299 το 2021).

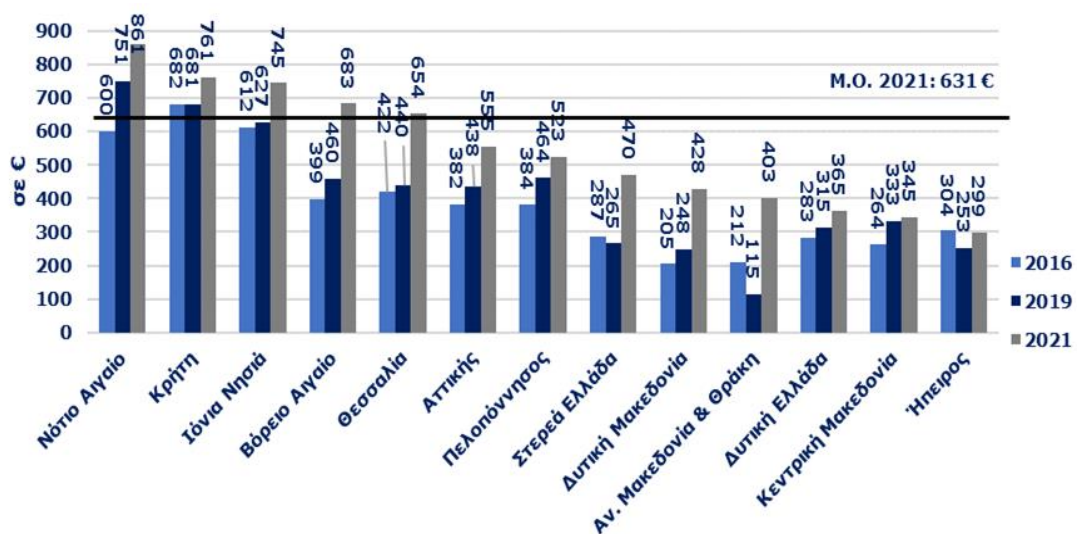
Πίνακας 54: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021						
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021	
Νότιο Αιγαίο	600	751	861	25%	15%	
Κρήτη	682	681	761	0%	12%	
Ιόνια Νησιά	612	627	745	2%	19%	
Βόρειο Αιγαίο	399	460	683	15%	49%	
Θεσσαλία	422	440	654	4%	48%	
Αττικής	382	438	555	15%	27%	
Πελοπόννησος	384	464	523	21%	13%	
Στερεά Ελλάδα	287	265	470	-7%	77%	
Δυτική Μακεδονία	205	248	428	21%	72%	
Αν. Μακεδονία & Θράκη	212	115	403	-46%	251%	
Δυτική Ελλάδα	283	315	365	11%	16%	
Κεντρική Μακεδονία	264	333	345	26%	4%	
Ήπειρος	304	253	299	-17%	18%	
Ελλάδα	449	482	631	7%	31%	

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 600 το 2016, € 751 το 2019 και € 861 το 2021), Κρήτης (€ 682 το 2016, € 681 το 2019 και € 761 το 2021), Ιόνια Νησιά (€ 612 το 2016, € 627 το 2019 και € 745 το 2021), Βορείου Αιγαίου (μόνο το 2021, € 399 το 2016, € 460 το 2019 και € 683 το 2021) και Θεσσαλίας (μόνο το 2021, € 422 το 2016, € 440 το 2019 και € 654 το 2021).

Διάγραμμα 68: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Πελοποννήσου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +21% (από € 384 το 2016 σε € 464 το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε σε όλες τις αγορές της Περιφέρειας, με εξαίρεση την αγορά της Γερμανίας (-10%, από € 574 το 2016 σε € 520 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Γαλλία (+52%, από € 450 το 2016 σε € 684 το 2019), Ην. Βασίλειο (+35%, από € 407 το 2016 σε € 549 το 2019), ΗΠΑ (+13%, από € 346 το 2016 σε € 392 το 2019) και Λοιπές (+22%, από € 349 το 2016 σε € 425 το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Πελοποννήσου σημείωσε αύξηση κατά +13% (από € 464 το 2019 σε € 523 το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις αγορές της Γαλλίας (-7%, από € 684 το 2019 σε € 637 το 2021) και της Γερμανίας (-7%, από € 520 το 2019 σε € 481 το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι αγορές των ΗΠΑ (+71%, από € 392 το 2019 σε € 669 το 2021), του Ην. Βασιλείου (+14%, από € 549 το 2019 σε € 624 το 2021) και των Λοιπών (+11%, από € 425 το 2019 σε € 471 το 2021) αύξηση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Πελοποννήσου υπολείπεται κατά -15%, -4% και -17% της συνολικής Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψης που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016, 2019 και 2021 αντίστοιχα.

Πίνακας 55: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε €), 2016-2021

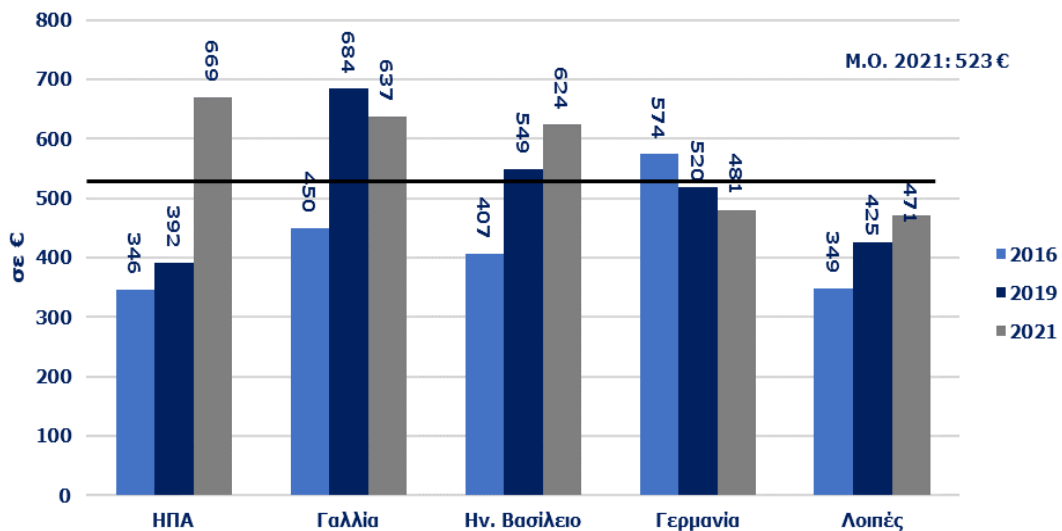
Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
ΗΠΑ	346	392	669	13%	71%
Γαλλία	450	684	637	52%	-7%
Ην. Βασίλειο	407	549	624	35%	14%
Γερμανία	574	520	481	-10%	-7%
Λοιπές	349	425	471	22%	11%
Περιφέρεια	384	464	523	21%	13%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γαλλίας (€ 450 το 2016, € 684 το 2019 και € 637 το 2021) και του Ην. Βασιλείου (€ 407 το 2016, € 549 το 2019 και € 624 το 2021) να καταγράφουν υψηλότερη

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα τρία έτη σε σύγκριση με το Μέσο Όρο της Περιφέρειας, της Γερμανίας (€ 574 το 2016, € 520 το 2019 και € 481 το 2021) μόνο τα έτη 2016 και 2019, των ΗΠΑ (€ 346 το 2016, € 392 το 2019 και € 669 το 2021) μόνο το 2021, ενώ αντίθετα η αγορά των Λοιπών (€ 349 το 2016, € 425 το 2019 και € 471 το 2021) κατέγραψε χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα τρία έτη σε σύγκριση με τον Μ.Ο. της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 69: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε €), 2016-2021

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε αύξηση κατά +14% (από € 67 το 2016 σε € 76 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-5%, από € 63 το 2016 σε € 60 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-19%, από € 53 το 2016 σε € 43 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+24%, από € 78 το 2016 σε € 97 το 2019), Κρήτης (+6%, από € 79 το 2016 σε € 83 το 2019), Ηπείρου (+9%, από € 60 το 2016 σε € 65 το 2019), Ιονίων Νήσων (+15%, από € 70 το 2016 σε € 80 το 2019), Θεσσαλίας (+23%, από € 59 το 2016 σε € 73 το 2019), Αττικής (+9%, από € 70 το 2016 σε € 76 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από € 53 το 2016 σε € 57 το 2019), Πελοποννήσου (+15%, από € 56 το 2016 σε € 64 το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+19%, από € 46 το 2016 σε € 55 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+7%, από € 53 το 2016 σε € 57 το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+8%, από € 46 το 2016 σε € 50 το 2019).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2021 η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση κατέγραψε αύξηση κατά +3% (από € 76 το 2019 σε € 79 το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+7%, από € 97 το 2019 σε € 104 το 2021), Ιονίων Νήσων (+12%, από € 80 το 2019 σε € 90 το 2021), Κρήτης (+7%, από € 83 το 2019 σε € 89 το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από € 73 το 2019 σε € 74 το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+4%, από € 60 το 2019 σε € 63 το 2021) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+22%, από € 43 το 2019 σε € 53 το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αττικής (-10%, από € 76 το 2019 σε € 68 το 2021), Ηπείρου (-1%, από € 65 το 2019 σε € 64 το 2021), Πελοποννήσου (-5%, από € 64 το 2019 σε € 61 το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-5%, από € 57 το 2019 σε € 54 το 2021), Βορείου Αιγαίου (-6%, από € 57 το 2019 σε € 53 το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-14%, από € 55 το 2019 σε € 48 το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (-24%, από € 50 το 2019 σε € 38 το 2021) μείωση.

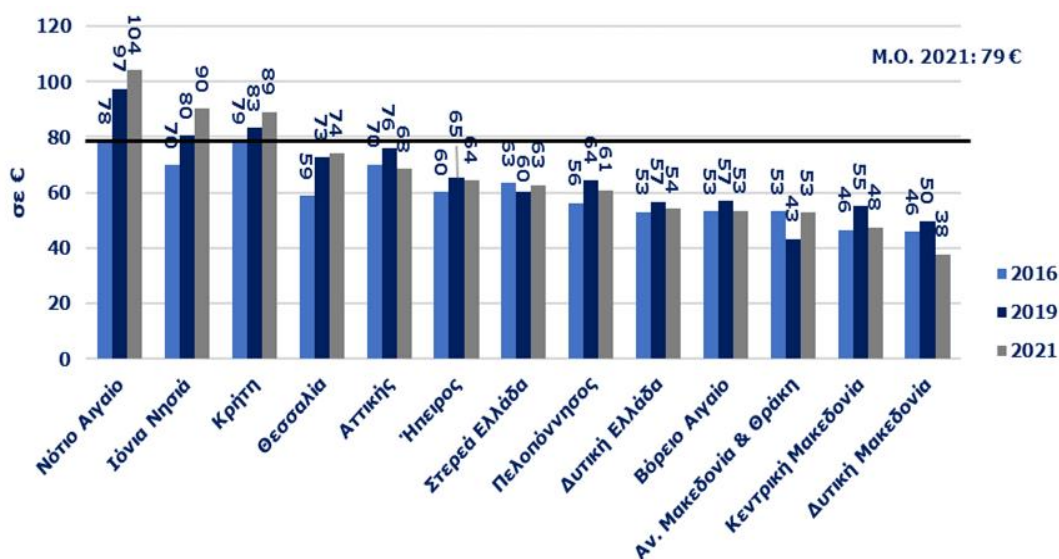
Πίνακας 56: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	78	97	104	24%	7%
Ιόνια Νησιά	70	80	90	15%	12%
Κρήτη	79	83	89	6%	7%
Θεσσαλία	59	73	74	23%	2%
Αττικής	70	76	68	9%	-10%
Ήπειρος	60	65	64	9%	-1%
Στερεά Ελλάδα	63	60	63	-5%	4%
Πελοπόννησος	56	64	61	15%	-5%
Δυτική Ελλάδα	53	57	54	7%	-5%
Βόρειο Αιγαίο	53	57	53	7%	-6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	53	43	53	-19%	22%
Κεντρική Μακεδονία	46	55	48	19%	-14%
Δυτική Μακεδονία	46	50	38	8%	-24%
Ελλάδα	67	76	79	14%	3%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 78 το 2016, € 97 το 2019 και € 104 το 2021), Ιονίων Νήσων (€ 70 το 2016, € 80 το 2019 και € 90 το 2021), Κρήτης (€ 79 το 2016, € 83 το 2019 και € 89 το 2021) και Αττικής (μόνο το 2016 και το 2019, € 70 το 2016, € 76 το 2019 και € 68 το 2021).

Διάγραμμα 70: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Πελοποννήσου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +15% (από € 56 το 2016 σε € 64 το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε σε όλες τις αγορές της Περιφέρειας, με εξαίρεση την αγορά των ΗΠΑ (-7%, από € 60 το 2016 σε € 56 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Γαλλία (+30%, από € 65 το 2016 σε € 84 το 2019), Ην. Βασίλειο (+16%, από € 61 το 2016 σε € 71 το 2019), Γερμανία (+14%, από € 53 το 2016 σε € 61 το 2019) και Λοιπές (+16%, από € 55 το 2016 σε € 63 το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Πελοποννήσου σημείωσε μείωση κατά -5% (από € 64 το 2019 σε € 61 το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις αγορές των ΗΠΑ (+90%, από € 56 το 2019 σε € 106 το 2021) και της Γαλλίας (+1%, από € 84 το 2019 σε € 85 το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι αγορές του Ην. Βασιλείου (-21%, από € 71 το 2019 σε € 56 το 2021), της Γερμανίας (-28%, από € 61 το 2019 σε € 44 το 2021) και των Λοιπών (-8%, από € 63 το 2019 σε € 58 το 2021) μείωση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Πελοποννήσου υπολείπεται κατά -16%, -15% και -22% της συνολικής Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016, 2019 και 2021 αντίστοιχα.

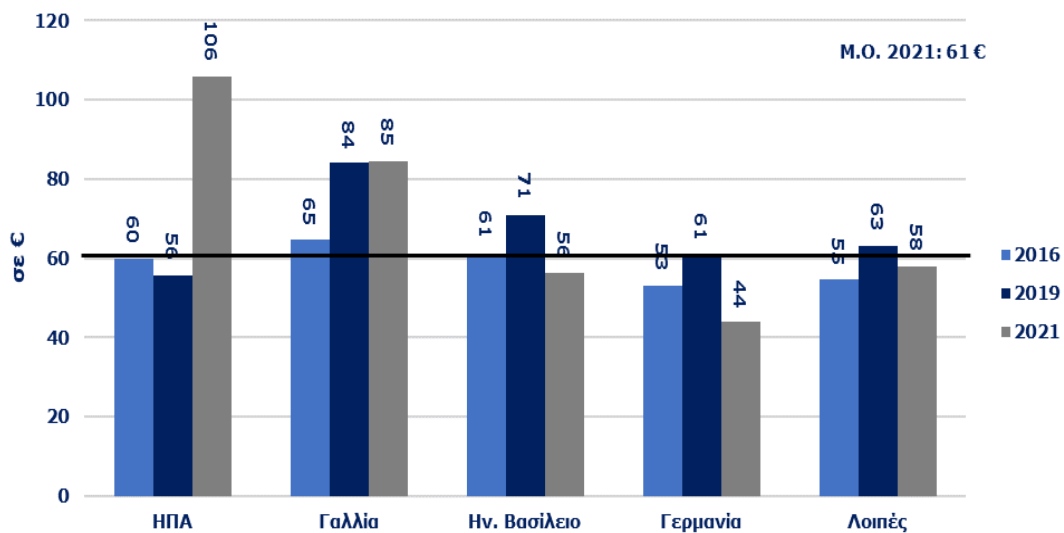
Πίνακας 57: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε €), 2016-2021

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
ΗΠΑ	60	56	106	-7%	90%
Γαλλία	65	84	85	30%	1%
Ην. Βασίλειο	61	71	56	16%	-21%
Γερμανία	53	61	44	14%	-28%
Λοιπές	55	63	58	16%	-8%
Περιφέρεια	56	64	61	15%	-5%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με την αγορά της Γαλλίας (€ 65 το 2016, € 84 το 2019 και € 85 το 2021) να καταγράφει υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και για τα 3 έτη, του Ην. Βασιλείου (€ 61 το 2016, € 71 το 2019 και € 56 το 2021) μόνο τα έτη 2016 και 2019, των ΗΠΑ (€ 60 το 2016, € 56 το 2019 και € 106 το 2021) μόνο το 2016 και το 2021, ενώ αντίθετα οι αγορές της Γερμανίας (€ 53 το 2016, € 61 το 2019 και € 44 το 2021) και των Λοιπών (€ 55 το 2016, € 63 το 2019 και € 58 το 2021) κατέγραψε χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και για τα 3 έτη σε σύγκριση με τον Μ.Ο. της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 71: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε €), 2016-2021

Πηγή: ΤΥΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε μείωση κατά -5% (από 6,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+8%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Πελοποννήσου (+6%, από 6,8 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+11%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+0,2%, από 7,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (+4%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+6%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (+5%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-10%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Κρήτης (-6%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (-16%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-2%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (-24%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-34%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019) μείωση.

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2021 η Μέση Διάρκεια Παραμονής κατέγραψε αύξηση κατά +26% (από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να σημειώνονται στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+187%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (+127%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 11,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+71%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Βορείου Αιγαίου (+58%, από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 12,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (+45%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (+41%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+22%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+20%, από 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (+20%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021) και Πελοποννήσου (+19%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,6 διανυκτερεύσεις το 2021).

Πίνακας 58: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021

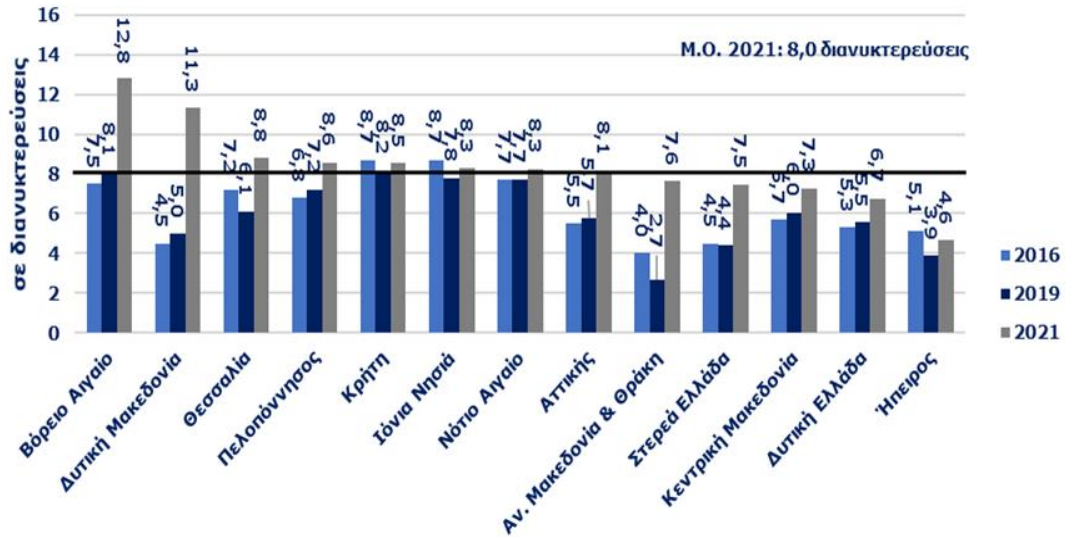
Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021						
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021	
Βόρειο Αιγαίο	7,5	8,1	12,8	8%	58%	
Δυτική Μακεδονία	4,5	5,0	11,3	11%	127%	
Θεσσαλία	7,2	6,1	8,8	-16%	45%	
Πελοπόννησος	6,8	7,2	8,6	6%	19%	
Κρήτη	8,7	8,2	8,5	-6%	4%	
Ιόνια Νησιά	8,7	7,8	8,3	-10%	6%	
Νότιο Αιγαίο	7,7	7,7	8,3	0%	7%	
Αττικής	5,5	5,7	8,1	4%	41%	
Αν. Μακεδονία & Θράκη	4,0	2,7	7,6	-34%	187%	
Στερεά Ελλάδα	4,5	4,4	7,5	-2%	71%	
Κεντρική Μακεδονία	5,7	6,0	7,3	6%	20%	
Δυτική Ελλάδα	5,3	5,5	6,7	5%	22%	
Ήπειρος	5,1	3,9	4,6	-24%	20%	
Ελλάδα	6,7	6,3	8,0	-5%	26%	

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (7,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 12,8 διανυκτερεύσεις το 2021), της Πελοποννήσου (6,8 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,6 διανυκτερεύσεις το 2021), του Νοτίου Αιγαίου (7,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021), των Ιονίων Νήσων (8,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Κρήτης (8,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,5 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (7,2 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,8 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο τα έτη 2016 και 2021, της Δυτικής Μακεδονίας (4,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 και 11,3 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Αττικής (5,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο το 2021, ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,0 διανυκτερεύσεις το 2016, 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (4,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (5,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (5,3 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 και 6,7 διανυκτερεύσεις το

2021) και Ηπείρου (5,1 διανυκτερεύσεις το 2016, 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 και 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας και για τα 3 έτη.

Διάγραμμα 72: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021

Πηγή: Τρε - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Πελοποννήσου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +6% (από 6,8 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε σε όλες τις αγορές, με εξαίρεση την αγορά της Γερμανίας (-21%, από 10,8 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,6 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (+16%, από 6,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Γαλλία (+17%, από 7,0 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), ΗΠΑ (+22%, από 5,8 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,0 διανυκτερεύσεις το 2019) και Λοιπές (+5%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,7 διανυκτερεύσεις το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Πελοποννήσου σημείωσε αύξηση κατά +19% (από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,6 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (+43%, από 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 11,1 διανυκτερεύσεις το 2021), της Γερμανίας (+28%, από 8,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 10,9 διανυκτερεύσεις το 2021) και των Λοιπών (+20%, από 6,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι αγορές της Γαλλίας (-8%, από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και των ΗΠΑ (-10%, από 7,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2021) μείωση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Πελοποννήσου έχει υπερκεράσει κατά 1%, 13% και 7% την συνολική Μέση Διάρκεια Παραμονής που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016, 2019 και 2021 αντίστοιχα.

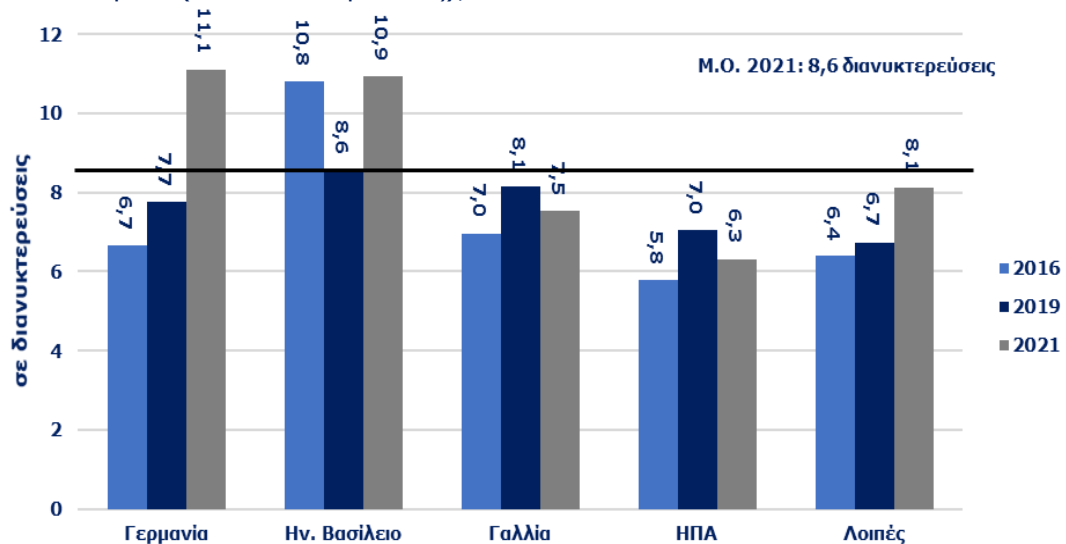
Πίνακας 59: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021

Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά αγορά (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Ην. Βασίλειο	6,7	7,7	11,1	16%	43%
Γερμανία	10,8	8,6	10,9	-21%	28%
Γαλλία	7,0	8,1	7,5	17%	-8%
ΗΠΑ	5,8	7,0	6,3	22%	-10%
Λοιπές	6,4	6,7	8,1	5%	20%
Περιφέρεια	6,8	7,2	8,6	6%	19%

Πηγή: TrE - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (10,8 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,6 διανυκτερεύσεις το 2019 και 10,9 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας και για τα 3 έτη, της Γαλλίας (7,0 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,5 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο το 2016 και το 2019, του Ην. Βασιλείου (6,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 11,1 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο τα έτη 2019 και 2021, ενώ αντίθετα οι αγορές των ΗΠΑ (5,8 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,0 διανυκτερεύσεις το 2019 και 6,3 διανυκτερεύσεις το 2021) και των Λοιπών (6,4 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα 3 έτη.

Διάγραμμα 73: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021

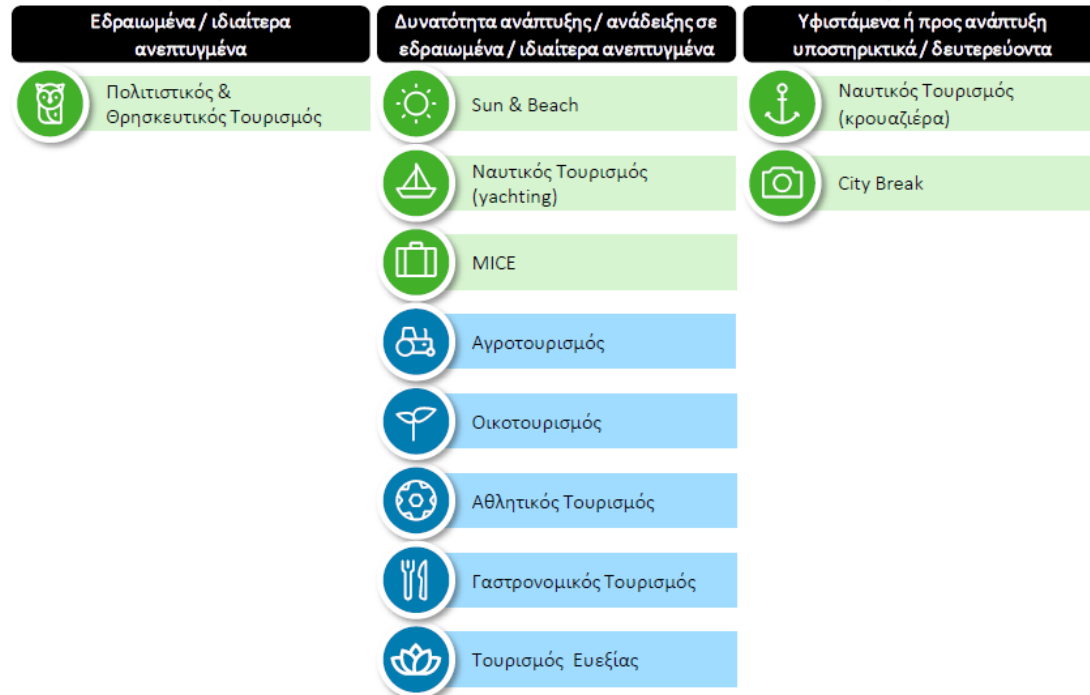
Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται συνοπτικά στοιχεία σχετικά με την στρατηγική ανάπτυξης του τουρισμού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου τα οποία προέρχονται από την μελέτη Σχέδια Δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα και η οποία περιέχει τα σχετικά αναλυτικά στοιχεία στην ενότητα «Περιφέρεια Πελοποννήσου».

Η Πελοπόννησος αποτελεί προορισμό με σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες στα προϊόντα Ήλιος & Θάλασσα, yachting, Πολιτιστικού & Θρησκευτικού τουρισμού και MICE (στην ΠΕ Μεσηνίας και κυρίως στην Καλαμάτα). Παράλληλα διαθέτει πόρους για την ανάπτυξη όλων των εναλλακτικών/συμπληρωματικών προϊόντων του Αγροτουρισμού, του Οικοτουρισμού, του Αθλητικού και Γαστρονομικού τουρισμού καθώς και του τουρισμού Πολυτελείας, τα οποία θα βοηθήσουν μαζί με την βελτίωση της αεροπορικής συνδεσιμότητας στον εμπλουτισμό/διαφοροποίηση/αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα προϊόντα που μπορούν να υποστηρίξουν την τουριστική ανάπτυξη της Πελοποννήσου και ο βαθμός ωριμότητάς τους. Η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει όλους τους απαραίτητους τουριστικούς πόρους για να προσφέρει μια ολοκληρωμένη τουριστική εμπειρία στους επιμέρους προορισμούς της, Βορειοανατολική Πελοπόννησος και Νότια Πελοπόννησος.

Πίνακας 60: Προϊοντική εστίαση στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, INSETE, Αύγουστος 2021

Η περαιτέρω ανάπτυξη των προϊόντων του πίνακα προϋποθέτει την υλοποίηση επενδύσεων και δράσεων όπως:

- Δράσεις ενίσχυσης/αναβάθμισης λιμενικών υποδομών και μαρίνων, αγκυροβολίων και θέσεων ελλιμενισμού
- Δράσεις ενίσχυσης της αεροπορικής συνδεσιμότητας της Περιφέρειας
- Δράσεις ενίσχυσης της σιδηροδρομικής σύνδεσης της Περιφέρειας
- Δράσεις βελτιστοποίησης της πρόσβασης και της διαχείρισης του κοινού σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων
- Δράσεις ενοποίησης και διασύνδεσης των πόρων Πολιτιστικού & Θρησκευτικού τουρισμού
- Δράσεις βελτίωσης της ταξιδιωτικής εμπειρίας των επισκεπτών (ανάδειξη Κέντρου Τουριστικής Πληροφόρησης στο Ναύπλιο, κατασκευή ειδικών χώρων διημέρευσης, αναβάθμιση υποδομών πληροφόρησης, αναμονής και υγιεινής σε χώρους υποδοχής κοινού και συγκοινωνιακούς κόμβους, εφαρμογές διαχείρισης κοινού σε δημοφιλείς αρχαιολογικούς χώρους)
- Εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογικών λύσεων που σχετίζονται με την ανάπτυξη του Ναυπλίου ως έξυπνης πόλης
- Προβολή και προώθηση των ενάλιων αρχαιολογικών χώρων του προορισμού οι οποίοι προσφέρονται για καταδυτικό τουρισμό συνεργειακά με τον τουρισμό σκαφών αναψυχής

- Δημιουργία ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για την Περιφέρεια και πλήρης διασύνδεσή της με τις τουριστικές πύλες που θα δημιουργηθούν για κάθε κύριο και συμπληρωματικό προϊόν με σκοπό την γρήγορη, εύκολη και ολοκληρωμένη παροχή και αναζήτηση πληροφόρησης στον επισκέπτη για όλες τις προσφερόμενες τουριστικές εμπειρίες, δραστηριότητες, παροχές και τις υπάρχουσες επιχειρήσεις με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και εμφάνιση των αποτελεσμάτων σε μορφή λίστας και διαδραστικού χάρτη
- Εφαρμογή ολοκληρωμένης και δυναμικής στρατηγικής επικοινωνίας, προβολής και προώθησης της Περιφέρειας στο πλαίσιο ανάπτυξης του Περιφερειακού Οργανισμού Διαχείρισης Προορισμού (DMO)

Η υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων και επενδύσεων θα επιτρέψει την περαιτέρω ανάπτυξη τόσο σε εδραιωμένες αγορές της Περιφέρειας όσο και σε νέες αγορές, όπως αυτές παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα. Οι προτεινόμενες αγορές προς ανάπτυξη διακρίνονται για την υψηλή τουριστική δαπάνη τους και μπορούν να συμβάλλουν θετικά στην μεγέθυνση των τουριστικών μεγεθών της Περιφέρειας. Επιπλέον, η περαιτέρω στόχευση στην εγχώρια αγορά μπορεί να βοηθήσει στην αύξηση των πληροτήτων και στην άμβλυση της εποχικότητας.

Πίνακας 61: Υφιστάμενες αγορές και αγορές στόχοι για την Περιφέρεια Πελοποννήσου

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, INSETE, Αύγουστος 2021

Σύμφωνα με την μελέτη των Σχεδίων Δράσης (βλ. αν.), στόχος των παραπάνω είναι η βελτίωση των τουριστικών ροών και εισπράξεων στην Περιφέρεια αλλά και η μείωση της εποχικότητας και η αύξηση της Δαπάνης και της Διάρκειας Παραμονής. Στον κατωτέρω πίνακα, παρουσιάζονται:

- τα μεγέθη του 2019 και οι Στόχοι για την Περιφέρεια για το 2030 και η κατανομή τους ανά τρίμηνο,
- καθώς και οι αντίστοιχοι Δείκτες Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ), Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια (ΜΔΕ) και Μέσης Διάρκειας Παραμονής (ΜΔΠ), σε ετήσια βάση.

Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι στόχος των Σχεδίων Δράσης είναι:

- η περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού ρεύματος (+63,6% επισκέψεις), με σημαντική όμως άμβλυση της εποχικότητας (μείωση της συμμετοχής του 3ου τριμήνου κατά 5,4 π.μ. στις ετήσιες επισκεψεις)
- η αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη (+26,9%), που θα προκύψει κατά κύριο λόγο από την αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (+23,3%) και δευτερευόντως από την αύξηση της Μέσης Διάρκειας Παραμονής (+2,9%)
- ως αποτέλεσμα, η αύξηση των διανυκτερεύσεων (+68,3%) και -κυρίως- των εισπράξεων (107,6%) θα είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή των επισκέψεων, ενώ θα αμβλυωθεί η εποχικότητα και σε αυτά τα μεγέθη με παρόμοιο τρόπο όπως στις επισκέψεις (μείωση κατά 5,8 π.μ. και 5,5 π.μ. αντίστοιχα).

Πίνακας 62: Βασικά Μεγέθη/Δείκτες της Περιφέρειας Πελοποννήσου για το 2019 και οι στόχοι για το 2030

Περιφέρεια Πελοποννήσου							
Ποσοστιαία κατανομή ανά τρίμηνο							
Βασικά Μεγέθη		1ο τρίμηνο	2ο τρίμηνο	3ο τρίμηνο	4ο τρίμηνο	Σύνολο	% Δ Στόχος 2030/2019
Επισκέψεις	2019	6,3%	23,8%	52,8%	17,1%	898.503	63,6%
	Στόχος	8,2%	25,4%	47,4%	19,0%	1.470.000	
Διανυκτερεύσεις	2019	6,5%	24,5%	54,7%	14,3%	6.466.261	68,3%
	Στόχος	8,5%	26,3%	48,9%	16,3%	10.882.956	
Έσοδα (σε €)	2019	4,9%	26,2%	55,4%	13,6%	416.898.341	107,6%
	Στόχος	6,3%	28,2%	49,9%	15,5%	865.485.569	

Περιφέρεια Πελοποννήσου			
Βασικοί Δείκτες	2019	Στόχος	% Δ Στόχος 2030/2019
ΜΔΕ (€)	464	589	26,9%
ΜΔΔ (€)	64	80	23,3%
ΜΔΠ (σε διανυκτερεύσεις)	7,2	7,4	2,9%

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ-ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ-ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ¹³, 2015-2021

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +46% (από 18,5 εκατ. το 2015 σε 27,1 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+79%, από 3,2 εκατ. το 2015 σε 5,8 εκατ. το 2019), Κρήτη (+52%, από 3,3 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019), Αττική (+27%, από 3,8 εκατ. το 2015 σε 4,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+29%, από 2,4 εκατ. το 2015 σε 3,1 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+67%, από 1,4 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+60%, από 935 χιλ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+41%, από 815 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+59%, από 514 χιλ. το 2015 σε 817 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+19%, από 607 χιλ. το 2015 σε 720 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+9%, από 646 χιλ. το 2015 σε 705 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+59%, από 386 χιλ. το 2015 σε 611 χιλ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 353 χιλ. το 2015 σε 402 χιλ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+24%, από 123 χιλ. το 2015 σε 152 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) σημείωσαν πτώση κατά -46% (από 27,1 εκατ. το 2019 σε 14,6 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση: Νότιο Αιγαίο (-43%, από 5,8 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021), Κρήτη (-41%, από 5,0 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021), Αττική (-53%, από 4,8 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021), Κεντρική Μακεδονία (-46%, από 3,1 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-42%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021), Πελοπόννησο (-46%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 805 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-51%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 556 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-48%, από 817 χιλ. το 2019 σε 425 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-47%, από 705 χιλ. το 2019 σε 374 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-50%, από 720 χιλ. το 2019 σε 360 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-44%, από 611 χιλ. το 2019 σε 340 χιλ. το 2021), Βόρειο Αιγαίο

¹³ Για το έτος 2015 τα στοιχεία προκύπτουν από μέρος των συνολικών διαθέσιμων κλινών - η εκτίμηση και προβολή των αποτελεσμάτων γίνεται στο 80% των διαθέσιμων κλινών λόγω έλλειψης της πληροφoρίας των μηνών λειτουργίας του κάθε καταλύματος μέσα στο έτος. Τα στοιχεία για τα έτη 2019 και 2021 λόγω αλλαγής της μεθοδολογίας προκύπτουν από το σύνολο των διαθέσιμων κλινών.

(-54%, από 402 χιλ. το 2019 σε 183 χιλ. το 2021) και Δυτική Μακεδονία (-48%, από 152 χιλ. το 2019 σε 79 χιλ. το 2021).

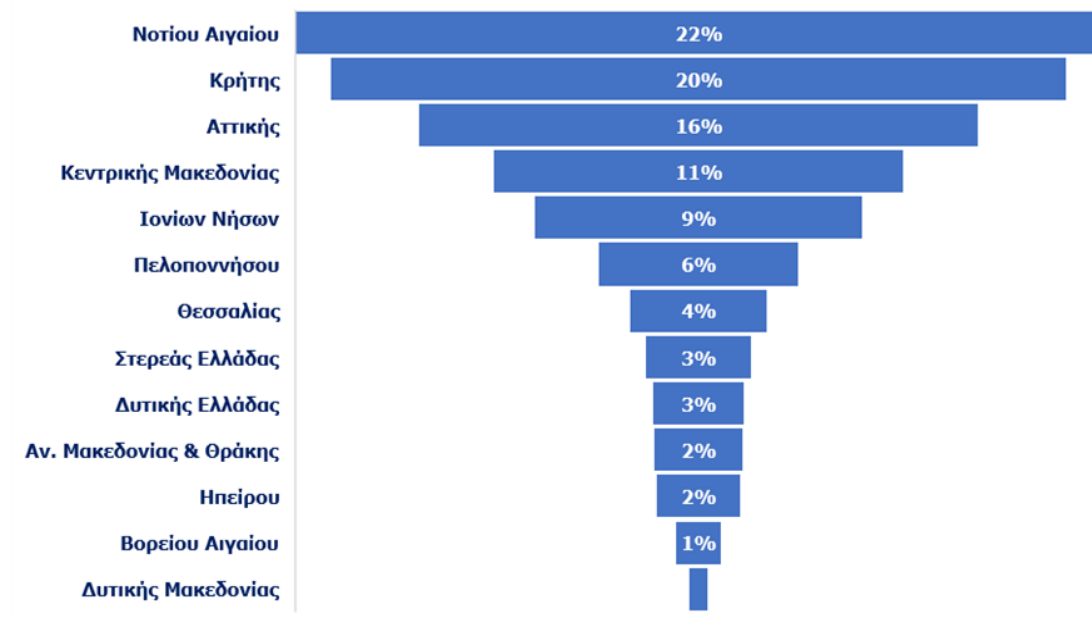
Πίνακας 63: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Νοτίου Αιγαίου	3.211.252	5.756.216	3.253.906	79%	-43%
Κρήτης	3.316.404	5.033.786	2.970.799	52%	-41%
Αττικής	3.805.609	4.844.993	2.265.178	27%	-53%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.392.102	3.092.167	1.658.459	29%	-46%
Ιονίων Νήσων	1.375.479	2.290.210	1.325.386	67%	-42%
Πελοποννήσου	935.140	1.492.741	805.477	60%	-46%
Θεσσαλίας	814.656	1.145.714	556.126	41%	-51%
Στερεάς Ελλάδας	513.600	817.403	424.945	59%	-48%
Δυτικής Ελλάδας	645.768	704.592	373.859	9%	-47%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	606.705	720.197	360.118	19%	-50%
Ηπείρου	385.687	611.459	340.259	59%	-44%
Βορείου Αιγαίου	353.364	401.790	182.843	14%	-54%
Δυτικής Μακεδονίας	122.935	152.498	78.556	24%	-48%
Ελλάδα	18.478.701	27.063.766	14.595.911	46%	-46%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (22%), της Κρήτης (20%), της Αττικής (16%), της Κεντρικής Μακεδονίας (11%) και των Ιονίων Νήσων (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 79% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 74: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2021

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2015-2019, οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+55%, από 12,7 εκατ. το 2015 σε 19,7 εκατ. το 2019) από αυτές των ημεδαπών (+28%, από 5,7 εκατ. το 2015 σε 7,4 εκατ. το 2019). Παράλληλα, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων αυξάνεται την περίοδο 2015-2019 (από 69% το 2015 σε 73% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 31% το 2015 σε 27% το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-49%, από 19,7 εκατ. το 2019 σε 10,1 εκατ. το 2021) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-39%, από 7,4 εκατ. το 2019 σε 4,5 εκατ. το 2021). Τέλος, την περίοδο 2019-2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων μειώθηκε (από 73% το 2019 σε 69% το 2021) σε αντίθεση με των ημεδαπών που αυξήθηκε (από 27% το 2019 σε 31% το 2021).

5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +60% (από 935 χιλ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +101% (από 325 χιλ. το 2015 σε 655 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +37% (από 610 χιλ. το 2015 σε 837 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Μεσσηνία (+102%, από 194 χιλ. το 2015 σε 392 χιλ. το 2019), Αργολίδα (+40%, από 318 χιλ. το 2015 σε 444 χιλ. το 2019), Λακωνία (+78%, από 128 χιλ. το 2015 σε 229 χιλ. το 2019), Κορινθία (+44%, από 244 χιλ. το 2015 σε 351 χιλ. το 2019) και Αρκαδία (+51%, από 51 χιλ. το 2015 σε 77 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους αφίξεων ήταν υψηλότερο των αλλοδαπών (56% έναντι 44%).

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσώπευε το 2021 το 6% των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -46% σε σύγκριση με το 2019 (από 1,5 εκατ. το 2019 σε 805 χιλ. το 2021). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -63% (από 655 χιλ. το 2019 σε 242 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -33% (από 837 χιλ. το 2019 σε 563 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Αργολίδα (-46%, από 444 χιλ. το 2019 σε 239 χιλ. το 2021), Μεσσηνία (-46%, από 392 χιλ. το 2019 σε 210 χιλ. το 2021), Λακωνία (-30%, από 229 χιλ. το 2019 σε 159 χιλ. το 2021), Κορινθία (-57%, από 351 χιλ. το 2019 σε 149 χιλ. το 2021) και Αρκαδία (-39%, από 77 χιλ. το 2019 σε 47 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους αφίξεων ήταν υψηλότερο των αλλοδαπών (70% έναντι 30%).

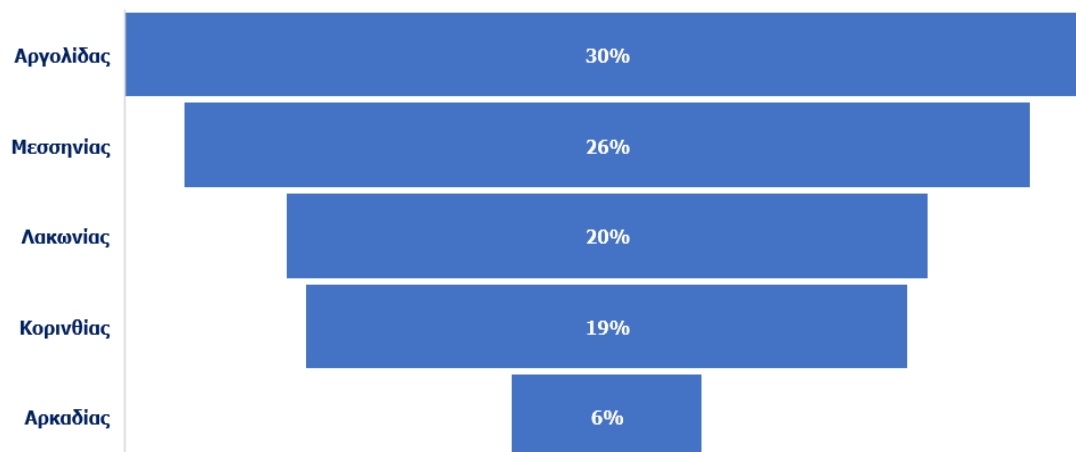
Πίνακας 64: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Αργολίδας	Αλλοδαποί	143.195	219.285	77.564	53%	-65%
	Ημεδαποί	174.674	224.334	161.810	28%	-28%
Μεσσηνίας	Αλλοδαποί	51.991	150.798	62.853	190%	-58%
	Ημεδαποί	142.345	241.511	147.350	70%	-39%
Λακωνίας	Αλλοδαποί	38.793	87.005	49.168	124%	-43%
	Ημεδαποί	89.299	141.500	109.942	58%	-22%
Κορινθίας	Αλλοδαποί	85.713	187.297	44.165	119%	-76%
	Ημεδαποί	158.046	163.984	105.273	4%	-36%
Αρκαδίας	Αλλοδαποί	5.758	10.904	8.558	89%	-22%
	Ημεδαποί	45.326	66.123	38.794	46%	-41%
Σύνολο	Αλλοδαποί	325.450	655.289	242.308	101%	-63%
	Ημεδαποί	609.690	837.452	563.169	37%	-33%
Σύνολο Περιφέρειας		935.140	1.492.741	805.477	60%	-46%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Αργολίδας (30%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Μεσσηνίας (26%), Λακωνίας (20%), Κορινθίας (19%) και Αρκαδίας (6%).

Διάγραμμα 75: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +42% (από 76,8 εκατ. το 2015 σε 109,2 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+63%, από 18,8 εκατ. το 2015 σε 30,6 εκατ. το 2019), Κρήτη (+33%, από 21,1 εκατ. το 2015 σε 28,0 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+52%, από 8,4 εκατ. το 2015 σε 12,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+32%, από 8,2 εκατ. το 2015 σε 10,8 εκατ. το 2019), Αττική (+28%, από 8,0 εκατ. το 2015 σε 10,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+59%, από 2,5 εκατ. το 2015 σε 3,9 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+34%, από 2,0 εκατ. το 2015 σε 2,7 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+61%, από 1,3 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+20%, από 1,8 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 1,8 εκατ. το 2015 σε 2,0 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+15%, από 1,7 εκατ. το 2015 σε 2,0 εκατ. το 2019), Ήπειρο (+75%, από 892 χιλ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+8%, από 289 χιλ. το 2015 σε 313 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) κατέγραψαν μείωση κατά -47% (από 109,2 εκατ. το 2019 σε 58,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Νότιο Αιγαίο (-46%, από 30,6 εκατ. το 2019 σε 16,5 εκατ. το 2021), Κρήτη (-45%, από 28,0 εκατ. το 2019 σε 15,4 εκατ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-47%, από 12,8 εκατ. το 2019 σε 6,8 εκατ. το 2021), Κεντρική Μακεδονία (-46%, από 10,8 εκατ. το 2019 σε 5,8 εκατ. το 2021), Αττική (-52%, από 10,3 εκατ. το 2019 σε 4,9 εκατ. το 2021), Πελοπόννησο (-45%, από 3,9 εκατ. το 2019 σε 2,2 εκατ. το 2021), Θεσσαλία (-46%, από 2,7 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-42%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-49%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-47%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Βόρειο Αιγαίο (-53%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 943 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-48%, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 803 χιλ. το 2021) και Δυτική Μακεδονία (-46%, από 313 χιλ. το 2019 σε 168 χιλ. το 2021).

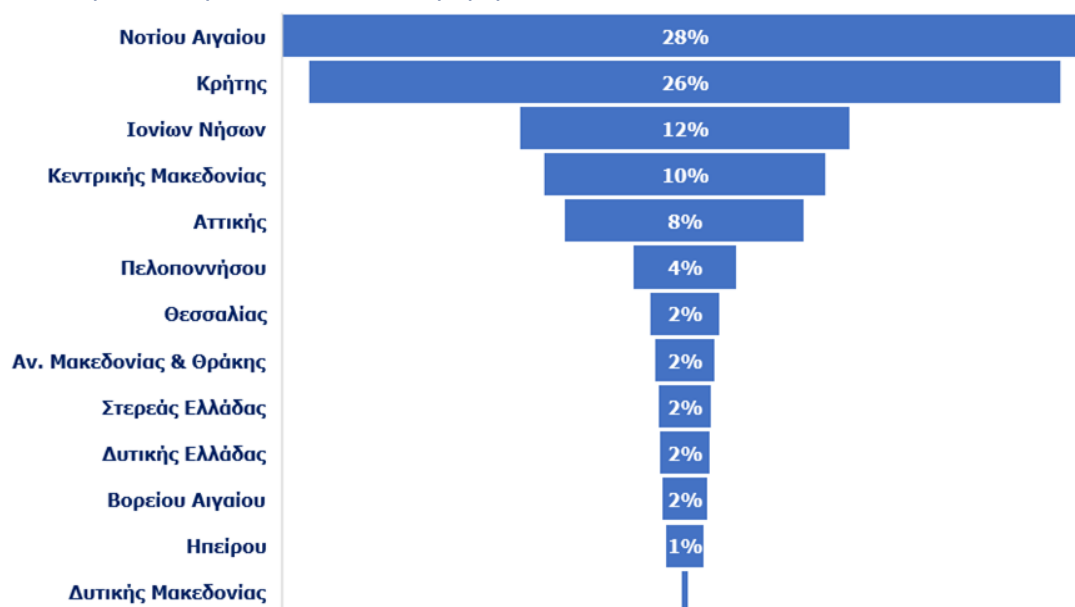
Πίνακας 65: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	18.807.465	30.592.824	16.522.661	63%	-46%
Κρήτης	21.094.955	27.962.541	15.438.808	33%	-45%
Ιονίων Νήσων	8.394.831	12.790.429	6.769.045	52%	-47%
Κεντρικής Μακεδονίας	8.194.395	10.809.343	5.792.499	32%	-46%
Αττικής	7.994.126	10.260.847	4.926.062	28%	-52%
Πελοποννήσου	2.479.313	3.936.868	2.151.118	59%	-45%
Θεσσαλίας	1.980.296	2.661.626	1.428.986	34%	-46%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.798.036	2.152.142	1.238.431	20%	-42%
Στερεάς Ελλάδας	1.342.734	2.163.593	1.102.170	61%	-49%
Δυτικής Ελλάδας	1.740.236	1.999.273	1.061.237	15%	-47%
Βορείου Αιγαίου	1.764.524	2.005.706	942.827	14%	-53%
Ηπείρου	892.226	1.558.985	803.131	75%	-48%
Δυτικής Μακεδονίας	288.976	312.803	167.669	8%	-46%
Ελλάδα	76.772.113	109.206.980	58.344.644	42%	-47%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (28%), της Κρήτης (26%), των Ιονίων Νήσων (12%), της Κεντρικής Μακεδονίας (10%) και της Αττικής (8%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 85% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 76: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2015-2019, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+45%, από 63,6 εκατ. το 2015 σε 92,4 εκατ. το 2019) από αυτές των ημεδαπών (+27%, από 13,2 εκατ. το 2015 σε 16,8 εκατ. το 2019). Παράλληλα, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων αυξάνεται την περίοδο 2015-2019 (από 83% το 2015 σε 85% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 17% το 2015 σε 15% το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-49%, από 92,4 εκατ. το 2019 σε 47,6 εκατ. το 2021) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-36%, από 16,8 εκατ. το 2019 σε 10,8 εκατ. το 2021). Τέλος, την περίοδο 2019-2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων μειώθηκε (από 85% το 2019 σε 82% το 2021) σε αντίθεση με των ημεδαπών που αυξήθηκε (από 15% το 2019 σε 18% το 2021).

5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +59% (από 2,5 εκατ. το 2015 σε 3,9 εκατ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +85% (από 1,1 εκατ. το 2015 σε 2,1 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +37% (από 1,4 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Μεσσηνία (+94%, από 628 χιλ. το 2015 σε 1,2 εκατ. το 2019), Αργολίδα (+44%, από 851 χιλ. το 2015 σε 1,2 εκατ. το 2019), Κορινθία (+37%, από 632 χιλ. το 2015 σε 869 χιλ. το 2019), Λακωνία (+83%, από 258 χιλ. το 2015 σε 471 χιλ. το 2019) και Αρκαδία (+35%, από 111 χιλ. το 2015 σε 150 χιλ. το 2019). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (53% έναντι 47%).

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσώπευε το 2021 το 4% των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -45% σε σύγκριση με το 2019 (από 3,9 εκατ. το 2019 σε 2,2 εκατ. το 2021). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -61% (από 2,1 εκατ. το 2019 σε 804 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -27% (από 1,9 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Μεσσηνία (-43%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 699 χιλ. το 2021), Αργολίδα (-47%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 649 χιλ. το 2021), Κορινθία (-56%, από 869 χιλ. το 2019 σε 379 χιλ. το 2021), Λακωνία (-29%, από 471 χιλ. το 2019 σε 333 χιλ. το 2021) και Αρκαδία (-39%, από 150 χιλ. το 2019 σε 91 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο των αλλοδαπών (63% έναντι 37%).

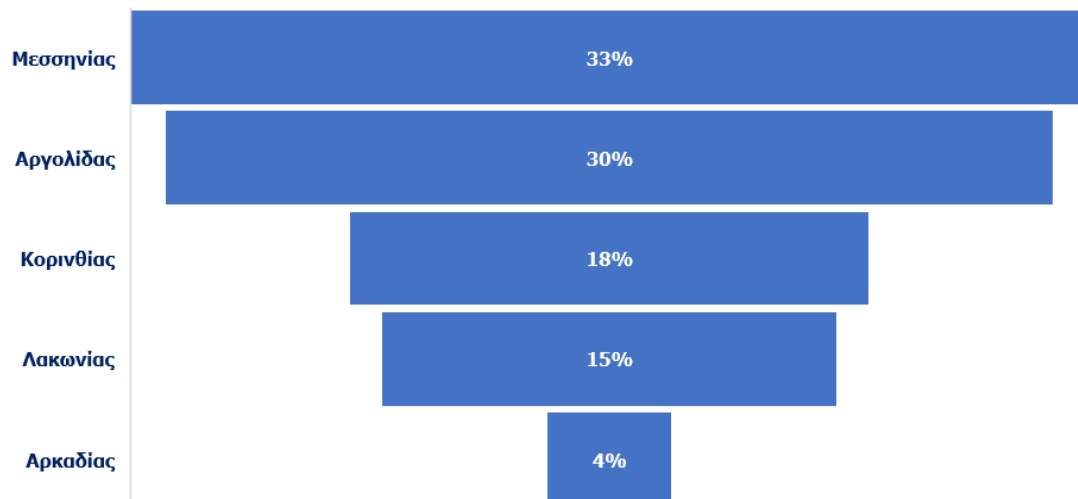
Πίνακας 66: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2019-2021	%Δ 2020-2021
Μεσσηνίας	Αλλοδαποί	275.018	637.545	305.700	132%	-52%
	Ημεδαποί	352.528	581.777	393.775	65%	-32%
Αργολίδας	Αλλοδαποί	441.883	705.603	238.976	60%	-66%
	Ημεδαποί	409.304	522.140	409.818	28%	-22%
Κορινθίας	Αλλοδαποί	313.306	529.453	137.099	69%	-74%
	Ημεδαποί	318.942	339.586	242.068	6%	-29%
Λακωνίας	Αλλοδαποί	75.948	184.930	103.808	143%	-44%
	Ημεδαποί	181.683	285.912	229.047	57%	-20%
Αρκαδίας	Αλλοδαποί	17.181	22.970	18.642	34%	-19%
	Ημεδαποί	93.520	126.952	72.185	36%	-43%
Σύνολο	Αλλοδαποί	1.123.336	2.080.501	804.225	85%	-61%
	Ημεδαποί	1.355.977	1.856.367	1.346.893	37%	-27%
Σύνολο Περιφέρειας		2.479.313	3.936.868	2.151.118	59%	-45%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, η Ενότητα Μεσσηνίας εμφάνισε το 2021 το υψηλότερο ποσοστό (33%) διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Αργολίδας (30%), Κορινθίας (18%), Λακωνίας (15%) και Αρκαδίας (4%).

Διάγραμμα 77: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.4.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Ξενοδοχειακά καταλύματα της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψε μείωση κατά -3% (από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες της Κρήτης (-13%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019), του Βορείου Αιγαίου (-0,03%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), των Ιονίων Νήσων (-8%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019), του Νοτίου Αιγαίου (-9%, από 5,9 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019), της Πελοποννήσου (-1%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019), της Θεσσαλίας (-4%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Δυτικής Μακεδονίας (-13%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+2%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+1%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019), της Δυτικής Ελλάδας (+5%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019), της Στερεάς Ελλάδας (+1%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019), της Ηπείρου (+10%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Αττικής (+1%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) κατέγραψαν οριακή μείωση κατά -1% (από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες της Κρήτης (-6%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021), των Ιονίων Νήσων (-9%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2021), του Νοτίου Αιγαίου (-4%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2021), της Κεντρικής Μακεδονίας (-0,1%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021), της Στερεάς Ελλάδας (-2%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Ηπείρου (-7%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (+3%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+15%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2021), της Δυτικής Ελλάδας (+0,04%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2021), της

Πελοποννήσου (+1%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021), της Θεσσαλίας (+11%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2021), της Αττικής (+3%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Δυτικής Μακεδονίας (+4%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν αύξηση. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι και για τα τρία εξεταζόμενα έτη μόνο οι νησιωτικές Περιφέρειες καταγράφουν Μέση Διάρκεια Παραμονής υψηλότερη από τον Εθνικό Μέσο Όρο.

Πίνακας 67: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Κρήτης	6,4	5,6	5,2	-13%	-6%
Βορείου Αιγαίου	5,0	5,0	5,2	0%	3%
Ιονίων Νήσων	6,1	5,6	5,1	-8%	-9%
Νοτίου Αιγαίου	5,9	5,3	5,1	-9%	-4%
Κεντρικής Μακεδονίας	3,4	3,5	3,5	2%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3,0	3,0	3,4	1%	15%
Δυτικής Ελλάδας	2,7	2,8	2,8	5%	0%
Πελοποννήσου	2,7	2,6	2,7	-1%	1%
Στερεάς Ελλάδας	2,6	2,6	2,6	1%	-2%
Θεσσαλίας	2,4	2,3	2,6	-4%	11%
Ηπείρου	2,3	2,5	2,4	10%	-7%
Αττικής	2,1	2,1	2,2	1%	3%
Δυτικής Μακεδονίας	2,4	2,1	2,1	-13%	4%
Ελλάδα	4,2	4,0	4,0	-3%	-1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

5.4.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Ξενοδοχειακά καταλύματα της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά -1% (από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσε μείωση κατά -8% (από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2019) ενώ των ημεδαπών οριακή μείωση κατά -0,3% (από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Ενότητες Αργολίδας (-4%, από 3,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Λακωνίας (-5%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αρκαδίας (-10%, από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 1,9 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Μεσσηνίας (+3%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019) και Κορινθίας (+2%, από 2,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019) αύξηση.

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2019-2021 σημείωσε αύξηση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +1% (από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσε αύξηση κατά +5% (από 3,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2021) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +8% (από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Ενότητες Αργολίδας (+7%, από 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Λακωνίας (+3%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και Κορινθίας (+2%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Μεσσηνίας (-2%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Αρκαδίας (-1%, από 1,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,9 διανυκτερεύσεις το 2021) μείωση.

Πίνακας 68: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2019-2021	%Δ 2020-2021
Αργολίδας	Αλλοδαποί	3,1	3,2	3,1	4%	-4%
	Ημεδαποί	2,3	2,3	2,5	-1%	9%
Μεσσηνίας	Αλλοδαποί	5,3	4,2	4,9	-20%	15%
	Ημεδαποί	2,5	2,4	2,7	-3%	11%
Λακωνίας	Αλλοδαποί	2,0	2,1	2,1	9%	-1%
	Ημεδαποί	2,0	2,0	2,1	-1%	3%
Κορινθίας	Αλλοδαποί	3,7	2,8	3,1	-23%	10%
	Ημεδαποί	2,0	2,1	2,3	3%	11%
Αρκαδίας	Αλλοδαποί	3,0	2,1	2,2	-29%	3%
	Ημεδαποί	2,1	1,9	1,9	-7%	-3%
Σύνολο	Αλλοδαποί	3,5	3,2	3,3	-8%	5%
	Ημεδαποί	2,2	2,2	2,4	0%	8%
Σύνολο Περιφέρειας		2,7	2,6	2,7	-1%	1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

5.4.7 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε οριακή επιδείνωση (από 49,1% το 2015 σε 48,7% το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (από 47% το 2015 σε 49% το 2019), Θεσσαλίας (από 30% το 2015 σε 32% το 2019), Πελοποννήσου (από 27% το 2015 σε 32% το 2019), Ηπείρου (από 26% το 2015 σε 30% το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (από 23% το 2015 σε 27% το 2019) να καταγράφουν βελτίωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (από 59% το 2015 σε 58% το 2019), Ιονίων Νήσων (από 60% το 2015 σε 57% το 2019), Κρήτης (από 62% το 2015 σε 57% το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (από 46% το 2015 σε 44% το 2019), Βορείου Αιγαίου (από 39% το 2015 σε 35% το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (από 36% το 2015 σε 34% το 2019), Δυτικής Ελλάδας (από 34% το 2015 σε 33% το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (από 17% το 2015 σε 15% το 2019) επιδείνωση.

Την περίοδο 2019-2021, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας σημείωσε επιδείνωση (από 48,7% το 2019 σε 42,9% το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν επιδείνωση, με εξαίρεση την Ενότητα Δυτικής Μακεδονίας (από 15% το 2019 σε 16% το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ιόνια Νησιά (από 57% το 2019 σε 53% το 2021), Νότιο Αιγαίο (από 58% το 2019 σε 51% το 2021), Κρήτη (από 57% το 2019 σε 51% το 2021), Κεντρική Μακεδονία (από 44% το 2019 σε 39% το 2021), Αττική (από 49% το 2019 σε 34% το 2021), Πελοπόννησο (από 32% το 2019 σε 31% το 2021), Θεσσαλία (από 32% το 2019 σε 31% το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 34% το 2019 σε 31% το 2021), Δυτική Ελλάδα (από 33% το 2019 σε 30% το 2021), Βόρειο Αιγαίο (από 35% το 2019 σε 29% το 2021), Ήπειρο (από 30% το 2019 σε 26% το 2021) και Στερεά Ελλάδα (από 27% το 2019 σε 25% το 2021).

Πίνακας 69: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021
Ιονίων Νήσων	60%	57%	53%
Νοτίου Αιγαίου	59%	58%	51%
Κρήτης	62%	57%	51%
Κεντρικής Μακεδονίας	46%	44%	39%
Αττικής	47%	49%	34%
Πελοποννήσου	27%	32%	31%
Θεσσαλίας	30%	32%	31%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	36%	34%	31%
Δυτικής Ελλάδας	34%	33%	30%
Βορείου Αιγαίου	39%	35%	29%
Ηπείρου	26%	30%	26%
Στερεάς Ελλάδας	23%	27%	25%
Δυτικής Μακεδονίας	17%	15%	16%
Ελλάδα	49%	49%	43%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.8 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Πελοποννήσου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε βελτίωση (από 27% το 2015 σε 32% το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες εμφάνισαν βελτίωση, με εξαίρεση την Ενότητα Αρκαδίας (από 12,4% το 2015 σε 12,1% το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Αργολίδας (από 35% το 2015 σε 39% το 2019), Μεσσηνίας (από 32% το 2015 σε 36% το 2019), Κορινθίας (από 25% το 2015 σε 35% το 2019) και Λακωνίας (από 21% το 2015 σε 22% το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Πελοποννήσου σημείωσε επιδείνωση (από 32% το 2019 σε 31% το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφερειακές Ενότητες Αργολίδας (από 39% το 2019 σε 37% το 2021), Μεσσηνίας (από 36% το 2019 σε 34% το 2021) και Κορινθίας (από 35% το 2019 σε 30% το 2021) να εμφανίζουν επιδείνωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Λακωνίας (από 22% το 2019 σε 27% το 2021) και Αρκαδίας (από 12% το 2019 σε 17% το 2020) βελτίωση.

Πίνακας 70: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021
Αργολίδας	35%	39%	37%
Μεσσηνίας	32%	36%	34%
Κορινθίας	25%	35%	30%
Λακωνίας	21%	22%	27%
Αρκαδίας	12%	12%	17%
Πελοπόννησος	27%	32%	31%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ-ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2015-2021

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την [Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής](#) (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +42% (από 4,7 εκατ. το 2015 σε 6,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +66% (από 3,0 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -2% (από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+48% ή +612 χιλ., από 1,3 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019) και Κρήτης (+112% ή +579 χιλ., από 517 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019). Οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί με τις επίσης τουριστικές Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+9% ή +87 χιλ., από 968 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019) και των Ιονίων Νήσων (+16% ή +94 χιλ., από 576 χιλ. το 2015 σε 671 χιλ. το 2019) αντιπροσώπευαν για το 2019 το 71% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε μείωση κατά -53% (από 6,7 εκατ. το 2019 σε 3,1 εκατ. το 2021). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -59% (από 5,0 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -35% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-53% ή -1,0 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 889 χιλ. το 2021), Κρήτης (-62% ή -682 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 414 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-61% ή -645

χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 410 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-46% ή -307 χιλ., από 671 χιλ. το 2019 σε 364 χιλ. το 2021). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 66% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

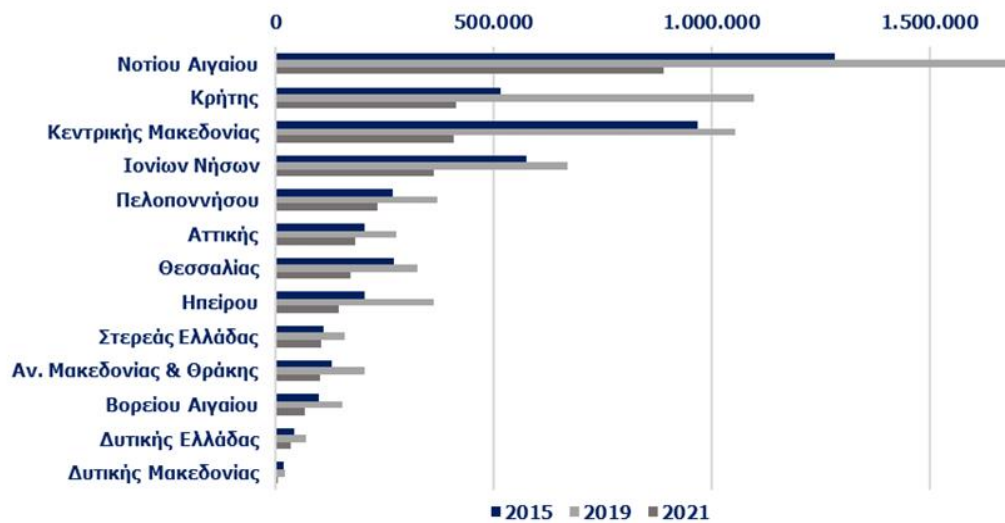
Πίνακας 71: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια		2015	2019	2021	%Δ	
					2015-2019	2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	661.824	1.360.945	655.038	106%	-52%
	Ημεδαποί	619.438	532.027	233.980	-14%	-56%
Κρήτης	Αλλοδαποί	451.882	1.015.320	355.993	125%	-65%
	Ημεδαποί	65.441	80.885	58.125	24%	-28%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	776.609	938.572	313.867	21%	-67%
	Ημεδαποί	190.932	116.185	96.008	-39%	-17%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	511.469	632.395	331.812	24%	-48%
	Ημεδαποί	64.865	38.368	32.184	-41%	-16%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	101.632	183.670	81.929	81%	-55%
	Ημεδαποί	167.093	189.212	152.710	13%	-19%
Αττικής	Αλλοδαποί	79.702	123.797	82.614	55%	-33%
	Ημεδαποί	124.409	153.976	102.200	24%	-34%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	139.929	179.517	58.630	28%	-67%
	Ημεδαποί	131.300	145.396	113.281	11%	-22%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	108.455	258.685	59.335	139%	-77%
	Ημεδαποί	95.278	105.475	86.026	11%	-18%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	1.487	36.765	12.403	2372%	-66%
	Ημεδαποί	109.115	121.832	93.240	12%	-23%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	92.560	166.972	73.274	80%	-56%
	Ημεδαποί	38.415	36.952	29.740	-4%	-20%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	94.581	105.432	32.132	11%	-70%
	Ημεδαποί	6.321	49.253	36.206	679%	-26%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	11.760	24.186	9.378	106%	-61%
	Ημεδαποί	31.494	45.720	26.757	45%	-41%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2.843	3.620	1.064	27%	-71%
	Ημεδαποί	15.518	17.466	5.401	13%	-69%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	3.034.733	5.029.876	2.067.469	66%	-59%
	Ημεδαποί	1.659.619	1.632.747	1.065.858	-2%	-35%
Σύνολο Χώρας		4.694.352	6.662.623	3.133.327	42%	-53%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τέλος, το 2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε σύγκριση με το 2015 αυξήθηκε οριακά (από 65% το 2015 σε 66% το 2021) σε αντίθεση με το μερίδιο των ημεδαπών που μειώθηκε οριακά (35% το 2015 έναντι 34% το 2021). Αξιοσημείωτο είναι ότι το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής ήταν αρκετά υψηλότερα σε σύγκριση με των ημεδαπών (75% έναντι 25%).

Διάγραμμα 78: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015, 2019 και 2021

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +39% (από 269 χιλ. το 2015 σε 373 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +81% (από 102 χιλ. το 2015 σε 184 χιλ. το 2019) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +13% (από 167 χιλ. το 2015 σε 189 χιλ. το 2019). Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσε μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -37% (από 373 χιλ. το 2019 σε 235 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί σημείωσαν μείωση κατά -55% (από 184 χιλ. το 2019 σε 82 χιλ. το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -19% (από 189 χιλ. το 2019 σε 153 χιλ. το 2021). Το 2021, η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσώπευε το 7% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +33% (από 24,3 εκατ. το 2015 σε 32,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +49% (από 17,7 εκατ. το 2015 σε 26,4 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -11% (από 6,6 εκατ. το 2015 σε 5,9 εκατ. το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-7% ή -425 χιλ., από 6,1 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-13% ή -6 χιλ., από 48 χιλ. το 2015 σε 42 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+44% ή +2,6 εκατ., από 5,8 εκατ. το 2015 σε 8,4 εκατ. το 2019), Κρήτης (+76% ή +2,4 εκατ., από 3,2 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+32% ή +1,2 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019). Οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Κρήτης και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2019 το 76% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε μείωση κατά -56% (από 32,3 εκατ. το 2019 σε 14,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -60% (από 26,4 εκατ. το 2019 σε 10,7 εκατ. το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -39% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-61% ή -5,1 εκατ., από 8,4 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-60% ή -3,4 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021), Κρήτης (-55% ή -3,1 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 2,5 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-52% ή -2,6 εκατ., από 5,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 74% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

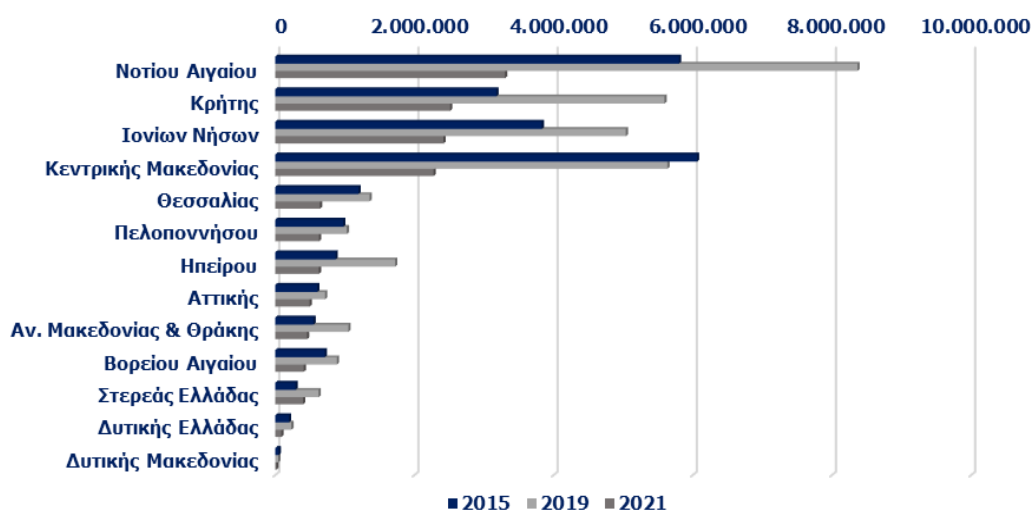
Πίνακας 72: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	2.851.139	6.081.967	2.456.750	113%	-60%
	Ημεδαποί	2.949.992	2.282.470	844.489	-23%	-63%
Κρήτης	Αλλοδαποί	2.956.125	5.253.003	2.318.695	78%	-56%
	Ημεδαποί	220.222	338.956	193.923	54%	-43%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	3.417.034	4.772.731	2.196.233	40%	-54%
	Ημεδαποί	411.606	264.017	219.538	-36%	-17%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	5.234.343	5.217.908	1.943.792	0%	-63%
	Ημεδαποί	824.851	415.978	329.655	-50%	-21%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	731.251	865.636	254.665	18%	-71%
	Ημεδαποί	464.025	489.003	387.850	5%	-21%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	397.501	553.012	256.384	39%	-54%
	Ημεδαποί	577.764	474.427	372.492	-18%	-21%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	608.667	1.404.505	343.787	131%	-76%
	Ημεδαποί	256.681	317.732	283.605	24%	-11%
Αττικής	Αλλοδαποί	290.077	361.572	232.365	25%	-36%
	Ημεδαποί	312.834	353.863	261.245	13%	-26%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	458.064	907.484	344.155	98%	-62%
	Ημεδαποί	90.667	142.932	112.483	58%	-21%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	674.740	646.245	246.527	-4%	-62%
	Ημεδαποί	36.524	238.649	162.951	553%	-32%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	4.651	242.460	63.704	5113%	-74%
	Ημεδαποί	285.950	379.992	335.937	33%	-12%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	54.848	84.228	19.080	54%	-77%
	Ημεδαποί	140.380	146.720	67.930	5%	-54%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	6.022	6.355	1.982	6%	-69%
	Ημεδαποί	42.364	35.720	14.069	-16%	-61%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	17.684.462	26.397.106	10.678.119	49%	-60%
	Ημεδαποί	6.613.860	5.880.459	3.586.167	-11%	-39%
		24.298.322	32.277.565	14.264.286	33%	-56%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων την περίοδο 2015-2021 έγινε από αλλοδαπούς με αυξητική τάση (από 73% το 2015 σε 75% το 2021) ενώ αντίθετα το μερίδιο των ημεδαπών μειώθηκε την ίδια περίοδο (από 27% το 2015 σε 25% το 2021).

Διάγραμμα 79: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015, 2019 και 2021

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +5% (από 975 χιλ. το 2015 σε 1,0 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +39% (από 398 χιλ. το 2015 σε 553 χιλ. το 2019) και οι ημεδαποί μείωση κατά -18% (από 578 χιλ. το 2015 σε 474 χιλ. το 2019). Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσε μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -39% (από 1,0 εκατ. το 2019 σε 629 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -54% (από 553 χιλ. το 2019 σε 256 χιλ. το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -21% (από 474 χιλ. το 2019 σε 372 χιλ. το 2021). Το 2021, η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσώπευε το 4% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψε μείωση κατά -6% (από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σημείωσε μείωση κατά -10% (από 5,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -10% (από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+13%, από 6,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 7,5 διανυκτερεύσεις το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+23%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (+11%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,7 διανυκτερεύσεις το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+49%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (-17%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Βορείου Αιγαίου (-19%, από 7,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (-15%, από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (-5%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (-2%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Πελοποννήσου (-24%, από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (-13%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (-24%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,0 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (-27%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019).

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε μείωση κατά -6% (από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -2% (από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -7% (από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-12%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-14%, από 5,2

διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (-9%, από 4,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-4%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (-10%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-16%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Πελοποννήσου (-3%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Ελλάδας (-27%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (+19%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Βορείου Αιγαίου (+5%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+4%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (+4%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+24%, από 2,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

Πίνακας 73: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	6,7	7,5	6,6	13%	-12%
	Ημεδαποί	6,3	6,9	6,8	8%	-1%
Κρήτης	Αλλοδαποί	6,5	5,2	6,5	-21%	26%
	Ημεδαποί	3,4	4,2	3,3	25%	-20%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	7,1	6,1	7,7	-14%	25%
	Ημεδαποί	5,8	4,8	4,5	-16%	-7%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	6,7	5,6	6,2	-18%	11%
	Ημεδαποί	4,3	3,6	3,4	-17%	-4%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	4,9	5,4	4,7	10%	-14%
	Ημεδαποί	2,4	3,9	3,8	64%	-2%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	5,6	5,4	5,8	-3%	7%
	Ημεδαποί	2,7	3,0	3,3	12%	9%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	3,1	6,6	5,1	111%	-22%
	Ημεδαποί	2,6	3,1	3,6	19%	16%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	5,2	4,8	4,3	-8%	-10%
	Ημεδαποί	3,5	3,4	3,4	-5%	2%
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	4,3	4,5	3,8	4%	-16%
	Ημεδαποί	4,8	4,3	3,6	-10%	-16%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	3,9	3,0	3,1	-23%	4%
	Ημεδαποί	3,5	2,5	2,4	-27%	-3%
Αττικής	Αλλοδαποί	3,6	2,9	2,8	-20%	-4%
	Ημεδαποί	2,5	2,3	2,6	-9%	11%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2,1	1,8	1,9	-17%	6%
	Ημεδαποί	2,7	2,0	2,6	-25%	27%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	4,7	3,5	2,0	-25%	-42%
	Ημεδαποί	4,5	3,2	2,5	-28%	-21%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	5,8	5,2	5,2	-10%	-2%
	Ημεδαποί	4,0	3,6	3,4	-10%	-7%
		5,2	4,8	4,6	-6%	-6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -24% (από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -23% (από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019) και οι ημεδαποί μείωση κατά -27% (από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019). Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσε μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -3% (από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +4% (από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -3% (από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021).

5.6 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ-ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2015-2021

5.6.1 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +39% (από 342 χιλ. το 2015 σε 476 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Κεντρική Μακεδονία (+38%, από 98 χιλ. το 2015 σε 135 χιλ. το 2019), Πελοπόννησο (+37%, από 65 χιλ. το 2015 σε 88 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+37%, από 42 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+58%, από 22 χιλ. το 2015 σε 34 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+39%, από 23 χιλ. το 2015 σε 32 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+50%, από 19 χιλ. το 2015 σε 29 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+62%, από 16 χιλ. το 2015 σε 26 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+87%, από 12 χιλ. το 2015 σε 22 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+5%, από 21 χιλ. το 2015 σε 22 χιλ. το 2019), Κρήτη (+17%, από 12 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019), Αττική (+8%, από 13 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019) και Βόρειο Αιγαίο (από 0 αφίξεις το 2015 σε 791 αφίξεις το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -40% (από 476 χιλ. το 2019 σε 286 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-18%, από 135 χιλ. το 2019 σε 112 χιλ. το 2021), Πελοπόννησο (-35%, από 88 χιλ. το 2019 σε 57 χιλ. το 2021), Νότιο Αιγαίο (-63%, από 58 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-32%, από 29 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-52%, από 32 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-43%, από 26 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-40%, από 22 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-68%, από 34 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-52%, από 22 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), Κρήτη (-51%, από 14 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021), Αττική (-71%, από 14 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021) και Βόρειο Αιγαίο (-100%, από 791 αφίξεις το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021).

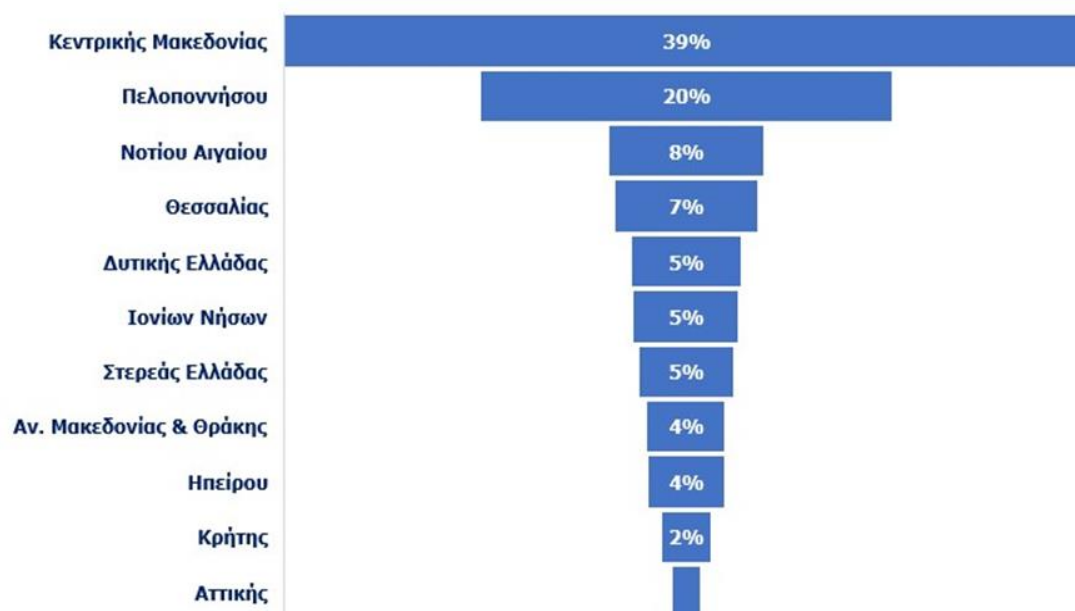
Πίνακας 74: Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
Κεντρικής Μακεδονίας	98.068	135.377	111.571	38%	-18%
Πελοποννήσου	64.631	88.410	57.308	37%	-35%
Νοτίου Αιγαίου	42.401	58.152	21.633	37%	-63%
Θεσσαλίας	19.477	29.276	20.032	50%	-32%
Δυτικής Ελλάδας	23.165	32.208	15.414	39%	-52%
Ιονίων Νήσων	15.784	25.622	14.674	62%	-43%
Στερεάς Ελλάδας	20.644	21.616	13.047	5%	-40%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	21.506	34.058	10.900	58%	-68%
Ηπείρου	11.761	22.027	10.570	87%	-52%
Κρήτης	12.312	14.345	6.998	17%	-51%
Αττικής	12.729	13.786	3.962	8%	-71%
Βορείου Αιγαίου	0	791	0		-100%
Ελλάδα	342.478	475.668	286.109	39%	-40%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεξερργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (39%) και της Πελοποννήσου (20%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 59% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ.

Διάγραμμα 80: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, 2021

5.6.2 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση αφίξεων σε κάμπινγκ κατά +37% (από 65 χιλ. το 2015 σε 88 χιλ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +45% (από 38 χιλ. το 2015 σε 54 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +25% (από 27 χιλ. το 2015 σε 34 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Λακωνίας (+29%, από 24 χιλ. το 2015 σε 31 χιλ. το 2019), Μεσσηνίας (+20%, από 20 χιλ. το 2015 σε 24 χιλ. το 2019), Αργολίδας (+88%, από 9 χιλ. το 2015 σε 16 χιλ. το 2019), Κορινθίας (+2%, από 9 χιλ. το 2015 σε 9 χιλ. το 2019) και Αρκαδίας (+206%, από 2 χιλ. το 2015 σε 8 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (62% έναντι 38%).

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσώπευε το 2021 το 20% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας μείωση κατά -35% σε σύγκριση με το 2019 (από 88 χιλ. το 2019 σε 57 χιλ. το 2021). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -38% (από 54 χιλ. το 2019 σε 34 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -31% (από 34 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Λακωνίας (-33%, από 31 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2021), Μεσσηνίας (-29%, από 24 χιλ. το 2019 σε 17 χιλ. το 2021), Αργολίδας (-31%, από 16 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), Κορινθίας (-49%, από 9 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2021) και Αρκαδίας (-56%, από 8 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (59% έναντι 41%).

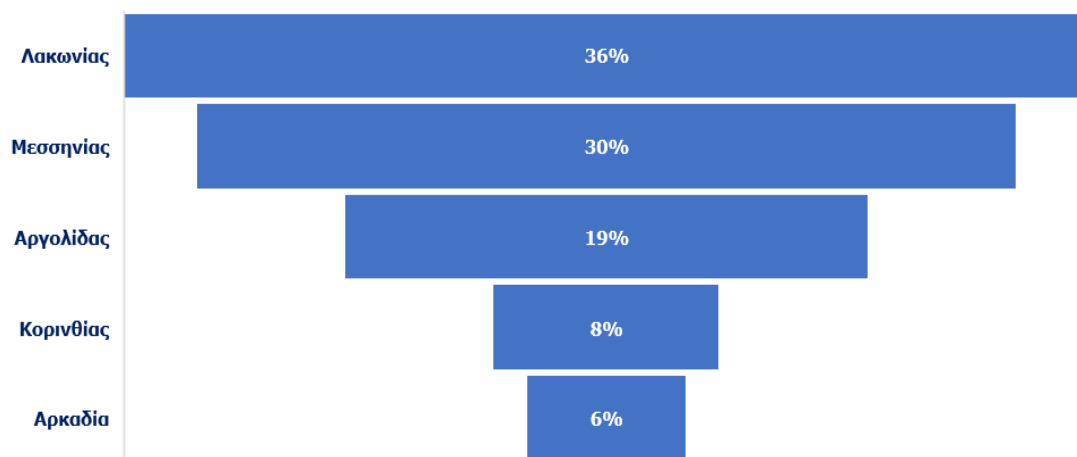
Πίνακας 75: Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
Λακωνίας	Αλλοδαποί	11.757	15.331	12.610	30%	-18%
	Ημεδαποί	12.120	15.479	7.916	28%	-49%
Μεσσηνίας	Αλλοδαποί	13.664	17.326	11.480	27%	-34%
	Ημεδαποί	6.753	7.088	5.966	5%	-16%
Αργολίδας	Αλλοδαποί	4.774	10.494	5.566	120%	-47%
	Ημεδαποί	3.778	5.564	5.562	47%	0%
Κορινθίας	Αλλοδαποί	5.698	5.811	2.715	2%	-53%
	Ημεδαποί	3.594	3.682	2.098	2%	-43%
Αρκαδίας	Αλλοδαποί	1.660	5.536	1.492	233%	-73%
	Ημεδαποί	833	2.099	1.903	152%	-9%
Σύνολο	Αλλοδαποί	37.553	54.498	33.863	45%	-38%
	Ημεδαποί	27.078	33.912	23.445	25%	-31%
Σύνολο Περιφέρειας		64.631	88.410	57.308	37%	-35%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Λακωνίας καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο με 36% και ακολουθούν οι Ενότητες Μεσσηνίας (30%), Αργολίδας (19%), Κορινθίας (8%) και Αρκαδίας (6%).

Διάγραμμα 81: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.6.3 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +35% (από 1,6 εκατ. το 2015 σε 2,1 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Αττικής (-18%, από 38 χιλ. το 2015 σε 31 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρική Μακεδονία (+35%, από 640 χιλ. το 2015 σε 865 χιλ. το 2019), Πελοπόννησο (+25%, από 261 χιλ. το 2015 σε 327 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+39%, από 139 χιλ. το 2015 σε 193 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+54%, από 107 χιλ. το 2015 σε 165 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+67%, από 76 χιλ. το 2015 σε 127 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+22%, από 89 χιλ. το 2015 σε 108 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+86%, από 55 χιλ. το 2015 σε 101 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+48%, από 51 χιλ. το 2015 σε 75 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+15%, από 62 χιλ. το 2015 σε 71 χιλ. το 2019), Κρήτη (+1%, από 44 χιλ. το 2015 σε 44 χιλ. το 2019) και Βόρειο Αιγαίο (από 0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -39% (από 2,1 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-29%, από 865 χιλ. το 2019 σε 616 χιλ. το 2021), Πελοπόννησο (-30%, από 327 χιλ. το 2019 σε 228 χιλ. το 2021), Νότιο Αιγαίο (-61%, από 193 χιλ. το 2019 σε 75 χιλ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-43%, από 127 χιλ. το 2019 σε 73 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-34%, από 101 χιλ. το 2019 σε 67 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-64%, από 165 χιλ. το 2019 σε 59 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-40%, από 75 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-59%, από 108 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-43%, από 71 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2021), Κρήτη (-50%, από 44 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Αττική (-73%, από 31 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) και Βόρειο Αιγαίο (-100%, από 2 χιλ. το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021).

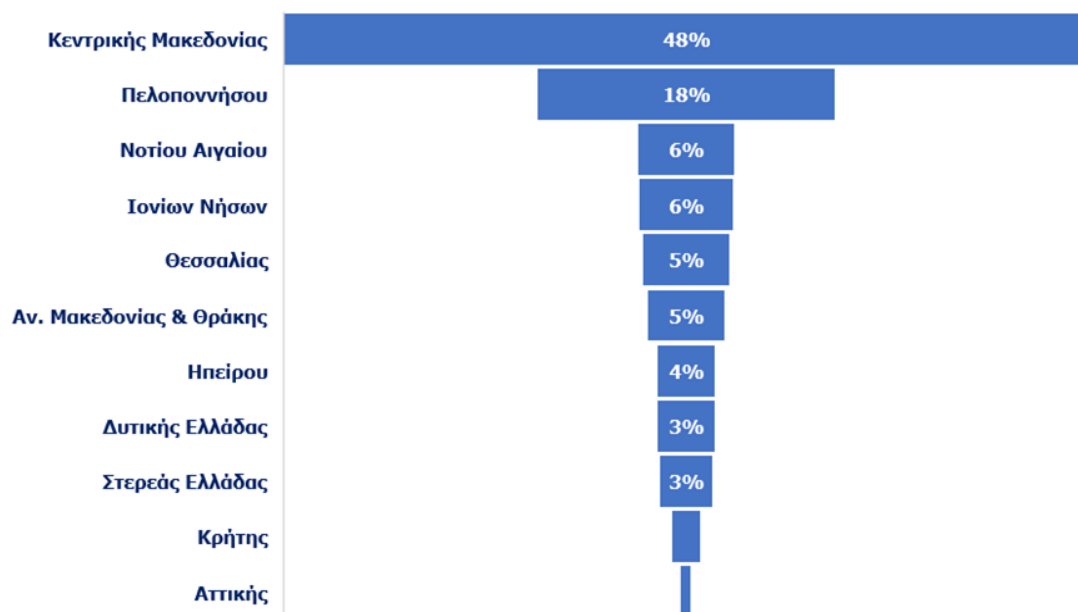
Πίνακας 76: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Κεντρικής Μακεδονίας	639.861	864.520	615.988	35%	-29%
Πελοποννήσου	260.827	327.337	227.824	25%	-30%
Νοτίου Αιγαίου	138.946	192.891	74.705	39%	-61%
Ιονίων Νήσων	76.471	127.343	72.794	67%	-43%
Θεσσαλίας	54.501	101.474	66.702	86%	-34%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	106.785	164.664	59.121	54%	-64%
Ηπείρου	50.850	75.119	45.357	48%	-40%
Δυτικής Ελλάδας	88.571	108.484	44.643	22%	-59%
Στερεάς Ελλάδας	61.701	70.681	40.173	15%	-43%
Κρήτης	43.984	44.344	22.240	1%	-50%
Αττικής	37.732	31.049	8.336	-18%	-73%
Βορείου Αιγαίου	0	2.017	0		-100%
Ελλάδα	1.560.229	2.109.923	1.277.883	35%	-39%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (48%) και της Πελοποννήσου (18%). Δηλαδή οι 2 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 66% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της χώρας.

Διάγραμμα 82: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, 2021

5.6.4 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ κατά +25% (από 261 χιλ. το 2015 σε 327 χιλ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +34% (από 139 χιλ. το 2015 σε 186 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +16% (από 122 χιλ. το 2015 σε 141 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Λακωνίας (+17%, από 94 χιλ. το 2015 σε 110 χιλ. το 2019), Μεσσηνίας (+5%, από 92 χιλ. το 2015 σε 96 χιλ. το 2019), Αργολίδας (+85%, από 34 χιλ. το 2015 σε 62 χιλ. το 2019), Κορινθίας (+1%, από 33 χιλ. το 2015 σε 34 χιλ. το 2019) και Αρκαδίας (+213%, από 8 χιλ. το 2015 σε 25 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (57% έναντι 43%).

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσώπευε το 2021 το 18% των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας μείωση κατά -30% σε σύγκριση με το 2019 (από 327 χιλ. το 2019 σε 228 χιλ. το 2021). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -33% (από 186 χιλ. το 2019 σε 126 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -28% (από 141 χιλ. το 2019 σε 102 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Μεσσηνίας (-7%, από 96 χιλ. το 2019 σε 89 χιλ. το 2021), Λακωνίας (-34%, από 110 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021), Αργολίδας (-49%, από 62 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2021), Κορινθίας (-37%, από 34 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2021) και Αρκαδίας (-48%, από 25 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (55% έναντι 45%).

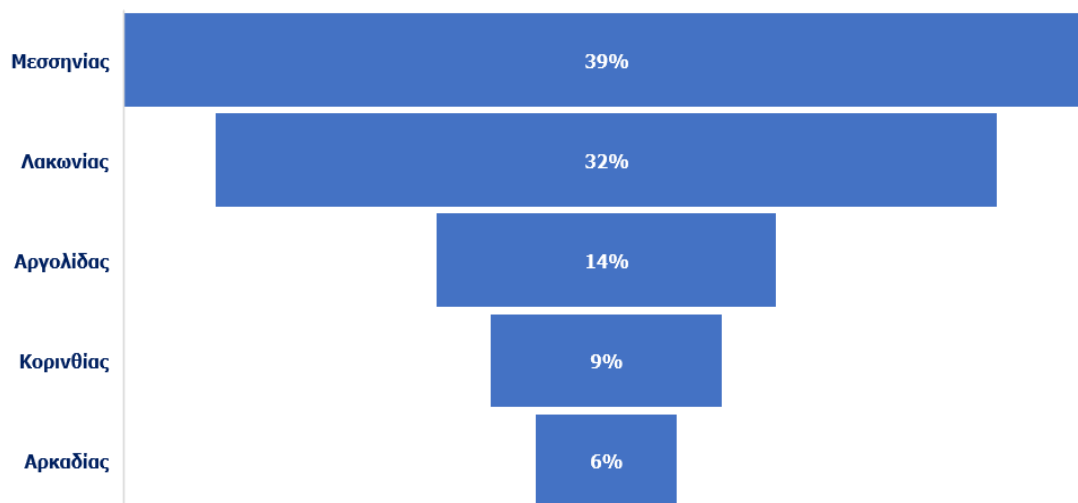
Πίνακας 77: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Μεσσηνίας	Αλλοδαποί	57.555	61.359	57.603	7%	-6%
	Ημεδαποί	34.360	34.961	31.734	2%	-9%
Λακωνίας	Αλλοδαποί	41.850	51.633	40.961	23%	-21%
	Ημεδαποί	51.961	58.204	31.450	12%	-46%
Αργολίδας	Αλλοδαποί	20.317	41.701	14.564	105%	-65%
	Ημεδαποί	13.249	20.428	16.879	54%	-17%
Κορινθίας	Αλλοδαποί	14.747	15.631	6.947	6%	-56%
	Ημεδαποί	18.701	18.110	14.478	-3%	-20%
Αρκαδίας	Αλλοδαποί	4.503	15.981	5.624	255%	-65%
	Ημεδαποί	3.584	9.329	7.584	160%	-19%
Σύνολο	Αλλοδαποί	138.972	186.305	125.699	34%	-33%
	Ημεδαποί	121.855	141.032	102.125	16%	-28%
Σύνολο Περιφέρειας		260.827	327.337	227.824	25%	-30%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Μεσσηνίας καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο με 39% και ακολουθούν οι Ενότητες Λακωνίας (32%), Αργολίδας (14%), Κορινθίας (9%), και Αρκαδίας (6%).

Διάγραμμα 83: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.6.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψε μείωση κατά -3% (από 4,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+3%, από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+1%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (+24%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+9%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρική Μακεδονία (-2%, από 6,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 6,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-3%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Ήπειρο (-21%, από 4,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Πελοπόννησο (-8%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Κρήτη (-13%, από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτική Ελλάδα (-12%, από 3,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αττική (-24%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Στο Βόρειο Αιγαίο δεν καταγράφηκε κίνηση στα κάμπινγκ το 2015 ενώ το 2019 η Μέση Διάρκεια Παραμονής ήταν 2,5 διανυκτερεύσεις.

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσε αύξηση κατά +1% (από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-14%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Ιονίων Νήσων (-0,2%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (-4%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-6%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-14%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,9 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (-7%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-100%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής στα κάμπινγκ ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+12%, από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,4 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (+26%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Πελοποννήσου (+7%, από 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Νοτίου Αιγαίου (+4%, από 3,3

διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και Κρήτης (+3%, από 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

Πίνακας 78: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
Κεντρικής Μακεδονίας	6,5	6,4	5,5	-2%	-14%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	5,0	4,8	5,4	-3%	12%
Ιονίων Νήσων	4,8	5,0	5,0	3%	0%
Ηπείρου	4,3	3,4	4,3	-21%	26%
Πελοποννήσου	4,0	3,7	4,0	-8%	7%
Νοτίου Αιγαίου	3,3	3,3	3,5	1%	4%
Θεσσαλίας	2,8	3,5	3,3	24%	-4%
Κρήτης	3,6	3,1	3,2	-13%	3%
Στερεάς Ελλάδας	3,0	3,3	3,1	9%	-6%
Δυτικής Ελλάδας	3,8	3,4	2,9	-12%	-14%
Αττικής	3,0	2,3	2,1	-24%	-7%
Βορείου Αιγαίου		2,5			-100%
Ελλάδα	4,6	4,4	4,5	-3%	1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.6.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην επικράτεια της κατά -8% (από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσε μείωση κατά -8% (από 3,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -8% (από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,2 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την Ενότητα Αρκαδίας (+2%, από 3,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Μεσσηνίας (-12%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019), Κορινθίας (-1%, από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019), Λακωνίας (-9%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αργολίδας (-1%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019).

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2019-2021 σημείωσε αύξηση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής στα κάμπινγκ της επικράτειας της κατά +7% (από 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σημείωσε αύξηση κατά +9% (από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +5% (από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Ενότητες Μεσσηνίας (+30%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Κορινθίας (+25%, από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αρκαδίας (+17%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Λακωνίας (-1%, από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και Αργολίδας (-27%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2021) μείωση.

Πίνακας 79: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
Μεσσηνίας	Αλλοδαποί	4,2	3,5	5,0	-16%	42%
	Ημεδαποί	5,1	4,9	5,3	-3%	8%
Κορινθίας	Αλλοδαποί	2,6	2,7	2,6	4%	-5%
	Ημεδαποί	5,2	4,9	6,9	-5%	40%
Αρκαδίας	Αλλοδαποί	2,7	2,9	3,8	6%	31%
	Ημεδαποί	4,3	4,4	4,0	3%	-10%
Λακωνίας	Αλλοδαποί	3,6	3,4	3,2	-5%	-4%
	Ημεδαποί	4,3	3,8	4,0	-12%	6%
Αργολίδας	Αλλοδαποί	4,3	4,0	2,6	-7%	-34%
	Ημεδαποί	3,5	3,7	3,0	5%	-17%
Σύνολο	Αλλοδαποί	3,7	3,4	3,7	-8%	9%
	Ημεδαποί	4,5	4,2	4,4	-8%	5%
Σύνολο Περιφέρειας		4,0	3,7	4,0	-8%	7%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2019

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 2.333 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2019, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 2.479 ξενοδοχεία¹⁴ τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 172.349 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό¹⁵.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 50% των μονάδων και το 56% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 37% των μονάδων και το 47% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 29% των μονάδων και το 40% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 21% των μονάδων και το 27% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 5* και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 4*, δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων που ευρίσκονται σε αυτές. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ¹⁶, ΚΠΦ¹⁷, Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιαστικά την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

¹⁴ Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, η ταυτοποίηση των ξενοδοχείων έγινε αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

¹⁵ Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 [αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015](#).

¹⁶ Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

¹⁷ Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 80: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2019

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	89.680	120.542	100.622	97.431
Κύκλος Εργασιών	3.262.069.431	2.190.935.667	1.004.047.195	643.495.812
ΚΠΦΤΑ	860.061.739	504.952.894	203.829.326	126.035.652
ως % του Κύκλου Εργασιών	26%	23%	20%	20%
ΚΠΦ	-22.888.646	170.938.533	63.408.779	32.535.258
ως % του Κύκλου Εργασιών	-1%	8%	6%	5%
Καθαρά Πάγια	2.201.335.531	1.018.595.403	358.973.582	157.788.663
Ίδια Κεφάλαια	5.993.544.916	3.815.983.412	2.136.588.898	1.761.742.699
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	5.551.773.761	1.593.275.697	634.837.964	288.649.974
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,9	0,4	0,3	0,2
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	6,5	3,2	3,1	2,3

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2019:

- Υπάρχει μια αρκετά ισομερής κατανομή δωματίων στα ξενοδοχεία 5*, 4*, 3* και 2*
- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 7,0 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 13,7 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 8,0 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 3,7 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 2*, 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Τα 5* ξενοδοχεία, έχουν επίσης καλύτερο δείκτη κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ ενώ τα ΚΠΦ είναι αρνητικά, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες κατηγορίες. Συγκεκριμένα, ο δείκτης κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ για τα 5* ξενοδοχεία κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ ο δείκτης ΚΠΦ είναι αρνητικός ενώ για τις υπόλοιπες κατηγορίες 4*, 3* και 2* οι δείκτες ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ κρίνονται ως ικανοποιητικοί, με εξαίρεση τα ΚΠΦ για τα 2* που κρίνεται ως χαμηλός.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής για τις κατηγορίες 2*, 3* και 4* ενώ για την κατηγορία 5* αυτό ισχύει μόνο για τον πρώτο δείκτη (Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια

Κεφάλαια), ενώ ο δεύτερος δείκτης (Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υψηλός.

Πίνακας 81: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2019

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	36.375	18.176	9.978	6.605
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	24.547	8.450	3.568	1.619
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	66.833	31.657	21.234	18.082
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	61.906	13.218	6.309	2.963

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 81, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4* (που με τη σειρά τους είναι περίπου διπλάσιος αυτού των 3* και περίπου τριπλάσιος αυτού των 2*), τα επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 80.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου βασίζεται στην ταυτοποίηση 131 ξενοδοχείων τα οποία διαθέτουν 6.571 δωμάτια στις κατηγορίες 5*, 4*, 3* και 2*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 45% των μονάδων και το 64% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 28% των μονάδων και το 41% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 22% των μονάδων και το 29% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 13% των μονάδων και το 19% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Πίνακας 82: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2019

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	2.949	4.746	6.406	4.902
Κύκλος Εργασιών	113.405.879	58.700.908	57.754.044	27.462.764
ΚΠΦΤΑ	22.336.896	13.611.180	16.387.355	6.066.432
ως % του Κύκλου Εργασιών	20%	23%	28%	22%
ΚΠΦ	-4.488.798	-3.743.233	6.380.683	1.732.515
ως % του Κύκλου Εργασιών	-4%	-6%	11%	6%
Καθαρά Πάγια	88.251.560	50.951.291	20.112.217	14.170.197
Ίδια Κεφάλαια	704.143.597	197.301.342	157.653.710	106.038.073
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	445.105.749	124.416.906	78.896.865	5.870.024
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,6	0,6	0,5	0,1
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	19,9	9,1	4,8	1,0

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2019:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 257 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 1,1 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 654 εκατ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 173 εκατ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τις άλλες κατηγορίες, έχουν σημαντικά μεγαλύτερο Κύκλο Εργασιών, Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ), Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια ενώ τα 3* υψηλότερα ΚΠΦ. Σε ότι αφορά τα ΚΠΦ, τα ξενοδοχεία 3* και 2* καταγράφουν θετικό πρόσημο ενώ τα ξενοδοχεία 5* και 4* αρνητικό.

- Ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 3* κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ των 5*,4* και 2* ως ικανοποιητικός. Παράλληλα, ο δείκτης ΚΠΦ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 3* κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός, των 2* ως ικανοποιητικός ενώ των 4* και των 3* είναι αρνητικός.
- Επίσης, οι δείκτες Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ κρίνονται ως υγιείς σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, με εξαίρεση τον Δείκτη Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ για τα 5* και 4* ξενοδοχεία που κρίνεται ως πολύ υψηλός.

Πίνακας 83: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2019

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	38.456	12.369	9.016	5.602
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	29.926	10.736	3.140	2.891
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	238.774	41.572	24.610	21.632
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	150.934	26.215	12.316	1.197

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 83, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου. Επίσης είναι αξιοσημείωτο, ότι τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο για τα 5* είναι δυσανάλογα υψηλότερα απ' ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο και τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα αντίστοιχα μεγέθη για τα ξενοδοχεία 4*.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας (βλ. Πίνακα 81), παρατηρούμε ότι τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο, τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι υψηλότερα σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, με εξαίρεση τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο για τα 3* ξενοδοχεία και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο για τα 2* ξενοδοχεία. Σε ότι αφορά στον δείκτη Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο, όλες οι κατηγορίες ξενοδοχείων της Περιφέρειας Πελοποννήσου υστερούν έναντι του συνόλου της χώρας, με εξαίρεση τα 5* ξενοδοχεία.

6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2019-2021

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 1.096 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2021 βασίζονται σε 260.429 αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 84: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-21

Δείκτες Ποιότητας των Ξενοδοχείων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019-21		
Περιφέρεια	2019	2021
Ήπειρος	91,0%	90,8%
Κυκλάδες	90,5%	90,7%
Βόρειο Αιγαίο	87,1%	89,0%
Κεν. Μακεδονία	86,9%	87,8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	86,7%	87,8%
Δωδεκάνησα	86,4%	87,6%
Κρήτη	87,1%	87,1%
Στερεά Ελλάδα	85,8%	86,8%
Θεσσαλία	87,0%	86,7%
Πελοπόννησος	86,2%	86,7%
Ιόνια Νησιά	85,3%	86,0%
Αττική	85,9%	85,8%
Δυτική Μακεδονία	Μ.Δ.	85,4%
GRI	87,1%	87,6%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στον Πίνακα 84 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και ανά Περιφέρεια (με εξαίρεση την Δυτική Ελλάδα) και ανά κατηγορία αστεριού (με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας). Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις

παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και στις επιμέρους Περιφέρειες.

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2019-2021 (από 87,1% το 2019 σε 87,6% το 2021). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ηπείρου (από 91,0% το 2019 σε 90,8% το 2021), Θεσσαλίας (από 87,0% το 2019 σε 86,7% το 2021) και Αττικής (από 85,9% το 2019 σε 85,8% το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες: Κυκλάδες (από 90,5% το 2019 σε 90,7% το 2021), Βόρειο Αιγαίο (από 87,1% το 2019 σε 89,0% το 2021), Κεντρική Μακεδονία (από 86,9% το 2019 σε 87,8% το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 86,7% το 2019 σε 87,8% το 2021), Δωδεκάνησα (από 86,4% το 2019 σε 87,6% το 2021), Κρήτη (από 87,1% το 2019 σε 87,1% το 2021), Στερεά Ελλάδα (από 85,8% το 2019 σε 86,8% το 2021), Πελοπόννησος (από 86,2% το 2019 σε 86,7% το 2021) και Ιόνια Νησιά (από 85,3% το 2019 σε 86,0% το 2021). Για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας δεν διατίθενται στοιχεία για το 2019 ενώ για το 2021 το επίπεδο Ικανοποίησης των πελατών της ανήλθε στο 85,4% και ήταν το χαμηλότερο ποσοστό σε σύγκριση με τις Περιφέρειες που διαθέτουμε στοιχεία. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι η Ήπειρος και οι Κυκλάδες

εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Αττική και τα Ιόνια Νησιά από τα χαμηλότερα.

6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 85: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία αστεριού, 2019-21

Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία αστεριού, 2019-21		
	2019	2021
5*	90,6%	88,3%
4*	87,5%	89,0%
3*	84,7%	85,8%
1*- 2*	84,3%	84,5%
GRI	86,2%	86,7%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2019-2021 (από 86,2% το 2019 σε 86,7% το 2021). Αξιοσημείωτο για την Περιφέρεια Πελοποννήσου είναι ότι το 2021 καταγράφει το 4^ο χαμηλότερο επίπεδο ικανοποίησης από όλες τις εξεταζόμενες Περιφέρειες.

Οι επιμέρους κατηγορίες αστεριών στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, σημειώνουν την περίοδο 2019-2021 βελτίωση της ικανοποίησης των πελατών τους, με εξαίρεση τα 5* (από 90,6% το 2019 σε 88,3% το 2021) ξενοδοχεία. Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες κατηγορίες: 4* (από 87,5% το 2019 σε 89,0% το 2021), 3* (από 84,7% το 2019 σε 85,8% το 2021) και 1*-2* (από 84,3% το 2019 σε 84,5% το 2021). Επιπροσθέτως, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσε το 2021 το 4^ο υψηλότερο επίπεδο ικανοποίησης στα ξενοδοχεία 5* και 4*.

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το INSETE στο πλαίσιο της Πράξης:
«Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την
ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του»
με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα**
“Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020” και
συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

